

SKUPINA LAŠKO

LETNO POROČILO

2012

LETNO POROČILO SKUPINE LAŠKO
IN DRUŽBE PIVOVARNA LAŠKO, D. D.,
ZA LETO 2012

KAZALO

1. UVOD	4
1.1 Nagovor predsednika uprave	4
1.2 Poročilo nadzornega sveta o preveritvi letnega poročila	6
1.3 Podatki o poslovanju Skupine Laško	10
1.4 Podatki o poslovanju Pivovarne Laško, d. d.	15
1.5 Vizija, poslanstvo, vrednote in strateški cilji	19
1.6 Predstavitev Skupine Laško	20
1.7 Predstavitev obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d.	23
2. POSLOVNO POROČILO	25
2.1 Upravljanje družbe	25
2.2 Izjava o upravljanju družbe oz. spoštovanju kodeksa	41
2.3 Poročilo uprave Pivovarne Laško, d. d., o odvisnosti po 545. čl. ZGD-1	45
2.4 Delničarji	48
2.5 Prodaja	58
2.6 Nabava	75
2.7 Kakovost in standardi	77
2.8 Investicije	82
2.9 Analiza uspešnosti poslovanja	89
2.10 Upravljanje tveganj	94
2.11 Financiranje in odprodaja naložb	99
2.12 Pregled pomembnejših dogodkov v letu 2012	102
2.13 Dogodki po koncu obračunskega obdobja	108
2.14 Razvojni mejniki	109
3. TRAJNOSTNI RAZVOJ	112
3.1 Upravljanje s človeškimi viri v Skupini Laško	112
3.2 Komuniciranje	116
3.3 Odgovoren odnos do družbenega okolja	118
3.4 Varovanje okolja	119
4. RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE LAŠKO	127
5. RAČUNOVODSKO POROČILO PIVOVARNE LAŠKO, D. D.	205

1. UVOD

1.1 Nagovor predsednika uprave

POSLOVNI REZULTATI SKUPINE LAŠKO V LETU 2012 SO ŠE EN DOKAZ, DA GRE ZA SKUPINO ZDRAVIH PODJETIJ, KI TEKOČE USTVARJAJO VISOKO DODANO VREDNOST IN POSLUJEJO Z DOBIČKOM, KI PA SE ZARADI VISOKIH FINANČNIH OBREMENITEV V PRIHODNJE NE BO ZMOGLA KOSATI S KONKURENCO.

KLJUB GOSPODARSKI KRIZI DOBRI TEKOČI REZULTATI

Spoštovani delničarji, cenjeni poslovni partnerji in sodelavci!

Leto 2012 je bilo še eno leto, ki ga je določalo predvsem poslovanje v zelo zahtevnih gospodarskih razmerah. Gospodarska kriza v Sloveniji se je še poglobila, kupna moč prebivalstva pa je še dodatno padla. Predvidevanja uprave izpred treh let, ko smo v poslovno strategijo zapisali rast prodaje na tujih trgih in vzdrževanje vodilnih tržnih deležev na domačem trgu, se izkazujejo za pravilna. Kljub zelo zahtevnemu ekonomskemu okolju pa je Skupina Laško uspela dosežati dobre tekoče rezultate in se v skladu z dogovorom z bankami upnicami razdolžiti dela glavnice ob rednem plačevanju obresti za kredite.

V prvi polovici leta 2012 smo se z bankami upnicami uspeli dogovoriti za reprogram večine posojil, ki pa so ga nekatere pogojevale s prekinitvijo aktivnosti za ustanovitev pogodbenega koncerna, ki so ga sicer na januarski skupščini potrdili delničarji Pivovarne Laško. Posledica teh zahtev so bile odpovedi pogodb o obvladovanju med Pivovarno Laško in Pivovarno Union ter Radensko.

Skupina Laško je v letu 2012 ustvarila 271,5 mio. EUR čistih prihodkov iz prodaje in dosegla 22,2 mio. EUR dobička iz poslovanja, kar je za 39,5 odstotkov več kot leta 2011. Visok finančni dolg skupine je, podobno kot zadnja leta, seveda bistveno vplival na rezultate poslovanja Skupine Laško.

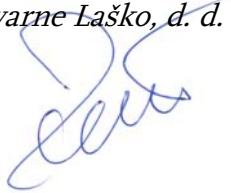
Skupina Laško je leta 2012 ustvarila na domačem trgu 88,6 odstotkov prihodkov iz prodaje, delež prihodkov, ki jih ustvarimo na tujih trgih, pa je znašal 11,4 odstotkov. Največji delež v strukturi čistih prihodkov iz prodaje predstavljajo prihodki iz naslova prodaje piva v vrednosti 152,6 mio. EUR, sledijo prihodki iz naslova prodaje drugih pijač v vrednosti 59,4 mio. EUR, prihodki časopisno-založniške dejavnosti pa znašajo 50,1 mio. EUR.

Prodaja pijač je bila v letu 2012 na domačem trgu pričakovano nižja od prejšnjih let, v skladu s poslovno strategijo pa se je povečevala prodaja na tujih trgih, med katerimi so najpomembnejši v regiji od Italije na zahodu do Makedonije na vzhodu.

V letu 2012 smo v Skupini tudi dokazovali, da je skrb za okolje, ki ga soustvarjamo in v katerega dnevno posegamo, med najpomembnejšimi vrednotami vseh zaposlenih, saj verjamemo, da je takšna vizija tudi poslovno odgovorna in dolgoročno naravna. Tej viziji prilagajamo tako naše izdelke kot tudi skrb za zmanjševanje porabe naravnih virov pri njihovi proizvodnji. V družbah Skupine smo uspešno uvedli tudi novo sistematizacijo.

Poslovni rezultati Skupine Laško v letu 2012 so še en dokaz, da gre za skupino zdravih podjetij, ki tekoče ustvarjajo visoko dodano vrednost in poslujejo z dobičkom, ki pa se zaradi visokih finančnih obremenitev v prihodnje ne bo zmogla kosati s konkurenco. Zato odprodaja vsega premoženja, ki ne spada v osnovno dejavnost, ostaja ena od prioritet, saj nam ob tvornejšem sodelovanju s strani bank upnic glede dolgoročnejšega reševanja zadolženosti Skupine Laško lahko omogoči poslovanje in poslovne rezultate, ki bodo v interesu tako delničarjev kot upnikov in zaposlenih.

mag. Dušan Zorko
predsednik uprave Pivovarne Laško, d. d.

PIVOVARNA LAŠKO, d.d.
Nadzorni svet

Poročilo nadzornega sveta o preveritvi letnega poročila

Sestava nadzornega sveta

Nadzorni svet družbe je v poslovnem letu 2012 deloval v naslednji sestavi:

Predstavniki kapitala

dr. Vladimir Malenković, predsednik
dr. Peter Groznik, član
dr. Borut Bratina, član
g. Borut Jamnik, član

Predstavniki zaposlenih

g. Bojan Cizej, namestnik predsednika
mag. Dragica Čepin, član

Sestava komisij nadzornega sveta

V okviru nadzornega sveta sta v letu 2012 delovali revizijska in kadrovska komisija v naslednjih sestavah:

Revizijska komisija

dr. Peter Groznik, predsednik
g. Bojan Cizej, član
g. Igor Teslić, zunanji član

Kadrovska komisija

g. Borut Jamnik, predsednik
dr. Borut Bratina, član
mag. Dragica Čepin, član

Delovanje nadzornega sveta

Poslovanje družbe Pivovarna Laško, d.d. je v letu 2012 v skladu z zakonskimi predpisi in statutom družbe nadziral nadzorni svet, ki se je sestel na 14. rednih sejah.

PIVOVARNA LAŠKO, d.d., TRUBARJEVA 28, 3270 LAŠKO, SLOVENIJA. TELEFON: (03) 734 80 00, TELEFAX: (03) 573 18 17, E-MAIL: INFO@PIVO-LASKO.SI, WWW.PIVO-LASKO.SI
FIRMA REGISTRIRANA PRI OKROŽNEM SODIŠČU V CELJU, ŠT. VL: 1-00171-00. OSNOVNI KAPITAL: 36.503.304,96 EUR, PREDSEDNIK NADZORNEGA SVETA: VLADIMIR MALENKOVIČ
TRANSAKCIJSKI RAČUN: BANKA CELJE, SI56 0600 0000 1199 122. DAVČNA ŠTEVILKA: 90355580, MATIČNA ŠTEVILKA: 5049318

Skozi celotno leto 2012 je nadzorni svet tekoče preverjal delo uprave. Nadzorni svet je posebno pozornost posvetil spremljanju ključnih kazalnikov kapitalske ustreznosti in stanja plačilne sposobnosti Pivovarne Laško, d.d., odprodaji naložb družb Skupine Laško, aktivnostim za reprogram finančnih obveznosti Pivovarne Laško, d.d. in družb Skupine Laško, obvladovanju stroškov, pomembnejšim pravnim zadevam ter preverjanju doseganja poslovnih rezultatov. Nadzorni svet se je zaradi situacije v družbi z večino omenjenih tem kontinuirano ukvarjal oziroma so te teme bile tudi redne točke dnevnih redov sej nadzornega sveta.

Pomembnejši sklepi nadzornega sveta

Poleg zgoraj navedenih zadev je nadzorni svet obravnaval tudi ostale tekoče zadeve ter sprejel naslednje pomembnejše sklepe:

- nadzorni svet je potrdil poslovni načrt Skupine Laško in Pivovarne Laško, d.d. za poslovno leto 2012.
- nadzorni svet se je seznanil z vsebino prodajne pogodbe delnic družbe Poslovni sistem Mercator d.d. in soglašal, da Pivovarna Laško d.d. družbi Agrokor d.d., proda 317.498 navadnih imenskih delnic z oznako MELR izdajatelja Poslovni sistem Mercator d.d., ki predstavljajo 8,43 % delež družbe Poslovni sistem Mercator d.d., po ceni 221 EUR na delnico;
- nadzorni svet se je seznanil z obvestilom finančnega svetovalca ING, da se je Agrokor d.d. odločil odstopiti iz prodajnega procesa delnic družbe Mercator d.d. ter podprl upravo, da nadaljuje z aktivnostmi v zvezi s postopkom prodaje delnic družbe Mercator d.d. na način, da bodo v maksimalni meri zaščiteni interesi družb Skupine Laško,
- nadzorni svet se je seznanil s stanjem finančnih obveznosti do bank in zapadlostjo le-teh, predlogom uprave in aktivnostmi uprave za refinanciranje ter stališči bank do sprejetega skupščinskega sklepa ter pozval upravo, da v zaščito interesov družbe in Skupine dogovori refinanciranje finančnih obveznosti do bank in tako zmanjša visoko finančno tveganje,
- nadzorni svet je sprejel revidirano letno poročilo Pivovarne Laško, d.d. in Skupine Pivovarna Laško za leto 2011,
- nadzorni svet se je seznanil s pogojem ene od bank upnic za izvedbo reprograma finančnih obveznosti družb Pivovarne Laško, d.d., Pivovarne Union d.d. in Radenske, d.d. Radenci, da družbe Pivovarna Laško, d.d., Pivovarna Union d.d. in Radenska, d.d. Radenci odpovejo pogodbeni koncern ter se seznanil s stališčem uprave Pivovarne Laško, d.d., da Pivovarna Laško, d.d. v zaščito interesov družb Skupine Laško izpelje postopke odpovedi pogodb o obvladovanju,
- nadzorni svet se je seznanil z ugotovitvami in priporočili raziskovalno-svetovalne študije za strateško odločanje Skupine Laško,
- nadzorni svet se je seznanil s časovnim načrtom aktivnosti in vlog za doseg dolgoročnega reprograma,
- nadzorni svet se je seznanil s posodobitvijo Načrta finančnega prestrukturiranja družbe Pivovarna Laško, d.d. in Skupine Laško;
- nadzorni svet je potrdil Poslovni načrt Skupine Laško in Pivovarne Laško, d.d. za poslovno leto 2013.

Delovanje revizijske komisije

Revizijska komisija se je v letu 2012 sestala sedemkrat. Komisija je na sejah analizirala večje transakcije Skupine Pivovarna Laško v letih 2010 in 2011,

posamezne posle Skupine Laško, obravnavala ugotovitve in priporočila zunanjega revizorja na podlagi opravljenega predhodnega revidiranja računovodskih izkazov za leto 2011, obravnavala revidirano letno poročilo za leto 2011, sprejela poslovnik revizijske komisije ter se seznanila z delom novoustanovljene službe notranje revizije. O svojih ugotovitvah je revizijska komisija redno poročala nadzornemu svetu.

Delovanje kadrovske komisije

V letu 2012 se je kadrovska komisija sestala štirikrat. Komisija je na sejah obravnavala sistem upravljanja in tveganja v zvezi z upravljanjem Skupine Laško, pripravila priporočila glede upravljanja in ureditve prejemkov poslovdstev družb v Skupini Laško ter pripravila predlog managerske pogodbe s člani uprave z dvojnimi mandati. O svojih ugotovitvah je kadrovska komisija redno poročala nadzornemu svetu.

Preveritev letnega poročila

Nadzorni svet je preveril revidirano Letno poročilo Skupine Laško in Pivovarne Laško, d.d. za leto 2012 na seji nadzornega sveta dne 20.3.2013.

Letno poročilo je bilo revidirano s strani revizijske družbe Deloitte Revizija d.o.o., Ljubljana. Revizijska družba je k Letnemu poročilu izdala pozitivno mnenje z opozorili, kot to izhaja iz poročil revizorja z dne 4.3.2013. Nadzorni svet na poročili revizorja ni imel pripomb in je z njima soglašal.

Nadzorni svet na predloženo revidirano Letno poročilo Skupine Laško in družbe Pivovarna Laško, d.d. za leto 2012 nima pripomb in ga je na seji dne 20.3.2013 soglasno potrdil.

Predlog pokrivanja čiste izgube

Hkrati s potrditvijo revidiranega letnega poročila Skupine Laško in Pivovarne Laško, d.d. za leto 2012 je nadzorni svet potrdil tudi predlog uprave za pokritje čiste izgube Pivovarne Laško, d.d. v letu 2012, in sicer, da se čista izguba leta 2012 v vrednosti 18.510.265 EUR pokrije iz dobička iz preteklih let v višini 859.740 EUR, iz drugih rezerv iz dobička v višini 232.097 EUR ter iz kapitalskih rezerv v višini 17.418.428 EUR. Bilančni dobiček Pivovarne Laško, d.d. v poslovnem letu 2012 tako znaša 0 EUR.

Nadzorni svet ocenjuje, da je bilo poslovanje Pivovarne Laško, d.d. in Skupine Laško, ter delo uprave v letu 2012, glede na splošno poslabšanje gospodarskih razmer in spremenjene pogoje financiranja, v skladu s pričakovanji.

Nadzorni svet je to poročilo sestavil za skupščino delničarjev družbe v skladu z 282. členom Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1).

Laško, dne 20.3.2013

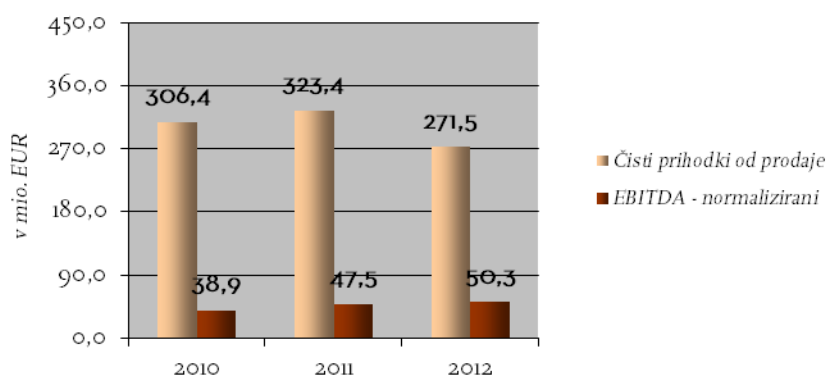
Predsednik nadzornega sveta:
dr. Vladimir Malenković

1.3 Podatki o poslovanju Skupine Laško

V SKUPINI LAŠKO NAM JE USPELO ZMANJŠATI ŠTEVILO ZAPOSELNIH, KAR JE V SKLADU V Z VEČLETNO RESTRIKTIVNO ZAPOSLOVALNO POLITIKO. KOLIČINSKO PRODAJO NA TRGIH IZVEN SLOVENIJE SMO POVEČALI ZA 12,2 ODSOTKOV.

Prihodki od prodaje in dobiček
iz poslovanja z amortizacijo (EBITDA)

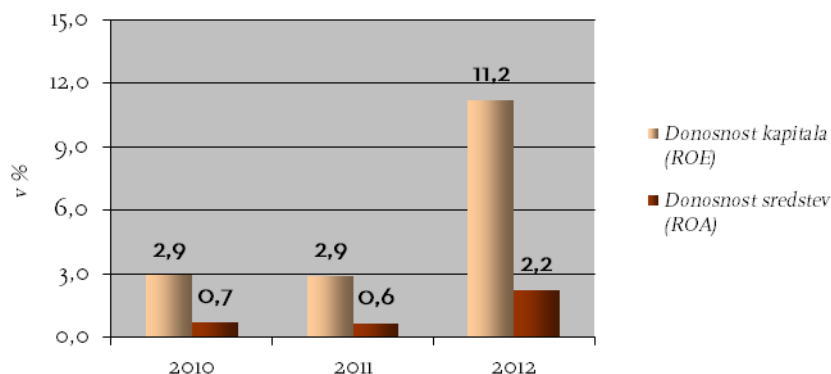
V letu 2012 so se prihodki od prodaje zmanjšali za 16,0 %, normalizirani dobiček iz poslovanja z amortizacijo (EBITDA) se je povečal za 5,9 %.

V poslovnem poročilu so prikazani celotni čisti prihodki od prodaje, razen če je izrecno navedeno drugače, medtem ko so v konsolidiranem izkazu poslovnega izida prikazani samo prihodki iz ohranjenega poslovanja.

Normalizirani EBIT je izračunan iz dobička iz poslovanja, ki je povečan oz. zmanjšan za vpliv enkratnih poslovnih dogodkov, kot so prevrednotenje nepremičnin in naložbenih nepremičnin ter oblikovanje večjih popravkov vrednosti. Normalizirani EBITDA je seštevek normaliziranega EBIT-a in normalizirane amortizacije.

Normalizirani čisti dobiček je poleg naštetih prilagoditev prilagojen še za slabitve finančnih naložb in obračunane terjatve za odloženi davek iz tega naslova.

Donosnost sredstev (ROA) in lastniškega kapitala (ROE)

Pomembnejši podatki o poslovanju Skupine Laško

(v EUR)	2010	2011	2012
Čisti prihodki od prodaje	306.418.155	323.412.454	271.548.163
EBIT	-9.886.015	9.887.269	21.766.861
EBIT - normalizirani	14.484.000	23.419.000	29.096.657
EBITDA	14.555.442	29.473.247	41.831.060
EBITDA - normalizirani	38.925.457	47.525.978	50.319.090
Neto odhodki za obresti ¹	-20.177.735	-23.787.004	-21.446.176
Čisti dobiček oz. izguba	-25.818.805	-27.506.298	-32.938.018
Čisti dobiček - normalizirani	4.455.000	3.962.000	12.313.600
Dolgoročna sredstva	265.643.825	321.093.374	306.665.682
Opredmetena osnovna sredstva	153.632.750	180.695.007	194.465.281
Kratkoročna sredstva + AČR	371.207.876	248.589.915	203.749.234
Kapital	131.889.003	125.473.457	92.665.202
Dolgoročne obveznosti + dolg. PČR	89.069.856	47.605.283	32.998.565
Kratkoročne obveznosti + kratk. PČR	415.892.842	396.604.549	384.751.149
Neto kratkoročna sredstva oz. obveznosti ²	-44.684.966	-148.014.634	-181.001.915
Neto finančni dolg ³	69.884.888	197.431.865	232.115.204
Neto finančni dolg brez naložb v odvisne družbe ⁴	70.092.036	197.067.062	231.687.841
Denarni tok iz poslovanja	53.706.564	34.206.702	42.134.920
Denarni tok iz naložbenja	-8.024.980	38.385.907	-8.904.359
Denarni tok iz financiranja	-44.563.521	-53.198.567	-52.545.710
Neto denarni tok	1.118.063	19.394.042	-19.315.149

Letno poročilo 2012 / Uvod

¹ Finančni prihodki za obresti - finančni odhodki za obresti

² Kratkoročna sredstva z aktivnimi časovnimi razmejitvami - kratkoročne obveznosti s pasivnimi časovnimi razmejitvami

³ (Dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti) - (dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe + denar)

⁴ (Dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti) - (dolgoročne finančne naložbe brez naložb v odvisne družbe + kratkoročne finančne naložbe + denar)

Kazalniki

	2010	2011	2012
Delež normaliziranega EBIT v prihodkih od prodaje	4,7 %	7,2 %	10,7 %
Delež normaliziranega EBITDA v prihodkih od prodaje	12,7 %	14,7 %	18,5 %
Pokritje obresti ⁵	0,718	0,985	1,357
Normalizirani čisti dobiček oz. izguba v prihodkih od prodaje	1,5 %	1,2 %	4,5 %
Donosnost kapitala (ROE) ⁶	2,9 %	2,9 %	11,2 %
Donosnost sredstev (ROA) ⁷	0,7 %	0,6 %	2,2 %
Obveznosti / kapital	3,829	3,540	4,508

⁵ Normalizirani EBIT / neto odhodki za obresti

⁶ Normalizirani čisti dobiček oz. izguba / povprečno stanje lastniškega kapitala v obdobju

⁷ Normalizirani čisti dobiček oz. izguba / povprečno stanje sredstev v obdobju

Število zaposlenih

(na dan 31. 12.)	2010	2011	2012
V Skupini Laško, brez Skupine Delo	1.422	1.392	1.180
V Skupini Delo	445	428	412
Skupaj	1.867	1.820	1.592
Povprečno število zaposlenih iz ur	1.886	1.838	1.607
Dodana vrednost na zaposlenega ⁸ (v EUR / zaposlenega)	55.761	60.188	64.658
Čisti prihodki iz prodaje na zaposlenega ⁹ (v EUR / zaposlenega)	162.470	175.959	168.978

⁸ (Poslovni prihodki - stroški blaga, materiala in storitev - drugi poslovni odhodki (iz celotnega poslovanja)) / povprečno število zaposlenih iz ur

⁹ Čisti prihodki iz prodaje (iz celotnega poslovanja) / povprečno število zaposlenih iz ur

Zaposleni v Skupini Delo so prikazani posebej, ker Skupina Delo ne sodi v enako dejavnost kot ostale družbe, povezane v Skupino Laško. Med zaposlene so v letu 2011 vključeni tudi zaposleni Skupine Fructal, ne glede na to, da z 16. 12. 2011 Skupina Fructal ni več del Skupine Union in s tem Skupine Laško.

Delež izvoza v skupni prodaji pijač Skupine Laško

(v hl)	2010	2011	2012
Prodaja vseh pijač	4.225.503	3.918.939	3.788.929
Prodaja na trgih izven Slovenije	938.089	1.089.013	1.221.596
Delež (v %)	22,2	27,8	32,2

Zaradi primerljivosti podatkov je v letu 2011 količinska prodaja prikazana brez Skupine Fructal, upoštevana pa je količinska prodaja Birre Peje Kosovo.

Povzetek iz poslovnega načrta 2013

Načrti o poslovanju Skupine Laško

(v EUR)	2011	2012	Načrti 2013
Čisti prihodki od prodaje iz ohranjenega poslovanja	264.737.273	271.386.948	269.585.102
EBIT	15.923.108	22.216.181	30.453.552
EBITDA	35.509.087	42.280.380	48.892.135
Čisti poslovni izid iz ohranjenega poslovanja	-20.801.140	-30.396.363	11.704.846
Prodaja (v hektolitrih)	3.918.939	3.788.929	3.900.035
Dodana vrednost na zaposlenega ¹⁰ (v EUR / zaposlenega)	60.188	64.658	63.156

¹⁰ (Poslovni prihodki - stroški blaga, materiala in storitev - drugi poslovni odhodki (iz celotnega poslovanja)) / povprečno število zaposlenih iz ur

Svetovni in še posebej evropski trg se zaradi recesije nezadržno spreminja. Nadaljevanje zaostrenih gospodarskih razmer na vseh ključnih trgih Skupine Laško se kaže v občutnem zmanjšanju kupne moči, racionalizaciji potrošnje, zmanjšanju lojalnosti do blagovnih znamk, rasti trgovskih blagovnih znamk, zmanjšanju košarice nakupov, preusmeritvi kupcev v manjše formate trgovin in rasti priljubljenosti diskontnih trgovcev.

V Skupini Laško smo si v letu 2013 kot temeljni cilj zastavili količinski porast pijač za 2,9 %, kar naj bi dosegli z rastjo na tujih trgih ob hkratnem zadržanju vodilnih pozicij na domačem trgu.

Skupina ob 269,6 mio. EUR načrtovanih čistih prihodkov od prodaje načrtuje 30,5 mio. EUR dobička iz poslovanja, 11,7 mio. EUR čistega dobička ter 48,9 mio. EUR EBITDA.

V letu 2013 bo Skupina namenila 13,8 mio. EUR, kar je v skladu s sprejeto Strategijo, ki je usmerjena predvsem v investiranje v proizvodnjo, tehniko in tehnologijo ter v doseganje optimalne produktivnosti, ravnotežja med prilagodljivostjo in učinkovitostjo posameznih delov proizvodnega procesa, doseganju sinergijskih učinkov med družbami Skupine, integraciji informacijske tehnologije v proizvodne procese, možnosti

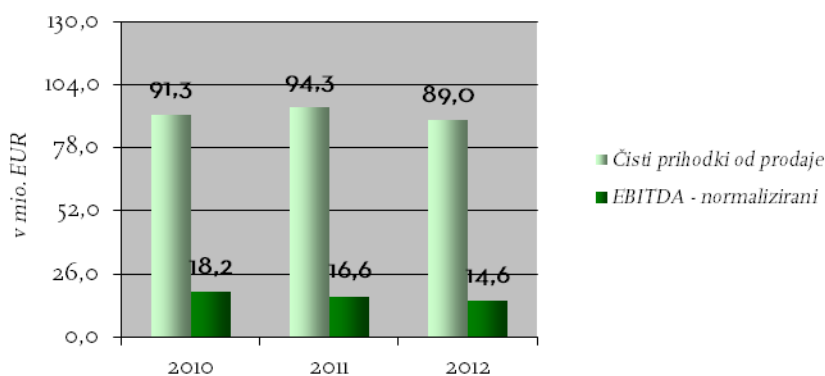
modelarnih povečav določenega sklopa proizvodnje in usmeritvi k investicijam s čim višjo donosnostjo na investirani kapital. Kljub restriktivnim finančnim ukrepom si prizadevamo vgrajevati v naš tehnološki proces nova dognanja in razvojne dosežke ter si tako zagotavljati nadaljnjo optimizacijo celotnega proizvodnega procesa.

Okoljski cilji za leto 2013 bodo še vedno naravnani v smeri znižanja obremenitev in količine odpadnih vod ter odpadkov in tudi v smer racionalne porabe električne energije ter zemeljskega plina. Zaščita vodovarstvenega področja – vitalnega vira obstoja skupine – je stalni cilj Skupine Laško.

1.4 Podatki o poslovanju Pivovarne Laško, d. d.

USPEŠNO IZVAJAMO SPREJETO PRODAJNO STRATEGIJO NA TUJIH TRGIH. V LETU 2012 JE DELEŽ IZVOZA V CELOTNI KOLIČINSKI PRODAJI DOSEGEL 35 ODSOTKOV IN JE ZA 23 ODSOTKOV VEČJI KOT PREDHODNO LETO.

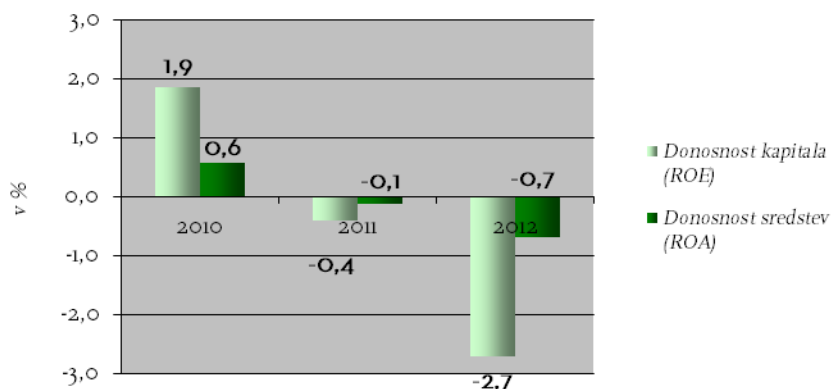
Prihodki od prodaje in dobiček
iz poslovanja z amortizacijo (EBITDA)

V letu 2012 so se prihodki od prodaje v primerjavi z lanskim letom zmanjšali za 5,7 %, normalizirani dobiček iz poslovanja z amortizacijo (EBITDA) pa se je zmanjšal za 12,0 %.

Normalizirani EBIT, EBITA in čisti dobiček so izračunani enako kot pri podatkih o Skupini Laško na straneh 10 in 11 tega poročila.

Donosnost sredstev (ROA)
in lastniškega kapitala (ROE)

Pomembnejši podatki o poslovanju
Pivovarne Laško, d. d.

(v EUR)	2010	2011	2012
Čisti prihodki od prodaje	91.287.653	94.314.248	88.960.946
EBIT	11.223.795	10.502.062	8.690.491
EBIT - normalizirani	11.223.795	10.257.235	9.623.538
EBITDA	18.219.869	16.796.492	13.634.148
EBITDA - normalizirani	18.219.869	16.551.665	14.567.195
Neto odhodki za obresti ¹	-12.231.427	-14.898.488	-13.741.037
Čisti dobiček oz. izguba	-6.292.260	-15.528.268	-18.510.265
Čisti dobiček oz. izguba - normalizir.	2.439.500	-516.176	-2.750.328
Dolgoročna sredstva	294.360.182	320.277.999	307.543.188
Opredmetena osnovna sredstva	53.673.619	49.161.657	46.237.123
Kratkoročna sredstva + AČR	121.497.098	85.209.333	72.876.802
Kapital	124.168.015	109.365.419	91.534.436
Dolgoročne obveznosti + dolg. PČR	48.572.620	26.710.750	4.164.129
Kratkoročne obveznosti + krat. PČR	243.116.645	269.411.163	284.721.425
Neto kratkoročna sredstva oz. obveznosti ²	-121.619.547	-184.201.830	-211.844.623
Neto finančni dolg ³	-50.362.043	-28.693.317	-17.970.455
Neto finančni dolg brez naložb v odvisne družbe ⁴	206.468.863	216.323.220	219.744.686
Denarni tok iz poslovanja	19.921.166	12.929.274	15.407.650
Denarni tok iz naložbenja	-3.296.553	522.577	5.033.916
Denarni tok iz financiranja	-16.657.096	-13.208.801	-20.485.951
Neto denarni tok	-32.483	243.050	-44.385

¹ Finančni prihodki za obresti - finančni odhodki za obresti

² Kratkoročna sredstva z aktivnimi časovnimi razmejitvami - kratkoročne obveznosti s pasivnimi časovnimi razmejitvami

³ (Dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti) - (dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe + denar)

⁴ (Dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti) - (dolgoročne finančne naložbe brez naložb v odvisne družbe + kratkoročne finančne naložbe + denar)

Kazalniki

	2010	2011	2012
Delež normaliziranega EBIT v čistih prihodkih od prodaje	12,3 %	10,9 %	10,8 %
Delež normaliziranega EBITDA v čistih prihodkih od prodaje	20,0 %	17,5 %	16,4 %
Pokritje obresti ⁵	0,918	0,688	0,700
Normalizirani čisti dobiček oz. izguba v čistih prihodkih od prodaje	2,7 %	-0,5 %	-3,1 %
Donosnost kapitala (ROE) ⁶	1,9 %	-0,4 %	-2,7 %
Donosnost sredstev (ROA) ⁷	0,6 %	-0,1 %	-0,7 %
Obveznosti / kapital	2,349	2,708	3,156

⁵ Normalizirani EBIT / neto odhodki za obresti

⁶ Normalizirani čisti dobiček oz. izguba / povprečno stanje lastniškega kapitala v obdobju

⁷ Normalizirani čisti dobiček oz. izguba / povprečno stanje sredstev v obdobju

Število zaposlenih

	2010	2011	2012
Zaposleni na dan 31. 12.	318	329	324
Povprečno število zaposlenih iz ur	319	322	330
Dodana vrednost na zaposlenega ⁸ (v EUR / zaposlenega)	90.267	91.258	77.511
Čisti prihodki iz prodaje na zaposlenega ⁹ (v EUR / zaposlenega)	286.168	292.901	269.579

⁸ (Poslovni prihodki - stroški blaga, materiala in storitev - drugi poslovni odhodki) / povprečno število zaposlenih iz ur

⁹ Čisti prihodki iz prodaje / povprečno število zaposlenih iz ur

Delež izvoza v skupni prodaji pijač Pivovarne Laško, d. d.

(v hl)	2010	2011	2012
Prodaja vseh pijač	968.697	975.838	942.183
Izvoz	250.371	268.631	330.213
Delež (v %)	25,8	27,5	35,0

Tržni delež prodaje piva na slovenskem tržišču

(v %)	2010	2011	*2012
Pivovarna Laško	42,3	40,6	37,7
Pivovarna Union, blagovne znamke	35,9	39,4	38,0
Pivovarna Union, trgovske BZ	6,4	6,9	8,2
Pivo iz uvoza	15,4	13,1	16,1
Skupaj	100,0	100,0	100,0

*podatki za obdobje I.-X./2012

Podatki o delnici PILR

	2010	2011	2012
Skupno število izdanih delnic	8.747.652	8.747.652	8.747.652
Normalizirani čisti dobiček oz. izguba na delnico v EUR	0,28	-0,06	-0,31
Tržna vrednost delnice 31. 12. v EUR	15,99	11,02	6,99
TV delnice / čisti dobiček oz. izguba na delnico	-22,21	-6,19	-3,30
Knjigovodska vrednost delnice 31. 12. v EUR ¹⁰	14,19	12,50	10,46
TV delnice / KV delnice	1,13	0,88	0,67
Tržna kapitalizacija v EUR	139.874.955	96.399.125	61.146.087

¹⁰ Kapital na dan 31. 12. / skupno število delnic

Povzetek iz poslovnega načrta 2013

Načrti o poslovanju

Pivovarne Laško, d. d.

(v EUR)	2011	2012	Načrti 2013
Čisti prihodki od prodaje	94.314.248	88.960.946	89.282.586
EBIT	10.502.062	8.690.491	10.234.038
EBITDA	16.796.492	13.634.148	14.960.663
Čisti poslovni izid	-15.528.268	-18.510.265	1.526.704
Prodaja (v hektolitrih)	975.838	942.183	968.493
Dodana vrednost na zaposlenega ¹⁰ (v EUR / zaposlenega)	91.258	77.511	79.098

¹⁰ (Poslovni prihodki - stroški blaga, materiala in storitev - drugi poslovni odhodki) / povprečno število zaposlenih iz ur

V letu 2013 smo si zastavili cilje in jih opredelili v količinskem porastu prodaje piva in ostalih pijač za 2,8 %. Ves porast prodaje načrtujemo na tujih trgih, kjer predvidevamo porast količinske prodaje za več kot 13 %. Obenem načrtujemo, da bomo na domačem trgu ohranili dosežene tržne deleže. Načrtujemo, da bomo v letu 2013 prodali 968 tisoč hl vseh vrst pijač.

Pričakujemo, da bomo skupaj ustvarili 89,3 mio. EUR čistih prihodkov od prodaje. Od tega bomo na domačem trgu ustvarili 81,8 % vseh prihodkov, na tujih trgih pa 16,2 mio. EUR oziroma 18,2 % vseh prihodkov. Sredstva, namenjena za investicije v višini 4,1 mio. EUR, bodo v pretežni meri namenjena obnavljanju tehnološke opreme, nekaj pa tudi v informacijski razvoj ter komercialno oziroma trg.

Okoljski cilji za leto 2013 bodo še vedno naravnani v smeri znižanja obremenitev in količine odpadnih vod ter odpadkov in tudi v smer racionalne porabe električne energije ter zemeljskega plina. Zaščita vodovarstvenega področja – vitalnega vira obstoja družbe – je stalni cilj Pivovarne Laško, d. d.

1.5 Vizija, poslanstvo in strateški cilji

POSTATI PRVA IZBIRA KUPCEV KAKOVOSTNIH BLAGOVNIH ZNAMK, VRHUNSKA NALOŽBA ZA DELNIČARJE IN ATRAKTIVEN DELODAJALEC. KREPITEV TRŽNEGA POLOŽAJA DRUŽB SKUPINE LAŠKO IN PROIZVODNJA TER PRODAJA INOVATIVNIH TRENDOVSKIH IZDELKOV.

SKUPINA LAŠKO

PIVOVARNA LAŠKO, d. d.

Vizija

Postati prva izbira kupcev kakovostnih blagovnih znamk v branži in na trgih, kjer poslujemo, vrhunska naložba za delničarje ter atraktiven delodajalec za zaposlene, ki so jim vodila odličnost, razvoj in timsko delo. kot na tujih trgih.

Postati vodilni na področju proizvodnje in prodaje pijač ter ob tem utrjevati ugled, prepoznavnost in tržne deleže blagovnih znamk, tako na domačem

Poslanstvo

S pomočjo blagovnih znamk, ki negujejo tradicijo in usmerjajo trende, ustvarjamo dodano vrednost za naše kupce in delničarje. S poudarkom na družbeni odgovornosti ter s spodbujanjem motiviranosti zaposlenih krepimo tržni položaj družb Skupine Laško na vseh relevantnih trgih.

Ustvarjamo blagovne znamke z dodano vrednostjo za naše kupce in delničarje. Z odgovornim in okolju prijaznim poslovanjem strmimo k doseganju vrhunskih rezultatov v boljšem svetu.

Strateški cilji

Strateški cilji, ki smo si jih zadali za prihodnje obdobje, so proizvodnja in prodaja inovativnih trendovskih izdelkov, ohranjanje tržnih pozicij lastnih blagovnih znamk na domačem trgu ter ponovna pridobitev in razširitev v preteklosti že doseženih pozicij na tujih trgih. Načrtovano stroškovno učinkovitost bomo dosegali s strokovno usposobljenimi sodelavci, ki bodo delovali timsko in skladno z usmeritvami Skupine Laško.

1.6 Predstavitev Skupine Laško

SKUPINA LAŠKO ZDRUŽUJE PROIZVAJALCE PIVA, MINERALNIH, IZVIRSKIH IN NARAVNIH VOD, BREZALKOHOLNIH PIJAČ, ŽGANIH IN OSTALIH ALKOHOLNIH PIJAČ, SIRUPOV ZA PROIZVODNJO PIJAČ, ČASOPISNO IN ZALOŽNIŠKO DEJAVNOST, OPRAVLJA PA TUDI STORITVE TRGOVINE NA DROBNO IN VELIKO.

Lastništvo ter poslovni deleži na dan 31. 12. 2012:

OBVLADUJOČA DRUŽBA

☞ **PIVOVARNA LAŠKO, d. d., Slovenija**

ODVISNE DRUŽBE

☞ **RADENSKA, d. d., Radenci, Slovenija**

82,058 % lastništvo

(pojasnilo o lastništvu in glasovalnih pravicah je na strani 51 tega poročila)

☞ **PIVOVARNA UNION, d. d., Ljubljana, Slovenija**

97,922 % lastništvo

BIRRA PEJA, Sh. a. Peć, Kosovo

(Pivovarna Union, d. d., Ljubljana je 57,627 % lastnik)

☞ **JADRANSKA PIVOVARA – Split, d. d., Hrvaška**

99,460 % lastništvo

☞ **VITAL MESTINJE, d. o. o., Slovenija**

96,92 % poslovni delež

☞ **DELO, d. d., Ljubljana, Slovenija**

100 % lastništvo – od tega Pivovarna Laško 80,834 %, Radenska pa 19,166 %

☞ **LAŠKO GRUPA, d. o. o., Sarajevo, Bosna in Hercegovina**

100 % poslovni delež – od tega Pivovarna Laško 69,22 %, Radenska 15,39 %, Pivovarna Union pa 15,39 %

☞ **FIRMA DEL, d. o. o., Laško, Slovenija**

100 % poslovni delež

☞ **LAŠKO GRUPA, d. o. o., Zagreb, Hrvaška**

100 % poslovni delež

Pivovarna Laško, d. d., sestavlja konsolidirano letno poročilo za obvladujočo in odvisne družbe v Skupini Laško. Zaradi nepomembnosti v konsolidacijo niso vključene družbe: Firma Del, d. o. o., Laško, Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo, Radenska Miral, d. o. o., Radenci, Radenska, d. o. o., Zagreb in Radenska, d. o. o., Beograd.

PRIDRUŽENE DRUŽBE

☞ **THERMANA, d. d., Laško, Slovenija**
20,63 % lastništvo

☞ **SLOPAK, d. o. o., Ljubljana, Slovenija**
29,22 % poslovni delež

Pivovarna Union, d. d., je bila v letu 2011 do 16. 12. 2011 lastnica 93,73 % družbe Fructal, d. d., ki je bila 89,39 % lastnica družbe Fruktal Mak, a. d., Skopje. Dne 16. 12. 2011 je lastnik Fructala, d. d., v enakem deležu postala družba Nectar, d. o. o., iz Bačke Palanke.

Od 18. 1. 2012 dalje je del Skupine Union in s tem tudi del Skupine Laško do takrat pridružena družba Birra Peja, Sh. a., Peć, Kosovo, saj je Pivovarna Union, d. d., postala 57,63 % lastnica te družbe.

SKUPINA LAŠKO

na dan 31.12.2012

Obvladujoča družba

PIVOVARNA LAŠKO, d. d.

Odvisna družba	Odvisna družba	Odvisna družba	Odvisna družba	Odvisna družba	Odvisna družba	Odvisna družba	Odvisna družba
RADENSKA, d. d. Radenci Lastništvo: 82,058 % Št. delnic: 4.153.644	PIVOVARNA UNION, d. d. Ljubljana Lastništvo: 97,922 % Št. delnic: 441.740	JADRANSKA PIVOVARA, d. d. Split Lastništvo: 99,460 % Št. delnic: 5.396.932	VITAL, d. o. o. Mestinje Posl. delež: 96,92 %	DELO, d. d. Ljubljana Lastništvo: 100 % Št. delnic: 667.464	LAŠKO GRUPA, d. o. o. Sarajevo Posl. delež: 100 %	FIRMA DEL, d. o. o. Laško Posl. delež: 100 %	LAŠKO GRUPA, d. o. o. Zagreb Posl. delež: 100 %
RADENSKA MIRAL, d. o. o. Radenci Posl. delež: 100 %	BIRRA PEJA, Sh. a. Peć, Kosovo Lastništvo: 57,627 % Št. delnic: 1.020			Pivovarna Laško Lastništvo v Delu 80,834 % Št. delnic: 539.536	Pivovarna Laško Posl. delež v Laško Grupi Sarajevo 69,22 %		
(Pojasnilo o lastništvu in glasovlanih pravicah v Radenski na strani 51 tega letnega poročila.)	BIRRA PEJA, Sh. p. k. Tirana, Albanija Posl. delež 100 %			Radenska Lastništvo v Delu 19,166 % Št. delnic: 127.928	Radenska Posl. delež v Laško Grupi Sarajevo 15,39 %		
				Odvisna družba od Dela: IZBERI, d.o.o. Ljubljana Posl. delež: 100 %	Pivovarna Union Posl. delež v Laško Grupi Sarajevo 15,39 %		

1.7 Predstavitev obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d.

ZGODOVINSKI ZAČETKI PIVOVARNE LAŠKO SEGAJO V LETO 1825, KO JE MEDIČAR IN LECTAR FRANZ GEYER V NEKDANJEM VALVAZORJEVEM ŠPITALU UREDIL OBRTNO PIVOVARNO, KATERE POSLOPJE STOJI ŠE DANES – DANAŠNJI HOTEL SAVINJA.

1.7.1 OSEBNA IZKAZNICA

PIVOVARNA LAŠKO, d. d., Trubarjeva 28, 3270 Laško, je vpisana v sodni register pod št. registrskega vložka 1/00171/00, pri Okrožnem sodišču v Celju, pod št. sklepa SRG 95/00673, z datumom – september 1995.

Skrajšano ime družbe:	PIVOVARNA LAŠKO, d. d.
Organizacijska oblika:	delniška družba
Osnovni kapital:	36.503.305 EUR
Število izdanih delnic:	8.747.652 kosovnih delnic
Kotacija delnice:	Ljubljanska borza, d. d., borzna kotacija rednih delnic
Oznaka delnice:	PILR
Matična šifra:	5049318
Davčna številka:	SI90355580
Šifra dejavnosti:	11.050

Narava poslovanja in najpomembnejše dejavnosti:

PROIZVODNJA PIVA

Uprava:	mag. Dušan Zorko, predsednik Marjeta Zevnik Mirjam Hočevar Gorazd Lukman Matej Oset
Nadzorni svet:	dr. Vladimir Malenković, predsednik dr. Borut Bratina Borut Jamnik dr. Peter Groznik Bojan Cizej mag. Dragica Čepin

Transakcijski računi:

☞ Nova Ljubljanska banka, d. d., Ljubljana IBAN SI56 0223 2002 0104 463

☞ Hypo Alpe-Adria-bank, d. d.	IBAN SI56 3300 0000 2722 975
☞ Nova Kreditna banka Maribor, d. d.	IBAN SI56 0451 5000 0909 883
☞ Raiffeisen Krekova banka, d. d.	IBAN SI56 2430 0900 0054 863
☞ Unicredit banka Slovenije, d. d.	IBAN SI56 2900 0000 1820 159
☞ Banka Celje, d. d., Bančna skupina Celje	IBAN SI56 0600 0000 1199 122
☞ Abanka Vipava, d. d.	IBAN SI56 0510 0801 2922 332
☞ Banka Sparkasse, d. d.	IBAN SI56 3400 0100 1922 773
☞ Probanka, d. d.	IBAN SI56 2510 0970 0565 280

Telefon: +386 3 734 80 00
Telefaks: +386 3 573 18 17

Elektronski naslov: info@pivo-lasko.si
Spletna stran: <http://www.pivo-lasko.si>

2. POSLOVNO POROČILO

2.1 Upravljanje družbe

UPRAVLJANJE DELUJE PO DVOTIRNEM SISTEMU, PO KATEREM DRUŽBO VODI UPRAVA, NJENO DELOVANJE PA NADZORUJE NADZORNI SVET.

Načela upravljanja Pivovarne Laško, d. d., izhajajo iz veljavnih pravnih norm v Republiki Sloveniji, internih aktov družbe in ustaljene dobre prakse. Upravljanje deluje po dvotirnem sistemu, po katerem družbo vodi uprava, njeno delovanje pa nadzoruje nadzorni svet.

Organi družbe, ki jih določa Statut Pivovarne Laško, d. d., so skupščina delničarjev, nadzorni svet in uprava družbe.

2.1.1 SKUPŠČINA DELNIČARJEV

V skladu z določbami Zakona o gospodarskih družbah je skupščina delničarjev najvišji organ družbe. Na njej se neposredno udejanja volja delničarjev družbe ter sprejemajo temeljne in statutarne odločitve. Ena delnica predstavlja na skupščini en glas. Pivovarna Laško, d. d., nima delnic z omejenimi glasovalnimi pravicami. Lastne delnice ne omogočajo glasovalnih pravic na skupščini.

Skupščino skliče uprava družbe na lastno pobudo, na zahtevo nadzornega sveta ali na pisno zahtevo delničarjev družbe, ki imajo vsaj 5 % osnovnega kapitala družbe. Skupščino lahko skliče tudi nadzorni svet. Delničarji lahko pravice iz delnic uresničujejo na skupščini neposredno sami ali prek pooblaščenecv.

Skupščina odloča z večino oddanih glasov delničarjev (navadna večina), razen če zakon ali statut ne določata drugače. S tričetrtinsko večino odloča skupščina predvsem o:

- ✎ spremembi statuta,
- ✎ zmanjšanju osnovnega kapitala (vključno pogojno povečanje),
- ✎ odobrenem povečanju osnovnega kapitala,
- ✎ statusnih spremembah in prenehanju družbe,
- ✎ izključitvi prednostne pravice delničarjev pri izdaji novih delnic,
- ✎ izvolitvi in predčasnem odpoklicu članov nadzornega sveta,
- ✎ drugih primerih, če to določa zakon ali statut.

Skupščina odloča o podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu družbe hkrati z odločanjem o uporabi bilančnega dobička. S podelitvijo razrešnice skupščina potrdi in odobri delo uprave in nadzornega sveta v poslovnem letu. Razprava o podelitvi razrešnice se poveže z razpravo o uporabi bilančnega dobička. Če skupščina ne podeli razrešnice, se s tem ne šteje, da je bila upravi izrečena nezaupnica.

Kadar skupščina odloči, da se bilančni dobiček uporabi za dividende, pripada dividenda delničarjem, ki so kot imetniki delnic družbe vpisani v centralni register vrednostnih

papirjev pri KDD – Centralni klirinški depotni družbi, d. d., Ljubljana na presečni datum, ki je vsakokrat določen v sklepu o uporabi bilančnega dobička.

Udeležba na skupščini

Pravico do udeležbe in glasovanja na skupščini imajo delničarji, ki so kot imetniki delnic vpisani v centralnem registru nematerializiranih vrednostnih papirjev konec četrtega dne pred zasedanjem skupščine (presečni dan) in ki so osebno, po zastopniku ali pooblaščenцу pisno prijavili svojo udeležbo upravi družbe najkasneje konec četrtega dne pred zasedanjem skupščine.

Člani uprave in nadzornega sveta se lahko udeležijo skupščine tudi, če niso delničarji. Skupščini lahko prisostvujejo predstavniki sredstev javnega obveščanja, če svojo prisotnost pisno najavijo upravi družbe najkasneje tri dni pred zasedanjem skupščine.

Sklic in izvedba skupščine delničarjev

Skupščina se skliče, kadar je to v korist družbe ali kadar je to potrebno v skladu z zakonom in statutom družbe.

V letu 2012 sta bili izvedeni dve skupščini: 19. skupščina delničarjev je bila sklicana dne 29. 12. 2011 in izvedena dne 30. 1. 2012, 20. skupščina delničarjev pa je bila sklicana dne 26. 7. 2012 in izvedena dne 29. 8. 2012.

Sklepi 19. skupščine delničarjev Pivovarne Laško, d. d.

Na 19. skupščini delničarjev Pivovarne Laško, d. d., je skupščina sprejela naslednje pomembnejše sklepe:

Točka 2: Povečanje osnovnega kapitala z denarnimi vložki (dokapitalizacija)

Sklep k točki 2, ki sta ga podala uprava in nadzorni svet družbe, **ni bil sprejet**, saj je za glasovalo 1.808.249 oddanih glasov oz. 36,01 %. Za sprejem sklepa bi bila potrebna tričetrtinska večina oz. 75 % oddanih glasov.

Nasprotni predlog sklepa k točki 2, ki ga je na skupščini podal delničar KS Naložbe, d. d., **ni bil sprejet**. Sklep **ni bil sprejet**, saj je za glasovalo 379.028 oddanih glasov oz. 8,85 %. Za sprejem sklepa bi bila potrebna tričetrtinska večina oz. 75 % oddanih glasov.

Točka 3: Soglasje skupščine k pogodbam o obvladovanju in sprememba statuta (odobreni kapital)

Sklepi k točki 3:

3.1. Skupščina družbe daje soglasje k pogodbi o obvladovanju, ki je bila sklenjena dne 27. 12. 2011 med družbo Pivovarna Laško, d. d., kot obvladujočo družbo in družbo Pivovarna Union, d. d., kot odvisno družbo.

Skupščina družbe daje soglasje k pogodbi o obvladovanju, ki je bila sklenjena dne 27. 12. 2011 med družbo Pivovarna Laško, d. d., kot obvladujočo družbo in družbo Radenska, d. d., Radenci kot odvisno družbo.

Sklep je bil sprejet s 3.983.759 oddanimi glasovi oz. z 81,22 %.

3.2. Statut družbe se spremeni oz. dopolni tako, da se za 10. členom Statuta doda nov 10.a člen, ki se glasi:

“10.a člen

Uprava družbe je pooblaščen, da lahko v obdobju 1 (enega) leta po vpisu spremembe oz. dopolnitve Statuta družbe v sodni register, s katero je upravi dano pooblastilo za izdajo novih navadnih imenskih kosovnih delnic za stvarne vloške, osnovni kapital družbe poveča z izdajo novih delnic za največ 5 (pet) % osnovnega kapitala družbe (odobreni kapital), ki obstaja v času sprejema sprememb tega Statuta. Pred izdajo novih delnic mora uprava pridobiti soglasje nadzornega sveta družbe.

Uprava družbe je upravičen, da ob povečanju osnovnega kapitala na podlagi prejšnjega odstavka odloči o izključitvi prednostne pravice delničarjev do nakupa novih delnic, ob pridobitvi soglasja nadzornega sveta družbe.

Ob povečanju osnovnega kapitala na podlagi prvega in drugega odstavka tega člena revizorju ni treba pregledati izdaje delnic za stvarne vloške.

Nadzorni svet družbe se pooblasti za sprejem sprememb oz. dopolnitev Statuta družbe zaradi uskladitve njegovega besedila z izvedenim povečanjem osnovnega kapitala družbe na podlagi določil o odobrenem kapitalu.”

Sklep je bil sprejet s 3.965.175 oddanimi glasovi oz. z 79,28 %.

Točka 4: Dopolnitev statuta družbe (odobreni kapital) – zahteva Kapitalske družbe, d. d., z dne 20. 12. 2011

Sklep k točki 4:

Statut družbe se dopolni tako, da se za 11. členom doda nov 11.a člen, ki glasi:

»Uprava družbe je pooblaščen, da lahko v obdobju petih let po vpisu dopolnitve statuta v sodni register poveča osnovni kapital družbe do 50 % osnovnega kapitala družbe, ki obstaja v času sprejema dopolnitev tega statuta, kar predstavlja največ 18.251.652,48 EUR, z izdajo novih delnic za denarne vloške.

O izdaji novih delnic, višini povečanja osnovnega kapitala, vsebini pravic iz novih delnic in pogojih za izdajo delnic odloča uprava družbe, ki mora za svojo odločitev pridobiti soglasje nadzornega sveta.

Nadzorni svet družbe se pooblasti za sprejem sprememb oziroma dopolnitev statuta družbe zaradi uskladitve njegovega besedila z izvedenim povečanjem osnovnega kapitala družbe na podlagi določil o odobrenem kapitalu.«

Sklep ni bil sprejet, saj je za glasovalo 1.858.354 oddanih glasov oz. 37,01 %. Za sprejem sklepa bi bila potrebna tričetrtinska večina oz. 75 % oddanih glasov.

Točka 5: Reprogram finančnih obveznosti

Sklep k točki 5:

Skupščina poziva banke upnice, da se z družbo Pivovarna Laško, d. d., in družbami Skupine Laško do 30. marca 2012 dogovorijo o celostnem dolgoročnem reprogramu finančnih obveznosti pod ugodnimi tržnimi pogoji. Reprogram naj vsebuje moratorij na odplačilo glavnice, ki bi zapadle do prejema kupnine iz naslova prodaje naložbe v Mercator, d. d., ali do izvedbe dokapitalizacije obvladujoče družbe Pivovarna Laško, d. d., vendar ne dlje kot do 30. junija 2013. Z reprogramom posojil bodo vse družbe Skupine Laško najkasneje v 10 letih dosegle vzdržno raven dolga (2–3x EBITDA). Reprogramirana dolgoročna dinamika poplačil obveznosti naj bo prilagojena načrtovanim denarnim tokovom iz osnovne dejavnosti posameznih družb v Skupini. S takšnim reprogramom bodo družbe zmanjšale svoja visoka finančna tveganja, omogočilo pa se jim bo normalno poslovanje, razvoj in dolgoročni obstoj.

Sklep je bil sprejet s 4.192.427 oddanimi glasovi oz. s 93,60 %.

Točka 6: Seznanitev in soglasje skupščine h Kupoprodajni pogodbi za delnice Poslovnega sistema Mercator, d. d.

K tej točki dnevnega reda skupščina ni sprejela nobenega sklepa, temveč so se delničarji le seznanili s Kupoprodajno pogodbo za delnice Poslovnega sistema Mercator, d. d.

Točka 7: Soglasje k opravljanju nadzorstvene funkcije v odvisnih družbah

Sklep k točki 7:

Skupščina skladno z 41. členom ZGD-1 daje soglasje k imenovanju članov nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d., v nadzorne svete odvisnih družb.

Sklep je bil sprejet s 3.925.776 oddanimi glasovi oz. z 92,42 %.

Točka 8: Spremembe Statuta družbe

Sklep k točki 8:

8.1. V Statutu družbe se za 14. členom doda nov 14. a člen, ki se glasi:

“14.a člen

Člani uprave družbe so lahko imenovani za člane uprav in nadzornih svetov od družbe odvisnih družb, ki so ali bi lahko bile v konkurenčnem razmerju z dejavnostjo družbe.”

V Statutu družbe se za 16. členom doda nov 16.a člen, ki se glasi:

“16.a člen

Člani nadzornega sveta družbe so lahko imenovani za člane nadzornih svetov od družbe odvisnih družb, ki so ali bi lahko bile v konkurenčnem razmerju z dejavnostjo družbe.”

8.2. 23. člen Statuta družbe se spremeni tako, da se glasi:

“23. člen

Člani nadzornega sveta so za svoje delo upravičeni do plačila za opravljanje funkcije, do sejnine za udeležbo na seji ter do povračila potnih in drugih upravičenih stroškov, ki jim nastanejo v zvezi z njihovim delom.

Višino plačila za opravljanje funkcije, sejnine ter povračila potnih in drugih upravičenih stroškov iz prejšnjega odstavka določi skupščina.

Plačilo zunanjim članom komisij nadzornega sveta določi nadzorni svet.”

V 39. členu Statuta se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

„Sprememba 23. člena Statuta, sprejeta na skupščini družbe dne 30. 1. 2012, se začne uporabljati s 1. 1. 2012.”

Sklep je bil sprejet s 4.690.351 oddanimi glasovi oz. s 93,56 %.

Točka 9: Določitev višine prejemkov članov nadzornega sveta

Sklep k točki 9:

Član nadzornega sveta je za udeležbo na seji upravičen do sejnine, ki znaša 275,00 EUR bruto. Član komisije nadzornega sveta je za udeležbo na seji komisije upravičen do sejnine, ki znaša 80 % sejnine člana nadzornega sveta. Sejnina za korespondenčno sejo znaša 80 % sejnine.

Član nadzornega sveta je, ne glede na število udeležb na sejah, v posameznem poslovnem letu upravičen do sejin, vse dokler skupni znesek izplačanih sejin, bodisi iz naslova sej nadzornega sveta bodisi iz naslova sej komisij nadzornega sveta, v posameznem poslovnem letu ne doseže 50 % plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta.

Član nadzornega sveta je poleg sejnine upravičen do osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta v višini 12.000,00 EUR bruto letno. Predsednik nadzornega sveta je upravičen do doplačila v višini 50 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta, namestnik predsednika nadzornega sveta pa do doplačila v višini 10 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta. Član komisije nadzornega sveta je upravičen do doplačila v višini 25 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta. Predsednik komisije nadzornega sveta je upravičen do dodatnega doplačila v višini 50 % doplačila za opravljanje funkcije člana komisije nadzornega sveta, namestnik predsednika komisije nadzornega sveta pa do dodatnega doplačila v višini 10 % doplačila za opravljanje funkcije člana komisije nadzornega sveta.

Posamezni član komisije nadzornega sveta je, ne glede na število komisij, katerih član je, v posameznem poslovnem letu upravičen do doplačil za opravljanje funkcij v komisijah nadzornega sveta, vse dokler skupni znesek teh doplačil v posameznem poslovnem letu ne doseže zneska 50 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta. Člani nadzornega sveta prejemajo osnovno plačilo in doplačilo za opravljanje funkcije v sorazmernih mesečnih izplačilih, do katerih so upravičeni, dokler opravljajo funkcijo. Mesečno izplačilo znaša eno dvanajstino zgoraj navedenih letnih zneskov.

Člani nadzornega sveta so upravičeni do povračila stroškov prevoza, dnevnic in stroškov prenočevanja, ki nastanejo v zvezi z njihovim delom v nadzornem svetu oz. komisiji nadzornega sveta, in sicer do višine, določene v predpisih, ki urejajo povračilo stroškov v zvezi z delom in drugimi dohodki, ki se ne všttevajo v davčno osnovo. Stroški za prenočevanje se lahko vrnejo le, če je oddaljenost stalnega ali začasnega prebivališča člana nadzornega sveta od kraja dela organa najmanj 100 kilometrov, če se ni mogel vrniti, ker po voznem redu ni bila več predvidena nobena vožnja javnega prevoznega sredstva, ali zaradi drugih objektivnih razlogov.

Ta sklep se začne uporabljati s 1. 1. 2012. S pričetkom veljavnosti tega sklepa preneha veljati sklep k točki 6, ki ga je skupščina sprejela dne 31. 8. 2009.

Sklep je bil sprejet s 3.958.736 oddanimi glasovi oz. z 80,72 %.

Napovedane izpodbojne tožbe

Delničar KS Naložbe, d. d., je napovedal izpodbojno tožbo k sprejetima sklepoma št. 3.1. in 3.2.

Zapisnik skupščine je objavljen na javno dostopnih spletnih straneh AJ PES (Poslovni register Slovenije).

Sklepi 20. skupščine delničarjev Pivovarne Laško, d. d.

Na 20. skupščini delničarjev Pivovarne Laško, d. d., je skupščina sprejela naslednje pomembnejše sklepe:

Točka 2: Seznaittev skupščine s Poročilom nadzornega sveta družbe o sprejetem revidiranem Letnem poročilu za leto 2011, seznaittev skupščine o pokrivanju čiste izgube, seznaittev skupščine s prejemki članov uprave in članov nadzornega sveta ter odločanje o podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu družbe

Sklepi k točki 2:

2.1. Skupščina se seznait s Poročilom nadzornega sveta družbe o preveritvi in sprejemu revidiranega Letnega poročila za poslovno leto 2011.

2.2. Skupščina se seznait, da na dan 31. 12. 2011 znaša čista izguba poslovnega leta 2011 15.528.268 EUR in da jo je uprava v soglasju z nadzornim svetom pokrila iz drugih rezerv iz dobička v višini 391.649 EUR ter kapitalskih rezerv v višini 15.136.619 EUR.

2.3. Skupščina se seznait s prejemki članov uprave in članov nadzornega sveta, ki so jih za opravljanje nalog v družbi in njenih odvisnih družbah prejeli v poslovnem letu 2011.

Sklepi od 2.1. do 2.3. so seznaititvene narave in se o njih ni glasovalo.

2.4. Skupščina podeljuje upravi družbe razrešnico za poslovno leto 2011.

Sklep je bil sprejet s 7.425.382 oddanimi glasovi oz. z 99,54 % oddanih glasov. Za sprejem sklepa je bila potrebna večina oddanih glasov (navadna večina).

2.5. Skupščina podeljuje nadzornemu svetu družbe razrešnico za poslovno leto 2011.

Sklep je bil sprejet s 7.454.151 oddanimi glasovi oz. z 99,93 % oddanih glasov. Za sprejem sklepa je bila potrebna večina oddanih glasov (navadna večina).

Točka 3: Povečanje osnovnega kapitala z denarnimi vložki (dokapitalizacija)

Sklep k točki 3, ki sta ga predlagala uprava in nadzorni svet družbe, ni bil sprejet, saj je za glasovalo 1.853.463 oddanih glasov oz. 25,38 % oddanih glasov. Za sprejem sklepa bi bila potrebna najmanj tričetrtinska večina oddanih glasov.

Točka 4: Seznanitev z odpovedjo pogodb o obvladovanju in organiziranju pogodbenega koncerna

Sklep k točki 4:

Skupščina družbe se je seznanila z odpovedjo Pogodbe o obvladovanju in organiziranju pogodbenega koncerna, ki je bila sklenjena dne 27. 12. 2011 med družbo Pivovarna Laško, d. d., kot obvladujočo družbo in družbo Pivovarna Union, d. d., kot odvisno družbo, ter z odpovedjo Pogodbe o obvladovanju in organiziranju pogodbenega koncerna, ki je bila sklenjena dne 27. 12. 2011 med družbo Pivovarna Laško, d. d., kot obvladujočo družbo in družbo Radenska, d. d., Radenci kot odvisno družbo.

Sklep je seznanitvene narave in se o njem ni glasovalo.

Točka 5: Imenovanje revizorja za poslovno leto 2012

Sklep k točki 5:

Skupščina imenuje revizijsko družbo Deloitte Revizija, d. o. o., Ljubljana za revizorja družbe za revidiranje poslovnih izkazov za leto 2012.

Sklep je bil sprejet s 7.442.153 oddanimi glasovi oz. z 99,77 % oddanih glasov. Za sprejem sklepa je bila potrebna večina oddanih glasov (navadna večina).

Napovedane izpodbojne tožbe

Napovedana ni bila nobena izpodbojna tožba.

2.1.2 NADZORNI SVET

Naloga nadzornega sveta je nadzor nad vodenjem poslov družbe. Nadzorni svet imenuje in odpokliče predsednika uprave ter člane uprave.

Sestava nadzornega sveta je določena s Statutom družbe. Nadzorni svet Pivovarne Laško, d. d., šteje šest članov, vsi člani imajo enake pravice in dolžnosti, če ni s Statutom določeno drugače. Štirje člani nadzornega sveta, ki jih izvoli skupščina delničarjev, so predstavniki kapitala, dva člana nadzornega sveta pa sta predstavnika delavcev družbe in jih izvoli svet delavcev.

Nadzorni svet imenuje skupščina delničarjev z večino oddanih glasov delničarjev, razen članov nadzornega sveta, ki jih izvoli svet delavcev. Člani nadzornega sveta so izvoljeni za štiri leta in so po preteku mandata lahko ponovno izvoljeni. Nadzorni svet med svojimi člani izvoli predsednika in namestnika.

Predsednik sklicuje in vodi seje nadzornega sveta ter je pooblaščen izjavljati voljo in objavljati odločitve nadzornega sveta. Predsednik nadzornega sveta zastopa družbo proti članom uprave in nadzorni svet nasproti organom družbe ter tretjim osebam, če v vsakem konkretnem primeru ni določeno drugače. Predsednik nadzornega sveta je vedno predstavnik delničarjev. Sejo nadzornega sveta sklicuje predsednik na lastno pobudo, na pobudo katerega koli člana sveta ali na pobudo uprave. Nadzorni svet odloča na sejah.

Nadzorni svet mora v enem mesecu od predložitve letnega poročila preveriti letno poročilo in predlog za uporabo bilančnega dobička ter sestaviti pisno poročilo za skupščino in ga izročiti upravi. Če nadzorni svet potrdi letno poročilo, je letno poročilo sprejeto.

Sestava nadzornega sveta na dan 31. 12. 2011

Predstavniki kapitala:

dr. Vladimir Malenković, predsednik
dr. Borut Bratina
Borut Jamnik
dr. Peter Groznik

Predstavniki zaposlenih:

Bojan Cizej, namestnik predsednika
mag. Dragica Čepin

Sestava nadzornega sveta na dan 31. 12. 2012

Predstavniki kapitala:

dr. Vladimir Malenković, predsednik
dr. Borut Bratina
Borut Jamnik
dr. Peter Groznik

Predstavniki zaposlenih:

Bojan Cizej, namestnik predsednika
mag. Dragica Čepin

1. dr. Vladimir Malenković

je član nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d., od 31. 8. 2009 dalje in predsednik nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d., od 29. 4. 2011 dalje.

Izobrazba: doktor znanosti, področje strateškega managementa, Ekonomska fakulteta v Ljubljani, 2005.

Zaposlen kot član uprave družbe Premogovnik Velenje, d. d.

2. dr. Borut Bratina

je član nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d., od junija 2011 dalje.

Izobrazba: doktor pravnih znanosti – Pravna fakulteta Univerze v Mariboru, leta 1997.

Zaposlen na Ekonomsko-poslovni fakulteti Univerze v Mariboru kot izredni profesor za gospodarsko pravo ter predstojnik Katedre za poslovno in podjetniško pravo.

3. Borut Jamnik

je član nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d., od 24. 6. 2011 dalje.

Izobrazba: univerzitetni diplomirani inženir matematike.

Zaposlen kot predsednik uprave družbe Modra zavarovalnica, d. d.

4. dr. Peter Groznik

je član nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d., od 16. 7. 2010 dalje.

Izobrazba: doktor znanosti – finance, Kelley School of Business, Indiana University Bloomington (Združene države Amerike), 2003.

Zaposlen kot član uprave družbe Gorenje, d. d.

5. Bojan Cizej

je član nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d., od 6. 4. 2011 dalje.

Izobrazba: univerzitetni diplomirani inženir živilske tehnologije, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, 1993.

Zaposlen v Pivovarni Laško, d. d., kot direktor proizvodno-tehničnega sektorja.

6. mag. Dragica Čepin

je članica nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d., od avgusta 2011 dalje.

Izobrazba: magistrica ekonomije, Ekonomsko-poslovna fakulteta Univerze v Mariboru, 2001.

Zaposlena v Pivovarni Laško, d. d., od leta 1981 dalje.

Spremembe v sestavi nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d.

V letu 2012 ni bilo sprememb v sestavi nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d.

Revizijska komisija nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d.

Naloge revizijske komisije določa 280. člen ZGD-1, med glavnimi pa so:

- ☞ spremljanje postopka računovodskega poročanja, obvezne revizije letnih in konsolidiranih računovodskih izkazov,
- ☞ pregledovanje in spremljanje neodvisnosti revizorja za letno poročilo družbe,
- ☞ predlog nadzornemu svetu za imenovanje kandidata za revizorja letnega poročila,
- ☞ nadzorovanje neoporečnosti finančnih informacij, ki jih daje družba,
- ☞ ocenjevanje sestavljenega letnega poročila, vključno z oblikovanjem predloga za nadzorni svet.

Sestava revizijske komisije na dan 31. 12. 2011

dr. Peter Groznik – predsednik
Bojan Cizej
Igor Teslić

Sestava revizijske komisije na dan 31. 12. 2012

dr. Peter Groznik – predsednik
Bojan Cizej
Igor Teslić

Spremembe v sestavi revizijske komisije nadzornega sveta

V letu 2012 ni bilo sprememb v sestavi revizijske komisije nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d.

Kadrovska komisije nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d.

Nalog kadrovske komisije ZGD-1 ne opredeljuje. V skladu s točko B.2 Priloge B Kodeksa upravljanja javnih delniških družb (Ljubljana, 8. 12. 2009) je kadrovska komisija pristojna predvsem za:

- ☞ pomoč nadzornemu svetu in pripravo predlogov na področju kriterijev ter kandidatov za članstvo v upravi, pri čemer mora ovrednotiti ravnovesje med sposobnostmi, znanjem in izkušnjami, pripraviti opis vlog in kvalifikacij, ki so zahtevane za posamezno imenovanje,
- ☞ ocenjevanje velikosti, sestave in delovanja uprave v rednih časovnih presledkih,
- ☞ podporo pri vrednotenju dela uprave in pripravo obrazloženih razlogov za odpoklic posameznih članov uprave, kadar le-ti nastopijo,
- ☞ podporo pri oblikovanju in izvajanju sistema plačil upravi.

Sestava kadrovske komisije
na dan 31. 12. 2012

Borut Jamnik – predsednik
dr. Borut Bratina
mag. Dragica Čepin

Sestava kadrovske komisije
na dan 31. 12. 2012

Borut Jamnik – predsednik
dr. Borut Bratina
mag. Dragica Čepin

Spremembe v sestavi kadrovske komisije nadzornega sveta

V letu 2012 ni bilo sprememb v sestavi kadrovske komisije nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d.

Spremembe v nadzornih svetih odvisnih družb

V letu 2012 ni bilo sprememb v sestavi nadzornih svetov odvisnih družb Pivovarne Laško, d. d.

2.1.3 UPRAVA

Uprava vodi posle družbe samostojno in na lastno odgovornost ter zastopa in predstavlja družbo nasproti tretjim osebam neomejeno, sprejema strategijo razvoja družbe, zagotavlja ustrezno ravnanje s tveganji in obvladovanje tveganj, ravna v dobro družbe s skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika ter varuje poslovne skrivnosti družbe.

Uprava družbe šteje pet članov, in sicer: mag. Dušan Zorko – predsednik uprave, Marjeta Zevnik – članica uprave, odgovorna za pravno, kadrovsko in splošno področje, Mirjam Hočevar – članica uprave, odgovorna za finance, Gorazd Lukman – član uprave, odgovoren za prodajo oz. komercialo, ter Matej Oset – član uprave, odgovoren za proizvodno-tehnično področje.

Predsednika uprave ter člane uprave imenuje in odpokliče nadzorni svet, pri čemer se člani uprave imenujejo na predlog predsednika uprave. Mandat predsednika in članov uprave traja 5 let. Družbo zastopata in predstavljata skupaj predsednik uprave in eden od članov uprave. Uprava lahko podeli prokuro.

Uprava Pivovarne Laško, d. d.

Sestava uprave
na dan 31. 12. 2011

mag. Dušan Zorko – predsednik
Marjeta Zevnik
Mirjam Hočevar
Gorazd Lukman
Matej Oset

Sestava uprave
na dan 31. 12. 2012

mag. Dušan Zorko – predsednik
Marjeta Zevnik
Mirjam Hočevar
Gorazd Lukman
Matej Oset

1. mag. Dušan Zorko

Predsednik uprave Pivovarne Laško, d. d.

Izobrazba: magister ekonomskih znanosti, VEKŠ Maribor, 1988.

Leta 1988 se je zaposlil v Kovinotehni, leta 1990 napredoval v direktorja TOZD-a Zunanja trgovina, dve leti kasneje je prevzel vodenje družbe Kovintrade. Leta 2004 je prevzel vodenje Pivovarne Union, 24. 7. 2009 pa je postal predsednik uprave Pivovarne Laško, d. d.

2. Marjeta Zevnik

Članica uprave Pivovarne Laško, d. d., odgovorna za pravno, kadrovsko in splošno področje.

Izobrazba: univerzitetna diplomirana pravnica, Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani, 1986, pravosodni izpit opravila 1991.

V Pivovarni Union, d. d., je začela delati leta 1986 kot pravna referentka, leta 1992 je postala pomočnica direktorja prodaje, leta 2001 pa je napredovala v direktorico splošnega sektorja. S 5. 8. 2011 je postala članica uprave Pivovarne Laško, d. d., s 1. 12. 2012 pa še članica uprave Pivovarne Union, d. d. Od 12. 9. 2012 dalje je tudi predsednica uprave družbe Delo, d. d., (v skladu z 2. odstavkom 273. člena ZGD-1C opravlja začasno funkcijo). Za čas predsedovanja v upravi družbe Delo, d. d., je njena funkcija predsednice nadzornega sveta v tej družbi zamrznjena.

Obenem je tudi članica nadzornega sveta Mercator, d. d., ter članica nadzornega sveta ČZP Večer, d. d. Opravlja funkcijo generalne sekretarke Združenja slovenskih pivovarn in članice upravnega odbora Akademске športne zveze Olimpija.

3. Mirjam Hočevar

Članica uprave Pivovarne Laško, d. d., odgovorna za področje financ.

Izobrazba: diplomirana inženirka matematike, Fakulteta za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani, 1990.

V Pivovarni Union, d. d., je začela delati leta 1990 kot pripravnica, leta 1991 je postala vodja razvoja informacijskega sistema, leta 1994 pa je napredovala v vodjo računalniškega centra. Leta 2002 je postala pomočnica finančnega direktorja, leta 2004 pa finančna direktorica Pivovarne Union, d. d. S 1. 4. 2011 je postala članica uprave Pivovarne Laško, d. d., od 1. 9. 2011 tudi članica uprave Pivovarne Union, d. d, odgovorna za finance.

Obenem je članica nadzornega sveta Radenske, d. d., in Fructala, d. d., (do 27. 1. 2012) ter upravnega odbora Birra Peja, Kosovo.

4. Gorazd Lukman

Član uprave Pivovarne Laško, d. d., odgovoren za področje prodaje oz. komerciale.

Izobrazba: komercialist, Višja poslovno-komercialna šola Celje, 2004.

Svojo poklicno pot je začel v Kovinotehni Celje, leta 1980 nadaljeval v SCT Celje, leta 1989 je postal vodja konsignacijskih skladišč v Hmezad Eksport-import, Žalec. Nato se je preizkusil tudi kot zasebni gostinec, dokler ni leta 1993 postal direktor komerciale Engrotuša. Od 1. 11. 2009 je član uprave Pivovarne Laško, d. d.

5. Matej Oset

Član uprave Pivovarne Laško, d. d., odgovoren za proizvodno-tehnično področje in nabavo.

Izobrazba: MBA na IEDC Bled, univerzitetni diplomirani inženir živilske tehnologije, Biotehniška fakulteta v Ljubljani, 1992.

V Pivovarni Laško, d. d., je začel delati leta 1993 kot tehnolog v proizvodnji, leta 1997 je napredoval na delovno mesto vodje proizvodnje piva, leta 2004 je postal vodja proizvodno-tehničnega sektorja, od 5. 8. 2011 pa je član uprave Pivovarne Laško, d. d. Poleg tega je predsednik Skupščine GIZ-a Slovenskih pivovarn, član upravnega odbora Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij Slovenije, član nadzornega sveta družbe SLOPAK in predstavnik Skupščine Združenja delodajalcev Slovenije. Kot izredni predavatelj sodeluje tudi z Biotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani. Od 12. 9. 2012 je član uprave Pivovarne Union, d. d.

Spremembe v sestavah uprav odvisnih družb

Spremembe v sestavah uprav odvisnih družb v letu 2012 so opisane na strani 107 tega poročila.

2.1.4 UPRAVLJANJE V SKUPINI LAŠKO

Skupino Laško sestavljajo obvladujoča družba Pivovarna Laško, d. d., pet odvisnih družb v Sloveniji in tri odvisne družbe v tujini. Vse odvisne družbe so v večinski lasti obvladujoče družbe (podrobneje na straneh od 20 do 22 tega poročila).

Člani vodenja in upravljanja odvisnih družb na dan 31. 12. 2012:

RADENSKA, d. d., Radenci

Uprava Milan Hojnik

Nadzorni svet	Predstavniki kapitala: mag. Dragica Čepin – predsednica Mirjam Hočevar Pavel Teršek	Predstavniki zaposlenih: Franko Lipičar – namestnik predsednice Dominik Omar
----------------------	---	--

RADENSKA MIRAL Radenci, d. o. o.

(odvisna družba Radenske, d. d., Radenci)

Uprava Milan Hojnik

Nadzorni svet Nima nadzornega sveta.

PIVOVARNA UNION, d. d., Ljubljana

Uprava mag. Dušan Zorko – predsednik
Gorazd Lukman
Mirjam Hočevar
Marjeta Zevnik, od 1. 12. 2012 dalje
Matej Oset, od 1. 12. 2012 dalje

Nadzorni svet	Predstavniki kapitala: dr. Peter Groznik – predsednik dr. Vladimir Malenković Bojan Cizej	Predstavniki zaposlenih: Terezija Peterka – namestnica predsednika Primož Mlekuš
----------------------	---	--

BIRRA PEJA, Sh. a., Peć, Kosovo

(odvisna družba Pivovarne Union, d. d., Ljubljana)

Izvršni direktor Sebastjan Gergeta

Upravni odbor mag. Dušan Zorko
Mirjam Hočevar
Gorazd Lukman
Ekrem Lluka
Fatmir Gashi

BIRRA PEJA, Sh. p. k., Tirana, Albanija

(odvisna družba Birre Peje, Sh. a. Peć, Kosovo)

Uprava Korab Lluka
Nadzorni svet Nima nadzornega sveta.

JADRANSKA PIVOVARA - Split, d. d.

Uprava	Zlatko Bebić	
Nadzorni svet	Predstavniki kapitala: Gorazd Lukman – predsednik Pavel Teršek – namestnik predsednika	Predstavniki zaposlenih: Goran Domljanović

VITAL Mestinje, d. o. o.

Uprava Mira Močnik
Nadzorni svet Nima nadzornega sveta.

DELO, d. d., Ljubljana

Uprava	Jurij Giacomelli – direktor, do 12. 9. 2012 Marjeta Zevnik – predsednica, od 12. 9. 2012 dalje (začasno nadomešča manjkajočega predsednika uprave po členu 273/2 ZGD-1) Irma Gubanec	
Nadzorni svet	Predstavniki kapitala: Robert Šega – predsednik Marjeta Zevnik (za čas predsedovanja v upravi zamrznjena funkcija) mag. Dragica Čepin	Predstavniki zaposlenih: Branimir Piano Jure Flerin

IZBERI, d. o. o., Ljubljana

(odvisna družba Dela, d. d., Ljubljana)

Uprava Bogdan Romih
Nadzorni svet Nima nadzornega sveta.

LAŠKO GRUPA, d. o. o., Sarajevo

Uprava Šerif Krajišnik, do 1. 4. 2012
 Goran Hadžič, od 1. 4. 2012 dalje
Nadzorni svet Na dan 31. 12. 2012
 ni imela nadzornega sveta,
 formiral se je 11. 1. 2013.

Predstavniki kapitala:
Matjaž Zupin – predsednik
Pavel Teršek – namestnik
mag. Dragica Čepin

FIRMA DEL, d. o. o., Laško

Uprava mag. Dušan Zorko
Nadzorni svet Nima nadzornega sveta.

LAŠKO GRUPA, d. o. o., Zagreb

Uprava Boris Matijaščić
Nadzorni svet Nima nadzornega sveta.

2.2 Izjava o upravljanju družbe oziroma spoštovanju kodeksa

UPRAVA IN NADZORNI SVET DRUŽBE PIVOVARNA LAŠKO, D. D., IZJAVLJATA, DA DRUŽBA SPOŠTUJE DOLOČBE KODEKSA UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB.

2.2.1 SKLADNOST UPRAVLJANJA DRUŽBE Z DOLOČBAMI KODEKSA UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB

Uprava in nadzorni svet družbe Pivovarna Laško, d. d., izjavljata, da družba spoštuje določbe Kodeksa upravljanja javnih delniških družb z dne 8. 12. 2009, ki se je začel uporabljati s 1. 1. 2010 (v nadaljevanju: Kodeks), z nekaterimi odstopanji, ki ne posegajo v dobro prakso upravljanja in ki so pojasnjena v tej izjavi. Izjava je sestavni del letnega poročila za leto 2012 in je dostopna tudi na spletnih straneh družbe www.pivo-lasko.si.

Izjava se nanaša na obdobje poslovnega leta 2012, tj. od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012. Od zaključka obračunskega obdobja do datuma te izjave ni prišlo do sprememb na področju upravljanja družbe.

Kodeks je objavljen na spletni strani Ljubljanske borze, d. d., www.ljse.si.

Uprava in nadzorni svet družbe v nadaljevanju podajata pojasnila k odstopanjem od posameznih določb Kodeksa:

- ❧ določba 1; družba deluje v skladu z osnovnim ciljem, to je maksimiranjem vrednosti družbe, in drugimi cilji, kot sta dolgoročno ustvarjanje vrednosti za delničarje in upoštevanje socialnih ter okoljskih vidikov poslovanja z namenom zagotavljanja trajnostnega razvoja družbe, čeprav družba tega nima zapisanega v Statutu;
- ❧ določba 2; upravljanje družbe je usmerjeno v izpolnjevanje ciljev strategije rasti Skupine Laško do leta 2014 in v vzpostavitev novega poslovnega modela Skupine Laško; izhodišča strategije rasti in novega poslovnega modela je potrdil nadzorni svet družbe na svoji seji dne 23. 4. 2010; predstavitev strategije in novega poslovnega modela Skupine Laško je bila objavljena na spletni strani Ljubljanske borze – SEOnet – dne 14. 5. 2010; posebnega dokumenta Politika upravljanja družbe uprava skupaj z nadzornim svetom ni sprejela;
- ❧ določba 8 (drugi odstavek) in 17.2; člani nadzornega sveta še niso podpisali posebne izjave, s katero bi se opredelili do izpolnjevanja kriterijev neodvisnosti, navedenih v točki C.3 priloge C Kodeksa; glede na družbi znana dejstva so pri članih nadzornega sveta izpolnjeni vsi kriteriji neodvisnosti iz točke C.3 priloge C Kodeksa;
- ❧ določba 8.7; poslovnik nadzornega sveta nima določb o komuniciranju z javnostjo glede odločitev, sprejetih na seji; za komuniciranje z javnostjo je na podlagi sklepa nadzornega sveta pooblaščen predsednik nadzornega sveta; pomembnejši sklepi nadzornega sveta se objavijo na spletni strani Ljubljanske borze – SEOnet – in na spletni strani družbe;

- ✎ določba 11; nadzorni svet nima imenovanega sekretarja nadzornega sveta; naloge sekretarja nadzornega sveta opravljajo delavci sektorja za korporativne zadeve;
- ✎ določba 16.1; prejemki članov uprave so fiksni; ob sprejetju letnega poročila lahko nadzorni svet po lastni presoji, na podlagi kriterijev, ki so določeni z individualno pogodbo, članu uprave za preteklo poslovno leto določi nagrado, ki se lahko izplača v gotovini ali delnicah družbe;
- ✎ določba 20; družba nima opredeljene strategije komuniciranja družbe kot sestavnega dela Politike upravljanja; za komuniciranje družbe oz. transparentnost poslovanja družbe skrbijo njene strokovne službe;
- ✎ določba 21.3; družba ne objavlja sporočil v tujem jeziku.

2.2.2 GLAVNE ZNAČILNOSTI SISTEMOV NOTRANJIH KONTROL IN UPRAVLJANJA TVEGANJ V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA

Družba Pivovarna Laško, d. d., upravlja s tveganji in izvaja postopke notranjih kontrol na vseh ravneh. Namen notranjih kontrol je zagotavljanje točnosti, zanesljivosti, transparentnosti in preglednosti vseh procesov ter obvladovanje tveganj, ki so povezana z računovodskim poročanjem. Obenem sistem notranjih kontrol vzpostavlja mehanizme, ki preprečujejo neracionalno rabo premoženja in stroškovno učinkovitost.

Sistem notranjih kontrol vključuje postopke, ki zagotavljajo, da:

- ✎ so poslovni dogodki evidentirani na osnovi verodostojnih knjigovodskih listin, na osnovi katerih so poslovni dogodki evidentirani točno in pošteno ter dajejo jamstvo, da družba pošteno razpolaga s svojim premoženjem,
- ✎ so poslovni dogodki evidentirani in računovodski izkazi izdelani v skladu z veljavno zakonodajo,
- ✎ se prepreči oziroma pravočasno zazna morebitna nepooblaščen pridobitev, uporaba in razpolaganje s premoženjem družbe, ki bi imela pomemben vpliv na računovodske izkaze.

Notranjo kontrolo v družbi sta v poslovnem letu 2012 izvajala sektor za finance, računovodstvo, kontroling in informatiko, ki je v družbi odgovoren za vodenje poslovnih knjig ter izdelavo računovodskih izkazov v skladu z veljavnimi računovodskimi, davčnimi in drugimi predpisi, in služba notranje revizije, ki je bila ustanovljena dne 1. 10. 2012. Ustreznost delovanja notranjih kontrol v okviru informacijskega sistema letno preverjajo pooblaščen zunanji izvajalci.

2.2.3 ZUNANJA REVIZIJA

Redna zunanja revizija

Skupščine Pivovarne Laško, d. d., Pivovarne Union, d. d., Ljubljana, Radenske, d. d., Radenci in Dela, d. d., Ljubljana so zaradi konsolidacije in poenotenja v Skupini Laško za pooblaščenega revizorja imenoval revizijsko družbo Deloitte Revizija, d. o. o., Ljubljana,

ki v okviru revizije računovodskih izkazov o svojih ugotovitvah poroča upravi, nadzornemu svetu in revizijski komisiji nadzornega sveta.

2.2.4 PODATKI PO 6. ODSTAVKU 70. ČLENA ZGD-1

3. Podatki o pomembnem neposrednem imetništvu vrednostnih papirjev družbe so prikazani na strani 50 tega letnega poročila. Neposredno lastništvo članov uprave je razkrito na strani 54 istega poročila.

4. Statut družbe ne vsebuje določb, ki bi imetnikom vrednostnih papirjev zagotavljale posebne kontrolne pravice.

6. Statut družbe ne vsebuje omejitev glasovalnih pravic na določen delež ali določeno število glasov. Statut družbe določa, da se morajo delničarji, ki se nameravajo udeležiti zasedanja skupščine, prijaviti na sedežu družbe najkasneje konec četrtega dne pred skupščino, sicer se ne morejo udeležiti skupščine in s tem tudi ne izvrševati glasovalne pravice.

8. Skladno s Statutom družbe ima uprava družbe največ pet članov, od katerih se en član imenuje za predsednika uprave. Predsednika uprave in člane uprave imenuje in odpokliče nadzorni svet, pri čemer se člani uprave imenujejo na predlog predsednika uprave. Nadzorni svet lahko predčasno odpokliče predsednika uprave ali posameznega člana uprave v skladu z zakonom.

Skladno s Statutom družbe šteje nadzorni svet šest članov, od katerih so štirje člani predstavniki kapitala, dva člana pa predstavnika delavcev. Člane nadzornega sveta – predstavnike kapitala imenuje skupščina delničarjev z večino oddanih glasov delničarjev, člana nadzornega sveta – predstavnika delavcev družbe pa izvoli svet delavcev družbe. Za predčasen odpoklic članov nadzornega sveta je potrebna tričetrtinska večina oddanih glasov. O spremembah statuta odloča skupščina s tričetrtinsko večino oddanih glasov.

9. Skupščina je dne 31. 8. 2009 pooblastila upravo družbe za nakup lastnih delnic za odkupno ceno, ki ne sme biti višja od cene delnic, ki velja na organiziranem trgu, z namenom maksimalizacije notranje vrednosti delnic družbe. Skupni delež delnic, pridobljenih za namen iz prejšnjega odstavka, skupaj z drugimi lastnimi delnicami družbe ne sme preseči 10 % osnovnega kapitala družbe. Pooblastilo uprave za nakup lastnih delnic je veljalo 36 mesecev od sprejema skupščinskega sklepa in je prenehalo veljati dne 31. 8. 2012.

2.2.5 PODATKI O DELOVANJU SKUPŠČINE

Podatki o delovanju skupščine in ključnih pristojnostih ter opis pravic delničarjev in način njihovega izjavljanja so vključeni v poglavju Upravljanje, tj. na straneh od 25 do 31 tega letnega poročila.

2.2.6 PODATKI O UPRAVI IN NADZORNEM SVETU

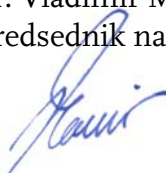
Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja in nadzora ter njihovih komisij so vključeni v poglavju Upravljanje, tj. na straneh od 32 do 37 tega letnega poročila.

Laško, 28. februar 2013

mag. Dušan Zorko
predsednik uprave

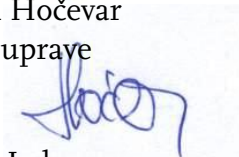
dr. Vladimir Malenković
predsednik nadzornega sveta

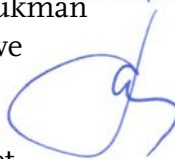
Marjeta Zevnik
članica uprave

Mirjam Hočevar
članica uprave

Gorazd Lukman
član uprave

Matej Oset
član uprave

2.3 Poročilo uprave Pivovarne Laško, d. d., o odvisnosti po 545. čl. ZGD-1

S TEM POROČILOM PIVOVARNA LAŠKO, D. D., NAVAJA UKREPE ZA POVRNITEV ŠKODE IZ ŠKODLJIVIH PRAVNIH POSLOV, KI JIH JE SKLENILA BIVŠA UPRAVA DRUŽBE.

Bivša uprava družbe Pivovarne Laško, d. d., je v poslovnih letih 2008 in 2009 sklenila pravne posle kot tedaj odvisna družba v okviru večstopenjskega dejanskega koncerna, ki so se izkazali za škodljive. Posojila družbama Center Naložbe, d. d., in Infond Holding d. d., skupaj z obrestmi niso bila poplačana. Nakup delnic družbe Thermana, d. d. – Zdravilišče Laško od družbe Infond Holding, d. d., je bil izveden po nakupni ceni, ki je bila višja od ocenjene takratne tržne vrednosti delnic družbe Thermana, d. d. Koncernsko krovna družba v večstopenjskem dejanskem koncernu Atka-Prima, d. o. o., prikrajšanju družbi Pivovarna Laško, d. d., ni nadomestila ne v istem poslovnem letu ne kasneje.

Uprava družbe Pivovarna Laško, d. d., je kot skrben gospodar ukrenila vse potrebne postopke, ki jih je dolžna ukreniti:

- ☞ Dne 29. 3. 2010 je prijavila terjatev v višini 1.892.319,26 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi v stečajni postopek zoper Infond Holding, finančna družba, d. d. – v stečaju, in podala zahtevo za oblikovanje upniškega odbora. Stečajni postopek je v teku.
- ☞ Dne 10. 11. 2010 je prijavila terjatev v višini 6.487.493,35 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi v stečajni postopek zoper Center naložbe, d. d. – v stečaju, in jo dopolnila še z ločitveno pravico. Stečajni postopek je v teku.
- ☞ Dne 12. 1. 2011 je vložila odškodninsko tožbo zoper toženi stranki, družbo Atka-Prima, d. o. o., in Boška Šrota kot njenega solastnika in takratnega zakonitega zastopnika oz. direktorja Pivovarne Laško, d. d., za plačilo 13,3 mio. EUR. Postopek je v teku. V postopku so bile zaslišane priče, nato pa je bila postavljena izvedenka ekonomske stroke. Zadeva je v fazi priprave izvedenskega mnenja.
- ☞ Dne 3. 7. 2012 je bil vložen predlog za izdajo začasne odredbe zoper družbo Atka-Prima, d. o. o., in Boška Šrota zaradi prepovedi razpolaganja in obremenitve vrednostnih papirjev, prepovedi odtujitev in obremenitve nepremičnin ter drugega, kar se nanaša na predhodno alineo. Sodišče je s sklepom z dne 13. 7. 2012 v celoti ugodilo predlogu tožeče stranke. Sodišče je ugovor toženih strank s sklepom zavrnilo dne 26. 10. 2012. Zadeva je v fazi odločanja o pritožbi toženih strank zoper izdani sklep o zavrnitvi ugovora.
- ☞ Dne 3. 7. 2012 je bila vložena tožba na izpodbijanje dolžnikovih pravnih dejanj in predlog za izdajo začasne odredbe (skupaj z družbami Pivovarna Union, d. d., Radenska, d. d., Delo, d. d., in Fructal, d. d.) zaradi prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnin ter prepovedi razpolaganja in obremenitve vrednostnih papirjev zoper Anico Šrot Aužner. Vzrok za vložitev tožbe je bil prenos vrednostnih papirjev in nepremičnin s strani družbe Atka-Prima, d. o. o., in

Boška Šrota na Anico Šrot Aužner. Posledica tega je oškodovanje upnikov. Sodišče je s sklepom o izdaji začasne odredbe z dne 11. 7. 2012 v celoti ugodilo predlogu tožeče stranke. Dne 13. 12. 2012 je sodišče opravilo narok za obravnavanje ugovora toženih strank zoper sklep o začasni odredbi.

Obstaja možnost, da bo Pivovarna Laško, d. d., iz naslova oškodovanja v prihodnosti vložila dodatne odškodninske tožbe, saj celoten obseg škode, ki jo je utrpela, še ni znan. Po trenutno znanih dejstvih obstajata dve potencialni oškodovanji:

- ✎ Zastava 345.304 delnic Radenske, d. d., z oznako RARG, katerih imetnik je Pivovarna Laško, d. d., za zavarovanje posojila družbi Center naložbe, d. d., v vrednosti 6.250.000 EUR, ki ga je le-ta najela pri NKBM, d. d., dne 12. 3. 2009. Pivovarna Laško, d. d., v tem poslu nastopa kot zastavitelj na osnovi pogodbe o zastavi nematerializiranih vrednostnih papirjev z dne 5. 6. 2009. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic RARG na dan 31. 12. 2012 znaša 3.637.650 EUR. Dne 22. 11. 2011 je Pivovarna Laško, d. d., prejela sodbo Okrožnega sodišča v Mariboru, s katero je sodišče dopustilo poplačilo terjatve iz vrednosti zastavljenih delnic in dovolilo izvršbo na zastavljenih delnicah za poplačilo terjatve v znesku 7.349.552,25 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi. Dne 11. 1. 2012 je Pivovarna Laško, d. d., prejela sklep o izvršbi Okrajnega sodišča v Mariboru, s katerim je sodišče dovolilo predlagano izvršbo z vpisom sklepa o izvršbi v register KDD pri zastavljenih 345.304 delnicah RARG, prodajo teh delnic in poplačilo upnika oz. NKBM iz zneska, dobljenega s prodajo. Ko bodo delnice v izvršilnem postopku prodane in se bo NKBM poplačala iz dobljenega zneska, bo za Pivovarno Laško, d. d., nastopilo prikrajšanje oz. oškodovanje.
- ✎ Patronatska izjava z dne 31. 12. 2008 oz. z dne 10. 1. 2009; Pivovarna Laško, d. d., je dne 23. 11. 2009 prejela dopis Perutnine Ptuj, d. d., v katerem navaja, da je na osnovi kreditnih pogodb z družbama Infond Holding, d. d., in Center naložbe, d. d., ter na osnovi patronatske izjave z dne 31. 12. 2008, ki jo je podpisal bivši direktor Boško Šrot, v imenu Pivovarne Laško, d. d., plačevala obveznosti. Ker sta družbi prenehali vračati posojila, je Perutnina Ptuj, d. d., na osnovi patronatske izjave zahtevala plačilo od Pivovarne Laško, d. d., v višini približno 11 mio. EUR. Pivovarna Laško, d. d., zahtevka ni pripoznala, saj z obstojem patronatske izjave z dne 31. 12. 2008 ni bila seznanjena in ji tudi niso znane okoliščine ter poslovna razmerja med pravnimi osebami. Perutnina Ptuj, d. d., je zaradi uveljavitve prej navedenega zahtevka vložila tožbo, ki jo je Pivovarna Laško, d. d., prejela dne 15. 2. 2011, s katero od tožene stranke Pivovarne Laško, d. d., zahteva plačilo 10.116.488,71 EUR s pripadki. Tožeča stranka v tožbi navaja, da ji je nastala škoda, ker tožena stranka ni v celoti izpolnila obveznosti iz patronatske izjave z dne 10. 1. 2009. Pivovarna Laško, d. d., je na tožbo odgovorila, da v celoti nasprotuje tožbenemu zahtevku, saj meni, da zahtevk tožeče stranke ni utemeljen. Sodišče je s sklepom z dne 22. 11. 2011 dopustilo stransko intervencijo bivšega direktorja Pivovarne Laško, d. d., Boška Šrota, na strani tožene stranke Pivovarna Laško, d. d. Prvostopenjsko sodišče o tožbenem zahtevku še ni odločilo. Če bo Perutnina Ptuj, d. d., s tožbo uspela, bo nastopilo prikrajšanje oziroma oškodovanje za Pivovarno Laško, d. d.

Na 19. redni skupščini družbe Pivovarna Laško, d. d., dne 30. 1. 2012 je bil izglasovan pogodbeni koncern z družbama Pivovarna Union, d. d., in Radensko, d. d. Pogodbi o obvladovanju, sklenjeni med družbama Pivovarna Laško, d. d., in Pivovarna Union, d. d., dne 27. 12. 2011, ter med Pivovarno Laško, d. d., in Radensko, d. d., dne 27. 12. 2011, sta bili vpisani v sodni register dne 6. 2. 2012.

Pivovarna Laško, d. d., je v skladu s 1. odstavkom 539. člena ZGD-1 dne 26. 4. 2012 podala pisno odpoved Pogodbe o obvladovanju med Pivovarno Laško, d. d., in Pivovarno Union, d. d., ter Pogodbe o obvladovanju med Pivovarno Laško, d. d., in Radensko, d. d., Radenci, ki sta bili sklenjeni dne 27. 12. 2011. Odpovedi pogodb o obvladovanju sta začeli učinkovati s prejemom pisnih odpovedi s strani navedenih odvisnih družb, to je dne 26. 4. 2012. Odpoved pogodb o obvladovanju je bil temeljni pogoj, ki ga je ena od bank upnic postavila družbam Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union d. d., in Radenska d. d., Radenci za reprogram njihovih finančnih obveznosti.

Laško, 4. marec 2013

mag. Dušan Zorko
predsednik uprave

Marjeta Zevnik
članica uprave

Mirjam Hočevar
članica uprave

Gorazd Lukman
član uprave

Matej Oset
član uprave

2.4 Delničarji

DANES PIVOVARNA LAŠKO, DELNIŠKA DRUŽBA, V LASTI PREKO 7.000 DOMAČIH IN TUJIH DELNIČARJEV, STOPA PO POTI RAZVOJA S TEMELJNO POSLOVNO USMERITVIJO: PONUDITI UPORABNIKOM NAJKAKOVOSTNEJŠE PIVO OB ODLIČNI OSKRBI TRŽIŠČA.

Pivovarna Laško je od leta 1995 dalje organizirana kot delniška družba. Ob koncu poslovnega leta 2012 je štela 7.209 delničarjev, kar je za 283 delničarjev manj in predstavlja 3,8 % manj delničarjev kot konec leta 2011.

Število delničarjev

	2010	2011	2012
Delničarji na dan 31. 12.	7.940	7.492	7.209
Verižni indeks	/	94,4	96,2

2.4.1 DELNICA PILR NA BORZI

V letu 2012 z delnicami Pivovarne Laško, d. d., (PILR) na Ljubljanski borzi vrednostih papirjev ni bilo večjega prometa. Tako kot leto 2011 tudi leto 2012 za vlagatelje v delnice PILR ni bilo zanimivo, saj je bila povprečna vrednost delnice koncem leta 2012 nižja kot v začetku istega leta. Takšna gibanja vrednosti delnic so tudi posledica zaostrenih gospodarskih razmer in posledično nižjega standarda prebivalstva, kar onemogoča vlaganja v vrednostne papirje.

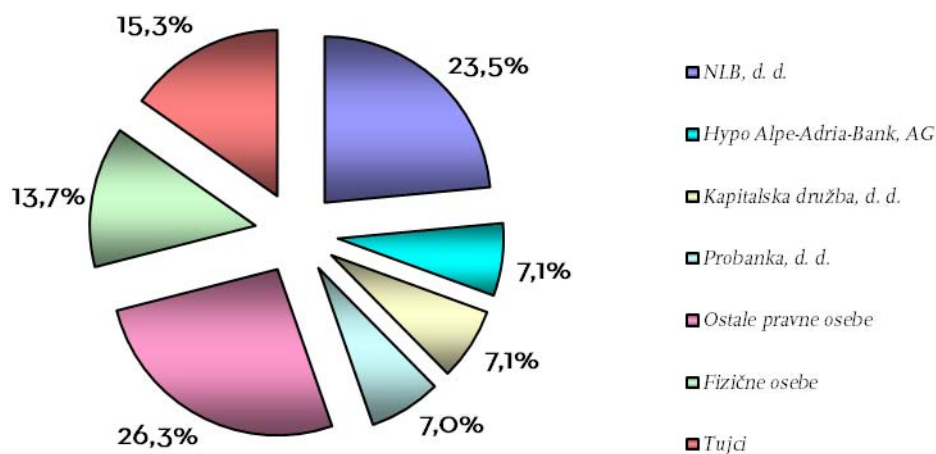
2.4.2 LASTNIŠKA SESTAVA KAPITALA

Osnovni kapital družbe na dan 31. 12. 2012 znaša 36.503.305 EUR in je razdeljen na 8.747.652 kosovnih delnic brez nominalne vrednosti, od katerih so vse v celoti plačane. Vse delnice so navadne, imenske in so izdane v nematerializirani obliki, z oznakama PILR in PILH.

Lastniška sestava kapitala Pivovarne Laško, d. d.

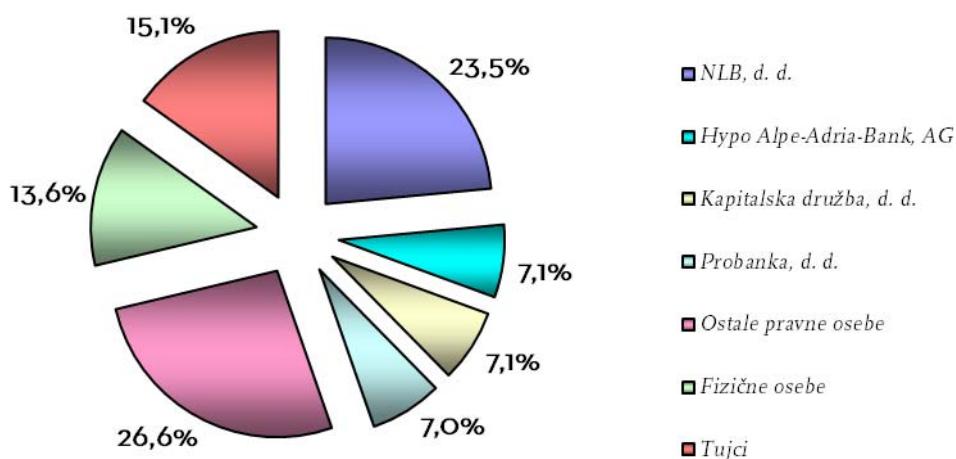
Lastniška sestava kapitala

Pivovarne Laško, d. d., na dan 31. 12. 2012

Lastniška sestava kapitala

Pivovarne Laško, d. d., na dan 31. 12. 2011

(v %)	2010	2011	2012
Pravne osebe	71,4	71,3	71,0
Fizične osebe	13,8	13,6	13,7
Tujci	14,9	15,1	15,3
Skupaj	100,0	100,0	100,0

Največji delničarji Pivovarne Laško, d. d.

(31. 12. 2012)	št. delnic	v %	mesto
NLB, d. d.	2.056.738	23,512	1.
Kapitalska družba, d. d.	617.488	7,059	2.
Hypo Alpe-Adria-Bank, AG	615.515	7,036	3.
Probanka, d. d.	614.911	7,029	4.
GB, d. d. Kranj	542.448	6,201	5.
Skagen Kon-tiki Verdipapirfond	499.286	5,708	6.
NFD1, delniški podsklad	439.557	5,025	7.
Abanka, d. d.	285.463	3,263	8.
Banka Celje, d. d.	252.500	2,886	9.
Banka Koper, d. d.	230.471	2,635	10.
Skupaj - 10 največjih delničarjev	6.154.377	70,355	
Ostali mali delničarji	2.593.275	29,645	
Skupaj - vsi delničarji	8.747.652	100,000	

(31. 12. 2011)	št. delnic	v %	mesto
NLB, d. d.	2.056.738	23,512	1.
Hypo Alpe-Adria-Bank, AG	618.202	7,067	2.
Kapitalska družba, d. d.	617.488	7,059	3.
Probanka, d. d.	614.911	7,029	4.
GB, d. d. Kranj	542.448	6,201	5.
Skagen Kon-tiki Verdipapirfond	499.286	5,708	6.
NFD1, delniški podsklad	443.557	5,071	7.
Abanka, d. d.	285.463	3,263	8.
Banka Celje, d. d.	252.500	2,886	9.
Banka Koper, d. d.	230.471	2,635	10.
Skupaj - 10 največjih delničarjev	6.161.064	70,431	
Ostali mali delničarji	2.586.588	29,569	
Skupaj - vsi delničarji	8.747.652	100,000	

Deset največjih delničarjev je imelo na dan 31. 12. 2012 skupaj 6.154.377 delnic ali 70,4 % celotnega osnovnega kapitala, kar je za 6.687 delnic manj kot na dan 31. 12. 2011.

Lastniška sestava kapitala odvisnih družb

Največji delničarji Radenske, d. d., Radenci (po izpisku KDD)

(31. 12. 2012)	št. delnic	v %	mesto
Pivovarna Laško, d. d.	4.153.644	82,058	1.
*DBS, d. d.	600.000	11,853	2.
Slovenijales, d. d.	22.062	0,436	3.
Radenska, d. d., Radenci	19.236	0,380	4.
Slatnar Sonja	2.063	0,041	5.
Vrankar Anton	1.500	0,030	6.
Potočnik Marko	1.451	0,029	7.
4 F, d. o. o.	1.260	0,025	8.
Camlek Marija	1.164	0,023	9.
Molj Bojan	1.162	0,023	10.
Skupaj - 10 največjih delničarjev	4.803.542	94,897	
Ostali mali delničarji	258.314	5,103	
Skupaj - vsi delničarji	5.061.856	100,000	

* V KDD – Centralna klirinška depotna družba, d. d., je vpisano tudi lastništvo družbe DBS, d. d., nad delnicami Radenske v deležu 11,853 %. Po vsebini gre za reodkupno pravico, pri čemer po pogodbi pripadajo glasovalne pravice iz naslova lastništva začasemu prodajalcu, to je Pivovarni Laško, d. d. Več v pojasnilu v računovodskem delu tega poročila, na straneh 235 in 236.

(31. 12. 2011)	št. delnic	v %	mesto
Pivovarna Laško, d. d.	4.148.703	81,960	1.
*DBS, d. d.	600.000	11,853	2.
Slovenijales, d. d.	22.062	0,436	3.
Radenska, d. d., Radenci	19.236	0,380	4.
Štern Blaž	4.666	0,092	5.
Slatnar Sonja	2.063	0,041	6.
Vrankar Anton	1.500	0,030	7.
Potočnik Marko	1.451	0,029	8.
4 F, d. o. o.	1.260	0,025	9.
Camlek Marija	1.164	0,023	10.
Skupaj - 10 največjih delničarjev	4.802.105	94,868	
Ostali mali delničarji	259.751	5,132	
Skupaj - vsi delničarji	5.061.856	100,000	

Lastniški delež obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d., v Radenski, d. d., Radenci se je z 81,960 % konec leta 2011 povečal na 82,058 % na dan 31. 12. 2012.

Največji delničarji Pivovarne Union, d. d. Ljubljana

(31. 12. 2012)	št. delnic	v %	mesto
Pivovarna Laško, d. d.	441.740	97,922	1.
May Alexander	3.652	0,810	2.
Skandij, d. o. o	384	0,085	3.
Potočnik Marko	118	0,026	4.
Pintar Nina	100	0,022	5.
Molj Bojan	94	0,021	6.
Srakar Drago	86	0,019	7.
Pivovarna Union, d. d.	69	0,015	8.
MIF Invest, d. d.	60	0,013	9.
Slatnar Sonja	50	0,011	10.
Skupaj - 10 največjih delničarjev	446.353	98,945	
Ostali mali delničarji	4.761	1,055	
Skupaj - vsi delničarji	451.114	100,000	

(31. 12. 2011)	št. delnic	v %	mesto
Pivovarna Laško, d. d.	441.617	97,895	1.
May Alexander	3.652	0,810	2.
Skandij, d. o. o	384	0,085	3.
Štern Blaž	120	0,027	4.
Potočnik Marko	118	0,026	5.
Pintar Nina	100	0,022	6.
Srakar Drago	86	0,019	7.
Pivovarna Union, d. d.	69	0,015	8.
MIF Invest, d. d.	50	0,011	9.
Slatnar Sonja	50	0,011	10.
Skupaj - 10 največjih delničarjev	446.246	98,921	
Ostali mali delničarji	4.868	1,079	
Skupaj - vsi delničarji	451.114	100,000	

Lastniški delež obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d., v Pivovarni Union, d. d., Ljubljana se je s 97,895 % konec leta 2011 povečal na 97,922 % na dan 31. 12. 2012.

Lastniški deleži v Jadranski pivovari – Split, d. d.

(31. 12. 2012)	št. delnic	v %	mesto
Pivovarna Laško, d. d.	5.396.852	99,459	1.
Ostali mali delničarji	29.365	0,541	2.
Skupaj - vsi delničarji	5.426.217	100,000	

Lastniški delež obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d., in ostalih malih delničarjev v Jadranski pivovari – Split, d. d., je na dan 31. 12. 2012 enak kot na zadnji dan leta 2011.

Poslovni deleži v družbi Vital Mestinje, d. o. o.

(31. 12. 2012)	v %	mesto
Pivovarna Laško, d. d.	96,920	1.
Ostali družbeniki	3,080	2.
Skupaj - vsi družbeniki	100,000	

Poslovni delež obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d., in ostalih družbenikov v družbi Vital Mestinje, d. o. o., na dan 31. 12. 2012 ostaja v primerjavi z lanskim letom nespremenjen.

Lastniški deleži v družbi Delo, d. d., Ljubljana

(31. 12. 2012)	št. delnic	v %	mesto
Pivovarna Laško, d. d.	539.536	80,834	1.
Radenska, d. d., Radenci	127.928	19,166	2.
Skupaj - vsi delničarji	667.464	100,000	

Lastniški delež obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d., in ostalih delničarjev v družbi Delo, d. d., na dan 31. 12. 2012 ostaja v primerjavi z lanskim letom nespremenjen.

Stanje delnic ter delež članov uprave Pivovarne Laško, d. d.,
v osnovnem kapitalu družbe na dan 31. 12. 2012

(delničar)	Članstvo	Št. delnic	Udeležba v %
mag. Dušan Zorko	Uprava - predsednik	3.019	0,0345
Marjeta Zevnik	Uprava	2.247	0,0257
Mirjam Hočevar	Uprava	2.244	0,0257
Gorazd Lukman	Uprava	1.696	0,0194
Matej Oset	Uprava	2.275	0,0260
Skupaj		11.481	0,1312

Stanje delnic ter delež članov nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d.,
v osnovnem kapitalu družbe na dan 31. 12. 2012

(delničar)	Članstvo	Št. delnic	Udeležba v %
Bojan Cizej	Nadzorni svet	3.180	0,0364
mag. Dragica Čepin	Nadzorni svet	3.413	0,0390
Skupaj		6.593	0,0754

Ostali člani nadzornega sveta na ta dan niso bili imetniki delnic Pivovarne Laško, d. d.

Povečanje osnovnega kapitala

Skupščina Pivovarne Laško, d. d., je dne 30. 1. 2012 odločala o povečanju osnovnega kapitala z denarnimi vložki, vendar sklep ni bil sprejet. Tudi skupščina Pivovarne Laško, d. d., ki je bila dne 29. 8. 2012, je odločala o povečanju osnovnega kapitala z denarnimi vložki, a sklep prav tako ni bil sprejet.

Odobreni in pogojni kapital

Skupščina družbe v letu 2012 ni sklepala o pogojnem povečanju osnovnega kapitala ali o odobrenem kapitalu, razen o 5% povečanju osnovnega kapitala (odobreni kapital) za namene pogodbenega koncerna. Do povečanja kapitala iz naslova odobrenega kapitala ni prišlo, ker je bil pogodbeni koncern dne 26. 4. 2012 odpovedan oz. preklican.

Pooblastilo upravi za pridobivanje lastnih delnic

Pooblastilo za nakup lastnih delnic je s potekom časa prenehalo veljati 31. 8. 2012.

2.4.3 DELNICE

Delnice Pivovarne Laško, d. d., z oznako PILR kotirajo na organiziranem trgu vrednostnih papirjev Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana od 1. 2. 2000 dalje kot redne delnice. Osnovni kapital družbe na dan 31. 12. 2012 znaša 36.503.305 EUR in je razdeljen na 8.747.652 kosovnih delnic brez nominalne vrednosti. Na dan 31. 12. 2012 je bilo v centralnem registru KDD (Centralna klirinško depotna družba, d. d., Ljubljana) vpisanih 8.611.481 rednih kosovnih delnic z oznako PILR in 136.171 delnic z oznako PILH.

Še iz postopka lastninskega preoblikovanja ima družba delnice z oznako PILH, te so rezervirane za denacionalizacijske upravičence. Če je izdana odločba v korist denacionalizacijskega upravičenca, se delnica spremeni iz oznake PILH v PILR in prične kotirati na organiziranem trgu vrednostnih papirjev.

Rezerve za lastne delnice

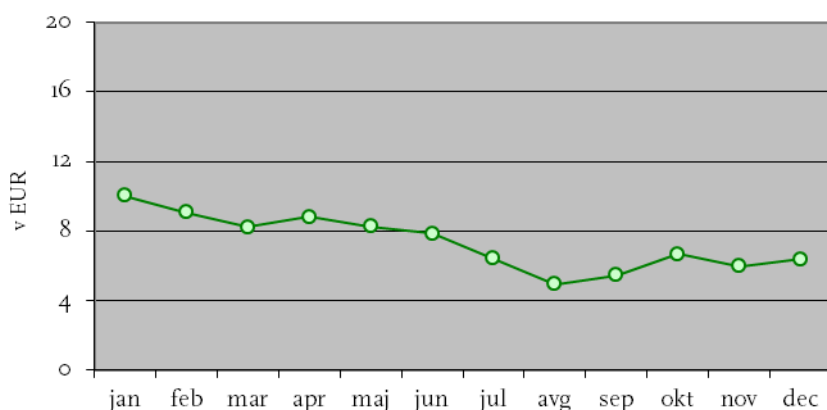
Rezerve za lastne delnice so se v letu 2012 zmanjšale zaradi prodaje 4.190 lotov, zaradi uveljavitve odpravnine zunanjemu delničarju in zaradi prevrednotenja na nižjo borzno vrednost v skupni višini 126.128 EUR.

V letu 2012 je Pivovarna Laško, d. d., od odvisne družbe Radenska, d. d., pridobila 3.435 lastnih delnic, ki jih je skupaj z začetnim stanjem 755 lotov uporabila za plačilo odpravnine na osnovi pogodbe o obvladovanju. Na dan 31. 12. 2012 Pivovarna Laško, d. d., nima lastnih delnic, jih pa imata v lasti njeni odvisni družbi, in sicer Radenska, d. d., 17.760 lotov ter Pivovarna Union, d. d., 2.131 lotov. Lastne delnice so bile na dan 31. 12. 2012 preračunane na borzno ceno, ki je znašala 6,99 EUR. Padec vrednosti delnic je v računovodskih izkazih odvisnih družb vplival na poslovni izid, Pivovarna Laško, d. d., kot obvladujoča družba pa ima za celotno vrednost delnic, ki so v lasti družb v Skupini Laško, oblikovane rezerve za lastne delnice.

Knjigovodska in tržna vrednost delnice

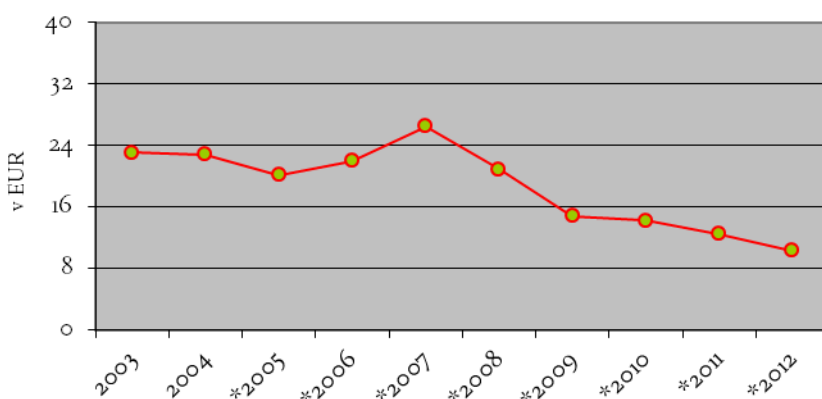
Revidirana knjigovodska vrednost delnice PILR na dan 31. 12. 2012 znaša 10,46 EUR. Tržna vrednost delnice je konec leta 2012 znašala 6,99 EUR in je za 33,17 % nižja od njene knjigovodske vrednosti. Vsaka delnica daje lastniku pravico glasovanja na letni skupščini delničarjev in do udeležbe v dobičku.

Povprečna tržna vrednost delnice PILR v letu 2012

(v EUR)	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec
Povprečna tržna vrednost delnice	10,01	9,08	8,22	8,81	8,25	7,86	6,43	4,94	5,44	6,66	5,98	6,37

Knjigovodska vrednost delnice PILR na dan 31. 12. za obdobje v letih 2003-2012

(v EUR)	2003	2004	*2005	*2006	*2007	*2008	*2009	*2010	*2011	*2012
Knjigovod. vrednost delnice	23,07	22,82	20,11	21,93	26,45	20,90	14,78	14,19	12,50	10,46

* po MSRP; za vsa leta od 2003 do vključno 2006 preračun iz SIT, 1 EUR = 239,640 SIT

V letu 2005 se je knjigovodska vrednost delnice spremenila s 24,44 EUR na 20,11 EUR, in sicer zaradi prehoda na MSRP.

2.4.4 FINANČNI KOLEDAR ZA LETO 2013

Skupščina

Predvidoma v juniju 2013.

Upravičenost do dividende

V primeru, da skupščina odloči o izplačilu dividende, so do nje upravičeni delničarji, ki so kot imetniki delnic vpisani v centralni register vrednostnih papirjev pri KDD na presečni datum, ki je vsakokrat določen v sklepu o uporabi bilančnega dobička.

Izplačilo dividend

Najkasneje 60 dni po sprejetem sklepu o izplačilu.

LETNO POROČILO

Družba mora objaviti letno poročilo najpozneje v štirih mesecih po koncu poslovnega leta oziroma do 30. aprila.

POLLETNO POROČILO

Družba mora objaviti polletno poročilo za prvih šest mesecev poslovnega leta, takoj ko je to mogoče in ne pozneje kot v dveh mesecih po koncu tega obdobja oziroma do 31. avgusta.

DRUGO MEDLETNO POROČANJE

Družba bo poročala o poslovanju tudi za prve 3 oziroma prvih 9 mesecev poslovnega leta (četrtletno poročanje). Družba mora objaviti četrtletno poročilo najkasneje dva meseca po preteku obračunskega obdobja (31. maja oz. 30. septembra).

Pivovarna Laško, d. d., nerevidiranih nekonsolidiranih in konsolidiranih računovodskih izkazov za leto 2012 ne bo objavila, saj bo v predvidenem obdobju objavila revidirano letno poročilo za leto 2012. Objava nerevidiranih nekonsolidiranih in konsolidiranih letnih izkazov ni zakonsko predpisana oz. obvezna.

2.5 Prodaja in trženje

V SKUPINI LAŠKO OBVLADUJEMO NASTALO SITUACIJO NA TRGU TER Z IZKORIŠČANJEM SINERGIJ SKUPNEGA NASTOPA VSEH DRUŽB SKUPINE USPEŠNO OHRANJAMO TRŽNE DELEŽE NA SLOVENSKEM TRGU IN DOSEGAMO AMBICIOZNO ZASTAVLJENE PRODAJNE CILJE NA TUJIH TRGIH.

2.5.1 PRODAJA SKUPINE LAŠKO

Leto 2012 je zaznamovano z negativnimi gospodarskimi kazalci, s povečevanjem brezposelnosti in posledično manjšo kupno močjo tako na domačem kot tudi na tujih trgih. Nadaljevanje zaostrenih ekonomskih razmer je vplivalo na racionalizacijo potrošnje, zmanjšano lojalnost do blagovnih znamk in s tem povečano prodajo trgovskih blagovnih znamk ter preusmeritev kupcev v manjše formate trgovin oziroma rast priljubljenosti diskontnih trgovcev. V Skupini Laško obvladujemo nastalo situacijo na trgu in v skladu s petletno poslovno strategijo ter izkoriščanjem sinergij skupnega nastopa vseh družb uspešno ohranjamo tržne deleže na slovenskem trgu in dosegamo ambiciozno zastavljene prodajne načrte na tujih trgih.

Podatki za leto 2011 zaradi primerljivosti ne vključujejo prodaje Skupine Fructal, ki je bila v letu 2011 vključena v Skupino Union. Ravno tako smo zaradi lažje primerljivosti za leto 2012 vključili družbo Birra Peja Sh. a., Peč iz Kosova, ki v letu 2011 sicer še ni bila odvisna družba Pivovarne Union, d. d., temveč pridružena.

Prodaja Skupine Laško (Pivovarna Laško, Pivovarna Union, Radenska, Vital, Birra Peja) za leto 2012 znaša 3,789 mio. hl vseh pijač, kar je 3,3 % manj kot v primerljivem obdobju leta 2011. Prodaja piva znaša 5,1 % manj kot v primerljivem obdobju leta 2011. Prodaja brezalkoholnih pijač znaša 1,4 % več kot v letu 2011. Prodaja vod znaša 2,1 % manj kot v letu 2011.

**Prodaja pijač Skupine Laško
na slovenskem trgu in trgih
izven Slovenije**

(v hl)	Prodaja 2012	Indeks 2012/2011	Indeks 2012/plan 2012
Pivo	2.108.255	94,9	90,0
Voda	1.094.493	97,9	92,7
Brezalkohol	585.907	101,4	105,1
Ostali alkohol	274	21,5	11,3
Skupaj	3.788.929	96,7	92,8

Prodaja pijač Pivovarne Laško, d. d.,
na slovenskem trgu in trgih
izven Slovenije

(v hl)	Prodaja 2012	Indeks 2012/2011	Indeks 2012/plan 2012
Pivo	893.026	95,1	89,5
Voda	29.670	97,1	96,0
Brezalkohol	19.213	363,9	188,9
Ostali alkohol	274	21,5	11,3
Skupaj	942.183	96,6	90,5

2.5.2 TRŽENJSKE AKTIVNOSTI

Tržne razmere, predvsem padec kupne moči, zmanjšani obseg potrošnje, racionalen in nezaupljiv potrošnik ter rast trgovskih blagovnih znamk, so narekovale trženjske aktivnosti, usmerjene predvsem na prodajno mesto.

Večji del marketinških sredstev kot v preteklih letih je bil usmerjen na tuje trge za podporo rasti na fokusnih trgih, zato je bila raba marketinških sredstev na domicilnem trgu skrajno racionalna s ciljem ohranitve položaja krovnih blagovnih znamk.

BLAGOVNA SKUPINA PIVO

Skladno z dolgoročnim projektom spodbujanja uporabe vračljive embalaže smo se v trgovini na drobno prvič pojavili kot Skupina Laško s projektom Povratna embalaža (Laško, Union, Radenska). V ta namen smo s trgovci dogovorili posebne aktivnosti, imeli izpostavljene posebne EKO-OTOKE z našimi glavnimi proizvodi, Laško Zlatorog, Union svetlo in Radenska, ter pripravili pospeševalne aktivnosti z dodano vrednostjo, vezano na lojalnostne programe posameznih trgovcev.

Kot odgovor na vse večji delež trgovskih blagovnih znamk in vse manjšo kupno moč naših potrošnikov smo izvajali tudi cenovne akcije, ki jih v preteklosti na krovnih blagovnih znamkah piva nismo. V mesecu juniju smo pripravili omejeno serijo promocijskih pakiranj Laško Zlatorog in Union 6-pack (5+1 gratis) za vse slovenske trgovce z namenom pospeševanja prodaje.

V letu 2012 smo na trg prvič uvedli novost na slovenskem trgu, 0,55-litrsko pločevinko. Pločevinko smo pripravili za blagovno znamko Laško Zlatorog in Union svetlo, vsako v omejeni seriji. Za pospeševanje pri trgovcih smo pripravili plakate, letake, wobllerje, nalepke, oblekli palete ipd.

Aktivnosti po blagovnih znamkah:

☞ Laško Zlatorog

NAGRADNA IGRA LONDON 2012 – izkoristili smo potencial sponzorstva, pripravili nacionalno nagradno igro na vračljivi steklenici, 0,5 l in 0,33 l, Laško Zlatorog ter skupaj z Olimpijskim komitejem Slovenije podelili 3 nagrade – obisk olimpijskega Londona za 2 osebi. Nagradna igra je potekala od 1. 6. 2012 do 27. 7. 2012 in je bila komunikacijsko podprta s spletno stranjo, na socialnih omrežjih in na prodajnih mestih.

ZLATOROGOVA TRANSVERZALA PONOSA je v letu 2012 potekala uspešno že tretje leto zapored. Transverzali smo v tem letu poleg 3 obstoječih lokacij priključili še 9 novih. Na vseh dogodkih se je zbralo nekaj manj kot 6.500 planincev, med katerimi je bilo kar 100 t. i. ambasadorjev transverzale, ki so osvojili vseh 12 lokacij. Na vsakem dogodku je bilo poskrbljeno za družabne in nagradne igre ter zabavo ob dobri glasbi. Zlatorogova transverzala ponosa ostaja še naprej dobrodelno naravnana, saj smo za sanacijo planinskih domov namenili 12.000 EUR. Projekt je vedno bolj prepoznaven v slovenskem prostoru, čemur pripomore tudi podpora Planinske zveze Slovenije.

☞ Laško Malt

V kategoriji sladnih pijač smo pod blagovno znamko Laško Malt okusu jabolka in breskve dodali še nov okus, ananas, ki je bil med potrošniki odlično sprejet. Lansiranje novega proizvoda je bilo podprto z aktivnostmi v trgovinah, na bencinskih servisih, kjer smo izvedli tudi nagradno igro, ter oglaševanjem na radiu (oglaševanje prometnih informacij). Skozi vse leto smo z Maltom sponzorsko sodelovali na raznih športnih dogodkih in tudi projektih varne vožnje.

☞ Laško Lemon-Lime in Orange (Radler)

V februarju smo na trgu uvedli mešano pijačo iz svetlega piva in osvežilne pijače z okusom limone-limete in pomaranče v razmerju 40 : 60, in sicer pod blagovno znamko Laško Lemon-Lime in Laško Orange. Oba okusa sta predstavnika pijače Radler, ki smo ju arhitekturno umestili v linijo Laško, kljub svojstveni retropodobi. Na trg smo ju uvedli s širokim naborom komunikacijskih materialov v obeh prodajnih kanalih (trgovina in gostinstvo) ter podprli s komunikacijo na Facebooku. V mesecu juliju smo vračljivi steklenici in PET-plastenki 0,5 l dodali še pločevinko 0,5 l.

☞ Laško Pšenično pivo

V septembru smo z namenom obvladovanja vseh segmentov piva in tudi kot podpora krovni blagovni znamki na trg uvedli Laško Pšenično pivo v 0,5-litrski vračljivi steklenici. Po uporabi grafičnih elementov smo ga umesili v linijo Laško, čeprav arhitekturno pomeni odmik od popolne monolitnosti. Uvedbo smo komunikacijsko podprli z intenzivnim pospeševanjem prodaje v trgovini in gostinstvu (širok nabor tiskovin, degustacije, partyji) ter medijskim zakupom v specializiranih tiskanih medijih, v mesecu decembru pa smo izvedli še novoletno nagradno igro Dobri adventni časi na Facebooku. Prvi odzivi trga so zelo pozitivni.

☞ Laško Club

Za Laško Club kot predstavnika premium segmenta svetlega piva smo pripravili 3 visoko proračunske zabave z DJ-ji, ki smo jih imenovali Laško Clubbing. Na ta način smo ga želeli na najboljši način predstaviti visoko zahtevni ciljni skupini, ki od takšnega izdelka pričakuje tovrstno sporočilnost. Poleg zabav smo izvedli tudi nekaj manjših akcij pospeševanja prodaje in imeli nekaj objav ter reportaž z dogodkov v izbranih tiskanih medijih.

☞ IC Cider

IC Cider je predstavnik istoimenske kategorije pijač tipa Cider, za katero ugotavljamo, da v Sloveniji trenutno ne beleži (zadostnega) tržnega potenciala. V želji, da bi ga še bolj približali slovenskemu potrošniku, smo v mesecu marcu modificirali okus in ga s tem distancirali od tradicionalnega Ciderja. Kljub naporom v pospeševanju prodaje (promocije, akcijske cene ipd.) slovenskemu potrošniku ta tip pijač trenutno ni dovolj zanimiv. Poznavajoč svetovne trende, verjamemo v njegov dolgoročni potencial, vendar zaenkrat ukinjamo prodajo tega izdelka.

☞ Elik sir

Za Elik sir smo v mesecu decembru izvedli novoletno prodajno akcijo pospeševanja prodaje pri trgovcih z darilnimi kartoni (2 steklenici + kozarec).

☞ Union svetlo

V času Evropskega prvenstva v nogometu 2012 smo na vračljivih steklenicah Union svetlo 0,5 l izvajali nagradno igro Zberi športno opremo za zmajčka s pomočjo vratnih etiket PEEL OFF. Aktivnost je potekala med 15. 7. 2012 in 15. 9. 2012. Rezultati nagradne igre so bili za slovenske razmere zelo vzpodbudni: 800.000 zbranih rekvizitov in 600.000 uporabljenih kod. V primerjavi z letom 2011 smo bazo naših zvestih potrošnikov povečali za 40 %. Aktivnost je bila podprta na spletni strani, na Facebooku in na prodajnih mestih.

☞ Union Radler

Brezalkoholni Radler citrus bezeg: junija 2012 smo se na trgu predstavili z novim konceptom Brezalkoholni Radler. Izdelek smo napolnili v 0,5-litrsko pločevinko in 0,5-litrsko vračljivo steklenico LN. Pričakujemo, da se bo prodajni uspeh izdelka pokazal v naslednji sezoni. Kot podporni material smo izdelali plakate, letake in woblerje ter nagradno igro na internetnih straneh. Kot glavno podporo novemu artiklu smo izvedli nagradno igro Naloži svoj video ali sliko na Facebooku med 15. 8. in 30. 9. 2012. Uvedbo novega izdelka smo ustrezno podprli tudi na prodajnih mestih.

☞ Birra Peja

Trg piva je na Kosovu v letu 2012 padel za 10 %, vendar nam je kljub temu uspelo celo malo povečati tržni delež blagovne znamke Birra Peja. To smo dosegli s tem, da smo situaciji na trgu primerno marketinška sredstva in aktivnosti usmerili predvsem na prodajno mesto ter končnega kupca. Tako smo izvedli več kot 200 manjših Horeca eventov, klasične degustacije po trgovinah smo zamenjali z nagrajevanjem nakupov, imeli smo odmevne nagradne igre, comarketing z operaterjem mobilne tehnologije na Kosovu ...

I Z V O Z

Laško Zlatorog in Laško Club

Poseben poudarek smo namenili strateškima izvoznima trgoma – Hrvaški in BiH. Zasnovali smo obširno medijsko kampanjo, s katero smo želeli dvigniti prepoznavnost blagovne znamke Laško. Posneli smo nov TV-oglas, ga na obeh trgih intenzivno predvajali v mesecu maju, v juniju smo aktivnosti stopnjevali z oglaševanjem in nagradnimi igrami na spletu in na Facebooku, v juliju pa ponovno prešli na TV-oglaševanje, kjer smo oglaševali nacionalno SMS-nagradno igro. Ta je potekala na vseh artiklih Laško Zlatorog in Laško Club, z izjemo pločevink. Oglaševanje smo na obeh trgih sinhrono pospremili z aktivnosti na prodajnih mestih, kjer smo zasnovali več nagradnih iger za trgovino in gostinstvo. Na Hrvaškem smo postavili EKO-OTOK, ki smo ga v mesečnih intervalih rotirali med trgovci. V BiH pa smo v terminu EURA 2012 v nogometu organizirali TV-oglaševano nagradno igro s trgovcema Konzum in Bingo.

Prodajno smo aktivnosti pospeševanja prodaje podprli s posebnimi akcijskimi pakiranjmi Laško Zlatorog 3+1 pločevinka gratis, prenovili smo podobo PET-etikete Laško 2 l, širino asortimana pa večali z novimi artikli Laško Lemon-Lime in Orange ter z linijo Laško Malt.

Intenziven PR in pospeševanje smo v BiH izvajali tudi v sklopu sponzorstva festivala Sarajevo film.

Na ostalih izvoznih trgih so bile marketinške aktivnosti usmerjene v klasično pospeševanja prodaje; kombinacije akcijskih cen in označevanja prodajnih mest.

Union Radler in Union svetlo

Poseben poudarek smo v letu 2012 v izvozu namenili izdelku Radler grapefruit, ki smo ga na trgih Hrvaške, Kosova in Makedonije ter Italije tudi medijsko podprli. Na Hrvaškem smo pripravili celotno oglaševalsko akcijo. Pričeli smo v mesecu aprilu, ko je tramvaj, oblečen v Radler, zapeljal po ulicah Zagreba, hkrati smo po notranjosti Hrvaške obesili billboard (plakate). V mesecu maju smo pričeli s sponzoriranjem nanizanke Larina izbira in zaključili akcijo s plakati ter citylighti po jadranski obali vse do Dalmacije. Hkrati so se začele po vseh trgovinah izpostave in uvrščanje izdelka v lokale. Na Hrvaškem je bila izpeljana tudi nagradna igra v teniških klubih.

V Bosni smo imeli izpostave po trgovinah in radijski oglas za Union pivo. Na Kosovu pa smo imeli v aprilu billboard (plakate) in radijski oglas za Radler ter izpostave po trgovini. V Makedoniji smo prav tako oglaševali v trgovskih centrih.

Za vse naše izvozne trge smo pripravili posebno akcijsko pakiranje Radler grapefruit 3+1 gratis pločevinka v omejeni količini po posameznih trgih. Za trg Hrvaške in BiH pa smo Radler grapefruit polnili tudi v 2-litrsko PET-embalažo.

BLAGOVNA SKUPINA BREZALKOHOLNE PIJAČE

Skupina Laško ponuja široko izbiro brezalkoholnih pijač na slovenskem trgu, kjer realiziramo tudi največji del prodaje. Razvoj kategorije je usmerjen v ledene čaje, nektarje, sadne pijače, gazirane brezalkoholne pijače, športne pijače in sirupe, fokus pa

smo skozi leto držali predvsem na segmentu ledenih čajev, kjer znamka Sola ostaja vodilna na slovenskem trgu, ter na gaziranih brezalkoholnih pijačah, kjer vodilna vloga pripada blagovni znamki Ora. Na razvoju sadnih pijač sledimo aktualnim svetovnim trendom in skrbimo za nove okuse tako znotraj kategorije Sola kot tudi znotraj kategorije ACE. V skupini bomo v prihodnje dali večji poudarek še na nektarjih, ki jih bomo tržili predvsem na prireditvah in dogodkih.

Kategorija brezalkoholnih pijač bo ostala pomemben del ponudbe Skupine Laško, v vlogi izzivalca na trgu pa bomo v naslednjih letih še naprej skrbeli za razvoj in usmerjali napore v rast tako na domačem trgu kot tudi na tistih ključnih trgih, kjer realiziramo preostanek proizvedene pijače.

Ledeni čaji

V segmentu ledenih čajev ostaja Skupina Laško, kljub vsem izzivom trga, na mestu vodilnega proizvajalca v Sloveniji. Glavno vlogo v segmentu so tudi v 2012 odigrali ledeni čaji znamke Sola, ki skupaj z ledenimi čaji Radenske in Vitala predstavljajo nekoliko manj kot polovico trga. V Radenski smo izboljšali kakovost linije ledenih čajev z novo sestavo brez konzervansov in sladil. Osnova ledenim čajem iz Radenske je naravna mineralna voda.

Nektarji

V letu 2012 smo z nektarji pod blagovno znamko Frupi začeli s prenovno in nadaljnjim razvojem z novimi okusi, ki bodo na voljo v začetku prihodnjega leta.

V letu 2013 bodo nektarji v 1-litrskem pakiranju na voljo v 4 okusih. S prenovljeno linijo nektarjev v litrski embalaži bomo tudi zaprli portfelj skupine za dogodke in prireditve.

Sadne pijače

Kljub skupnemu padcu trga in kupne moči je ostala potrošnja sadnih pijač v letu 2012 na enakem nivoju kot leto pred tem. Skupina Laško v omenjenem segmentu ponuja znamke Sola, Radenska ACE in Frupi.

Športne in energijske pijače

V tej skupini pijač ima Skupina Laško dva proizvoda: Sola Isošport in Radenska Sprint. Radenska je v letu 2012 Sprint »preoblekla« v novo podobo, tako plastenko kot novi dizajn etikete.

Sirupi

V letu 2012 smo prenovili našo litrsko linijo sirupov Frupi in jo dopolnili z dvema premium okusoma: borovnico in jagodo. Oba nova okusa imata višji sadni delež kot konkurenčni proizvodi, celotna linija pa zadovoljuje najvišji standard potrošnika, saj so vsi sirupi brez konzervansov, brez umetnih barvil in brez umetnih sladil.

Gazirane pijače

Skupina Laško v svoj niz ponudbe šteje tudi gazirane brezalkoholne pijače Stil, Ora in licenčno polnjeno gazirano pijačo Pepsi. Uspešno linijo Ora smo v 2012 dopolnili z okusom guava-pomaranča, imenovano Ora pink. Pripravljena je na osnovi izvirske vode Radenska, vsebuje sadni delež pomaranče in guave ter je z dodanim vrelcu lastnim ogljikovim dioksidom.

Tržna komunikacija

Ora

Po pripravljenem briefu in pitchu smo za Oro izbrali strategijo tržnega komuniciranja pod sloganom Vse za Oro. Izvedli smo manjšo kampanjo na citylightih (senca na plaži) in nov okus Ore podprli na prodajnem mestu z degustacijami, z nagrajevanjem nakupa in z oglaševanjem v trgovskih letakih.

Pepsi Cola

Prisotnost Pepsi Cole se ob intenzivni prodajni in BTL-podpori povečuje. V letu 2012 smo izvedli tudi nekaj ATL-aktivnosti, predvsem v tiskanih medijih, na internetu in socialnih omrežjih. Vztrajno povečujemo tudi bazo aktivnih sodelujočih v naših nagradnih igrah preko web-aplikacij.

Izvedli smo veliko aktivnosti na prodajnih mestih: nacionalno nagradno igro Kaj še čakaš!, akcijo ICE AGE v Intersparu, cenovne akcije z oglaševanjem v letakih trgovcev, promocijska pakiranja Pepsi (5+1, 4+2, 4-pack, pločevinke 6-pack), številne paletne izpostavitve, kotnike s plakati in letaki. V decembru smo v Intersparu oglaševali Pepsi na senzormatikih.

Sola Orangola / Sola Grinada / Sola Limonada

Marketinške aktivnosti pri blagovni znamki Sola so bile na začetku leta usmerjene v uvajanje novih izdelkov sadnih pijač Sola Orangola in Sola Grinada. Za predstavitev novih izdelkov smo pripravili številne promocije in degustacije v večjih trgovskih centrih. Želeli smo predstaviti nove okuse v družini Sola in predvsem njihove prednosti. Pri Sola Orangoli smo poudarili vsebnost naravnega sladila stevija, pri Sola Grinadi pa vsebnost vitamina B.

V začetku spomladi smo pripravili tudi BB-oglaševalsko akcijo za blagovno znamko Sola Orangola in Sola Limonada. Želeli smo predstaviti nov okus in utrditi prepoznavnost blagovne znamke Sola Limonada. Podporna slogana oglaševalske akcije sta bila "Manj je ravno prav" (Sola Orangola) in "Nič več kislih fac" (Sola Limonada).

V lanskem letu smo na domačem trgu predstavili sadno pijačo Sola Limonada v PET 0,5 l in 1,5 l. Pijača je takoj po predstavitvi postala prodajni hit. V letu 2012 je imela pijača zelo dobre prodajne rezultate tudi na izvoznih trgih. Pijačo smo spomladi pripravili tudi v steklenici 0,33 l posebej za segment Horeca.

Za predstavitev proizvoda v Horeci smo pripravili številne atraktivne promocije s hostesami, nagradno igro za potrošnike in nagradno tekmovanje za gostinsko osebje. Zmagovalne ekipe, ki so tekmoval v prodaji Sola Limonade v steklenici 0,33 l, smo odpeljali na jadranje po Jadranu.

Zaradi dobrih prodajnih rezultatov smo asortiman Sola Limonada razširili še s pločevinko 0,33 l, ki jo bomo marca 2013 predstavili na trgu.

Pri promociji Sola Limonade v steklenicah 0,33 l smo ponovno aktivirali Facebook stran Sola. Pripravili smo dnevno urednikovanje strani in nagradno igro, ki je sovpadala s promocijo v gostinskih lokalih.

Multisola

V okviru predvidenih sredstev smo v letu 2012 nadaljevali akcijo Sola Migaj in ustvarjaj. Akcija je namenjena otrokom v starosti 5–10 let. Akcijo sestavljajo poligon Sola za otroke in degustacija Sola izdelkov ter ustvarjalna delavnica. V spomladanskih in poletnih mesecih smo sodelovali na številnih otroških prireditvah in na kopališčih Slovenije, kjer smo izvajali aktivnosti.

Sola Ledeni čaj

Za pospeševanje prodaje Sola Ledenega čaja smo pripravili akcijsko pakiranje 2 l gratis. Akcija je potekala v večjih trgovinah Mercator in Tuš. V obdobju oktobra in novembra smo pripravili dve manjši akciji za Horeco. Akciji sta bili namenjeni pospeševanju prodaje Sola Ledenega čaja v steklenicah (čaj + tortica po akcijski ceni) in Sola Limonade v steklenicah 0,33 l (limonada + kava po akcijski ceni).

Radenska Ledeni čaji

Pri ledenih čaji Radenske smo ukinili okus kaktusove fige zaradi slabe prodaje. Aktivnosti pospeševanja prodaje smo izvajali zgolj na prodajnem mestu.

Sirupi

Prenovljeno linijo sirupov Frupi smo v mesecu maju na prodajnem mestu podprli s komunikacijo preko obešank in promocij na prodajnem mestu. Sočasno je v maju in juniju na regionalnih radijskih postajah potekalo oglaševanje, poleg tega pa smo na Facebook lansirali aplikacijo z naslovom »Zmešaj svojega!«. V dobrih dveh mesecih smo podvojili število podpornikov na profilu Frupi, konec leta pa smo se že približali številki 7.000.

Dodatne promocije v sklopu aktivnosti na prodajnem mestu smo septembra izvedli pri vseh večjih trgovcih in bili poleg dobrega odziva potrošnikov veseli tudi dobrih neposrednih prodajnih rezultatov. Kljub močni konkurenci, predvsem trgovskih blagovnih znamk na tem področju, smo v prvih 11 mesecih uspeli na litrskih sirupih doseči indeks 124.

Zaradi dobrih rezultatov bo tudi v letu 2013 fokus na sirupih, tako z vidika razvoja novosti kot tudi z vidika marketinških vložkov.

BLAGOVNA SKUPINA VODE

Skupina Laško je tudi v kategoriji vod eden izmed ključnih akterjev na slovenskem trgu. Z visokim tržnim deležem pa je ob zaostrenih pogojih vse večja grožnja za vstop konkurence, zaradi česar težimo k razpršenemu, a uravnoteženemu portfelju vod in vod z dodatki. Tako tudi v kategoriji vod neprestano iščemo nove možnosti za rast na sicer zelo konkurenčnem tržišču.

Gazirane vode

Radenska Classic Kraljevi vrelec ostaja na slovenskem trgu še naprej tržni lider skupaj z Radensko Light in Radensko Classic. Petanjski vrelec obvladuje več kot polovico trga in ostaja sinonim za gazirano naravno mineralno vodo v Sloveniji. Radenska Classic

Kraljevi vreclec ostaja ena in edina, zato iz razvojnega vidika ni bilo drugih sprememb kot zgolj raznolikost pakiranja.

V letu 2012 smo lansirali Radensko Classic in Radensko Naturelle v nevračljivi 0,75-litrski steklenici in tovrstno pakiranje namenili predvsem premium lokalom ter določenim izvoznim trgov (poudarek Kosovo). S pakiranjem 4-pak smo želeli pridobiti dodatne pozicije v trgovini, ponuditi potrošnikom nekaj novega in s potiskano folijo, ki je služila tudi kot oglasni prostor, približati potrošnikom vsebino z navedenimi konkurenčnimi prednostmi (rezultati klinične študije). Radenska Light je za namen paketne prodaje »dobila novo obleko«, izvedli pa smo promocijsko pakiranje 5+1 gratis s komunikacijo na ovojni foliji.

Tihe vode

V segmentu tihih vod Skupina Laško nastopa z znamkami Radenska Naturelle, Zala, Akull in Oda ter s cenovno politiko obvladuje tržni segment v višjem, srednjem in nižjem cenovnem razredu. Za pokrivanje potreb po večjih pakiranjih smo v letu 2012 lansirali izvirsko vodo Radensko Still v inovativni embalaži 10 l BIB (bag in box) ter tako postali edini ponudnik tovrstne embalaže na slovenskem trgu in trgih bivše Jugoslavije.

V segmentu tihih vod pokrivajo Zala, Naturelle, Oda in Radenska Still skoraj 40 % tržnega deleža. Sama narava izdelka ne dopušča veliko možnosti za razvoj, zato želimo premike na znamkah in dodano vrednost ustvarjati z optimizacijo dizajna, sestave embalaže in transportnega pakiranja. Izvirsko vodo Zala je v 2012 dobila novo 1-litrsko embalažo in s tem razširila svoj portfelj na prodajni polici. Radenska Naturelle je z novo 0,75-litrsko nepovratno steklenico dosegla premium pozicioniranje med negaziranimi vodami. Oda je s PP-etiketo izboljšala izgled na polici in skozi dizajn etikete poudarila čistost te izvirske vode.

Izvirske vode Akull smo prodali 41 % več kot v letu 2011 in dosegli plan. Vzroki za rast prodaje vode Akull so aktivno delo z distributerji in stalne marketinške aktivnosti pri največjih trgovcih, kot so Elkos, Interex, Viva ...

V letu 2012 smo del marketinških sredstev za kanal trgovine namenili tudi za Projekt vode, in sicer s ciljem ustaviti negativen trend prodaje negaziranih vod skupine Laško, Zala, Radenske Naturelle in Ode, ter znova postati prva izbira pri potrošnikih med embaliranimi vodami v Sloveniji. V okviru projekta smo izvajali pospeševalne prodajne aktivnosti v obliki dodane vrednosti na plastenkah 1,5 l (npr: 4+2 gratis), dodatnih izpostavitvev – vodnih otokov s komunikacijo do potrošnikov Žejni pijemo vodo. Poudarek na aktivnostih je bil v času glavne sezone, torej od aprila do avgusta. Po podatkih Panela trgovin (AC Nielsen) se je tržni delež negaziranih vod skupine Laško dvignil za 5,7 %, blagovna znamka Zala pa je v mesecu aprilu zopet dobila prvo pozicijo.

Vode z okusi in funkcionalne vode

Skupina Laško na slovenskem trgu vod z dodatki predstavlja vodilnega ponudnika. Trg vod z okusi sicer beleži močan padec, vendar Skupina Laško z blagovnimi znamkami Za, Oaza in Radenska Plus zavzema v tem segmentu 63% tržni delež. Vode z okusom so primer uspeha, za katerim stoji kontinuiran razvoj v kombinaciji s tržno komunikacijo. Razvoj in lansiranje novih zanimivih okusov sta v tem segmentu pijač nujna.

S ciljem zadovoljiti želje in potrebe naših potrošnikov ter pri Za-jih še dodatno utrditi položaj vodilnega branda smo za letošnjo poletno sezono uvedli novo, manjše transportno pakiranje vseh okusov ZA 6 x 0,5 l.

Pri Oazi smo v letu 2012 dodali nov okus tangerina z belim čajem. Pri Oazah je sicer osnovno vodilo proizvoda užitek, vendar smo z dodatki zdravih čajnih izvlečkov dosegli tudi dodano vrednost: funkcionalnost proizvoda.

Tržna komunikacija

Naravne mineralne vode Radenska (Radenska Classic, Radenska Light in Radenska Naturelle) in izvirna voda Radenska Still

V začetku leta smo izvedli krajšo TV-kampanjo (PJ). Radenska Classic ima zaradi svoje sestave vrsto klinično dokazanih pozitivnih učinkov na naše telo. Po izvedeni zadnji študiji so bili rezultati res odlični, in sicer smo dokazali, da s pitjem Radenske Classic zmanjšujemo telesno težo in maso maščob, spodbujamo rast mišične mase ter povečujemo maso mineralov v našem telesu. Na športnih prireditvah, v oglasih v časopisih in na obešankah, ki smo jih pripravili za vse trge, smo komunicirali rezultate študije za Radensko Classic.

Kot enega izmed primerov dobre prakse v 2012 lahko izpostavimo še uporabo sekundarnega pakiranja na četverčku – folije kot oglaševalskega prostora na prodajnem mestu, s čimer smo komunicirali pozitivne lastnosti in rezultate klinične študije uživanja naravnih mineralnih vod. S comarketingom (darilo v paketu) smo pospeševali prodajo Radenske Classic doma in v tujini.

V želji po pridobitvi mlajše ciljne skupine in izobraževanju le-teh o NMV smo izvedli Facebook nagradno aplikacijo Naša Radenska.

Pri Radenski Naturelle smo z igrico Lovljenje mineralov spodbujali pitje negazirane naravne mineralne vode pri najmlajših in jih istočasno učili o prednostih pitja naravnih mineralnih vod (minerali).

Tudi pri Naturellu smo uporabili proizvod in ovijalno folijo kot oglasni prostor. Tako smo na obešanki oglaševali rezultate o odsotnosti bisfenola A in hormonskih motilcev (plastika) v proizvodu, na ovijalni foliji pa smo komunicirali prvinsko čistost vode, ki je dokazana s starostjo vode Naturelle v vrelcu, ki je stara nad 12.000 let (nastala je v obdobju neokrnjene narave).

Novo embalažo za izvirsko vodo Radenska Still – bag in box (BIB) – smo zaradi pomanjkanja sredstev promovirali zgolj ob različnih prireditvah in na prodajnih mestih.

Zala

V juniju 2012 smo začeli s polnjenjem izvirske vode Zala v 1-litrsko plastenko. Z novo litrsko plastenko želimo zadovoljiti vse tiste potrošnike, ki ustekleničeno vodo pijejo tako na delovnem mestu, pri športnih aktivnostih, v družbi, na poti in tudi doma, a se ne zadovoljijo zgolj s pol litra vode, 1,5-litrška plastenka pa je zaradi velikosti manj priročna pri vsakodnevnih aktivnostih.

V letu 2012 smo z blagovno znamko Zala postavili še višja okoljevarstvena merila in jo ohranili kot vodilno znamko na področju ekologije ter trajnostnega razvoja. Izvirsko vodo Zala od letošnjega maja polnimo v nove plastenke, ki vsebujejo 20 % recikliranega PET. Glavno sporočilo Zale "V krogu življenja" smo letos vezali na EKO-zgodbo. Prav tako pa smo z letošnjim letom začeli s projektom Plastenka za plastenko, s katerim potrošnikom sporočamo in jih pozivamo, da vsaka pravilno odložena plastenka lahko postane nova. V ta namen smo izdelali kratko edukativno animacijo, ki je dostopna na spletni strani. Projekt Plastenka za plastenko udejanjamo tudi v praksi, predvsem na dogodkih, na katerih se Zala pojavlja kot sponzor. Tovrstno aktivnost bomo nadaljevali tudi v prihodnjem letu.

Zala je letos spremenila komunikacijsko strategijo na spletu in je z EKO-tematiko še okrepila svojo pozicijo. Z različnimi prodajnimi aktivnostmi pa je v letu 2012 po podatkih Panel trgovina ponovno zavzela vodilni TD med tihimi vodami.

Blagovna znamka Zala je tudi v letu 2012 dobila priznanje Trusted Brand – za negazirano ustekleničeno vodo, ki ji slovenski potrošniki najbolj zaupajo.

Oda

Oda, izvirna voda iz Pivovarne Laško, v stagnirajoči kategoriji izvirskih vod odločno brani pozicijo »best value«. Spomladi 2012 je po 13 letih prvič malce osvežila podobo, in sicer s preходом iz papirne etikete na PP-mobil etiketo.

V olimpijskem letu je kot uradna voda Teama Slovenia koristila skupen komunikacijski nagovor sponzorjev in partnerjev OKS »V London po zmago!« in komunikacijski naboj usmerila v minimalen medijski zakup (tisk, digital, PR), podprt z nagradno igro, aktivnostmi na prodajnem mestu, sodelovanjem v aktivnostih ostalih sponzorjev ter prisotnostjo na večjih prireditvah. Medijski splet Ode se je odlično prepletal in dopolnjeval s krovno komunikacijsko kampanjo Teama Slovenie ter ostalih sponzorjev OKS, kar je imelo za posledico veliko večjo sporočilno moč. Aktivnosti Ode na prodajnem mestu v času olimpijskih iger (nagradna igra, promocijsko manjše pakiranje 1/6) in nadgradnja le-teh s projekti Skupine Laško na blagovni skupini vode so še dodatno okrepile pozicijo izvirske vode Oda, ki je v letu 2012 pridobila na tržnem deležu.

Za

Segment vod z okusi tudi v letošnjem letu močno pada, zato smo vse aktivnosti usmerili direktno na prodajno mesto, s čimer želimo ohraniti vodilni tržni delež v segmentu in ostati prva izbira potrošnikov. V ta namen smo v poletni sezoni izvedli nacionalno nagradno igro "Si ZA odkritje?" na zamaških pijač ZA. Odzivi s strani potrošnikov, prodajne ekipe in kupcev so bili pozitivni. Z junijem smo prilagodili transportno pakiranje na novo, manjše pakiranje 6 x 0,5 l, zato smo vse letošnje aktivnosti prilagodili v smeri, da služijo kot podpora in pomoč prodajni ekipi pri uvajanju novega pakiranja. Cilj v letu 2013 je, da "šesterček" 0,5-litrskih pijač ZA postane prodajni artikel in da ga trgovci umestijo na prodajno polico.

Oaza

Manjše radijsko in TV-oglaševanje smo izvedli ob lansiranju novega okusa, druge aktivnosti pa so bile vezane na prodajno mesto in pospeševanje prodaje na prodajnih

mestih (degustacije, izpostavitve). Pri novem okusu smo v pakete dajali manjše darilo in ustrezno označili aktivnost na ovijalni foliji. Nov proizvod smo oglaševali v tiskanih medijih ter ga podprli z aktivnostmi v trgovini. Na Facebooku smo izvedli igrico "Ujemi okus Oaza Tangerina" z nagradno aplikacijo.

2.5.3 PRODAJA SKUPINE LAŠKO IN PIVOVARNE LAŠKO, d. d., NA SLOVENSKEM TRGU

Skupina Laško

Prodaja v Sloveniji je organizirana na nivoju Skupine Laško, razdeljena v kanal trgovine in kanal Horece. Vodje prodajnih kanalov oziroma vodje ključnih kupcev iz posameznih članic pokrivajo posamezne ključne kupce za vse članice Skupine, kar je doprineslo k racionalizaciji organizacije in optimalni porabi marketinških sredstev. V sodelovanju s službo marketinga Skupine sta organizirana pospeševanje prodaje in lansiranje novih izdelkov.

Potrošnik je postal zelo racionalen, nakupuje pretežno akcijske izdelke in izdelke trgovskih blagovnih znamk, zato tudi naše aktivnosti prilagajamo spremenjenim nakupnim navadam. V letu 2012 smo v okviru letnih pogodb s trgovci spremenili način razporejanja marketinških sredstev in dogovarjanja aktivnosti, s ciljem povečati profitabilnost izdelkov skupine Laško, profitabilnost trgovca ter zadovoljstvo končnega potrošnika. Glede na strateške usmeritve blagovnih znamk smo opredelili skupne projekte z namenom donosnejše prodaje po blagovnih skupinah: pivo, brezalkoholne pijače in vode. Za učinkovitejšo izvedbo aktivnosti smo nadgradili tok informacij med nami, trgovci in končnim kupcem s poudarkom na izvajanju aktivnosti preko kartic zvestobe.

Individualni pristopi s trgovci so nam omogočili izvajanje drugačnih, inovativnih aktivnosti, ki so bile prilagojene zmožnostim posameznega trgovca in željam končnega kupca. Nagrajevanje je potekalo preko direktne pošte, v obliki sodelovanja z različnimi dobavitelji (mobilna telefonija, piknik paketi z mesninami, vezani nakupi med izdelki pivo, brezalkoholne pijače in vode), v obliki nagrajevanja preko kuponov in z vikend akcijami preko SMS-ov in e-sporočil.

Naši ključni izzivi so povezovanje različnih vidikov upravljanja z blagovnimi skupinami (pivo, brezalkoholne pijače, vode), od strategije marketinga do planogramov in preureditve trgovin. Pri izvajanju aktivnosti je poudarek na celovitih rešitvah: cenovno pozicioniranje, nagrajevanje potrošnikov, označevanje, promocije, oprema na prodajnem mestu in razvoj posamezne kategorije pijač, vpogled v kupca in prodajni kanal.

V Sloveniji beležimo padec potrošnje pijač v vseh segmentih. Prodaja Skupine Laško na slovenskem trgu za leto 2012 znaša 2.567 mio. hl vseh pijač, kar je 9,3 % manj kot v primerljivem obdobju leta 2011. Prodaja piva znaša 11,9 % manj kot v primerljivem obdobju leta 2011. Prodaja brezalkoholnih pijač znaša 8,7 % manj kot v primerljivem obdobju leta 2011. Prodaja vod znaša 5,4 % manj kot v primerljivem obdobju leta 2011.

Padec prodaje piva blagovnih znamk Skupine Laško je predvsem posledica padca trga piva. Na podlagi podatkov podjetja za tržne raziskave Ac Nielsna, ki spremlja prodajo v trgovini na drobno, znaša padec prodaje piva v letu 2012 9,6 %, od tega padec prodaje

blagovnih znamk za 13,4 %. Vrednostni tržni delež blagovnih znamk Skupine Laško v segmentu piva je v obdobju januar–november 2012 v primerjavi s povprečjem 2011 v trgovini na drobno v Sloveniji padel za 2,89 odstotne točke, in to na račun trgovskih blagovnih znamk ter diskontnih trgovin. Povprečni vrednostni tržni delež blagovnih znamk Pivovarne Laško je za 1,3 % nižji od povprečja v letu 2011, v enakem primerjalnem obdobju je tržni delež blagovnih znamk piva Pivovarne Union nižji za 1,6 %. V segmentu točenega piva dosegamo rast prodaje na obeh blagovnih znamkah, kar je posledica zmanjšanja števila prodajnih mest in hkrati poudarka na kvaliteti piva na obstoječih prodajnih mestih.

Tudi v segmentu vod in vod z okusi je zaznati padec, hkrati pa znotraj segmenta večji padec vod z okusi oziroma rast trgovskih blagovnih znamk. Skupina Laško je s projektom Vode uspela zadržati padec prodaje in v segmentu tihih vod po letu 2008 spet prevzeti vodilna mesta. Na podlagi podatkov podjetja za tržne raziskave Ac Nielsen, ki spremlja prodajo v trgovini na drobno, znaša padec prodaje segmenta vod v letu 2012 8,6 %, od tega je padec na blagovnih znamkah še večji, in sicer 10,6 %.

Prodaja pijač Skupine Laško na slovenskem trgu

(v hl)	Prodaja 2012	Indeks 2012/2011	Indeks 2012/plan 2012
Pivo	1.280.278	88,1	90,3
Voda	873.038	94,6	92,9
Brezalkohol	413.873	91,3	94,6
Ostali alkohol	144	17,1	10,1
Skupaj	2.567.333	90,7	91,8

Pivovarna Laško, d. d.

Prodaja Pivovarne Laško na slovenskem trgu v letu 2012 znaša 612 tisoč hl vseh pijač, kar je 14,5 % manj kot v primerljivem obdobju leta 2011. Najpomembnejši je segment piva, kjer zaradi padca trga in velikih zalog trgovcev v decembru 2011 beležimo največji izpad prodaje. Prodaja piva znaša 15,5 % manj kot v primerljivem obdobju leta 2011. Prodaja brezalkoholnih pijač znaša 204,6 % več kot v primerljivem obdobju leta 2011, kar je predvsem posledica lansiranja novega okusa, Laško Malt ananas. V segmentu vod smo povečali tržni delež, vendar se je zaradi padca trga prodaja vod zmanjšala za 2,8 % v primerjavi z letom 2011.

Prodaja pijač Pivovarne Laško, d. d.,
na slovenskem trgu

(v hl)	Prodaja 2012	Indeks 2012/2011	Indeks 2012/plan 2012
Pivo	566.569	84,5	88,1
Voda	29.648	97,2	95,9
Brezalkohol	15.609	304,6	191,1
Ostali alkohol	144	17,1	10,1
Skupaj	611.970	86,5	89,5

**2.5.4 PRODAJA SKUPINE LAŠKO IN PIVOVARNE LAŠKO, d. d.,
NA TRGIH IZVEN SLOVENIJE**

Skupina Laško

Skupina Laško je na tujih trgih v letu 2012 prodala 1,221 mio. hl pijač, kar znaša 12 % več kot v letu 2011 in 5 % manj od zastavljenih načrtov. Kljub težkim gospodarskim razmeram, ki so zaznamovale tudi države, v katere izvažamo, je bilo leto 2012 zelo uspešno. Z intenzivnejšim delom in z nadaljevanjem nove strategije skupnega nastopa na trgih izven Slovenije smo v segmentu piva, pa tudi v segmentu vod in brezalkoholnih pijač, dosegli rast prodaje.

Prodaja pijač Skupine Laško
na trgih izven Slovenije

(v hl)	Prodaja 2012	Indeks 2012/2011	Indeks 2012/plan 2012
Pivo	827.977	107,8	89,5
Voda	221.455	113,1	91,6
Brezalkohol	172.034	138,4	143,3
Ostali alkohol	130	30,4	13,0
Skupaj	1.221.596	112,2	94,9

Tako kot slovenska je tudi izvozna komerciala organizirana na nivoju Skupine Laško, tako da vodje trgov iz posameznih članic pokrivajo posamezne trge za vse članice Skupine, kar je doprineslo k racionalizaciji organizacije. V sodelovanju z marketing službo Skupine sta organizirana pospeševanje prodaje in lansiranje novih izdelkov na tujih trgih. Na trgu Hrvaške je Skupina Laško ustanovila svoje podjetje Laško Grupa, d. o. o., v Zagrebu, katerega osnovna dejavnost je pospeševanje prodaje ter intenzivno vključevanje v komercialne dejavnosti z uvozniki in kupci na področju Hrvaške. V Bosni in Hercegovini ima Skupina svoje podjetje Laško Grupa, d. o. o., v Sarajevu, za koordinacijo z uvozniki in principalami, vendar pa še nima svoje ekipe za pospeševanje prodaje. V letu 2012 je tudi Birra Peja vključena v Skupino Laško.

Izvozna strategija Skupine je prodajati izdelke preko uvoznikov, s katerimi imamo vzpostavljene dolgoročne poslovne odnose, s čimer zagotavljamo najmanjše možno tveganje. Dolgoročno razvijamo partnersko sodelovanje s ključnimi kupci ter s tem zagotavljamo večjo prepoznavnost naših blagovnih znamk. Poleg prodaje lastnih

blagovnih znamk skušamo dodatne količine zagotoviti s proizvodnjo trgovskih blagovnih znamk oziroma tujih blagovnih znamk s ciljem zapolnitve proizvodnih kapacitet in znižanjem fiksnih stroškov na enoto izdelka.

Skupina Laško je v letu 2012 nadaljevala z intenzivnim prodajnim pristopom in ob koncu leta v primerjavi z letom poprej zabeležila rast na vseh ključnih trgih.

Pivovarna Laško, d. d.

Prodaja Pivovarne Laško, d. d., na tujih trgih je za 23 % večja od prodaje v lanskem letu ter za 7 % manjša od načrtovane. Najpomembnejša je prodaja piva, ki smo ga na večini tujih trgov prodali več kot v letu 2011. Načrtovanih količin v izvozu nismo dosegli v glavnem zaradi nedoseganja visoko zastavljenega načrta na Hrvaškem, kamor smo sicer izvozili 34 % več kot lansko leto, kar je zelo uspešno, saj je celotna potrošnja piva na Hrvaškem padla.

Prodaja pijač Pivovarne Laško, d. d., na trgih izven Slovenije

(v hl)	Prodaja 2012	Indeks 2012/2011	Indeks 2012/plan 2012
Pivo	326.457	121,8	92,1
Voda	22	41,5	/
Brezalkohol	3.604	/	180,2
Ostali alkohol	130	30,4	13,0
Skupaj	330.213	122,9	92,4

1. Prodajni trg Italije

Skupina Laško

Italija je za Skupino Laško največji tuji trg, pri čemer je Skupina na trgu Italije v letu 2012 prodala 325,6 tisoč hl pijač, kar znaša 15 % več kot v lanskem letu ter 12 % več kot smo načrtovali. Na trgu Italije je Skupina prodala največ piva, in sicer 272,7 tisoč hl, kar je 15 % več kot lani ter 12 % več od načrtovanega. Prodali smo tudi 51,9 tisoč hl vode, kar je 10 % več kot lani in 13 % več od načrta, ter manjše količine brezalkoholnih pijač.

Doseganje tako velike rasti prodaje piva je rezultat intenzivnega dela z uvozniki, povečane prisotnosti v trgovskih in diskontnih verigah, marketinškega vložka v oglaševanje, promocijo in pospeševanje prodaje blagovnih znamk. Pri delu smo veliko pozornosti posvetili povečanju prepoznavnosti blagovnih znamk Skupine. Povečanje prodaje trgovskih blagovnih znamk pa je tudi posledica izboljšanja proizvodnih postopkov ter fleksibilnejšega pristopa pri ponudbi izdelkov. Dobri rezultati so posledica povečanja aktivnosti, stalne prisotnosti na trgu in aktivnega sodelovanja z uvoznikom in poddistributerji.

Pivovarna Laško, d. d.

Pivovarna Laško je na trgu Italije v letu 2012 prodala 121,6 tisoč hl piva in dosegla rast prodaje 5 % glede na leto 2011, kar je približno enako načrtom. Za dansko pivovarno

Royal Unibrew opravljamo storitev proizvodnje in polnitve piva Ceres za trg Italije. V letu 2012 smo prodali 67 tisoč hl piva Ceres.

2. Prodajni trg Hrvaške

Skupina Laško

Skupina Laško je na trg Hrvaške v letu 2012 izvozila 207,2 tisoč hl pijač, kar znaša 14 % več kot v letu 2011 ter 13 % manj od načrtovanega. Izvozili smo 165,8 tisoč hl piva, kar predstavlja 17 % več kot lani, vendar 15 % manj od načrta. V celotni izvoz na trg Hrvaške je vključen tudi izvoz 30,7 tisoč hl piva v cisternah. Prodali smo 38,4 tisoč hl vode, s čimer dosegamo 7 % višjo prodajo kot lani ter enako načrtovani. Prodali smo tudi manjše količine brezalkoholnih pijač (2,8 tisoč hl).

Pivovarna Laško, d. d., in Pivovarna Union, d. d., sta v letu 2012 začeli prodajati pivo in radler v cisternah Laško Grupi, d. o. o., Hrvaška, ki organizira polnitev končnih izdelkov v 2-litrski PET-plastenke (lastne in trgovske blagovne znamke) na Hrvaškem za trg Hrvaške (16,6 tisoč hl) ter Bosne in Hercegovine.

Pri pivu na realizacijo močno vplivajo padec kategorije piva za 5 %, padec celotne kategorije radlerjev za 8 % ter pojav številnih novih dobaviteljev radlerjev. V letu 2012 so se kvote za uvoz vode zmanjšale za polovico v primerjavi z lanskim letom, tako da so pridobljene kvote zadoščale le za uvoz v prvi polovici leta. Tudi letos se pozna izredna agresivnost domačih polnilcev vod, kar se odraža v številnih akcijah ter ogromnih vložkih v aktivnosti tržnega komuniciranja. Pri brezalkoholnih pijačah še vedno težko sledimo domači konkurenci glede cenovne pozicioniranosti. Za pospešitev prodaje naših proizvodov so bile v okviru marketinških sredstev pripravljene ustrezne podporne aktivnosti pri največjih kupcih (akcije, objave v katalogih in letakih, paletne izpostavitve).

Poleg prodaje izdelkov Skupine smo v Pivovarni Union, d. d., v letu 2012 kot uslužnostno polnitev za trg Hrvaške napolnili tudi 6,9 tisoč hl piva Bavaria.

Pivovarna Laško, d. d.

Pivovarna Laško je na trg Hrvaške v letu 2012 izvozila 121,2 tisoč hl piva in dosegla povečanje izvoza za 34 % glede na leto 2011 ter 8 % manj od zastavljenega načrta. Od tega je Pivovarna Laško izvozila 26,8 tisoč hl piva v cisternah Laško Grupi, d. o. o., Hrvaška, ki ga je 13 tisoč hl prodala na trgu Hrvaške. Znatno preskok je izveden na trgovskih blagovnih znamkah, ki jih Pivovarna Laško polni za trgovski verigi Konzum in Spar. Pri lastni blagovni znamki je prodaja na lanskoletnem nivoju, kar pomeni izjemno dober rezultat glede na situacijo na trgu.

3. Prodajni trg Bosne in Hercegovine

Skupina Laško

Skupina Laško je v letu 2012 skupaj z Laško Grupo, d. o. o., iz Zagreba (11,8 tisoč hl 2-litrskih PET-plastenk iz uslužnostne polnitve na Hrvaškem) izvozila na trg Bosne in Hercegovine 134,1 tisoč hl pijač, kar znaša 39 % več kot v letu 2011. Prodaja piva se je

povečala za 61 %, prodaja vode je padla za 12 %, prodaja brezalkoholnih pijač pa se je povečala za 19 %.

Pomemben razlog za dvig prodaje predstavlja nov koncept organizacije nastopa na trgu, ki smo ga začeli v letu 2011. Vsi distributerji prodajajo celoten asortiman Skupine, s čimer naj bi bili prodajna pokritost in naša distribucija bistveno močnejši.

Radenska, d. d., pri uvozniku Hercegovinavino polni po licenci ledene čaje ter od polovice leta 2012 tudi gaziran brezalkoholni program Ora.

Pivovarna Laško, d. d.

V letu 2012 je Pivovarna Laško, d. d., izvozila na trg Bosne in Hercegovine 44,5 tisoč hl piva in povečala prodajo za 64 % v primerjavi z letom 2011 ter dosegla 11 % več od načrtovanega.

4. Prodajni trg Kosova

Skupina Laško

Skupina Laško je na trgu Kosova v letu 2012 prodala 351,9 tisoč hl pijač, kar znaša 8 % več kot v letu 2011 in je za 2 % več od načrtovanega. Prodali smo 210,3 tisoč hl piva, kar predstavlja 6 % manjšo prodajo kot lani in 13 % nižjo od načrtovane. Prodaja vode je bila 34,9 tisoč hl in dosega 41 % višjo prodajo kot lani ter enako načrtovani. Prodaja brezalkoholnih pijač je bila 106,7 tisoč hl, pri čemer je za 40 % višja od lanskoletne in 59 % višja od načrtovane. Birra Peja po licenci polni pivo Laško Zlatorog za prodajo na trgih Kosova, Makedonije in Črne gore. Birra Peja uvaža na Kosovo tudi izdelke Pivovarne Union, d. d., v letu 2012 pa je začela z licenčno proizvodnjo Sola ledenih čajev breskev za trg Kosova in Makedonije.

Vzrok za padec prodaje piva na Kosovu sta padec celotnega trga piva za 10 % ter rast prodaje konkurenčnih piv. Z namenom pospeševanja prodaje smo imeli stalne marketinške aktivnosti pri največjih trgovcih. V letu 2012 smo večino marketinških sredstev usmerili direktno h končnemu kupcu (happy hours v Horeci, nagrajevanje nakupov v trgovini, nagradne igre in comarketing z operaterjem mobilne tehnologije).

Vzroki za rast prodaje vode so bili vezava prodaje vode na pivo pri distributerjih, medijske kampanje na billboardih, aktivnosti na trgu ter ponudbe novih proizvodov. Pri prodaji brezalkoholnih pijač smo s pravo cenovno politiko, novim proizvodom, z zakupom polic, paletnih mest in končnic pri prvih desetih trgovcih povečali tržni delež na polici. K rezultatu je pripomoglo tudi agresivno oglaševanje na TV in billboardih za brezalkoholni program. Ocenjujemo, da imamo na brezalkoholnih pijačah Sola 10% tržni delež.

Pivovarna Laško, d. d.

Pivovarna Laško je na trg Kosova v letu 2012 izvozila 6,7 tisoč hl piva in dosegla rast izvoza za 70 % glede na leto 2011 ter 78 % več od načrtovanega. Prodala je tudi manjšo količino brezalkoholnih pijač. Iz Pivovarne Laško se na trg Kosova izvaža le del asortimana za Horeca segment, ostali asortiman se polni po licenci v Birra Peja.

5. Ostali prodajni trgi

Skupina Laško

Skupina Laško je na ostalih trgih v letu 2012 prodala 214,4 tisoč hl pijač, kar je 5 % več kot lani. Ostali trgi predstavljajo 17 % celotne prodaje na tuje trge. Aktivno smo pospeševali prodajo na trgih Srbije, Madžarske, Makedonije in Črne gore. Ostali trgi, kamor je Skupina Laško prodajala svoje izdelke, so tudi Malta, Kitajska, ZDA, Kanada, Češka, Švedska, Slovaška, Albanija, Grčija, Avstrija, Nemčija, Švica, Francija, Velika Britanija, Čile, Latvija, Avstralija, Romunija, Poljska, Nizozemska, Emirati in Libija.

2.6 Nabava

NADALJUJEMO S SKUPNIM DELOVANJEM NABAVNIH SLUŽB V SKUPINI LAŠKO, KAR SE JE ŽE V PREJŠNJIH LETIH POKAZALO KOT DOBRO IN PRINAŠA VEDNO VEČJE SINERGIJSKE UČINKE. DOBRI IN KOREKTNI ODNOSI MED ČLANICAMI, SKUPEN IN ENOTEN NASTOP TER STALNA KOMUNIKACIJA Z DOBAVITELJI SO POT, KI JO NEGUJEMO IN JO BOMO NADALJEVALI.

Tudi v letu 2012 smo nadaljevali s koordiniranim delovanjem nabavnih služb Skupine Laško. S takim delovanjem smo v preteklih letih dosegli velike sinergijske učinke. Dobri in korektni odnosi med članicami, skupen in enoten nastop ter stalna komunikacija z dobavitelji so pot, ki jo negujemo in jo bomo nadaljevali. Za še večje učinke nabavne funkcije pa mora biti cilj centralizirana nabavna služba za vse članice Skupine Laško z enoobraznim nastopom do dobaviteljev.

V letu 2012 smo bili priče dokaj dobri ponudbi vseh vrst materialov. Nasploh je bila ponudba v letu 2012 boljša kot v preteklih dveh, treh letih.

Ponudba vseh osnovnih surovin v letu 2012 je bila dobra, ponovno so se pojavili viški posameznih surovin. Kot zanimivost ugotavljamo, da so se cene nekaterih surovin v letu 2012 dvignile, druge pa znižale. Posebna situacija je na področju hmelja. Ker uporabljamo izključno slovenski hmelj, smo tudi odvisni od stanja v slovenskem hmeljarstvu, ki je v zadnjih letih vse preveč temeljilo na raznih špekulacijah in nespoštovanju pogodb. Tradicija v hmeljarstvu je sklepanje dolgoročnih pogodb, to pa temelji na dejstvu, da je proizvodnja hmelja dolgoleten proces vlaganja v kultivar. Slovenija proizvaja več ali manj le aromatične sorte hmelja, ki dajo pivu specifičen okus. V letu 2012 smo bili soočeni z velikimi količinami neprodanega hmelja letnikov 2009, 2010 in 2011. Prav zaradi vsega tega se je hmelj v letu 2012 pocenil. Že pri letniku 2012, ki bo v uporabi leta 2013, pa se bo stanje ponovno obrnilo. Količine aromatičnih sort v vsej Evropi so manjše, tako da pričakujemo dvig cen med 10 in 20 %.

Letina kmetijskih proizvodov je bila relativno dobra, tako da se je slad nekoliko pocenil, popolnoma drugače pa je bilo pri koruzi, ki je borzni artikel. Ko so se pričele v drugem kvartalu leta 2012 prve špekulacije na ameriških borzah, se je pričela cena koruze dvigovati v nebo, nekoliko se je umirila šele v 4. kvartalu leta 2012. Pri koruznem zdrobu smo še vedno 100 % vezani na srbski trg, ki je s cenami še naprej okoli 20 % nižje od cen v EU. Naša želja je, da uspemo s primerljivimi cenami najti dobavitelja tudi v EU.

Zaradi katastrofalne letine 2012 kmetijskih proizvodov v srednji Evropi, tako količinsko kot kvalitetno, lahko pričakujemo v letu 2013 določene težave.

Zelo pomembna surovina v Skupini Laško je sladkor, ki ga že drugo leto dokaj uspešno nabavljamo preko nabavnega konzorcija, ki ga vodi Mercator. Zagotovljene imamo potrebne količine, zahtevano kvaliteto, pravočasnost nabav in primerno ceno. S takšnim načinom nabave bomo nadaljevali tudi v letu 2013.

Pri embalažnem materialu smo imeli v letu 2012 stabilne, pogodbeno dogovorjene cene. Večja nihanja smo beležili le pri materialih, ki so vezani na petrokemično industrijo, ceno nafte in nihanje dolarja. Cene predform, folij in PVC-zamaškov smo mesečno ali kvartalno usklajevali po indeksu ICES ali Plats za te materiale. Beležili smo manjša nihanja cen navzgor.

Cene etiket, kartonov, lepil in drugih strateških materialov pa so bile pogodbeno dogovorjene in stabilne, večinoma nismo beležili dviga na letnem nivoju glede na leto 2011.

Svetovni trendi na trgu PET-granulatov so bili v letu 2012 za nas vendarle nekoliko ugodnejši. Po posameznih mesecih smo beležili v začetku leta dvig in nato padec cen granulotov. Povprečna nabavna cena v letu 2012 je bila nižja od primerljive cene v letu 2011.

Pomemben premik se je v letu 2012 dogodil na trgu energentov (elektrika, plin). Tu pričakujemo večje prihranke v letu 2013.

Splošna gospodarska situacija in poglobljanje krize v Sloveniji ter nadaljevanje reševanja problemov v Skupini Laško so ob korektnem in neprestanem komuniciranju ohranili relativno dobro zaupanje dobaviteljev. Slabšanje likvidnostne situacije s stalnim zamujanjem pri plačevanju obveznosti in negotovost glede prihodnosti sta pri dobaviteljih vzbudila določen strah. Soočamo se z dejstvom, da vedno več dobaviteljev zahteva nekatere instrumente zavarovanja terjatev ter postavljajo dovoljene limite dolga. Zaradi korektnega odnosa z dobavitelji, pri nekaterih smo vzpostavili pravi partnerski odnos, mnogi od teh so naši partnerji že mnogo let, za zdaj dosegamo normalno oskrbo. V letu 2012 nam je uspelo pri veliki večini dobaviteljev še dodatno podaljšati plačilne roke.

Pomemben je odkrit pogovor in stalen stik z dobaviteljem. V letu 2012 nam je, kljub velikim težavam, uspelo zagotoviti normalno oskrbo družb v Skupini. Zanimivo pa je, da se stalno pojavljajo novi dobavitelji, ki bi radi postali naši partnerji.

Nadaljujemo s skupnim koordiniranim delovanjem nabavnih služb v Skupini Laško, kar se je v prejšnjih letih pokazalo kot dobro in prinaša sinergijske učinke. Prednosti, ki smo jih poudarjali v prejšnjih letih, zaradi vsem znanih dogodkov, to niso več. Dobri in korektni odnosi med članicami, skupen in enoten nastop ter stalna komunikacija z dobavitelji so pot, ki jo bomo nadaljevali tudi v letu 2013.

S prijaznim in korektnim odnosom do slehernega dobavitelja nam je v letu 2012 uspelo zadržati vse dobavitelje.

V letu 2012 nam je z zmanjševanjem in optimiziranjem zalog, zamenjavo posameznih materialov z alternativami ter dolgimi plačilnimi roki uspelo obvladovati stroške. Stroške nabavljenih materialov v letu 2012 smo uspeli obdržati na lanskem nivoju oz. jih celo nekoliko znižati.

Pri delovanju na področju ohranjanja človeku prijaznega okolja bomo veliko energije vlagali v uporabo ekološko primernih materialov, ki ohranjajo naravno okolje, v kolikor se da normalnem stanju. To v nabavnih procesih pomeni predvsem manipuliranje z različnimi vrstami embalaže, v katerih prevzemamo različne materiale, ter zbiranje in recikliranje le-teh. Prioriteto nam morajo predstavljati uporaba lažjih vrst embalaže, uporaba vseh vrst embalaže z dodajanjem recikliranih materialov in podobno. Dvig ekološke zavesti je sestavni del našega delovanja.

2.7 Kakovost in standardi

V LETU 2012 SMO USPEŠNO IMPLEMENTIRALI MODUL SAP QM ZA DELO SLUŽB KAKOVOSTI V TREH DRUŽBAH SKUPINE LAŠKO.

V vseh družbah je izvajanje notranjega nadzora glede kakovosti in varnosti v letu 2012 potekalo skladno z zahtevami veljavne zakonodaje in skladno z internimi predpisi. Ob ugotovljenih odstopanjih smo izvajali ustrezne korekcijske in korektivne aktivnosti, s katerimi smo tveganja na neustreznosti eliminirali ali jih zmanjšali na sprejemljivo raven.

V letu 2012 smo uspešno implementirali modul SAP QM za delo služb kakovosti v treh družbah Skupine Laško. Modul nam je omogočil še hitrejšo obdelavo in analitiko rezultatov dela naših laboratorijev, precej pa je olajšal sledljivost od surovin do končnega izdelka ali v primeru kakšne reklamacije tudi v nasprotno smer.

Na področju kontrole posameznih dobaviteljev so tehnologi, predstavniki kontrole kakovosti in nabave iz obeh pivovarn letos opravili pregled dobaviteljev slada ter koruznega zdroba.

Skupno smo v letu 2012 začeli preverjati kakovosti proizvodov v naših distribucijskih centrih. To so zelo pomembne informacije predvsem o morebitnih skritih napakah, ki jih ne odkrijemo v proizvodnji. Večjih pripomb sicer ni bilo, občasno se je pojavljal problem trganja ročk pri brezalkoholnem programu zaradi starega repromateriala, zaradi obrabljenosti vračljivih steklenic pa se je pojavil problem slabšega izgleda.

2.7.1 PIVOVARNA LAŠKO, d. d.

Kontrola vhodnih surovin in repromaterialov

Pri kontroli slada ni bilo večjih odstopanj, edino v jesenskem času je bil s strani dobavitelja Soufflet Sladovny dobavljen slad, ki je vseboval preveč rdečih zrn. Na splošno bo v naslednjem letu kakovost slada potrebno še bolj podrobno spremljati, saj so bili v določenih delih Evrope v času žetve ustrezni pogoji za razvoj plesni, kar lahko poveča vsebnost mikotoksinov v surovini in povzroča prekomerno penjenje končnega produkta. V ta namen smo se odločili, da bomo v naslednjem letu uvedli tudi novo metodo za

določevanje vsebnosti mikotoksinov v vhodnih surovinah, kar bo dobrodošla informacija za obe pivovarni.

Medfazna kontrola in procesna kontrola

V letu 2012 smo dali največ poudarka kontroli vsebnosti kisika v končnih produktih in kontroli pralnega stroja na liniji ST1. Gre za pomembna vidika, vezana na varnost, kakovost in stabilnost piva v času trajnosti piva na trgu.

Pri pšeničnem pivu smo dali poudarek predvsem na vstopno kontrolo piva, ki prihaja v pivovarno s cisterno, prav tako pa tudi medfazni kontroli piva med polnjenjem.

Dodaten segment, ki je povečal skrb in frekvenco vzorčenja, so tudi cisterne piva, ki jih polnimo v Pivovarni Laško in jih transportiramo v polnilnico Dines dou, d. o. o., v Zagreb.

Vsako leto zaradi različnih produktov na določenih linijah povečamo medfazno in procesno kontrolo, ne samo v smislu števila vzorcev oz. frekvence vzorčenja, ampak tudi v smislu uvajanja novih analiznih metod, ki vključujejo tako mikrobiološke kot kemijske parametre.

Kontrola končnih produktov

V preteklem letu je bilo nekaj reklamiranih končnih produktov, vendar je šlo za posamezne artikle in ne za celotne šarže. Večina razlogov za reklamacije je bila predvsem v neustreznem skladiščenju piva na trgu, kar povzroča senzorične spremembe piva.

Vsi produkti, ki so ocenjeni kot rizični, predvsem z vidika mikrobiološke kontrole, so v sistemu SAP v zalogi Q, dokler celotna analiza končnega produkta ni zaključena. Takšen primer je bila tudi ena polnitev pšeničnega piva, ki smo jo zadržali v zalogi Q, saj je mikrobiološko neustrezna; razlog je bil v neustrezni kakovosti piva, ki ga je poslal dobavitelj pšeničnega piva. Na splošno je leto 2012 zaznamovala skrb za mikrobiološko kakovost pijač Malt in Radler. Pri teh se je pojavljal tudi problem vizualne nestabilnosti produkta, saj se pri obeh produktih po določenem času izloči sadni delež, ki se v steklenici opazi kot kosmiči in sediment. To pri določenih kupcih povzroča nelagodje, zato bomo v prihodnjem obdobju poskušali stabilizirati pijače Radler, da do večjih izpadov sadnega deleža ne bi več prihajalo.

Kontrola pitne vode

Kontrola pitne vode poteka po načrtih, ki so določeni z internimi in zakonodajnimi pravili. Poleg vodovodnega omrežja Laško, za katerega ima Pivovarna Laško, d. d., tudi certifikat upravljanja z vodnimi viri, kontroliramo tudi 12 drugih vodovodnih sistemov. V letu 2012 večjih težav s kakovostjo pitne vode nismo zabeležili, razen v dveh primerih, ko smo izdali tudi obvestila za preventivno prekuhavanje vode. V obeh primerih smo naredili tudi korekcijske in korektivne ukrepe, zato menimo, da bo tudi na teh področjih v prihodnje zagotovljena ustrezna pitna voda. Prav tako so na spletni strani Občine Laško začeli objavljati obvestila, vezana na kakovost pitne vode, kjer si lahko potrošniki preberejo opozorila in dogajanja, vezana na zagotavljanje pitne vode v Občini Laško.

Ostalo

V letu 2012 je bilo raziskovalno delo kolegov Pivovarne Laško, d. d., in sodelavcev zunanjih inštitucijah predstavljeno na dveh znanstvenih konferencah:

- ☞ CEFood congress, Novi Sad, Srbija,
- ☞ CEFORM (Central European Forum for Microbiology), Maribor.

2.7.2 PIVOVARNA UNION, d. d., LJUBLJANA in BIRRA PEJA, Sh. a., PEČ, KOSOVO

V obeh družbah je izvajanje notranjega nadzora glede kakovosti in varnosti v letu 2012 potekalo skladno z zahtevami veljavne zakonodaje in skladno z internimi predpisi. Ob ugotovljenih odstopanjih smo izvajali ustrezne preventivne in korektivne aktivnosti, s katerimi smo tveganja in neustreznosti eliminirali ali jih zmanjšali na sprejemljivo raven.

V letu 2012 smo implementirali modul SAP QM za delo v službi kakovosti Pivovarne Union. Modul nam je omogočil še hitrejšo obdelavo in analitiko rezultatov dela naših laboratorijev, precej pa bo olajšal sledljivost od surovin do končnega izdelka ali v primeru kakšne reklamacije tudi v nasprotno smer. Podatke sedaj v istem sistemu uporabljajo v proizvodnji, nabavi in prodaji.

Standardi ISO 9001, ISO 14001, NSF in IFS

V začetku leta smo imeli nenapovedano presojo po standardu NSF, ki smo jo uspešno opravili.

Presajo po standardih ISO 9001, 14001 (recertifikacija) in IFS smo v oktobru uspešno prestali, za standard IFS ponovno na višji stopnji.

Pivovarna Birra Peja ima certificirana dva standarda, in sicer ISO 9001 in HACCP, katerih veljavnost so uspešno zagovarjali tako lani kot letos. Ker gre za nekaj novega pri vodenju procesov v podjetju, je to pomemben začetek, ki pa ga je potrebno vsako leto nadgrajevati.

Vhodna, medfazna, končna in procesna kontrola

Veliko pozornosti smo posvetili nadzoru dobaviteljev osnovnih surovin. V letošnjem letu smo obiskali dobavitelje slada v Nemčiji, na Češkem in Slovaškem (sodelavci iz kontrole skupaj s tehnologiji). S temi obiski smo dosegli tudi boljše razumevanje naših potreb glede kakovosti slada v naših varilnicah.

V začetku leta smo imeli nekaj težav z dobavitelji surovin, predvsem za brezalkoholni program. Z njimi smo dosegli dogovor o povračilu dela stroškov, ki smo jih imeli z neustreznimi surovinami. Dopolnili smo tudi način dela pri uvajanju novih proizvodov.

Glede medfazne in končne kontrole se odstopanja rešujejo sproti, poudariti pa je potrebno še zlasti nadzor snaga obratov in kontrolo kakovosti vode za proizvodnjo pijač. Ta je pod stalnim laboratorijskim nadzorom, kar zagotavlja enako kakovost vode. Stalne laboratorijske kontrole olajšajo tudi preventivno vzdrževanje.

V Birri Peji smo uspešno začeli s proizvodnjo brezalkoholnih pijač (za začetek ledeni čaj breskev). Ker iz lastnih izkušenj vemo, da do problemov lahko pride šele čez določen čas, posebej poudarjamo pomembnost dovolj velikega števila usposobljenih ljudi in tehnološko disciplino. Za delo v bodoče je to ključnega pomena.

Procesna kontrola pomeni nadzor nad kontrolnimi napravami in procesi v proizvodnji ter energetiki in v področnih skladiščih. Predvsem zadnja je pomembna kot preverjanje naših proizvodov tik pred prodajo končnemu kupcu. Tu se lahko pokažejo nekatere skrite napake, ki jih pri prejšnjih kontrolah ne odkrijemo.

Ob koncu poletja smo imeli težave z brezalkoholnimi pijačami na kosovskem trgu. Odkrili smo, da je bil vzrok za slabšo kakovost v tehnologiji polnjenja in v neprimernih pogojih skladiščenja pri kupcu – reklamacij ali pripomb za enake proizvode na slovenskem trgu sicer ni bilo. Problem smo reševali na dva načina: s spremembami v tehnologiji polnjenja in (v letu 2013) z morebitno selitvijo polnjenja proizvoda v Birro Pejo.

Varnost živil

V obeh podjetjih delamo po načelih HACCP-a, kar je v Sloveniji tudi zakonska zahteva. V Pivovarni Union smo imeli v prvem polletju tudi redni letni pregled s strani kmetijskega inšpektorata. Razen nekaj zahtev po dodatni razlagi naših tehnoloških procesov je pregled minil brez pripomb.

Lani smo na primer obravnavali tudi uporabo reciklata v plastenkah. Na podlagi podrobnega spremljanja je bil reciklat s strani razvoja odobren za uporabo.

Reklamacij izdelkov zaradi varnosti proizvoda nismo imeli.

2.7.3 RADENSKA, d. d., RADENCI

Standardi ISO 9001, ISO 14001

V družbi Radenska, d. d., imamo vpeljan integriran sistem vodenja, ki združuje sistem vodenja kakovosti, ravnanja z okoljem in energijo, varnosti živil (proizvodov) ter varnosti in zdravja pri delu.

Skrbno delovanje v okviru sistema kakovosti in zagotavljanja zdravstvene varnosti naših proizvodov se nam je obrestovalo, saj nam je v letu 2012 uspelo zmanjšati reklamacije proizvodov. V letu 2012 nismo imeli reklamacije zaradi mikrobiološke oporečnosti in nobenega primera umika ali odpoklica proizvoda s trga zaradi nevarnosti za zdravje potrošnika.

Skrbimo za varnost in zdravje pri delu vseh zaposlenih, smiselno v skladu z veljavno zakonodajo, zahtevami standarda BS OHSAS 18001 in letnim programom varnosti ter zdravja pri delu, ki posredno vključuje tudi promocijo zdravja zaposlenih. Pozitivno je, da se število poškodb pri delu iz leta v leto zmanjšuje.

Uveden sistem inventivnosti v podjetju daje svoje rezultate. V letu 2012 sta bili podani dve inovativni ideji za izboljševanje na področju proizvodnega procesa, ki sta dejansko tudi že realizirani.

Ugotovitve notranjih presoj potrjujejo tudi ugotovitve zunanjih presoj integriranega sistema vodenja kakovosti + HACCP in sistema ravnanja z okoljem s strani certifikacijskega organa SIQ ter tudi presoje s strani naših kupcev oz. partnerjev (Hofer, Pepsi Co), ki so nas presojali po zahtevah IFS-standarda.

Vhodna, medfazna, končna in procesna kontrola

Večjih reklamacij do dobaviteljev v letu 2012 ne beležimo. Večinoma je šlo za manjša odstopanja, o katerih so bili dobavitelji sprotno obveščeni. Po številu ugotovljenih odstopanj jih je bilo največ na področju repromaterialov, kar pa smo reševali sproti že na linijah. Na področju surovin, ki jih kontroliramo v lastnih laboratorijih, smo zavrnili pošiljki za kristalni sladkor in fruktozo, in sicer zaradi primesi, barve ter mikrobiologije.

Pri neskladnostih, ugotovljenih na linijah tekom polnjenja, so se pojavila posamezna odstopanja predvsem v vsebnosti nekaterih parametrov, merjenih med proizvodnjo. Ta odstopanja pa se odpravlja sproti na podlagi analiz že na linijah in nimajo vpliva na končni proizvod.

V tekočem letu bo potrebno validirati vse tehnološke procese v proizvodnji. To pomeni ponovno preučitev stabilnosti delovanja, kar nam bo omogočilo še bolj neovirano delo s čim manj zastoji. Na podlagi teh rezultatov bi lahko izboljšali marsikateri proces in zmanjšali stroške.

2.7.4 VITAL MESTINJE, d. o. o.

Uspešno smo prestali presojo za predpakirane izdelke in presojo Hoferja.

Glede na posamezna odstopanja v letu 2012 (usedlina v ledenem čaju limona, oporečen glikozno-fruktozni sirup) bo še okrepljena vhodna kontrola.

Eden večjih problemov pri končnih proizvodih je bila plesen pri sadni pijači, zaradi katere je bilo potrebno proizvod uničiti.

Reklamacije so bile posamezne, in sicer v začetku leta, predvsem zaradi mehanskih poškodb pri proizvodih v Pur Pac-u.

Konec leta je bil v okviru remonta proizvodnje obnovljen tudi mikrobiološki laboratorij.

2.8 Investicije

CILJ IZVEDBE TAKO INVESTICIJSKIH KOT VZDRŽEVALNIH PROJEKTOV JE DOSEGANJE OPTIMALNEJŠE UČINKOVITOSTI DELOVANJA POLNILNIH LINIJ, ENERGETSKE OPREME IN UČINKOVITEJŠEGA NADZORA NAD PORABO SREDSTEV V VZDRŽEVANJU.

Strateške usmeritve na področju proizvodnje, vzdrževanja, investicij, energetike in ekologije v Skupini Laško temeljijo na doseganju optimalne produktivnosti, ravnotežju med prilagodljivostjo in učinkovitostjo posameznih delov proizvodnega procesa, doseganju sinergijskih učinkov med družbami Skupine, integraciji informacijske tehnologije v proizvodne procese, možnostih modularnih povečav določenega sklopa proizvodnje in usmeritvi k investicijam s čim višjo donosnostjo na investirani kapital. Tako smo tudi v letu 2012 nadaljevali z razvojno in inovacijsko usmeritvijo na vseh področjih tehnologije pijač ter dosledno izpolnjevali cilje v okviru trajnostnega razvoja.

V letu 2012 smo uspeli uspešno proizvesti in napolniti celoten nabor proizvodov v družbah Skupine Laško ter hkrati uvesti nekaj pomembnih novosti, ki so potrdile razvojno usmerjenost in inovativnost razvojnih timov skupine. Ugotavljamo, da kakovostni standardi družb Skupine Laško presegajo normative in standarde dobaviteljev, ki sicer svoje izdelke ali storitve dobavljajo tudi svetovno znanim podjetjem v naši branži.

Ne glede na dotrajanost naše proizvodne opreme in omejevanje investicij v tehniko v zadnjih letih smo izpolnili ambiciozen cilj za doseganje nivoja načrtovanih stroškov vzdrževanja. Izvedli smo vsa preventivna vzdrževalna dela, ki so zagotavljala nemoteno obratovanje proizvodnih kapacitet v sezonskih mesecih.

Skladno z usmeritvijo v optimiranje in racionalizacijo proizvodnih linij smo v letu 2011 skušali z optimiranjem časa, potrebnega za realizacijo naročil s strani prodaje in zaloga ter logističnih procesov, doseči boljšo izkoriščenost kapacitet, hkrati pa z združevanjem proizvodnih programov, kjer je to mogoče, vzpostaviti osnove za kasnejše investiranje po posameznih podjetjih Skupine Laško.

Nadaljevali smo z optimiranjem porabe materialov in surovin ter si prizadevali doseči vse prihranke, ki smo si jih zadali v petletnem projektu 2010–2014.

S projekti energetskega menedžmenta in z vzpostavitvijo popolnega nadzora nad porabo posameznih energentov dosegamo nižjo specifično porabo posameznih energentov ter posledično nižje stroške, kljub temu da so cene energentov odvisne od borznih razmer. Energetsko in okoljsko optimiranje proizvodnih procesov smo izvajali v določenem delu skupaj s priznanimi slovenskimi inštituti ter uveljavljenimi izvajalci tovrstnih storitev.

2.8.1 INVESTICIJE V PIVOVARNI LAŠKO, d. d.

Zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja in s tem pogojenim sklepom uprave v prvem kvartalu leta 2012, da se ustavijo vsi projekti iz načrta vlaganj za leto 2012, ki do tedaj še niso bili aktivirani oz. kakorkoli vezani s pogodbenimi obvezami, smo bili preko celotnega leta, kljub finančnim omejitvam, precej aktivni na področju izvajanja projektov investicijskih vlaganj. Zato smo uspeli realizirati 12 načrtovanih projektov, katerih

aktivnosti smo pričeli že konec leta 2011 oz. takoj v pričetku 2012, in »start up« projekta Zaboje 10 x 0,5 l. Tako smo preko leta izvajali in tudi uspešno zaključili naslednje, s planom za leto 2012, načrtovane investicije na področju proizvodnje, energetike, ekologije in infrastrukture:

Zaradi novo razvitih proizvodov v polnitvah steklo 0,33 l, novih dizajnov in tržnih zahtev v tem programu se je pojavila tudi potreba opreme steklenice 0,33 l z NNL-etiketo. Z vgradnjo novega **dodatnega agregata NNL** na etiketirnem stroju polnilne linije ST3 smo že v mesecu maju 2012 zagotovili oskrbo tržišča s proizvodi v steklenicah, opremljenih z NNL-etiketami.

Zaradi vse pogostejših menjav programov polnitev voda/pivo na polnilni liniji PET, krajšanja časov priprav polnilne linije in manjših izgub produkta, vode, čistilnih sredstev in energentov smo v prvem kvartalu 2012 izvedli potrebno **optimiranje sistema krmiljenja v področju filtracije** produkta. Poleg optimiranja programske opreme je bila s PLC S7 posodobljena tudi hardware oprema.

Že v pričetku leta 2012 smo v področju filtracije piva dokončali programski **sistem za avtomatsko dozacijo kiselgurja**, vpihovanje inertne atmosfere CO₂ v suspenzijo filtracijskih sredstev in izpodrive piva z odplinjeno vodo, ki so bili vgrajeni že v letu 2011. S tem smo vzpostavili tehnologijo filtracije piva v skladu z najnovejšimi standardi kvalitete piva, predvsem na področju nizkih vsebnosti kisika v filtriranem pivu in kalu v proizvodnji. Hkrati sta bila izvedena pregled delovanja in izboljšanje tehnologije CIP-čiščenja v polnilnici piva, ki zmanjšuje predvsem količino porabe sveže vode in kemičnih sredstev za čiščenje opreme v tem delu proizvodnje.

Proizvodnja novo razvitih proizvodov Bandidos Sun in Malt različnih okusov je zahtevala tudi predelavo oziroma ločitev tehnološke opreme na področju polnilnica – tlačni rezervoarji. Zato so bile izvedene ločene cevne povezave z večpotnimi ventili, dopolnjena pa je bila tudi programska oprema, ki omogoča proizvodnjo manjših sarž, manjši produkti kalo in racionalno rabo čistilnih sredstev ter energentov.

Na nivoju Skupine Laško smo v mesecu marcu pričeli izvajati aktivnosti projekta uvedbe naprednega informacijskega sistema v proizvodnji. Ta uporabnikom omogoča: **avtomatski zajem podatkov o delovanju linij**, spremljanje in obvladovanje zastojev, izdelanih količin in izmet na linijah ter spremljanje večine kazalnikov proizvodnje. Projekt je bil v celoti predan v delovanje konec leta 2012.

Za potrebe prodajnih akcij ob posebnih priložnostih po zahtevah prodaje smo v pretežni meri z lastnim osebjem uspešno izvedli doopremo polnilne linije pločevink PL2, tako da je od pomladi leta 2012 omogočena oskrba tržišča tudi s pijačami v pločevinkah 550 ml.

Glede na trende v pivsko razvitih državah, kjer je opaziti vse več prehajanja na manjše zaboje zaradi boljšega obrata proizvodov, rasti prodaje povratne embalaže in lažje manipulacije pri nakupu piva, smo že v letu 2007 pričeli z razvojem povsem **novega tipa zaboja**, ki bi uspel do določene mere preusmeriti prodajo iz cenovno in ekološko manj primerne pločevinaste embalaže na povratno steklo. Pivovarne uspevajo z manjšo embalažo tudi razširiti svoje tržišče in nabor kupcev. V mesecu decembru 2012 smo

izvršili avansno plačilo za izdelavo orodja zaboja 10 x 0,5 l in s tem potrdili »start up« projekta, ki bo potekal v letu 2013.

Ob polletju 2012 smo po večletnih zamikih projekta uspeli zamenjati dotrajane **armature in magistralne vode amonijačnih instalacij**. S tem smo zmanjšali energijske izgube zaradi dotrajane izolacije, zmanjšali stroške vzdrževanja zaradi potrebne menjave tesnil in motenj v tehnološkem procesu, predvsem pa zagotovili varnost pred uhajanjem NH_3 v okolje.

S prehodom na informacijski sistem SAP v pričetku leta 2009 je bila v podatkovnem centru dodatno na novo instalirana tudi nova strojna oprema. V času poletnega obratovanja se je izkazalo, da obstoječa instalirana oprema za kondicioniranje prostora ne dosega zahtevanih parametrov oz. ne ustreza več standardom in predpisom za delovanje nameščene strojne opreme. Zato je bila v strežniški prostor instalirana in v mesecu juniju 2012 spuščena v obratovanje nova oprema. Ta oz. samo obratovanje z vso nadzorno senzoriko povsem ustreza zahtevam HP za tovrstne prostore in opremo ter zagotavlja visoko stopnjo varnosti in zanesljivost obratovanja.

Preko celotnega leta 2012 je v sodelovanju z Okoljevarstvenim inštitutom IOS Maribor in Biotehniško fakulteto Ljubljana potekala raziskovalna naloga o možnostih **uporabe odpadnega pivskega kvasa** za pridobivanje bioplina v anaerobnem procesu razgradnje. Cilj pilotnega testiranja je bilo doseči razgradnjo 20 t kvasne suspenzije dnevno, kar je bilo tudi potrjeno.

V pričetku letošnjega leta smo v sodelovanju z EEA Laško instalirali in zagnali v obratovanje tudi **pilotno polnilno postajo CNG/CBG** (komprimiran zemeljski plin/komprimiran bioplin), ki omogoča polnjenje ustrezno predelanega viličarja in osebnega avtomobila z enim ali drugim energentom. Vozila so v fazi testiranja v transportni logistiki.

Zaradi reorganizacije prodajno-marketingškega sektorja na nivoju Skupine Laško – september 2012 – se je pojavila potreba po preureditvi delovnih mest na lokaciji distribucijskega centra Celje. Za ureditev prostorov 33 novih delovnih mest v tem objektu je bil potreben poseg gradbeno-obrtnih del, strojno- in elektroinstalacijskih del ter IKT-instalacij. Pisarniška oprema (pohištvo) je bila prenesena iz distribucijskega centra Maribor, kjer ni bila v uporabi.

Zaradi dotrajanega sistema prezračevanja in ogrevanja v prostoru suhega dela polnilne linije ST2, ki ni več zagotavljal minimalnih pogojev za varno opravljanje dela (ZVD), je bilo potrebno še pred ogrevalno sezono v letošnjem letu izvesti I. fazo **rekonstrukcije prezračevalno-ogrevalnega sistema**. Dela projekta so bila izvršena, oprema pa uspešno spuščena v obratovanje konec decembra 2012.

2.8.2 INVESTICIJE V PIVOVARNI UNION, d. d., LJUBLJANA

Zaradi omejenih sredstev za investicije in posodabljanje opreme smo v Pivovarni Union, d. d., veliko pozornost posvetili **učinkovitemu vzdrževanju opreme**, ki večinoma izhaja iz devetdesetih let. Oprema je glede na izrabo dobro vzdrževana in v solidnem stanju. Njeni pomanjkljivosti sta zastarela elektronika in krmiljenje, za kar se izredno težko dobi rezervne dele, ki pa so tudi izredno dragi. Izpad investicijskega cikla čutimo predvsem v

polnilnici, saj z velikimi napori, **lastnim znanjem** in iznajdljivostjo držimo korak s trendi ter željami kupcev na področju novih pakiranj in opreme proizvodov. Praksa zagotavljanja najvišje kakovosti naših tradicionalnih, modernih in trendovskih pijač je ključ do novih potrošnikov in ohranitev starih pripadnih ljubiteljev pijač Pivovarne Union, d. d.

Prenova energetike

Že v letu 2011 smo se z izvedbo **energetskega pregleda** sistematsko lotili projekta prenove energetskega sistema v Pivovarni Union, d. d. Kotli so stari, zastareli in ekološko neprimerni današnjemu času, zato so potrebni zamenjave z novimi, ki bodo ne le ekološko ustrezni, temveč tudi energetsko bolj učinkoviti. Zato smo v letu 2012 pripravili idejni projekt za pričetek menjave kotlov v energetski centrali.

Z energetskega pregledom smo pridobili podrobnejši vpogled v trenutno stanje v energetiki in izvedli nekaj kratkoročnih ukrepov pri optimizaciji porabe energije. Rezultati se kažejo v zmanjšani porabi plina in električne energije. Logično nadaljevanje energetskega pregleda je **projekt CSRE** – ciljno spremljanje rabe energije. Projekta smo se lotili v začetku leta 2012 in pričakujemo, da nam bodo prvi rezultati v pomoč do konca letošnjega leta.

V okviru racionalizacije porabe energentov smo nadaljevali s projektom **rekuperacije odpadnih voda**. Že obstoječim porabnikom tako zbrane vode smo dodali še nove in s tem zmanjšali porabo sveže vodnjaške vode. Vodo ponovno uporabimo v energetiki za razna hlajenje in napajanje hladilnih stolpov.

Proizvodnja in polnilnica

Na področju proizvodnje piva smo morali urgentno zamenjati dva dotrajana evaporacijska hladilna stolpa za pridobivanje hladilne energije v proizvodnji piva.

Največja investicija v prvi polovici leta je menjava **polnilnega stroja na liniji za aseptično polnjenje brezalkohola PET2**. Kljub menjavi in štiritedenskemu izpadu proizvodnje smo s pravočasnim načrtovanjem in dvigom zalog v času nesezone zagotovili vse potrebne količine v vseh prodajnih kanalih ob hkratni uvedbi dveh novih artiklov. Z investicijo smo zagotovili mikrobiološko ustreznost naših produktov.

V Pivovarni Union, d. d., smo se soočali s težavami zaradi premajhnega **zalogovnika za dearirano vodo (DAW)** in s premajhnimi kapacitetami tlačnih tankov, ki so v funkciji blažilnih rezervoarjev za filtrirano pivo pred polnjenjem. Zato smo predvideli postavitev enega tanka za DAW in dveh tlačnih tankov ob že obstoječih.

Nov zalogovnik za DAW, ki že uspešno obratuje, ima volumen 2.000 hl in je namenjen shranjevanju derirane vode. To je tehnološka voda, ki ji je bil v predhodnem postopku deaeracije odvzet kisik, ohlajena voda pa je gazirana na približno 4,5 g CO₂/liter vode. Polnjenje zalogovnika je omogočeno z vrha ali z dna. Polnjenje in praznjenje zalogovnika poteka preko obstoječih ventilov in cevovodov. Atmosfera v zalogovniku je iz čistega CO₂, ta pa je ustrezno izoliran. V njem je omogočeno merjenje tlaka, nivoja in na dveh mestih temperature.

Logično nadaljevanje uspeha radlerjev je **razvoj brezalkoholnega radlerja** z okusom citrusov in bezga. Na tem segmentu tudi letos prehitavamo konkurenco na področju mešanih pijač na osnovi piva. Poseben postopek proizvodnje brezalkoholnega piva je osnova za nov brezalkoholni radler.

Novost pri pakiranju piva v pločevinke je tudi akcijska velikost **ALU-pločevinke volumna 0,55 l**. Novemu pakiranju smo z lastnim znanjem prilagodili polnilno linijo in to pakiranje je namenjeno omejenim akcijam ob posebnih priložnostih. Ravno tako smo z lastnim znanjem in inovativnostjo ter z minimalnimi stroški pripravili **ново pakiranje izvirne vode** Zala v 1-litrski plastenki.

Zaradi vse večje **diverifikacije proizvodnje** in vedno večjega števila proizvodov smo v proizvodnji piva izvedli nekaj manjših predelav v smislu fleksibilnosti izrabe proizvodne opreme. Cevne prevezave, dodani novi večpotni ventili in spremembe programov tehnološkega procesa nam omogočajo proizvodnjo manjših serij brez povečanj izgub proizvoda in racionalno izrabo delovne sile.

V smislu zmanjševanja stroškov smo se intenzivno lotili pregleda vseh pranj v cilju **zmanjševanja porabe kemikalij, vode in energije**. Uvajamo tudi uporabo kemikalij z boljšimi pralnimi učinki in smo v stalni navezi z dobavitelji, ki nam lahko s posredovanjem zadnjih tehničnih novosti pomagajo pri optimizaciji procesov.

Ekipa Pivovarne Union, d. d., je v prvi polovici leta intenzivno sodelovala pri vzpostavitvi proizvodnje brezalkoholnih pijač v družbi **Birra Peja, Sh. a.** Poleg tehnološkega postopka je bilo potrebno pripraviti tudi procesni del linije in prilagoditi računalniške programe za vodenje procesa. Uvajanje in tehnično pomoč bomo nudili tudi v prihodnjem letu.

Zaradi polnjenja ledenega čaja Sola in Multisole smo v Birri Peja, Sh. a., zamenjali obstoječo **etiketirko** na polnilni liniji za plastenke z novo, ki ima formatne dele tudi za kvadratno plastenko. Iz istega razloga smo vgradili nove **kalupe** za 0,5- in 1,5-litrške plastenke ter nabavili nov **stroj za kontrolo polnosti** zaradi zagotavljanja potrebne trdote pločevink.

Ostale investicije v Skupini Union so bile namenjene nakupu vračljive embalaže, računalniške opreme in opreme za pospeševanje prodaje.

2.9.3 INVESTICIJE V RADENSKI, d. d., RADENCI

Tako kot načrti investicij za leto 2012 je tudi samo izvajanje prilagojeno trenutni situaciji in s tem precej omejeno. Zaradi zahtev po spremembah embalaž je največji del investicij namenjen ravno tem projektom (nova steklenica, nove pakirne enote, nove embalaže).

Izvedli smo prilagoditev polnilne **opreme na linijah TPO-1 in TPO-2** za polnjenje v novo nepovratno steklenico volumna 0,75 l. Za možnost polnjenja novega volumna steklenice je bilo potrebno kupiti nove formatne dele polnilne opreme ter del transportnih trakov, saj se ta volumen polni na liniji TPO-1, pakira pa na polnilni liniji TPO-2.

Prilagodili smo polnilne linije za **pakiranje gaziranih plastenk** volumna 1,5 l PET v pakete po štiri. Omenjena je zahteva tržišča, ki je v zadnjem obdobju orientirano na manjša pakiranja. V ta namen smo prilagodili paletirne stroje na dveh polnilnih linijah.

Kupili smo opremo za polnjenje izvirske vode v **novi embalaži, t. i. "bag-in-box"** oz. vrečko v kartonu, in sicer volumna 10 l. V ta namen smo kupili novo polnilno-zamašilno napravo ter prilagodili skladiščne prostore.

Prilagodili smo opremo za proizvodnjo predoblik z nižjimi težami. V te projekte nas je prisililo tržišče. Ravno na tem področju je namreč moč znižati stroške, saj predstavlja PET-material eno večjih postavk v strukturi stroškov polnjenja vod in brezalkoholnih pijač. Tako smo pripravili orodje za možnost brizganja lažjih 0,5- in 1,5-litrskih predoblik, prav tako pa smo prilagodili obliko plastenke za negazirane proizvode, tako da je konstrukcijsko prilagojena lažjim predoblikam.

Izvedli smo energetski pregled. Projekt je v letu 2012 v večji meri izveden, zaključni del s poročilom ter predlogi izboljšav pa bo izveden v prvih mesecih leta 2013.

V zaključni fazi je projekt informatizacije proizvodnje, kar pomeni izgradnjo **nadzornega sistema proizvodnih linij**. Sistem bo omogočal pregled obratovanja polnilnih linij z vidika zastojev, učinkovitosti in nekaterih tehnoloških parametrov. To je skupine projekt podjetij Skupine Laško.

Sanirali smo vrtine NMV zaradi puščanja plina CO₂. Zaradi puščanja plina CO₂, kar je predstavljalo potencialno nevarnost neposredne okolice (naselja) vrtine, ki sicer ni v uporabi, smo bili primorani likvidirati vrtino in tako preprečiti možnost morebitne nesreče.

Podpisali smo pogodbo za nabavo postrojenja za pripravo naravne mineralne vode Naturelle. Oprema bo instalirana v aprilu 2013, projekt pa smo s prvotnega načrta investicij za leto 2012 delno prenesli v načrt investicij za leto 2013.

Kupili smo **ionski kromatograf**, napravo za izvajanje metode določevanje anionov in kationov oz. za analizo naravnih mineralnih voda in tudi drugih voda. S to napravo smo zamenjali plamenski fotometer, ki je bil star že dobrih 35 let in je odslužil svojemu namenu, prav tako pa smo pridobili na času za opravljanje analiz.

Preselili in posodobili smo **vlagalni in izlagalni stroj steklenic** s polnilne linije P-PET na polnilno linijo TPO-2. Omenjena stroja smo na liniji P-PET demontirali, saj na tej liniji ne polnimo več v stekleno embalažo, sta pa novejši izdelave kot stroja na liniji TPO-2. Opremo smo prilagodili embalaži na liniji TPO-2, generalno obnovili ter posodobili. Tako smo racionalno pomladili manjši del opreme na polnilni liniji TPO-2.

Za investicijske projekte in nabavo osnovnih sredstev smo v Radenski v letu 2012 namenili približno 730.000 EUR, kar predstavlja približno 72 % vrednosti letnega načrta investicij in nabave osnovnih sredstev v tehničnem sektorju Radenske. Načrt investicij in nabave osnovnih sredstev za celotno Skupino Laško je bil zasnovan na pravilu 50 % vrednosti stroškov amortizacije v letu 2011.

2.8.4 INVESTICIJE V DRUŽBI VITAL MESTINJE, d. o. o.

Enako kot v obdobju 2011 tudi v letu 2012 nismo imeli nikakršnih investicijskih vlaganj. Izvršenih je bilo le nekaj manjših nabav osnovnih sredstev.

Za obdobje 2013 načrtujemo sanacijo kotlovnice ter nabavo nove CIP-postaje. Sanacijo kotlovnice nam narekujeta težnja po racionalizaciji rabe energije ter dejstvo o zastarelosti ogrevalnega sistema. CIP-postaja je nujna zaradi dejstva, da sedaj celotno čiščenje opreme vršimo trenutno z ene postaje. Tako je tudi zaradi stalne spremembe asortimenta izdelkov preprosto nemogoče tekoče posluževanje z obstoječo postajo.

2.8.5 NALOŽBE V SKUPINI DELO

Skupna vlaganja v okviru Skupine Delo znašajo 885 tisoč EUR in zaostajajo za načrtovanimi vlaganji za leto 2012 v višini 1,4 mio. EUR. Večina teh neizvedenih investicij je prenesena v plan za leto 2013.

Največji delež vlaganj v letu 2012 odpade na informatiko in digitalni razvoj. Skupaj dosežata preko 80 % vseh investicij. Gre za obnavljanje iztrošene strojne opreme, kot so zamenjava računalnikov, monitorjev, strežnikov ter fotografske opreme, in nadgradnjo ter razvoj nove programske opreme. Investicije v digitalni razvoj se nanašajo na razvoj platform malih oglasov, iPada, Androida, iPhona ter Delovega uporabniškega računa.

V tiskarskem središču so potekala vlaganja v stroj za lepljenje in zgibanje ter nakup kompresorja.

V letu 2013 Skupina Delo načrtuje vlaganja v investicijske projekte v skupni višini 875 tisoč EUR. Manjši del, 43 tisoč EUR, se nanaša na hčerinsko družbo Izberi. Osnovna usmeritev pri načrtovanju investicij je bila obnova in zamenjava najbolj nujnih ter vitalnih delov opreme.

2.9 Analiza uspešnosti poslovanja

POSLOVNO LETO 2012 POMENI ZA SKUPINO LAŠKO LETO REŠEVANJA IN SPOPADANJA Z LIKVIDNOSTNIMI TEŽAVAMI ZARADI NESTRATEŠKIH FINANČNIH NALOŽB V PRETEKLOSTI. Z REORGANIZACIJO, DEZINVESTIRANJEM IN REPROGRAMOM BOMO PRIDOBILI TRDNEJŠE MATERIALNE TEMELJE ZA NADALJNI RAZVOJ.

Skupina Laško uspešno združuje večje proizvajalce pijač v Sloveniji in na Kosovu, dopolnjujeta jo še neaktivna družba Jadranska pivovara – Split, d. d., ter Časopisno založniško podjetje Delo, d. d., Ljubljana z odvisno družbo.

Tako kot na večino gospodarskih subjektov je tudi na poslovanje družb v Skupini Laško vplivala globalna gospodarska situacija, predvsem v Sloveniji, delno pa tudi na tujih trgih, na katerih se pojavljamo kot prodajalci naših proizvodov ter kot kupci surovin in ostalih materialov.

Kljub pričakovanjem, da se bodo razmere pogojev poslovanja v letu 2012 pričele izboljševati, se to ni zgodilo, temveč so se še zaostrole. Ponoven pojav recesije v Sloveniji se seveda odraža v povečanju števila brezposelnih, kar posledično vpliva na standard prebivalstva. Tako smo se soočali z zmanjševanjem trošenja potrošnikov tudi pri takšnih potrošnih dobrinah, ki jih proizvajajo družbe Skupine Laško. Takšne razmere potrošnika seveda vedno bolj usmerjajo v iskanje cenejših izdelkov, za še sprejemljivo ceno. Posledica tega pa se odraža na trgu, tako da pridobivajo diskontni trgovci, na drugi strani pa se izvajajo dodatni zahtevki trgovcev po višjih maržah ter bonitetah.

V letu 2012 je tržni položaj Skupine Laško na domačem trgu na področju piva, vod in ostalih brezalkoholnih pijač ostal stabilen, čeprav so se pogoji prodaje v zadnjem letu zaostрили. Zastavljena poslovna politika na področju prodaje se prilagaja zahtevanim pogojem in ugotavljamo, da je takšna usmeritev pravilna. V letu 2012 smo v skladu s sprejeto prodajno strategijo uspeli precej povečati prodajo na tujih trgih.

Zaradi objektivnih težav je Skupina Laško še vedno v težki finančni situaciji, saj v letu 2012 ni uspela bistveno zmanjšati visoke zadolženosti. Visoko finančno tveganje predstavlja ročnost finančnih obveznosti, zato z bankami upnicami vseskozi potekajo razgovori v smislu oblikovanja celovite rešitve v obliki reprograma vseh naših obveznosti iz naslova financiranja na daljši rok.

Naložbeni portfelj, specifika posameznih naložb in predvsem nelikvidnost na kapitalskem trgu so zavirali in onemogočili odprodajo nepotrebnega poremoženja po sprejemljivih vrednostih, tako je bilo onemogočeno dezinvestiranje, s tem pa tudi razdolžitev Skupine Laško na vzdržno raven.

Skupina Laško je v letu 2012 nadaljevala s prizadevanji za optimalno sodelovanje vseh proizvodnih družb v sestavu Skupine Laško na vseh področjih, predvsem pa na prodajnem in nabavnem. Rezultati takšnega sodelovanja so zadovoljivi tako na nabavnem kakor tudi na prodajnem področju, čeprav večje sinergijske učinke pričakujemo v daljšem časovnem obdobju.

2.9.1 USPEŠNOST POSLOVANJA SKUPINE LAŠKO

Pojasnila izkaza poslovnega izida Skupine Laško

Skupina Laško je v poslovnem letu 2012 ustvarila 271,3 mio. EUR čistih prihodkov od **prodaje**, kar je za 2,5 % več kot v preteklem letu. Povečanje je predvsem posledica vključitve Skupine Birra Peja v konsolidacijo.

V strukturi prihodkov iz prodaje predstavljajo prihodki, ustvarjeni v Sloveniji, 88,6 % vseh prihodkov in so se v primerjavi s preteklim letom povečali za 2,9 %, prihodki na tujih trgih tako predstavljajo 11,4 % vseh prihodkov. Največ prihodkov, ustvarjenih na tujih trgih, dosega Skupina Laško na trgih bivše Jugoslavije, predvsem na trgu Hrvaške

Poslovni odhodki Skupine Laško v višini 254,8 mio. EUR so na nivoju preteklega leta. Stroški materiala in storitev se se nekoliko znižali in v strukturi stroškov predstavljajo 65,4 % vseh poslovnih odhodkov.

Stroški dela v višini 50,9 mio. EUR so za 3,2 % višji kot v letu 2011. Povečani stroški so posledica novo zaposlenih delavcev tekom leta ter izplačanih odpravnin delavcem, ki so izpolnjevali kriterije za predčasno prenehanje delovnega razmerja oz. za upokožitev po še veljavnem zakonu o upokojevanju.

Stroški amortizacije znašajo v letu 2012 20,1 mio. EUR in so v primerjavi z letom 2011 višji za 2,4 % oz. za 0,48 mio. EUR.

Skupina Laško je tako v poslovnem letu 2012 ustvarila 22,2 mio. EUR pozitivnega **poslovnega izida iz poslovanja (EBIT)**, kar je za 6,3 mio. EUR oz. za 39,5 % več kot v letu 2011. Skupina je v letu 2012 pripoznala določene enkratne poslovne dogodke, kot so slabitev blagovnih znamk, neobračunana amortizacija zaradi ustavljenega poslovanja, izgube pri prodaji naložbenih nepremičnin, ki so negativno vplivale na tekoči poslovni rezultat ter na določene enkratne poslovne dogodke, katerih učinek je bil pozitiven. Normaliziran EBIT je prilagojen za vpliv teh poslovnih dogodkov v skupni višini 7,3 mio. EUR in znaša 29,1 mio. EUR, kar je za 5,7 mio. EUR več, kot je znašal v letu 2011.

Denarni tok iz poslovanja (**EBITDA**) v izkazani višini 41,8 mio. EUR je za 12,4 mio. EUR večji, kot je bil izkazan v letu 2011. Normaliziran EBITDA znaša 50,3 mio. EUR in je za 2,8 mio. EUR večji kot v preteklem letu.

Skupina Laško je leta 2012 ustvarila 46,4 mio. EUR negativnega **izida iz financiranja**. Finančni prihodki v višini 7,4 mio. EUR izhajajo predvsem iz prejetih dividend iz naslova delnic Poslovnega sistema Mercator. Odhodki iz financiranja v višini 53,9 mio. EUR pa se nanašajo na odhodke za obresti iz naslova posojil, in znašajo 20,8 mio. EUR, ter slabitve finančnih naložb. Največji del slabitev predstavlja slabitev delnic MELR (29,0 mio. EUR).

Skupina Laško tako v letu 2012 izkazuje negativni **čisti poslovni izid** obračunskega obdobja v višini 32,9 mio. EUR, kar pa je za 5,4 mio. EUR več, kot je bil izkazan v letu 2011. Če bi čisti poslovni izid prilagodili za vse enkratne poslovne dogodke, bi Skupina

Laško v letu 2012 izkazala čisti dobiček v višini 12,3 mio. EUR, kar je za 8,3 mio. EUR več kot v letu 2011.

Pojasnila izkaza finančnega položaja Skupine Laško

Konec leta 2012 so sredstva Skupine Laško znašala 510,4 mio. EUR, kar je za 59,2 mio. EUR manj kot konec leta 2011. Dolgoročna sredstva so se zmanjšala za 14,5 mio. EUR, kratkoročna sredstva pa za 44,7 mio. EUR. K zmanjšanju kratkoročnih finančnih sredstev so prispevala predvsem zmanjšana razpoložljiva finančna sredstva za prodajo.

Celoten kapital Skupine Laško v višini 92,6 mio. EUR je bil glede na leto 2011 manjši za 26,1 %. Zmanjšale so se predvsem kapitalske rezerve, povečal pa se je negativni poslovni izid.

Kratkoročne in dolgoročne obveznosti Skupine Laško so na zadnji dan leta znašale 417,7 mio. EUR in so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšale za 26,5 mio. EUR oz. 6 %.

Na zadnji dan leta 2012 znaša presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi 181 mio. EUR, zaradi česar obstaja veliko likvidnostno tveganje. V primerjavi z zadnjim dnem leta 2011 se je presežek povečal za 33 mio. EUR.

V kolikor bo prodajni postopek katere od finančnih naložb uspešno zaključen, bo Skupina znižala svojo zadolženost ter tako zmanjšala tudi izpostavljenost likvidnostnemu tveganju. Znotraj Skupine Laško se bo zadolženost posameznih družb različno znižala. Ostajajo negotovosti o uspešno izvedeni odprodaji finančnih naložb in nepotrebnega premoženja. Tudi ob uspešno izvedenem dezinvestiranju bo obvladujoča družba Pivovarna Laško, d. d., še vedno prezadolžena, medtem ko bodo imele posamezne odvisne družbe viške prostih likvidnih sredstev.

2.9.2 USPEŠNOST POSLOVANJA PIVOVARNE LAŠKO, d. d.

Pojasnila izkaza poslovnega izida Pivovarne Laško, d. d.

Pivovarna Laško, d. d., je v letu 2012 ustvarila 88,9 mio. EUR čistih prihodkov od prodaje, kar je za 6 % manj kot v letu 2011. Vzrok za nižjo realizacijo je v padcu prodaje na slovenskem trgu in tudi v spremembi asortimana prodanih proizvodov. Povečuje se delež proizvodov z manjšo dodano vrednostjo. Prihodki na domačem trgu so tako nižji za 10 %. Delno smo izpad prihodkov na domačem trgu nadomestili s povečanimi prihodki na tujih trgih, kjer beležimo porast za 16 %.

Poslovni odhodki Pivovarne Laško, d. d., so bili v letu 2012 za 7 % nižji kot v letu 2011 in so znašali 80,7 mio. EUR. Največ so k znižanim skupnim stroškom doprinesli znižani stroški storitev ter tudi manjša amortizacija in manjši obračunani odpisi vrednosti. Višji kot pred letom dni so stroški dela, predvsem zaradi novo zaposlenih delavcev in zaradi izplačanih odpravnin za tehnološke viške.

Z 31 % deležem v poslovnih odhodkih so najpomembnejša kategorija stroškov **stroški materiala**, ki so znašali 24,9 mio. EUR in so na lanskoletni ravni. Nekoliko manjše stroške materiala so izničile višje cene energentov, tako da zaradi tega razloga ni bilo pozitivnih učinkov na stroške materiala.

Uspešno pa smo z večjim nadzorom uspeli **zmanjšati stroške storitev**, ki so za 14 % nižji kot pred letom dni. Vrednostno smo največ pridobili pri stroških marketinga, predvsem zaradi manjšega oglaševanja ter manjših sponzorskih vložkov na domačem trgu.

Stroški dela v višini 11,0 mio. EUR so za 4 % višji kot v letu 2011. Povečani stroški so posledica novo zaposlenih delavcev tekom leta ter izplačanih odpravnin konec leta 10 delavcem, ki so izpolnjevali kriterije za predčasno prenehanje delovnega razmerja oz. za upokožitev po takrat veljavnem zakonu o upokojevanju.

Odpisi vrednosti v višini 5,6 mio. EUR so nižji kot v letu 2011 za kar 31 %, predvsem zaradi manjše amortizacije, ki je posledica nizke ravni investiranja v zadnjih letih, ter posledično že odpisanih osnovnih sredstev. Manjši pa so tudi prevrednotovalni poslovni odhodki za osnovna sredstva. V letu 2011 je bila opravljena cenitev nepremičnin, ki je povzročila slabitve določenih osnovnih sredstev.

Z racionalizacijo in nadzorom nad stroški smo uspeli te nekoliko zmanjšati, vendar to znižanje stroškov ne pokrije izpada na strani prihodkov v celoti, kar se odraža tudi pri ustvarjenem dobičku iz poslovanja. **Dobiček iz poslovanja (EBIT)** v višini 8,7 mio. EUR je tako za 17 % manjši od doseženega v letu 2011. Družba je v letu 2012 pripoznala določene enkratne poslovne dogodke, kot so izguba pri prodaji naložbenih nepremičnin, rezervacije, slabitev naložbenih nepremičnin, ki so negativno vplivale na tekoči poslovni rezultat ter določene enkratne poslovne dogodke, katerih učinek je bil pozitiven. Normaliziran EBIT je prilagojen za vpliv teh poslovnih dogodkov v skupni višini 0,9 mio. EUR in znaša 9,6 mio. EUR, kar je za 0,6 mio. EUR manj, kot je znašal v letu 2011.

Denarni tok iz poslovanja (EBITDA) v izkazani višini 13,6 mio. EUR je za 19 % manjši kot pred letom dni, kar vrednostno predstavlja 3,2 mio. EUR. Normaliziran EBITDA znaša 14,6 mio. EUR in je za 2 mio. EUR manjši kot v preteklem letu.

Pivovarna Laško, d. d., je leta 2012 ustvarila 25,5 mio. EUR negativnega **izida iz financiranja**. Finančni prihodki v višini 9,5 mio. EUR so predvsem iz naslova dividend družb v Skupini ter drugih družb (Mercator). Odhodki iz financiranja, ki znašajo skupaj 35,1 mio. EUR, so posledica slabitev finančnih naložb, predvsem naložbe v Poslovni sistem Mercator v višini 12,1 mio. EUR ter naložbe v Delo v višini 7,4 mio. EUR. 14,5 mio. EUR je Pivovarna Laško, d. d., namenila za plačila obresti, največ bankam, delno pa tudi družbam v Skupini Laško.

Družba je v letu 2012 zaradi negativnega finančnega izida in zmanjšanja dolgoročnih terjatev za odloženi davek, zaradi preračuna na nove, nižje stopnje, ustvarila čisto izgubo v višini 18,5 mio. EUR. Izkazana izguba v letu 2012 je za 3,0 mio. EUR višja, kot je bila pred letom dni. Če bi čisti poslovi izid prilagodili za vse enkratne poslovne dogodke, bi družba v letu 2012 izkazala čisto izgubo v višini 2,75 mio. EUR, kar je za 2,2 mio. EUR več kot v letu 2011.

Pojasnila izkaza finančnega položaja Pivovarne Laško, d. d.

Konec leta 2012 so sredstva Pivovarne Laško, d. d., znašala 380,4 mio. EUR, kar je za 6,2 % manj kot konec leta 2011. K zmanjšanju sredstev so med dolgoročnimi sredstvi prispevali predvsem manjše dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe v višini 7,3 mio. EUR ter opredmetena osnovna sredstva, ki so manjša za 2,9 mio. EUR. V osnovna sredstva smo investirali manj, kot je znašala njihova amortizacija.

Kratkoročna sredstva v višini 72,8 mio. EUR so konec leta 2012 v primerjavi s koncem leta 2011 manjša za 14,5 % oz. za 12,3 mio. EUR. Med kratkoročnimi sredstvi največjo vrednost predstavljajo za prodajo razpoložljiva finančna sredstva v višini 37,9 mio. EUR, ki pa so se glede na predhodno leto zmanjšala za 12,1 mio. EUR oz. 24,8 %. Zmanjšanje se v glavnem nanaša na prevrednotenje delnic družbe Mercator na nižjo borzno vrednost. Za 2,0 mio. EUR so se povečala kratkoročna posojila. Znižale pa so se kratkoročne terjatve iz poslovanja za 1,4 mio. EUR oz. za 7,0 %.

Kapital družbe v višini 91,5 mio. EUR je bil glede na leto 2011 manjši za 16,3 % oz. 17,9 mio. EUR. Glavno spremembo kapitala predstavlja izguba tekočega leta v višini 18,5 mio. EUR.

Na dan 31. 12. 2012 so celotne finančne obveznosti Pivovarne Laško, d. d., znašale 261,9 mio. EUR in so v primerjavi z lanskoletnimi nižje za 2,3 % oz. 6,1 mio. EUR.

Neto zadolženost na zadnji dan leta 2012, izračunana kot razlika med vsemi dolgovi in naložbami, je bila negativna, in sicer v višini 17,3 mio. EUR, in se je v primerjavi z lanskoletno zmanjšala za 12,1 mio. EUR.

2.10 Upravljanje tveganj

AKTIVNO UPRAVLJANJE TVEGANJ SKUPINE LAŠKO SLEDI CILJU PRAVOČASNEGA PREPOZNAVANJA IN ODZIVANJA NA POTENCIALNE NEVARNOSTI S PRIPRAVO USTREZNIH UKREPOV ZA ZAVAROVANJE PRED IDENTIFICIRANIMI TVEGANJI. UKREPI ZA OBVLADOVANJE TVEGANJ SO VGRAJENI V VSAKODNEVNO POSLOVANJE.

Poslovanje Skupino Laško izpostavlja različnim tveganjem, tako poslovnim ter tveganjem delovanja kot tudi finančnim. Pred vsemi tveganji se ne moremo zavarovati v celoti, lahko pa jih s pravočasnimi ukrepi omilimo. Zato jih poskušamo čim bolj identificirati in z aktivnim pristopom obvladovati.

Aktivno upravljanje s tveganji v Skupini Laško sledi cilju pravočasnega prepoznavanja in odzivanja na potencialne nevarnosti s pripravo ustreznih ukrepov za zavarovanje pred identificiranimi tveganji oz. znižanje izpostavljenosti tveganjem. Ukrepi za obvladovanje tveganj so vgrajeni v vsakodnevno poslovanje v vseh družbah Skupine Laško.

Eden izmed ukrepov za doseganje celovitega upravljanja s tveganji je ustanovitev notranje revizijske službe, ki pomaga organizaciji doseči njene cilje s tem, ko prinaša urejen in strokoven pristop vrednotenja ter izboljševanja uspešnosti upravljanja, obvladovanja tveganj in kontrolnih procesov. Notranja revizija je poslovodstvu in nadzornem svetu v pomoč v svoji svetovalni vlogi pri prepoznavanju, ocenjevanju in uvajanju metodologij obvladovanja tveganj in kontrol ter tudi odzivov nanje. Ključna vloga notranje revizije je dajanje zagotovil o obvladovanju tveganj in o ustreznosti postopkov ocenjevanja ter obvladovanja tveganj.

Za ravnanje s tveganji so odgovorni vodstvo družbe, od njih pooblaščen poslovođa in vsi drugi ključni zaposleni v družbi. Za namene učinkovitega ravnanja s tveganji mora vodstvo družbe vzpostaviti sistematičen proces prepoznavanja, proučevanja in ocenjevanja tveganj, s katerimi se srečuje pri uresničevanju svojih ciljev, njihovega nadziranja in poročanja o njih.

Skupina Laško je v letu 2012 začela s postopki za izvedbo analize tveganj in pripravo registra tveganj, ki predstavlja sistematičen pregled prepoznanih in ocenjenih tveganj v družbi. Register tveganj nam bo predstavljal orodje za učinkovito ravnanje s tveganji.

Ključna tveganja v letu 2012

V letu 2012 so se še bolj čutili negativni vplivi gospodarske in finančne krize. Kljub rahlemu izboljšanju makroekonomskih razmer so za Skupino Laško v letu 2012 še vedno najpomembnejša finančna tveganja. Kreditno tveganje in tveganje spremembe obrestne mere sta označeni za zmerni, tveganje nelikvidnosti oz. plačilne nesposobnosti pa je visoko, njegovo obvladovanje pa je odvisno od dogovorov z bankami upnicami.

Kot pomembna moramo za leto 2012 omeniti tudi najpomembnejša tveganja poslovanja – cenovna tveganja tako na prodajni kot tudi na nabavni strani.

Med tveganji delovanja pa velja omeniti specifično tveganje (ne)uresničevanja načrtane Strategije Skupine Pivovarna Laško do leta 2014.

2.10.1 POSLOVNA TVEGANJA

Poslovna tveganja so povezana s samim poslovanjem Skupine Laško in njeno osnovno dejavnostjo. Med njimi so bila tudi v letu 2012 najpomembnejša tveganja na prodajnem trgu in tveganja v procesu nabave.

Tveganja na prodajnem trgu so se izrazila v zmanjšanem obsegu povpraševanja po izdelkih Skupine Laško oz. v padcu kupne moči prebivalstva na vseh trgih in segmentih delovanja zaradi finančne krize ter zmanjšane obsega kreditiranja prebivalstva in podjetij s strani bank. Omenjena tveganja so bila potencirana tudi zaradi zaostritve razmer na prodajnih trgih, predvsem s prihodom novih konkurentov s cenovno ugodnejšimi izdelki, z ukinjanjem carinskih in drugih dajatev, na trgih izven EU pa z enostranskimi ukrepi držav, ki ščitijo domačo proizvodnjo. Tveganja smo poskušali zmanjševati s partnerskimi odnosi s kupci, dobro kvaliteto, novimi izdelki, učinkovito dobavo in delno tudi s proizvodnjo izven Slovenije. Tveganja pred plagijati in kopiranjem naših izdelkov so ocenjena kot zmerna, saj smo se zavarovali z zaščito blagovnih znamk pri Uradu za varstvo intelektualne lastnine.

Tveganja v procesu nabave zaradi izpostavljenosti cenam vhodnih surovin, ki so odvisne od letine posamezne vrste kultur (ječmen, koruza), so ocenjena kot zmerna, saj vpliv rahlo zmanjšuje globalizacija. Pomembni pri tem pa znajo biti tudi globalni inflacijski pritiski nafte, slabe kmetijske letine, podnebne spremembe, valutna nihanja ... Skupina izbor dobaviteljev že kar nekaj let opravlja na podlagi organizacijskih predpisov, tako da jih ocenjuje v skladu z mednarodnim standardom ISO 9001:2000, in je poslovala le z dobavitelji, ki obvladujejo kakovost, sledijo zahtevam naročnikov ter spoštujejo dobavne roke. Izkoristili smo sinergije na področju nabav enakih ter podobnih materialov in surovin v okviru skupne nabave v Skupini Laško.

2.10.2 TVEGANJA DELOVANJA

Tveganja delovanja so povezana z izvajanjem in nadziranjem poslovnih procesov in aktivnosti v Skupini Laško ter porabo in stroški, ki nastajajo tekom izvajanja poslovnih procesov.

Tveganja v zvezi s proizvodnim procesom pomenijo nevarnost motenega delovanja proizvodnih zmogljivosti predvsem zaradi morebitnih večjih okvar. Ocenjujemo, da je bilo to tveganje v letu 2012 zmerno, nemoteno delovanje proizvodnje pa smo zagotavljali z rednim preventivnim tekočim vzdrževanjem, z rednimi letnimi remonty in z nadomeščanjem izrabljenih delov z novimi. Vsekakor velja poudariti, da zaradi pomanjkanja finančnih sredstev vlaganja v proizvodnjo niso optimalna, tveganja v zvezi s t. i. »investment gap-om« pa se bodo z leti povečevala. Zaradi pomanjkanja investiranja v novo tehnologijo je omejen razvoj novih izdelkov, ki so omejeni le na izdelke, ki jih je mogoče proizvajati zgolj z obstoječo proizvodnjo. Zaradi omejitev finančnih virov so neprimerno prodajno in marketinško podprti novi izdelki, kar povzroča tveganje neprepoznavnosti izdelka in neprimerne lansiranja na trg.

Tveganja, ki so povezana z varnostjo zaposlenih in proizvodnjo brezhibnih izdelkov, smo obvladovali s pomočjo standardov ISO 9001, ISO 14001, NSF, HACCP ter IFS.

Med tveganji delovanja, ki jim posvečamo znatno mero pozornosti, so tudi:

- ✎ premoženjsko-pravna tveganja, ki smo jih obvladovali s sklepanjem ustreznih zavarovalnih poslov (požar, strojelom, nezgodno zavarovanje ...),
- ✎ regulativna tveganja v smislu sprememb predpisov nacionalnih in lokalnih regulatorjev konkurenčne zakonodaje, zakonodaje s področja proizvodnje živil, varovanja zdravja potrošnikov, ekološke zakonodaje, ki uvaja ekološke takse (koncesije za črpanje vode) ali takse na nepovratno embalažo, in davčne ter trošarinske zakonodaje, ki smo jih obvladovali predvsem s preventivnim delovanjem strokovnih služb, ki so ustrezno sledile spremembam zakonodaje na svojih področjih delovanja,
- ✎ informacijska tveganja, do katerih bi lahko prišlo zaradi naravnih nesreč, požarov v prostoru, odpovedi posameznih komponent sistema, nepravilnega delovanja systemske ali aplikativne programske opreme in smo jih obvladovali z izdelavo ažurnih varnostnih kopij ključnih informacijskih sistemov ter njihovo segmentacijo in podvojevanjem,
- ✎ okoljska tveganja zaradi neučinkovite rabe vseh vrst energentov, neoptimalnega delovanja poslovnih procesov in vgrajenih tehnologij, ki smo jih obvladovali z varčevalnimi ukrepi, tekočim vzdrževanjem in rednimi manjšimi investicijami, ter
- ✎ kadrovska tveganja v smislu pomanjkanja ustreznih kadrov in zdravja zaposlenih, ki smo jih obvladovali z ozaveščanjem zaposlenih o njihovem zdravem življenjskem stilu, sodelovanjem z zdravniki, menedžerskimi pregledi ...

2.10.3 FINANČNA TVEGANJA

Finančna tveganja so tveganja, ki lahko negativno vplivajo na sposobnost ustvarjanja finančnih prihodkov, obvladovanja finančnih odhodkov, ohranjanja vrednosti finančnih sredstev in obvladovanja finančnih obveznosti.

Celotno upravljanje s finančnimi tveganji v Skupini Laško se osredotoča na nepredvidljivost in nelikvidnost finančnih trgov, ki sta v razmerah finančne krize še toliko bolj potencirani, ter skuša minimizirati potencialne negativne učinke na finančno stabilnost in uspešnost poslovanja Skupine. Z upravljanjem s finančnimi tveganji se ukvarja predvsem finančna služba, pri kreditnih tveganjih pa ji je v pomoč tudi prodajna služba.

Za zagotavljanje dolgoročnega stabilnega poslovanja Skupine je potrebno sprotno in temeljito spremljanje ter ocenjevanje finančnih tveganj. Tudi v letu 2012 smo sledili zastavljenemu cilju doseganja stabilnosti poslovanja in zmanjševanja izpostavljenosti posameznim tveganjem na vzdržno raven. Med finančnimi tveganji so za Skupino in tudi za vsako družbo posebej zlasti pomembna likvidnostno tveganje, tveganje znižanja poštene vrednosti finančnih naložb, kreditno tveganje in do neke mere tudi obrestno tveganje. Izpostavljenost posameznim vrstam finančnih tveganj ter ukrepe za varovanje pred njimi izvajamo in presojava na podlagi učinkov na denarne tokove.

Med finančnimi tveganji je izrednega pomena spremljanje likvidnostnega tveganja, ki pomeni tveganje nastanka izgube zaradi kratkoročne in dolgoročne plačilne nesposobnosti. Skupina, predvsem pa Pivovarna Laško, d. d., izkazuje znaten presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi, kar pomeni obstoj precejšnjega likvidnostnega tveganja, zlasti v okviru matične družbe. Da bi se izognili plačilni nesposobnosti, družbe Skupine upravljajo z likvidnostnim tveganjem, oblikujejo in izvajajo politiko rednega upravljanja likvidnosti, ki vključuje načrtovanje pričakovanih denarnih odlivov in zadostnih denarnih prilivov zanje na letnem ter mesečnem nivoju. S pomočjo ustreznih kreditnih linij za kratkoročno uravnavanje denarnih tokov, v obliki revolving kreditov in dovoljenega limita na transakcijskem računu, za enkrat še zagotavljamo pokritje morebitnih dnevnih likvidnostnih primanjkljajev, vendar ocenjujemo, da bo glede na zaostrovanje razmer na finančnem trgu in glede na še trajajočo finančno krizo likvidnostno tveganje vedno težje obvladljivo. Vseeno ocenjujemo, da se bo ob zapadlosti kratkoročnih posojil pri bankah na finančnem trgu možno dogovoriti za obnovitev obstoječih kratkoročnih virov financiranja oziroma pridobiti nove kvalitetnejše vire. Z bankami upnicami vseskozi potekajo razgovori v smislu oblikovanja celovite rešitve v obliki reprograma vseh naših obveznosti iz naslova financiranja na daljši rok. Prav tako so vsa posojila pri bankah ustrezno zavarovana s premoženjem Skupine, zato bo ob morebitni neugodni situaciji na finančnem trgu in zahtevi bank po vračilu posojil ob zapadlosti možno poplačati posojila s prodajo dela premoženja Skupine. Pri obvladovanju likvidnostnega tveganja je zlasti pomembno in nujno potrebno spremljanje temeljnih kazalnikov stanja financiranja in plačilne sposobnosti po ZFPPIPP (Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju), ki v svojem 14. členu določa kriterije, po katerih se šteje, da je podjetje insolventno. Tekoče spremljanje likvidnostnega položaja družbe je zlasti pomembno iz razloga pravočasnega ukrepanja, da se izognemo neugodnim posledicam nastanka likvidnostne krize. Tudi v letu 2012 smo nadaljevali aktivnosti na področju dezinvestiranja vseh naših naložb, ki za opravljanje naše osnovne dejavnosti niso ključnega pomena, da bi dosegli vzdržno raven finančnega dolga. V času do zaključka postopkov dezinvestiranja bo Skupina še vedno podvržena težki likvidnostni situaciji. Glede na navedeno ocenjujemo, da je izpostavljenost likvidnostnemu tveganju glede na situacijo na finančnem trgu, ter tudi na celotnem gospodarskem prostoru, izredno visoka in potrebna posebne pozornosti.

Med finančnimi tveganji je nedvomno pomembno tudi tveganje spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin. Velja izpostaviti, da so finančne naložbe vse težje prodajljive po želenih cenah, vezanih na nabavne, ki so veljale nekaj let nazaj, ko je bila večina omenjenih finančnih naložb pridobljena. Tveganje je razvidno iz segmenta finančnih odhodkov, kjer so prikazani finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb. Obstaja precejšnje tveganje, da bodo tudi v letu 2013 potrebne slabitve zaradi padca borznih cen na splošno, ne le na slovenskem prostoru, zaradi še vedno trajajoče finančne krize in pomanjkanja likvidnosti celotnega gospodarstva. Ocenjujemo, da največje tveganje slabitev obstaja prav pri naši naložbi v Mercator, saj ima splošna finančna in gospodarska kriza vpliv tudi na segment prebivalstva, kar se posledično odraža na poslovanju našega največjega trgovca. Iz naslova slabitev in odpisov finančnih naložb je skupina v letu 2012 knjižila za 43,5 mio. EUR finančnih odhodkov.

Kreditna tveganja zajemajo vsa tveganja, ki vplivajo na zmanjšanje gospodarske koristi podjetja zaradi plačilne nesposobnosti naših poslovnih partnerjev (kupcev) in neizpolnjevanja njihovih pogodbenih obveznosti. V ta namen redno nadziramo in spremljamo finančne terjatve naših kupcev, tako grosistov kot tudi kupcev detajlistične prodaje. Terjatve do izvoznih kupcev imamo ustrezno zavarovane z bančnimi garancijami in pri zavarovalnici SID, z nekaterimi pa poslujemo le na avansno plačilo. Tudi na slovenskem trgu so terjatve do kupcev detajlistične prodaje delno zavarovane z bančnimi garancijami, s hipoteko na nepremičninah in z menicami. S kupci, ki imajo slabšo boniteto poslovanja, poslujemo le na avansno in na takojšnje plačilo ter se tako do neke mere izognemo tveganju neplačila za prodano blago. Terjatve do naših največjih grosistov na slovenskem trgu imamo le delno zavarovane, zato na tem segmentu obstaja velika izpostavljenost kreditnemu tveganju. Zlasti v zadnjih mesecih je pri kupcih zaznati povečano plačilno nedisciplino, kar se posledično odraža v konstantnih težavah pri zagotavljanju dnevne tekoče likvidnosti Skupine. Do zamude pri plačilih prihaja tudi s strani naših največjih kupcev, kar nam povzroča še dodatne likvidnostne težave. Ocenjujemo, da obstaja precejšnje tveganje povečanja plačilne nediscipline tudi v letu 2013, kar je posledica finančne krize na vseh segmentih gospodarstva. Zaradi zaostrenih gospodarskih razmer ocenjujemo, da se izpostavljenost kreditnemu tveganju povečuje.

Obrestno tveganje predstavlja možnost spremembe višine referenčne obrestne mere na finančnem trgu, predvsem zaradi že najetih kreditov v EUR, vezanih na spremenljivo obrestno mero (EURIBOR). Že vse od konca lanskega leta ima EURIBOR tendenco padanja, kar je imelo v letu 2012 pozitiven učinek na stroške financiranja posojil z variabilno obrestno mero. Financiranje pod pogoji variabilne obrestne mere predstavlja dve tretjini vsega financiranja Skupine, eno tretjino zadolženosti pa predstavljajo posojila s fiksno obrestno mero. Ščitenje obrestne mere je nedvomno smiselno uporabiti v primeru dolgoročne zadolžitve po variabilni obrestni meri, glavnina naših kreditov pa trenutno zapade v obdobju, krajšem od enega leta. Dogajanja na finančnem trgu spremljamo, saj bo zaradi visoke stopnje zadolženosti v primernem trenutku potrebno skleniti ustrezno obrestno zaščito. Ocenjujemo, da je izpostavljenost podjetja do obrestnih tveganj še vedno visoka, vendar obvladljiva.

Več o finančnih tveganjih Skupine Laško je v računovodskem delu letnega poročila opisano na straneh od 189 do 194, in sicer v pojasnilu št. 31.

2.11 Financiranje in odprodaja naložb

DOSEDANJI POSLOVNI REZULTATI DRUŽB SKUPINE DOKAZUJEJO PRAVILNO POSLOVNO STRATEŠKO NARAVNANOST OSNOVNE DEJAVNOSTI, SAJ DRUŽBE DOSEGAJO REZULTATE, PRIMERLJIVE V SVOJI BRANŽI, HKRATI PA JE V LETU 2012 DOSEŽENA PONOVDNA RAST PRODAJE NA TUJIH TRGIH DOKAZ, DA JE SKUPINA PRIHODKOVNI DEL STRATEGIJE SPOSOBNA URESNIČEVATI.

2.11.1 FINANCIRANJE V SKUPINI LAŠKO

Vsesplošna finančna in ekonomska kriza, ki je že od konca leta 2008 prisotna na slovenskem gospodarskem prostoru, se odraža tudi v konstantnih težavah pri zagotavljanju tekoče likvidnosti v okviru prezadolžene Skupine Laško, najbolj pa v matični družbi Pivovarna Laško, d. d.

Že nekaj let se srečujemo s težavami pri uravnavanju tekoče likvidnosti. Kot običajno, so bili likvidnostno najslabši prvi trije meseci leta, ko je bila naša prodaja zaradi nesezone nižja. V tem obdobju je običajno slabša tudi plačilna disciplina naših kupcev. V teh mesecih sta potrebni tudi priprava na sezono z nabavo potrebnih surovin, repromaterialov in reklamnih materialov ter izvedba ostalih aktivnosti, ki so potrebne za pripravo na prihajajočo sezono. Tekom leta 2012 je bila Skupina, zlasti obe pivovarni, podvržena vsakomesečnim naporom vzdrževanja tekoče likvidnosti, predvsem zaradi konstantne zamude pri plačilu naših največjih kupcev, ki predstavljajo dobrih 70 % celotne realizacije Skupine, in zaradi pogodbenih zavez odplačil obrokov kratkoročnih in dolgoročnih kreditov. V aprilu 2012 je bil namreč dogovorjen reprogram kreditnih obveznosti obeh pivovarn, ki je bil pogodbeno urejen do konca meseca maja. S strani bank je bil potrjen razdelilnik odplačil po kratkoročnih in dolgoročnih kreditih, ki so bili v večini primerov podaljšani do 29. 3. 2013, po katerem je bilo predvideno odplačilo obeh pivovarn skupaj za dobrih 21 mio. EUR kreditov, od tega Pivovarna Laško, d. d., 8 mio. EUR in Pivovarna Union, d. d., dobrih 13 mio. EUR. V obeh pivovarnah so 30. 9. 2012 zapadli krediti pri Hypo banki, ki so bili, ob doseženem dogovoru delnega poplačila Pivovarne Laško v višini 766.000 EUR v treh obrokih do 31. 3. 2013, podaljšani za 6 mesecev.

V letu 2012, pri čemer je vključeno tudi obdobje pred dogovorjenim reprogramom obeh pivovarn, so družbe pijačnega dela Skupine znižale zadolženost do bank za 22 mio. EUR. Pivovarna Laško se je v prvem trimesečju leta zadolžila pri bankah za 2,5 mio. EUR in v obdobju od marca do decembra odplačala bankam za 8,2 mio. EUR finančnih obveznosti iz naslova glavnice kreditov ter tako znižala izpostavljenost do bank iz naslova kreditov za 5,7 mio. EUR neto. Pivovarna Union je izpostavljenost do bank iz naslova kreditov znižala za 14 mio. EUR, Radenska pa za 2,3 mio. EUR. Zadolženost znotraj Skupine ostaja na enakem nivoju kot konec leta 2011, kar pomeni, da dolg Pivovarne Laško, d. d., do Radenske in Pivovarne Union iz naslova prejetih kreditov znaša 42,4 mio. EUR.

Ukrepi za znižanje zadolženosti so bili načrtani v Strategiji, potrjeni septembra 2010, ko so banke upnice Pivovarne Laško, d. d., avgusta 2010 jasno zahtevale dezinvestiranje tudi celotnega deleža v družbi Mercator, d. d. Nivo dolga Skupina z uspešnimi postopki dezinvestiranja finančnih naložb, ki ne predstavljajo osnovne dejavnosti in naložbenih

nepremičnin, zniža za 40 %. Kljub dezinvestiranju pa Skupina, zlasti matično podjetje, nujno potrebuje dolgoročni reprogram finančnih obveznosti, saj je, kar dokazujejo rezultati iz poslovanja, sposobna na dolgi rok odplačati finančne obveznosti. V tej smeri bodo tudi v letu 2013 potekali razgovori z bankami.

V letu 2012 je Skupina povprečno za obresti od prejetih kreditov namenila 42 % ustvarjenega EBITDA-ja na letnem nivoju, medtem pa sama Pivovarna Laško, d. d., kar 83 %. V absolutnem znesku so obresti do bank na ravni celotne Skupine Laško v letu 2012 znašale 21 mio. EUR. Pivovarna Laško je bankam v letu 2012 poravnala 12 mio. EUR, Pivovarna Union 6,5 mio. EUR in Radenska 0,9 mio. EUR, preostanek plačanih obresti pa odpade na ostale članice Skupine Laško.

Dosedanji poslovni rezultati družb Skupine dokazujejo pravilno poslovno strateško naravnost osnovne dejavnosti, saj družbe dosegajo rezultate, primerljive v svoji branži, hkrati pa je v letu 2012 dosežena ponovna rast prodaje na tujih trgih dokaz, da je Skupina prihodkovni del Strategije sposobna uresničevati. Za uresničevanje stroškovnega dela strategije pa predpostavke niso izpolnjene. Vseh načrtanih sinergijskih učinkov izven pogodbenega koncerna, ki ga lastniki zaradi zaščite upniških interesov ne želijo izglasovati, Skupina ne more in v dejanskem koncernu ne sme udeležati. Družbe bremenijo stroški postopkov dezinvestiranja in bančni stroški zaradi še ne realiziranih procesov dezinvestiranja ter zaradi nerealiziranega dolgoročnega reprograma. Vse to onemogoča družbam usmeriti fokus delovanja izključno v uresničevanje Strategije rasti do leta 2014.

2.11.2 ODPRODAJA NALOŽB SKUPINE LAŠKO

Skupina Laško je tudi v letu 2012 nadaljevala z aktivnostmi v okviru dezinvestiranja finančnih naložb in tudi ostalega, za poslovanje nepotrebnega premoženja.

Postopki pri prodaji 79,25 % deleža v družbi Večer, d. d., so se v letu 2012 nadaljevali. UVK je v februarju rok za prodajo družbe podaljšal do 31. 12. 2012. V marcu je bil objavljen poziv za javno zbiranje pisnih ponudb. S strani potencialnih interesentov nezavezujočih ponudb nismo prejeli, vendar so ti zaprosili za podaljšanje rokov. V oktobru 2012 smo prejeli nezavezujočo ponudbo kupca, ki do sedaj ni sodeloval v prodajnem procesu. Omenjeni kupec je opravil skrbni pregled Večera. V novembru 2012 pričeta pogajanja s kupcem o sklenitvi prodajne pogodbe so v teku.

Prodaja Dela, d. d., je bila v letu 2012 začasno ustavljena, saj nismo prejeli ponudbe, ki bi bila skladna z razpisom. Glede na potek prodajnega postopka za družbo Večer bomo tudi s postopki prodaje Dela, d. d., nadaljevali.

V letu 2011 je uprava vložila maksimalne napore v prodajo 23,34 % deleža Skupine v **naložbo Mercator, d. d.,** vendar zaradi objektivnih razlogov do realizacije prodaje ni prišlo. Skupina Laško je s postopki prodaje Mercatorja nadaljevala tudi v letu 2012. V teku so bila intenzivna pogajanja za sklenitev novega sporazuma o skupni prodaji več kot 50% deleža družbe Mercator, ki je bil veljavno sklenjen in s strani prodajalcev podpisan v oktobru 2012. Vse aktivnosti se bodo pospešeno nadaljevale tudi v letu 2013.

Prodaja Jadranske pivovare – Split, d. d., je bila sicer konec leta 2011 ustavljena, ker ponudbe s strani potencialnih kupcev nismo prejeli, vendar smo prodajni postopek,

zaradi ponovnega interesa za nakup, v mesecu juniju 2012 obnovili. Potencialni kupec je opravil tudi skrbni pregled poslovanja, vendar do izdaje zavezujoče ponudbe z njegove strani ni prišlo in je izstopil iz prodajnega procesa. Vseskozi potekajo tudi aktivnosti za racionalizacijo poslovanja. Alternativno pa iščemo tudi ponudbe za prodajo proizvodne opreme in s potencialnim kupcem pogajanja že potekajo.

Preko posrednika pri prodaji, NLB, d. d., so v letu 2012 potekale aktivnosti za prodajo deleža **v Thermani, d. d., Laško** v smislu iskanja in kontaktiranja potencialnih kupcev ciljne družbe, vendar ponudb nismo prejeli. S strani posrednika je bilo ocenjeno, da na trgu trenutno ni zanimanja za nakup večinskega deleža delnic Thermane.

V okviru prodaje neborznih finančnih naložb smo v začetku marca 2012 v postopku sprejema prevzemne ponudbe za 540 delnic Etola, d. d., z oznako ETOG odprodali naložbo po ceni 141 EUR/delnico. Delnice elektrodistribucijskih družb in Rudnika Velenje so še naprej v prodajnem postopku.

Tudi v letu 2012 smo nadaljevali s prodajo, za poslovanje, nepotrebne premoženja, in sicer:

- ☞ za Pivovarno Laško: hotela Hum v Laškem, športne dvorane Tri lilije v Laškem in skladišča na Letališki 32 v Ljubljani; v juniju je bila sklenjena kupoprodajna pogodba za prodajo Hotela Savinja, ki je bila finančno realizirana v mesecu juliju,
- ☞ za Pivovarno Union: zemljišče in projekt »Center Bellevue« ter skladišče v Mariboru,
- ☞ za Radensko: poslovna stavba v Radencih,
- ☞ obe pivovarni pa sta pričeli tudi s postopki za prodajo počitniških kapacitet.

Zaključek prodaje Mercatorja predvidevamo šele v juniju 2014, zato lahko bistveno znižanje zadolžitve do bank pričakujemo šele po tem datumu. To pa ne pomeni, da Skupina ne bo še intenzivneje izvajala vseh prodajnih postopkov, zato se vse aktivnosti dezinvestiranja pospešeno nadaljujejo tudi v letu 2013, ko do konca leta predvidevamo prodajo Dela, d. d., ob predhodni prodaji družbe Večer, d. d. Nadaljujejo se tudi aktivnosti na področju prodaje nepremičnin, ki za Skupino niso strateškega pomena.

2.12 Pregled pomembnejših dogodkov v letu 2012

DRUŽBE SKUPINE LAŠKO SO VLOŽILE ODŠKODNINSKO TOŽBO PROTI UVK ZARADI NJEGOVE ODLOČBE, KI JE DRUŽBAM SKUPINE LAŠKO V ZAKLJUČNI FAZI PRODAJNEGA PROCESA DELNIC DRUŽBE MERCATOR, D. D., ONEMOGOČILA RAZPOLAGANJE Z DELNICAMI MERCATORJA.

2.12.1 POMEMBNEJŠI POSLOVNI DOGODKI V SKUPINI LAŠKO

Postopek prodaje delnic družbe ČZP Večer, d. d.

Dne 13. 12. 2011 je Ministrstvo za kulturo izdalo odločbo, s katero je zavrnilo vlogo družbe 3Lan, d. o. o., za izdajo soglasja k pridobitvi več kot 20 % lastninskega deleža v družbi ČZP Večer, d. d. Pridobitev navedenega soglasja s strani kupca 3Lan, d. o. o., je predstavljala enega od odločnih pogojev, pod katerimi je bila prodajna pogodba za prodajo 202.788 delnic oziroma 79,24 % deleža družbe ČZP Večer, d. d., sklenjena dne 23. 6. 2010 med družbo Delo, d. d., kot prodajalcem in družbo 3Lan, d. o. o., kot kupcem. Zoper zgoraj navedeno odločbo ministrstva je bil dovoljen upravni spor. Rok za vložitev tožbe je potekel 16. 1. 2012. Tožba ni bila vložena, zaradi česar je navedena odločba postala pravnomočna in prodajnega postopka z družbo 3Lan, d. o. o., ni bilo mogoče izvesti.

Dne 18. 3. 2012 je bil na novo objavljen postopek o prodaji delnic ČZP Večer, d. d. Zainteresirani kupci so zaprosili za podaljšanje rokov v prodajnem postopku, zavezujoče ponudbe še nismo prejeli, v teku pa so dogovori s potencialnimi kupci.

Odpoved pogodbenega koncerna

Pivovarna Laško, d. d., je v skladu s 1. odstavkom 539. člena ZGD-1 dne 26. 4. 2012 podala pisno odpoved Pogodbe o obvladovanju med Pivovarno Laško, d. d., in Pivovarno Union d. d., ter Pogodbe o obvladovanju med Pivovarno Laško, d. d., in Radensko, d. d., Radenci, ki sta bili sklenjeni dne 27. 12. 2011 in h katerima je skupščina Pivovarne Laško, d. d., dala soglasje dne 30. 1. 2012 z 81,22 % oddanih glasov. Odpovedi pogodb o obvladovanju učinkujeta takoj po prejemu pisnih odpovedi s strani navedenih odvisnih družb dne 26. 4. 2012.

Odpoved pogodb o obvladovanju je bil temeljni pogoj, ki ga je ena od bank upnic postavila družbam Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union d. d., in Radenska d. d., Radenci za reprogram njihovih finančnih obveznosti.

Pridobitev večinskega deleža v družbi Birra Peja, Sh. a., Peć

Dne 18. 1. 2012 je bil zaključen postopek uveljavitve prodajne opcije za 18 % delež v družbi Birra Peja, Sh. a. Faktor banka, d. d., je namreč 29. 11. 2011 na podlagi pogodbe o terminski prodaji delnic družbe Birra Peja, Sh. a., sklenjene med njo in Pivovarno Union, d. d., to pozvala k odkupu njenega deleža. Z dnem zaključka postopka uveljavitve prodajne opcije je Pivovarna Union, d. d., postala večinska oziroma 57,63 % lastnica družbe Birra Peja, Sh. a., Peć na Kosovu.

Izredna skupščina delničarjev družbe Birra Peja, Sh. a., Peč

Dne 22. 6. 2012 je bila izvedena izredna skupščina delničarjev družbe Birra Peja, Sh. a., na kateri sta delničarja izglasovala sklep, da nameravata družbo dokapitalizirati s konverzijo obstoječih obveznosti družbe do lastnikov v lastniške deleže v skupni višini 2.360.000 EUR (Pivovarna Union, d. d., 1.360.000 EUR, drugi lastnik, Ekrem Lluka, 1.000.000 EUR). Lastniška razmerja po dokapitalizaciji bodo tako ostala nespremenjena. Dokapitalizacija je bila potrjena na izredni skupščini dne 3. 8. 2012.

Iztisnitev malih delničarjev v Jadranski pivovari – Split, d. d.

Pivovarna Laško, d. d., je izpeljala postopek za iztisnitev malih delničarjev v Jadranski pivovari – Split, d. d. Vložila je zahtevek na sodišče, ki je imenovalo sodnega izvedenca oz. pooblaščenca revizorja, ki je ocenil vrednost delnice na 14,79 kn, nato je Pivovarna Laško določila primerno odpravnino v višini 16,5 kn. Na izredni skupščini delničarjev Jadranske pivovare dne 24. 2. 2012 je bila sprejeta odločitev, da se iz družbe iztisnejo mali delničarji. Pivovarna Laško ima od 5.426.217 delnic 5.396.932 delnic, kar predstavlja 99,46 %. Mali delničarji so imeli 29.285 delnic. Po vpisu sklepa v sodni register se bodo delnice prenesle na Pivovarno Laško. Odpravnina se bo delničarjem izplačala po vpisu sklepa v sodni register in po odločitvi sodišča o vloženi izpodbojni tožbi, s katero 28 malih delničarjev skupno izpodbija odločitev oz. sklep skupščine Jadranske pivovare o iztisnitvi malih delničarjev oz. uveljavljajo ničnost tega sklepa. Sodišče je dne 17. 10. 2012 opravilo narok glavne obravnave, vendar o zadevi še ni odločilo.

Kazenska preiskava zoper Pivovarno Laško, d. d., zaradi nakupa delnic MELR v letu 2005

Pivovarna Laško, d. d., je dne 9. 3. 2012 prejela sklep Višjega sodišča v Ljubljani, s katerim je to po pritožbi okrožnega državnega tožilca dopustilo kazensko preiskavo, ki jo je Okrožno sodišče v Ljubljani dne 3. 6. 2011 že ustavilo. Gre za kazensko zadevo zoper več osumljenih oseb, med njimi tudi zoper bivšega direktorja Pivovarne Laško, Boška Šrota, in dve pravni osebi, med njimi tudi Pivovarno Laško, d. d. Med drugim se dvema osumljenima, eden od njiju je Boško Šrot, očita kaznivo dejanje goljufije po 217. členu KZ v zvezi s 25. členom KZ, osumljenima pravnima osebama pa se očita kaznivo dejanje goljufije po 217. členu v zvezi s 25. členom KZ. Predmet kazenskega postopka v primeru Pivovarne Laško, d. d., je nakup delnic Mercatorja od SOD-a dne 30. 8. 2005, ki jih je SOD prodal Pivovarni Laško po ceni 158,62 EUR. Osumljenemu Bošku Šrotu se očita, da je sodeloval pri izvršitvi z namenom, da bi tretjemu, to je Pivovarni Laško, d. d., pridobil protipravno premoženjsko korist. Z določeno preslepitvijo določene fizične osebe in temu posledično z njegovo opustitvijo podaje konkurenčne ponudbe v višini 177,34 EUR naj bi Boško Šrot ustvaril gospodarsko korist Pivovarni Laško, d. d., v višini najmanj 8.279.124,39 EUR. Pivovarni Laško, d. d., se kot pravni osebi očita, da je odgovorna za kaznivo dejanje, ki ga je v sotorilstvu storil Boško Šrot, saj naj bi očitano kaznivo dejanje storil v korist Pivovarne Laško, d. d., ki naj bi odtelej tudi razpolagala s protipravno premoženjsko koristjo najmanj v višini 8,2 mio. EUR. Preiskava še ni zaključena.

Tožba Ere Good

Dne 13. 1. 2012 smo prejeli tožbo tožeče stranke Era Good, d. o. o., zoper tožene stranke Pivovarno Laško, d. d., Pivovarno Union, d. d., in Radensko, d. d., Radenci zaradi plačila odškodnine v skupni višini 958.356,00 EUR (Pivovarna Laško 509.749,55 EUR, Pivovarna Union 348.458,24 EUR, Radenska 100.148,21 EUR) z zamudnimi obrestmi. Tožeča stranka v tožbi zatrjuje, da politika rabatov, kakršno je vzpostavila Skupina Laško, predstavlja zlorabo prevladujočega položaja po Zakonu o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOMK-1), saj naj bi bila diskriminatorna. Zaradi politike rabatov Skupine Laško naj bi bila tožeča stranka postavljena v konkurenčno slabši položaj, zaradi česar naj bi tožeči stranki posledično nastala škoda. Okrožno sodišče v Ljubljani je dne 3. 7. 2012 izdalo sodbo, s katero je zahtevek tožeče stranke v celoti zavrnilo. Zoper sodbo je tožeča stranka vložila pritožbo, na katero so tožeče stranke odgovorile dne 26. 10. 2012. Višje sodišče o pritožbi še ni odločilo.

Dosežen dogovor z bankami o reprogramu kreditov

Več o izvajanju aktivnosti Skupine Laško pri realizaciji reprograma kreditov pri bankah je opisano na straneh 99 in 100 tega poročila.

Postopek pred Vrhovnim sodiščem RS zaradi odprave odločbe UVK št. 306-29/2011-4 z dne 26. 4. 2011

Urad za varstvo konkurence RS (UVK) je dne 26. 4. 2011 izdal odločbo št. 306-29/2011-4, s katero je KDD – Centralni klirinško depotni družbi, d. d., prepovedal izvršiti naloge za prenos imetništva delnic MELR, katerih imetniki so Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d. Zoper odločbo smo vložili tožbo na Vrhovno sodišče RS; vložili smo tudi predlog za začasno odredbo, ki ga je sodišče zavrnilo s sklepom G 23/2011 z dne 29. 4. 2011. Dne 24. 5. 2011 smo v zadevi vložili pripravljalno vlogo. UVK je dne 3. 10. 2011 izdal sklep, s katerim je postopek presoje skladnosti koncentracije opr. št. 306-29/2011 dne 3. 10. 2011 ustavil.

V zvezi z odločbo UVK o prepovedi KDD – Centralni klirinško depotni družbi, d. d., da izpolni nalog za prenos delnic MELR, katerih imetnik je Pivovarna Laško, d. d., smo vložili zahtevo za priznanje stranke v postopku in predlog za obnovo postopka dne 12. 5. 2011. O zahtevi in predlogu je UVK 12. 8. 2011 izdal sklep, s katerim je družbam Pivovarna Laško, Pivovarna Union in Radenska v postopku presoje skladnosti koncentracije s pravili konkurence zavrnil zahtevo ter jim ni priznal statusa stranskega udeleženca, prav tako je UVK sprejel sklep, da se zavrže predlog za obnovo postopka presoje skladnosti koncentracije s pravili konkurence.

Vrhovno sodišče RS je dne 27. 6. 2012 izdalo sklep, da v postopku sodnega varstva tožeče stranke, Pivovarne Laško, Pivovarne Union in Radenske, zaradi obnove postopka presoje skladnosti koncentracije s pravili konkurence tožbo zavrže.

Vrhovno sodišče RS je dne 27. 6. 2012 izdalo sklep, da v postopku priznanja položaja stranskega udeleženca v postopku presoje skladnosti koncentracije s pravili konkurence tožečim strankam, Pivovarni Laško, Pivovarni Union in Radenski, v tožbi ugodi in sklep Urada za varstvo konkurence št. 306-29/2011-127 z dne 12. 8. 2011 odpravi ter tožečim

strankam prizna položaj stranskega udeleženca v postopku presoje skladnosti koncentracije.

Postopek prodaje delnic družbe Mercator, d. d.

Prodaja celotnega, tj. 23,34 %, deleža v družbi Mercator, d. d., katerega imetnice so družbe Pivovarna Laško, d. d., (8,43 %), Pivovarna Union, d. d., (12,33 %), in Radenska, d. d., Radenci (2,57 %) (v nadaljevanju: družbe Skupine Laško), predstavlja enega od ukrepov iz Strategije Skupine Laško do leta 2014 (v nadaljevanju: Strategija) za rešitev težkega finančnega položaja družb Skupine Laško. Strategija, ki jo je nadzorni svet Pivovarne Laško, d. d., potrdil septembra 2010, oziroma v njej predviden ukrep prodaje vseh delnic družbe Mercator, d. d., je v skladu z enotnim stališčem bank upnic o Strategiji družb Skupine Laško, kot izhaja iz pisma bank upnic z dne 18. 8. 2010.

Na podlagi sprejete Strategije in po prvotno neuspelem poizkusu prodaje 23,34 % deleža družb Skupine Laško v družbi Mercator, d. d., v prvi polovici leta 2011 (podrobneje o tem glej Letno poročilo 2011, str. 27 in 28) so družbe Skupine Laško skupaj z družbami Nova Ljubljanska banka, d. d., Abanka Vipava, d. d., NFD Holding, d. d., NFD, d. o. o., Gorenjska banka, d. d., Nova kreditna banka Maribor, d. d., Hypo Alpe-Adria-bank, d. d., in Banka Celje, d. d., (v nadaljevanju: konzorcij prodajalcev) dne 15. 6. 2011 sklenile sporazum o skupni prodaji delnic družbe Mercator, d. d. V juliju 2011 je k sporazumu pristopila tudi Banka Koper, d. d. Skupni delež konzorcija prodajalcev v družbi Mercator, d. d., je tako znašal 52,10 %. Za finančnega svetovalca pri prodaji naložbe je bila izbrana družba ING bank N. V. iz Londona (v nadaljevanju: ING bank).

V oktobru 2011 je svetovalac pri prodaji ING bank konzorciju prodajalcev predstavil prejete nezavezujoče ponudbe, in sicer so bile posredovane štiri nezavezujoče ponudbe, med njimi ena s strani strateškega ponudnika.

Od novembra 2011 dalje so potekala ekskluzivna pogajanja z edinim strateškim ponudnikom, družbo Agrokor, d. d., iz Zagreba, in sicer na podlagi sporazuma o ekskluzivnosti, sklenjenega med konzorcijem prodajalcev in družbo Agrokor, d. d.

V decembru 2011 je bila predhodno potrjena kupoprodajna pogodba za delnice Poslovnega sistema Mercator, d. d., s strani vseh prodajalcev, razen s strani prodajalca NLB, d. d., in Skupine Laško.

Nadzorni svet Pivovarne Laško, d. d., je na seji dne 27. 1. 2012 dal soglasje k prodaji 317.498 delnic oziroma 8,43 % deleža družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., v lasti Pivovarne Laško, d. d., družbi Agrokor, d. d., po ceni 221 EUR na delnico, ki se lahko spremeni, kot je to predvideval v prodajni pogodbi definiran mehanizem. Soglasje k prodaji 464.390 delnic oziroma 12,33 % deleža družbe Mercator, d. d., v lasti Pivovarne Union, d. d., družbi Agrokor, d. d., je dne 31. 1. 2012 dala tudi skupščina delničarjev Pivovarne Union, d. d. Za prodajo 96.952 delnic oziroma 2,57 % deleža družbe Mercator, d. d., v lasti Radenske, d. d., Radenci soglasje skupščine ali nadzornega sveta Radenske, d. d., Radenci ni bilo potrebno.

Dne 7. 2. 2012 je bila članom konzorcija prodajalcev s strani svetovalca pri prodaji ING bank posredovana informacija, da je Agrokor, d. d., odstopil iz prodajnega procesa.

Družbe Skupine Laško so na podlagi sprejete Strategije v letu 2012 nadaljevale z aktivnostmi za prodajo svojega 23,34 % deleža v družbi Mercator, d. d. Tako je bil konec oktobra 2012 s strani družb Skupine Laško in ostalih zainteresiranih družb za skupno prodajo delnic družbe Mercator, d. d., (v nadaljevanju: prodajalci) sklenjen nov Sporazum o skupni prodaji delnic Poslovni sistem Mercator, d. d. Sporazum so podpisali prodajalci, ki so skupaj imetniki večinskega deleža delnic v družbi Mercator, d. d.

V novembru 2012 je ING bank kot posrednik pri prodaji pričel prodajni postopek. V decembru 2012 so bili med prodajalci, ING bank in Mercatorjem, d. d., usklajeni ter podpisani ustrezni dokumenti. Izbrani so bili izvajalci in dogovorjen je bil začetek skrbnega pregleda. Z izdajo "Teaserja" se je pričel neposredni začetek prodaje Mercatorja, d. d. Nadaljevanje postopka prodaje delnic družbe Mercator, d. d., v letu 2013 je opisano v tem poročilu v poglavju 2.13 Dogodki po koncu obračunskega obdobja.

Začasne odredbe v korist družb Skupine Laško

Družbe Skupine Laško (Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., Radenska, d. d., in Delo, d. d.) so v mesecu juliju 2012 vložile predloge za izdajo začasnih odredb, s katerimi so sodiščem predlagale zavarovanje denarnih terjatev do toženih strank Atke-Prima, d. o. o., in Boška Šrota. Gre za zavarovanje denarnih terjatev, ki izhajajo iz vloženih odškodninskih tožb zoper obe toženi stranki in so jih družbe Skupine Laško (tožeče stranke) vložile na začetku leta 2011.

V korist tožečih strank, razen v primeru Radenske, d. d., Radenci, so sodišča toženim strankam prepovedala razpolaganje in obremenitev z delnicami PILR in z drugimi vrednostnimi papirji ter prepovedala odtujitev in obremenitev deležev na določenih nepremičninah. Družbi Pivovarna Laško, d. d., je sodišče prepovedalo izplačilo morebitnih terjatev iz naslova dividend za delnice PILR v korist ostalih tožečih strank. Zadeve so v fazi odločanja o ugovoru toženih strank zoper sklep o začasnih odredbah, razen v primeru Pivovarne Laško, d. d., kjer smo dne 5. 11. 2012 prejeli sklep sodišča, da se ugovor toženih strank v celoti zavrne in ostane sklep o začasni odredbi v veljavi. V primeru Radenske, d. d., Radenci je bil predlog za izdajo začasne odredbe s sklepom z dne 12. 07. 2012 zavrjen. Zadeva je v fazi odločanja o pritožbi tožeče stranke.

Odškodninske tožbe zoper UVK

Družbe Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., Radenci (v nadaljevanju: družbe Skupine Laško) so dne 14. 9. 2012 vložile odškodninske tožbe zoper Republiko Slovenijo oz. Urad za varstvo konkurence RS (v nadaljevanju: UVK) in direktorja UVK. Razlog za vložitev tožb je po mnenju družb Skupine Laško protipravna preprečitev prodaje delnic družbe Mercator, d. d., v lasti družb Skupine Laško s strani UVK v letu 2011. Družbe Skupine Laško namreč zaradi odločbe UVK z dne 26. 4. 2011, ki je družbam Skupine Laško v zaključni fazi prodajnega procesa delnic družbe Mercator, d. d., v letu 2011 onemogočila razpolaganje s svojimi delnicami družbe Mercator, d. d., zavezujoče ponudbe družbe Agrokor, d. d., za nakup delnic družbe Mercator, d. d., v lasti družb Skupine Laško, niso mogle sprejeti. UVK je s tem po mnenju družb Skupine Laško družbam Skupine Laško protipravno preprečil sklenitev prej omenjenega posla z družbo Agrokor, d. d., zaradi česar je družbam Skupine Laško do dneva vložitve tožbe

posledično nastala škoda v višini 59,2 mio. EUR. Sodišče prve stopnje o zadevi še ni odločilo.

Skupščini delničarjev Pivovarne Union, d. d., in Radenske, d. d.

Dne 27. 8. 2012 sta bili izvedeni skupščini delničarjev odvisnih družb, Pivovarne Union, d. d., in Radenske, d. d., Radenci. Zapisnika skupščin sta dostopna na spletnih straneh AJPES (Poslovni register Slovenije).

Sprememba v upravi družbe Delo, d. d.

Na seji nadzornega sveta družbe Delo, d. d., dne 12. 09. 2012 se je družba sporazumno razšla z dosedanjim predsednikom uprave Jurijem Giacomellijem. Začasno je vodenje družbe prevzela predsednica nadzornega sveta Marjeta Zevnik. V skladu s sklepom skupščine družbe o razširitvi uprave je nadzorni svet družbe za članico uprave imenoval še Irmo Gubanec, odgovorno za področje financ.

Družba je dne 29. 9. 2012 objavila razpis za predsednika uprave družbe, ki se je iztekel dne 16. 10. 2012, prav tako pa je nadzorni svet tudi sam neposredno povabil primerne kandidate k oddaji kandidatur. Na podlagi prejetih kandidatur je nadzorni svet opravil razgovore s kandidati, ki po mnenju nadzornega sveta izpolnjujejo pogoje za predsednika uprave družbe, in se seznanil z njihovimi programi dela. Novega predsednika uprave nadzorni svet še ni imenoval.

Sprememba v upravi družbe ČZP Večer, d. d.

Nadzorni svet družbe ČZP Večer, d. d., je na svoji seji dne 25. 9. 2012 z mesta direktorja družbe odpoklical Uroša Skuhalo in za novega direktorja družbe z dnem 25. 9. 2012 imenoval Jureta Struca.

Sprememba v upravi družbe Pivovarna Union, d. d.

Nadzorni svet odvisne družbe Pivovarna Union, d. d., je na svoji 19. redni seji, dne 23. 11. 2012, na predlog predsednika uprave Pivovarne Union, d. d., mag. Dušana Zorka, za dodatna člana uprave Pivovarne Union, d. d., imenoval Marjeto Zevnik, odgovorno za pravno, kadrovsko in splošno področje, in Mateja Oseta, odgovornega za proizvodno-tehnično področje, oba za mandatno dobo od 1. 12. 2012 do 31. 1. 2016.

Uvedba nove sistemizacije v družbah Skupine Laško

V družbah Skupine Laško, torej v Pivovarni Laško, d. d., Pivovarni Union, d. d., in Radenski, d. d., Radenci, je bila s 1. 10. 2012 uvedena nova sistemizacija. V okviru uvedbe nove sistemizacije je bila z reprezentativnimi sindikati, ki zastopajo interese zaposlenih v družbah Skupine Laško, podpisana tudi nova Podjetniška kolektivna pogodba.

Nova sistemizacija bo poenotila pogoje zaposlenih in delovna mesta v družbah Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., Radenci ter uvedla nov, tržno naravnan, sistem nagrajevanja. Z novo sistemizacijo je ustvarjena podlaga za nadaljnji razvoj kadrov in optimizacijo procesov.

2.12.2 POMEMBNEJŠI POSLOVNI DOGODKI V PIVOVARNI LAŠKO, d. d.

Skupščini delničarjev Pivovarne Laško, d. d.

Dne 30. 1. 2012 je bila izvedena 19. skupščina delničarjev Pivovarne Laško, d. d. Obvestilo o sklepih skupščine je bilo objavljeno dne 31. 1. 2012 na portalu SEOnet in na spletni strani družbe www.pivo-lasko.si. Zapisnik skupščine je dostopen na spletnih straneh AJPES (Poslovni register Slovenije). Podrobneje o sprejetih skupščinskih sklepih glej na straneh od 26 do 30 tega poročila.

Dne 29. 8. 2012 je bila izvedena 20. skupščina delničarjev Pivovarne Laško, d. d. Obvestilo o sklepih skupščine je bilo objavljeno dne 30. 8. 2012 na portalu SEOnet in na spletni strani družbe www.pivo-lasko.si. Zapisnik skupščine je dostopen na spletnih straneh AJPES (Poslovni register Slovenije). Podrobneje o sprejetih skupščinskih sklepih glej na straneh 30 in 31 tega poročila.

2.13 Dogodki po koncu obračunskega obdobja

ODVISNA DRUŽBA DELO JE PODPISALA POGODBO O PRODAJI 202.788 DELNIC DRUŽBE VEČER, KAR PREDSTAVLJA 79,24-ODSTOTNI DELEŽ.

2.13.1 POMEMBNEJŠI POSLOVNI DOGODKI V SKUPINI LAŠKO

Sklenitev pogodbe o prodaji delnic družbe ČZP Večer, d. d.

Odvisna družba Delo, d. d., je dne 26. 2. 2013 z investitorjem podpisala pogodbo o prodaji 202.788 navadnih imenskih kosovnih delnic družbe Večer, d. d., kar predstavlja 79,24-odstotni delež. Sklenitev pogodbe pomeni izvršitev odločbe Urada za varstvo konkurence št. 306-195/2008-57 z dne 23. 9. 2009, ki družbi Delo, d. d., nalaga, da proda vsaj 75-odstotni delež v družbi Večer, d. d., in sicer zaradi ugotovljene presežne tržne koncentracije. Pogodba, s sklenitvijo katere je predhodno soglašal tudi nadzorni svet Dela, d. d., je sklenjena pod odložnimi pogoji. Po izpolnitvi pogojev s strani kupca bo družba Pivovarna Laško, d. d., obvestila delničarje, družba Delo, d. d., pa je pogodbo predložila v soglasje Agenciji za varstvo konkurence.

Postopek prodaje delnic družbe Mercator, d. d., v letu 2013

Konzorcij prodajalcev je v drugi polovici februarja 2013 prejel nezavezujoče ponudbe. Na predlog finančnega svetovalca v prodajnem procesu je konzorcij k nadaljevanju postopka povabil 4 ponudnike. Izbrani ponudniki bodo povabljeni, da opravijo skrbni pregled družbe in oddajo zavezujoče ponudbe.

2.14 Razvojni mejniki

OD TAKRAT JE MINILO 187 LET, PIVOVARNA LAŠKO PA JE PRERASLA IZ LOKALNE PIVOVARNE V VODILNO PROIZVAJALKO PIVA IN Z OSTALIMI PODJETJI V SKUPINI LAŠKO V VODILNO PROIZVAJALKO MINERALNIH IN NARAVNIH VOD TER BREZALKOHOLNIH IN DRUGIH PIJAČ NA SLOVENSKEM TRGU.

1825

Zgodovinski začetki Pivovarne Laško. Medičar in lektor Franz Geyer v nekdanjem Valvasorjevem špitalu uredi obrtno pivovarno, katere poslopje stoji še danes.

1838

Pivovarno kupi Heinrich August Uhlich. Pivo izvaža v Indijo in Egipt.

1867

Anton Larisch ob vznožju Sv. Krištofa in Šmihela postavi takrat največjo pivovarno na Spodnjem Štajerskem.

1889

Pivovarno kupi izrazito narodno usmerjen žalski pivovarnar Simon Kukec. Kot noviteto zvari svetlo in temno termalno pivo, pa še pivo Ležak in Porter, ki ga kasneje preimenuje v Temno laško pivo. Vse bolj uveljavlja znamko Laško pivo, pod katero pivo prodaja tudi v Egipt in Budimpešto.

1924

Pivovarna zvari zadnje pivo. Ljubljanski Union skrivoma pokupi večino njenih delnic in opusti proizvodnjo. Zaprtje pivovarne Laščanov ne prizadene le gmotno; pobudniki ponovnega odprtja pivovarne najprej navdušijo gostilničarje.

1929

Zastopniki gostilničarskih zadrug sklenejo v Laškem zgraditi gostilničarsko delniško pivovarno.

1938

Po mnogih zapletih in hudih nasprotovanjih konkurence odprejo delniško Pivovarno Laško in predstavijo novo Laško pivo pod zaščitnim znakom Zlatorog. Pivopivec gre tako v slast, da nemški okupatorji zaradi kakovosti piva dopustijo ohranitev znamke Laško pivo.

1944

Med bombardiranjem železniškega mostu je zadeta in porušena tudi pivovarna. Po II. svetovni vojni v pivovarni zaženejo proizvodnjo že 1946, uradno pa je ustanovljena 1947.

Pivovarna Laško je po II. svetovni vojni ves čas enovito podjetje. Zlasti po letu 1960 beleži izreden razvoj prodaje: s 60.000 hl na 1.300.000 hl.

1990

Po uskladitvi z določbami zakona o podjetjih je organiziranje podjetja v družbeni lastnini vpisano v sodni register kot sklep sodišča Srg 23/90 z dne 31. 5. 1990.

1991

V skladu z določbami zakona o podjetjih se preoblikuje v delniško družbo v mešani lastnini. Dne 30. 9. 1991 sta ocenjena delniški in družbeni kapital, opravljena pa je razdelitev delnic.

1995

Pivovarna Laško se na prvi skupščini delniške družbe, dne 20. 4. 1995, lastninsko preoblikuje v delniško družbo z znanimi lastniki. V sodni register je vpisana s sklepom Srg 673/95 z dne 8. 9. 1995. Postane delniška družba z več kot 15.000 delničarji.

2000

Kapitalske povezave z Radensko, d. d., Radenci, Jadransko pivovaro – Split, d. d., in Vitalom, d. d., Mestinje so ena največjih prelomnic v zgodovini družbe. Začenja se nova poslovna strategija razvoja.

2002

Družba uspe z javno ponudbo za prevzem Pivovarne Union, d. d., Ljubljana. Pridobi 47,86 odstotka vseh njenih delnic.

2003

Nadaljevanje kapitalskih vlaganj. Družba pridobi 24,98-odstotni delež v Delu, d. d., Ljubljana. Postane njegova največja lastnica.

2004

Decembra pridobi še nadaljnjih 27.011 delnic (5,98 odstotka lastnine) delniške družbe Union Ljubljana. Pivovarna Laško, d. d., postane 53,85-odstotna lastnica vseh delnic Uniona.

2005

Februarja od družbe Interbrew Central European Holding B. V., Nizozemska, odkupi celoten lastniški delež, tj. 186.400 delnic, izdajatelja Pivovarne Union, d. d., Ljubljana. Pivovarna Laško tako postane večinska, 95,17-odstotna, lastnica družbe Union.

Maja Urad za varstvo konkurence izda soglasje k priglašeni koncentraciji družb Pivovarna Laško, d. d., in Pivovarna Union, d. d.

2006

Preknjižba 106.950 novo izdanih delnic Poslovnega sistema Mercator, d. d., Ljubljana, s Slovenske odškodninske družbe, d. d., Ljubljana na Pivovarno Laško, d. d. Po preknjižbi ima delniška družba Pivovarna Laško v lasti 317.498 delnic MELR oz. 8,34-odstotni delež Mercatorja.

2007

Prevzemna ponudba za odkup delnic družbe Delo, časopisno in založniško podjetje, d. d., Ljubljana. Prevzemniki Pivovarna Laško, d. d., Radenska, d. d., in Talis, d. o. o., imajo skupaj 628.044 delnic, tj. 94,09-odstotni delež ciljne družbe.

2008

Februarja je objavljena prevzemna ponudba za odkup delnic družbe Pivovarna Laško, d. d. Prezemniki Infond Holding, d. d., Maribor, Cestno podjetje Maribor, d. d., Fidina, d. d., Ljubljana in Koto, d. d., Ljubljana pridobijo skupaj 4.818.151 delnic, tj. 55,08-odstotni delež delnic ciljne družbe. Prezemniki ponudijo 88,00 EUR za 1 delnico PILR in 2.488 delničarjev Pivovarne Laško, d. d., sprejme prevzemno ponudbo. Na dan 31. 12. 2008 je Infond Holding, d. d., večinski lastnik Pivovarne Laško, d. d., z 52,97-odstotnim deležem.

2009

Banke upnice NLB, d. d., Hypo Alpe-Adria-bank, d. d., Abanka, d. d., Banka Celje, d. d., Gorenjska banka, d. d., Probanka, d. d., Nova kreditna banka Maribor, d. d., in Banka Koper, d. d., so v obdobju od avgusta do septembra 2009 pridobivale delnice Pivovarne Laško, d. d., (PILR), ki jih je imela družba Infond Holding, d. d., zavarovane za bančne kredite. S tem so banke pridobile pomembne lastniške deleže v Pivovarni Laško, d. d. Infond Holding, d. d., Maribor od dne 5. 8. 2009 ni več večinski lastnik Pivovarne Laško, d. d.

2010

Nadzorni svet Pivovarne Laško, d. d., je dne 23. 4. 2010 potrdil izhodišča novega poslovnega modela in reorganizacije Skupine Laško, ki ga je pripravila in predložila uprava družbe, ter potrdil izhodišča Strategije rasti Skupine Laško do leta 2014 na segmentu pijač. Nov poslovni model predvideva preoblikovanje Skupine Laško v pogodbeni koncern in nato v enotno podjetje.

3. TRAJNOSTNI RAZVOJ

3.1 Upravljanje s človeškimi viri v Skupini Laško

V SKUPINI LAŠKO SE ZAVEDAMO, DA SO ZAPOSLENI VIR NAŠE KONKURENČNE PREDNOSTI. S SVOJIM ZNANJEM, PRIZADEVNOSTJO IN SPOSOBNOSTJO VSAKODNEVNO PRIPOMOREJO K DOBRI KVALITETI IN S TEM K ZADOVOLJSTVU KUPCEV NAŠIH IZDELKOV.

Za vodenje uspešne skupine, ki ustvarja vodilne blagovne znamke z dodano vrednostjo za kupce in lastnike, potrebujemo prave ljudi. Z odgovornim in okolju prijaznim poslovanjem stremimo k doseganju vrhunskih rezultatov. Zato smo v letu 2012 naredili nekaj ključnih korakov v kadrovske strategiji. Naš pristop je povečati znanje in sposobnosti zaposlenih skozi praktično delo, izobraževanje in usposabljanje ter kulturo, ki nagraduje ljudi glede na dosežene rezultate. Vpetost v velik sistem Skupine Laško omogoča zaposlenim veliko možnosti za poklicni in osebni razvoj.

3.1.1 ZAPOSLOVNA POLITIKA

Na osnovi reorganizacije poslovanja in optimizacije procesov, boljše tehnološke opremljenosti družb in izboljšane izobrazbene strukture zaposlenih sistematično znižujemo število zaposlenih v zadnjih letih. Pri tem upoštevamo strategije posameznih družb in celotne Skupine ter tudi obremenitve posameznika in zahtevnosti delovnega procesa. Ključnega pomena sta tudi dobro sodelovanje, ki smo ga tekom let razvili s predstavniki zaposlenih, ter strogo spoštovanje delovnopravne zakonodaje.

3.1.2 RAZVOJ KADROV

V letu 2012 smo v Pivovarni Laško, d. d., Pivovarni Union, d. d., in Radenski, d. d., uspešno zaključili projekt uvedbe nove sistemizacije. S tem smo dosegli pogoje za nadaljnji intenzivni razvoj kadrov. Nova sistemizacija, ki je stopila v veljavo oktobra, izenačuje pravice in pogoje za vse zaposlene v teh družbah z:

- ☞ novo enotno Podjetniško kolektivno pogodbo za vse tri družbe,
- ☞ novo sistemizacijo delovnih mest, ki prinaša poenotenje nabora in opisov delovnih mest ter njihove uvrstitve v plačilne razrede,
- ☞ variabilnim sistemom nagrajevanja glede na delovno uspešnost posameznika.

Na osnovi navedenega bomo v letu 2013 uvedli letne razgovore za vse zaposlene, ki bodo osnova za nagrajevanje, načrtovanje posameznikove karijerne poti ter dodatno usposabljanje zaposlenih in razvoj ključnih kompetenc, pomembnih za Skupino.

Skupina Laško je na koncu leta 2012 zaposlovala 1.592 ljudi. Število zaposlenih po posameznih družbah v Skupini je naslednje:

Število zaposlenih po družbah
v Skupini Laško na dan 31. 12. 2012

	Število zaposlenih	Delež v %
Pivovarna Laško, d. d.	324	20,3
Radenska, d. d., Radenci	210	13,2
Pivovarna Union, d. d., Ljubljana	367	23,1
Birra Peja, Sh. a., Kosovo	209	13,1
Birra Peja, Sh. p. k., Albanija	1	0,1
Jadranska pivovara - Split, d. d.	18	1,1
Vital Mestinje, d. o. o.	36	2,3
Delo, d. d., Ljubljana	398	25,0
Izberi, d. o. o., Ljubljana	14	0,9
Laško Grupa, d. o. o., Hrvaška	15	0,9
Skupaj	1.592	100,0

Skupno število zaposlenih v letu 2012 v primerjavi z letom 2011 se je zmanjšalo za 228 delavcev, kar je delno posledica prodaje Fructala, do razlike v poročilu pa prihaja tudi zato, ker sta prvič v letno poročilo skupine uvrščeni družbi Birra Peja, Sh. a., Kosovo in Birra Peja, Sh. p. k., Albanija. Realno se je število v skupini znižalo za 41 zaposlenih.

Število zaposlenih
za nedoločen in določen čas

(število zaposlenih)	2010	2011	2012	Razlika 2012-2011
Nedoločen čas	1.707	1.683	1.279	-404
Določen čas	135	114	288	174
Skrajšan delovni čas	21	21	24	3
Pripravniki	4	2	1	-1
Skupaj	1.867	1.820	1.592	-228

Skupno število zaposlenih na dan 31. 12. 2012 znaša 1.592 delavcev, od tega so 1.303 delavci zaposleni za nedoločen delovni čas, 288 delavcev za določen delovni čas, zaposlen pa je tudi 1 pripravnik.

V nadaljevanju prikazujemo izobrazbeno strukturo zaposlenih in starostno strukturo zaposlenih Skupine. Glede na zgoraj navedene spremembe skupne razlike ne prikažejo realnih sprememb v izobrazbeni in starostni sktrukturi zaposlenih.

Realno pa se je v letu 2012 v primerjavi z letom 2011 povečalo število zaposlenih s srednješolsko izobrazbo, z višjo šolo in doktoratom, znižalo pa se je število zaposlenih s poklicno izobrazbo, kar kaže na izboljšano izobrazbeno strukturo v Skupini.

Realno se je tudi povečalo število zaposlenih, starosti med 40 in 50 let, ter število zaposlenih, starosti nad 60 let, kar je posledica omejevanja novih zaposlitev ter nove pokojninske zakonodaje.

Izobrazbena sestava zaposlenih

Na dan 31. 12. 2012 je bila dejanska izobrazbena sestava zaposlenih naslednja:

Število zaposlenih po
Stopnji izobrazbe

(izobrazba)	2010	2011	2012	Razlika 2012-2011
Osnovnošolska	299	286	201	-85
Poklicna izobrazba	439	428	355	-73
Srednja šola	571	553	515	-38
Višja strokovna izobrazba	176	174	130	-44
Univerzitetna + visoka izobrazba	347	342	351	9
Magisterij	32	34	34	-
Doktorat	3	3	6	3
Skupaj	1.867	1.820	1.592	-228

Starostna sestava zaposlenih

Na dan 31. 12. 2012 je bila dejanska starostna sestava zaposlenih naslednja:

Število zaposlenih po
starostnih razredih

(starost)	2010	2011	2012	Razlika 2012-2011
Manj kot 30 let	130	135	101	-34
od 30 do 40 let	506	517	422	-95
od 41 do 50 let	740	718	606	-112
od 51 do 60 let	474	438	433	-5
nad 60 let	17	12	30	18
Skupaj	1.867	1.820	1.592	-228

3.1.3 SKRB ZA ZADOVOLJSTVO ZAPOSLENIH

Zaposleni v Skupini Laško so bili v letu 2012 deležni dodatnih ugodnosti, kot so:

- ☞ plačevanje premije za dodatno pokojninsko zavarovanje vsem zaposlenim za nedoločen čas,
- ☞ nastanitve po ugodnih cenah v naših počitniških kapacitetah, ki se nahajajo na morju, v hribih in v termalnih zdraviliščih,
- ☞ ažurno ozaveščanje, skrb in usposabljanje za varstvo in zdravje pri delu, urejeno delovno okolje in redni zdravniški pregledi.

Prav tako smo zaposlenim omogočili sodelovanje in dajanje koristnih predlogov za izboljšave ter razvoj tako na ravni organizacijske enote kot na ravni družbe kot celote.

3.1.4 IZOBRAŽEVANJE

Izobraževanje je usmerjeno v razvoj specifičnih kompetenc kadrov, ki so pomembne za uspešno poslovanje naših družb. S tem namenom smo sredstva za izobraževanje namenili predvsem v ciljno usmerjene seminarje, tečaje in dodatna izpopolnjevanja. Zaposlenim smo omogočili izobraževanje s področja informatike, tujih jezikov, varstva okolja, zakonodaje in ostalih specifičnih znanj po področjih dela.

Glede na starostno strukturo naših zaposlenih smo v letu 2012 izvedli izobraževanja in usposabljanja kadrov, ki so strejši od 50 let.

Kot družbeno odgovorno podjetje in ker se zavedamo pomena razvoja mladih potencialov, smo preko razpisa in s posebnim selektivnim postopkom izbrali najboljših 10 študentov, ki prejemajo naše kadrovske štipendije. Izplačujemo pa tudi socialne štipendije 7 osnovnošolcem in dijakom, ki jim pomagamo priti do potrebne izobrazbe.

3.1.5 VARSTVO IN ZDRAVJE PRI DELU

Zaposlene redno ozaveščamo na področju pomena varnih in zdravih delovnih pogojev ter jim take pogoje tudi zagotavljamo. Redno jih tudi oskrbujemo s predpisano varovalno opremo in zaščitnimi sredstvi. Pomembno vlogo pri zmanjševanju delovnih nezgod imajo redni pregledi delovnih mest, nadzor nad koriščenjem delovnih in zaščitnih oblačil ter opozarjanje na nevarnosti na delovnem mestu. Zagotavljamo redna usposabljanja za varstvo in zdravje pri delu, urejeno delovno mesto in izvajamo redne zdravniške preglede.

3.2 Komuniciranje

PIVOVARNA LAŠKO JE V LETU 2012 NADALJEVALA S KOMUNIKACIJSKO STRATEGIJO SISTEMATIČNE DVOSTRANSKE KOMUNIKACIJE MED PODJETJEM IN NJENIM INTERNIM TER EKSTERNIM OKOLJEM. VEČJI POUDAREK KOT V PRETEKLIH LETIH SMO NAMENILI KOMUNICIRANJU PREKO DRUŽBENIH OMREŽIJ.

Pivovarna Laško je v letu 2012 nadaljevala s komunikacijsko strategijo sistematične dvostranske komunikacije med podjetjem in njenim internim ter eksternim okoljem. Ekipa Pivovarne Laško je komuniciranje izvajala v skladu z načrtom ter prilagajala taktike in orodja interesom različnih javnosti, ki vplivajo na poslovanje družbe. Večji poudarek kot v preteklih letih smo namenili komuniciranju preko družbenih omrežij.

3.2.1 KOMUNICIRANJE Z VLAGATELJI

Pivovarna Laško skladno z zakonom obvešča vlagatelje in potencialne vlagatelje z zadostnimi, natančnimi in pravočasnimi informacijami. Informacije v okviru politike razkrivanja informacij zajemajo uspešnost poslovanja družbe v preteklosti in strategijo razvoja družbe v prihodnje.

Delnice Pivovarne Laško kotirajo na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev, zato je družba zakonsko zavezana k objavi predpisanih informacij na spletnih straneh Ljubljanske borze (seonet.ljse.si), prav tako pa te informacije objavi tudi na spletnih straneh podjetja.

Med aktivnosti komuniciranja z vlagatelji in potencialnimi vlagatelji sodijo redne skupščine podjetja, novinarske konference, sklicane z namenom poročanja o medletnih in letnih poslovnih rezultatih, individualni sestanki predstavnikov podjetja s predstavniki investicijskih družb ter večjih delničarjev in objava medletnih in letnih poročil v tiskanih medijih ter na spletnih straneh družbe.

3.2.2 KOMUNICIRANJE Z MEDIJI

Podjetje Pivovarna Laško s sporočili za medije o svojih dejavnostih, poslovanju, načrtih in strateških usmeritvah redno obvešča medije. Odnosi z mediji temeljijo na načrtovanem, dvosmernem sodelovanju, pravočasnem ter sprotnem odzivanju na vprašanja novinarjev v skladu z veljavnimi etičnimi standardi stroke odnosov z javnostmi. Za še boljšo komunikacijo smo v letu 2012 namenili dodatno pozornost družbenim omrežjem.

3.2.3 KOMUNICIRANJE S KUPCI

V letu 2012 je bil kupcem Pivovarne Laško že četrto leto na voljo Klicni center, v katerem so na brezplačni telefonski številki 080 1825 na voljo operaterji, ki sprejemajo naročila kupcev za vse izdelke Skupine Laško. Klicni center je lociran na Distribucijskem centru Skupine Laško v Ljubljani in sprejema naročila za vse distribucijske kanale (trgovina, gostinstvo in ustanove). V štirih letih delovanja so ga kupci sprejeli kot eno ključnih orodij za naročanje izdelkov, saj je naročanje enostavnejše in uporabnikom prijaznejše.

3.2.4 KOMUNICIRANJE Z ZAPOSLENIMI

Ob zdravih medsebojnih odnosih je komuniciranje z zaposlenimi eden bistvenih elementov za doseganje dobrih poslovnih rezultatov družbe. Ob primerni implementaciji internih komunikacijskih načrtov zagotavlja zadostno informiranost, motivacijo in zadovoljstvo zaposlenih. V Pivovarni Laško zaposlene sprotno seznanjamo s pomembnimi informacijami in obvestili za javnost. Na najbolj frekvenčnih točkah v podjetju so na voljo oglasne table, v zadnjih letih pa strmo narašča pomen obveščanja preko interneta. Pomembno orodje internih komunikacij sta tudi intranet Pivovarne Laško in intranet Skupine Laško. Raba tega orodja se v zadnjih letih povečuje, saj se povečujejo tudi potrebe po komuniciranju med različnimi organizacijskimi oddelki in mešanimi projektnimi timi. Intranet omogoča zainteresiranim dostop do skupne rabe določenih dokumentov. Kot komunikacijsko orodje bistveno prispeva k učinkovitosti poslovnih procesov.

V štirih letih po ponovnem začetku izhajanja internega glasila Pivovarne Laško Laški pivar, ki je namenjeno zaposlenim v Pivovarni Laško in sodelavcem v Skupini Laško, pošiljamo pa ga tudi drugim zainteresiranim, se je glasilo uveljavilo kot eno ključnih orodij informiranja internih in drugih zainteresiranih javnosti. Zaposleni ga prejema v elektronski obliki, na petih točkah v podjetju in dveh točkah v drugih hčerinskih podjetjih je na voljo tiskana izdaja, ki jo prejema tudi upokojenci Pivovarne Laško, novinarji in predstavniki drugih pomembnih javnosti. Za zainteresirane je v obliki datoteke na voljo na spletni strani Pivovarne Laško.

3.3 Odgovoren odnos do družbenega okolja

KLJUB ZELO ZAHTEVNEMU GOSPODARSKEMU OKOLJU, V KATEREM SO DRUŽBE DELOVALE V LETU 2012, SMO NADALJEVALI S PROJEKTI, KI ZMANJŠUJEJO OKOLJSKI ODTIS DRUŽB, Z ZMANJŠEVANJEM IN RACIONALIZACIJO PORABE NARAVNIH VIROV TER ENERGIJE.

Spodbujanje družbene odgovornosti je ena najpomembnejših tradicionalnih vrednot, ki jo gojijo družbe Skupine Laško. Kljub zelo zahtevnemu gospodarskemu okolju, v katerem so družbe delovale v letu 2012, smo nadaljevali s projekti, ki družbe Skupine Laško trdno umeščajo v okolja, v katerih delujejo. V družbah smo tako nadaljevali s projekti, ki zmanjšujejo okoljski odtis družb, z zmanjševanjem in racionalizacijo porabe naravnih virov ter energije. V družbah pijačnega dela Skupine zmanjšujemo tudi gramature plastenk ter spodbujamo projekte njihove reciklaže in tako še dodatno prispevamo k zmanjševanju obremenjevanja okolja.

Družbe Skupine Laško so bile tudi v letu 2012 največji sponzor slovenskega športa in so na ta način prispevale svoj kamenček v mozaiku športnih uspehov slovenskih olimpijcev ter športnih ekip in posameznikov tudi na drugih tekmovanjih. V omenjenem letu so bile tako družbe Skupine Laško aktivno vključene pri uspehih Nogometnega kluba Maribor, organizaciji Svetovnega prvenstva v hokeju v Ljubljani, Olimpijskih igrah v Londonu, uspehu rokometašev Rokometnega kluba Celje Pivovarna Laško in še pri mnogih drugih projektih.

V letu 2012 je Pivovarna Laško tudi formalno prevzela organizacijo največje turistično-zabavne prireditve v Sloveniji, Pivo in cvetje, ki ji zadnja leta dajemo nov zagon in vsebinsko dodano vrednost za množice gostov, ki si jo pridejo ogledat že desetletja. Dodobra se je med pohodniki utrdila tudi Zlatorogova transverzala ponosa, prvič pa smo zagnali tudi projekt Mecenstva sodobni slovenski glasbi, ki je doživel med glasbeniki izjemen odziv, saj smo prejeli več kot 180 prijav na razpis.

Družbe Skupine Laško še naprej aktivno podpirajo tudi civilnodružbene organizacije, bodisi lokalnih okolij bodisi na državni ravni.

3.4 Varovanje okolja

NAMEN VARSTVA OKOLJA JE SPODBUJANJE IN USMERJANJE TAKŠNEGA DRUŽBENEGA RAZVOJA, KI OMOGOČA DOLGOROČNE POGOJE ZA ČLOVEKOVO ZDRAVJE, POČUTJE IN KAKOVOST NJEGOVEGA ŽIVLJENJA TER OHRANJANJE BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI.

Stanje okolja je posledica mnogih pritiskov na okolje, ki se kažejo predvsem skozi človeške dejavnosti. Največkrat se kaže preko emisij snovi in energij v okolje (vode, zrak, tla) ter odpadkov. Namen varstva okolja je spodbujanje in usmerjanje takšnega družbenega razvoja, ki omogoča dolgoročne pogoje za človekovo zdravje, počutje in kakovost njegovega življenja ter ohranjanje biotske raznovrstnosti.

Okoljsko odgovorne družbe konstantno zmanjšujejo vpliv na življenjsko okolje kot posledico svojega delovanja. Strategija trajnostnega razvoja na področju ekološke učinkovitosti mora biti ena od strateških usmeritev družbe, ki jo izvajajo prav vsi zaposleni. V Skupini Laško stalno povečujemo izkoristke surovin, zmanjšujemo kalo in izmet v proizvodnji ter izboljšujemo ekološke vplive na okolje, kar dokazano prinaša dolgoročne rezultate, ki se odražajo v dolgoročno boljšem poslovnem rezultatu, predvsem pa v krepitvi ugleda in prepoznavnosti blagovnih znamk.

Pri investicijah v tehnologijo so pomembni kriteriji pri izbiri dobavitelja tudi energetske in ekološke karakteristike. Določen delež prihodkov namenimo za direktne okoljske stroške poslovanja.

Visoka okoljska zavest, izobraževanje strokovnih kadrov in praktično izvajanje procesov pri vseh zaposlenih so pot do vzpostavitve učinkovitega sistema ravnanja z okoljem. Uporaba EKO-tehnoloških rešitev je pomembna za celoten poslovni proces v družbi.

3.4.1 EKOLOŠKO POROČILO PIVOVARNE LAŠKO, d. d.

Uspešno smo nadaljevali projekt **dodajanja svežega odpadnega kvasa v tehnološke odpadne vode**. V letošnjem letu smo še povečevali dodane količine kvasa, ki smo ga pripeljali tudi iz Pivovarne Union, in s tem dosegli maksimalne možne količine predelanega kvasa na anaerobnem reaktorju. Proizvodnja bioplina iz čistilne naprave pa je, kot obnovljivi vir toplotne energije za proizvodnjo pare v kotlarni, predstavljala 423.000 m³ oz. že skupno 16 % porabe zemeljskega plina.

Anaerobna čistilna naprava Pivovarne Laško nadaljuje z rednim obratovanjem in zagotavlja **ustrezno čiščenje celotne količine nastalih tehnoloških odpadnih vod**. S strani ZZV Maribor se redno izvaja monitoring vtoka in iztoka iz čistilne naprave, ki ugotavlja visoko stopnjo očiščenja.

S strani ARSO nam je bila izdana odločba o spremembi OVD, ki kot glavni točki ukinja postopek sušenja kvasa in dovoljuje povečano količino izpusta hladilnih odpadnih vod. V predpisanih rokih smo posredovali vsa zahtevana poročila na Agencijo republike Slovenije za okolje. V letu 2012 smo izvedli **monitoring emisij snovi v zrak ter meritve obremenitev okolja s hrupom**, ki so izkazale vrednosti emisij in obremenitev v skladu s predpisanimi vrednostmi ter okoljevarstvenim dovoljenjem. Meseca maja je bil izveden

tudi redni letni okoljski inšpekcijski pregled, kjer je bilo ugotovljeno zelo dobro urejeno stanje na področju ekologije, izrečena nam je bila le ena pripomba v zvezi z označevanjem kontejnerjev za ločeno zbiranje odpadkov.

Z energetske naprave smo v celoti zadovoljevali potrebe tehnološkega procesa, in sicer v okviru normativov za tovrstne namene. Ravno tako smo na področju energetike z nadzori nastalih emisij, kot posledica pretvorbe energije, strmeli k čim nižjim enotam oz. bili s preverjenimi meritvami v okviru enot, ki so zakonsko predpisane.

Za kompletno proizvodnjo in ostale funkcije smo izmerili specifično porabo električne energije 13,2 kWh/hl piva. Specifična poraba nabavljenega zemeljskega plina pa je znašala 2,9 Sm³/hl prodanega piva in je za 10 % manjša glede na preteklo leto.

Poraba naravnih virov v Pivovarni Laško, d. d. (načrpana in kanalizirana voda)

	Merska enota	Kumulativa 2012	Kumulativa 2011	Indeks 12/11
Voda porabljena	m ³	628.406	562.365	111,7
Voda kanalizirana na ČN	m ³	387.483	392.502	98,7
Elektrika	MWh	12.912	13.214	97,7
Plin	Sm ³	2.810.384	3.085.886	91,1
Emisije CO ₂	t	5.296	5.807	91,2

V projektu CIP-optimizacije v polnilnici piva smo izvedli spremembe programov čiščenja proizvodne opreme s poudarkom na izboljšanju učinkovitosti čiščenja opreme in zmanjšanju porabe vode.

V področju proizvodnje in polnjenja piva **konstantno znižujemo porabo sveže vode** v skladu z dobro prakso in podporo ustreznih meritev. V preteklem letu smo zabeležili specifično porabo sveže vode 6,68 hl/hl prodanega piva in vode. Nekoliko višja poraba vode je posledica uvedbe novih, tehnološko zahtevnih izdelkov na tržišče, katerih posledica je visoka poraba vode za čiščenje in proizvodnjo.

Sistem ločenega zbiranja odpadkov na področju celotnega podjetja deluje dobro, kar dokazuje ponovno **zmanjšana količina direktno odloženih komunalnih odpadkov**. To smo dosegli predvsem s še striktnjšim ločevanjem določenih bioodpadkov, odpadkov, katerih možna predelava je sežig, in mešanih odpadkov iz upravne zgradbe.

V avgustu smo podpisali pogodbo s podjetjem Dinos, d. d., za kompletni prevzem in predelavo ločeno zbranih frakcij odpadne embalaže in ostalih sekundarnih surovin, ki jih zbiramo v družbi.

V začetku leta smo pridobili oceno odpadka za odpadni kiselgur, ki predvideva možnost kompostiranja tega odpadka, kar se je izvajalo do zaprtja deponije Strensko. Trenutno izvajamo začasno skladiščenje odpadka do pridobitve okoljevarstvenega dovoljenja za kompostarno v lasti Komunale Laško. Nato bomo nadaljevali s kompostiranjem tega odpadka skupno z ostalimi biorazgradljivimi odpadki, ki nastajajo v občini.

V tem obdobju smo poleg rednih vzdrževalnih del največ pozornosti posvečali izgradnji vodovoda Vrh–Radoblje–Strensko. To je vodovod, ki se **delno financira iz evropskih**

sredstev. Vodovod obsega izgradnjo 10 vodohranov, rekonstrukcijo 2 vodohranov, izgradnjo 3 črpališč, izgradnjo 40 km cevovodov ter ostalih elementov za nemoteno delovanje sistema. Vodovod se navezuje na vodovode Trije studenci, Rimske Toplice in Laško, oskrboval pa bo približno 240 gospodinjstev.

Kljub ne najbolj ugodnim hidrometeorološkim razmeram v poletnih mesecih smo v vodovodnih sistemih, s katerimi upravljamo, zagotavljali zadostne količine vode, čeprav so se na sistemu Trije studenci že začele pojavljati težave. Tu je predvidena nova vrtina, ki naj bi bila izvedena v začetku leta 2013 in bo bistveno povečala zanesljivost vodooskrbe tudi v sušnih obdobjih.

V okviru preventivnih ukrepov zagotavljanja zdravstvene ustreznosti pitne vode izvajamo redne obhode vodovodnih objektov, imamo pa vzpostavljen tudi **daljinski nadzor določenih objektov**. Redno čiščenje in vzdrževanje objektov vodovoda izvajamo preventivno po izdelanem HACCP-načrtu in o tem vodimo tudi potrebne evidence.

Poleg rednega vzdrževanja smo v preteklem letu opravili tudi naslednja večja vzdrževanja dela:

- ✎ izdelava idejnega projekta vodovoda Jepihovec–Rimske Toplice–Laško,
- ✎ nadaljevanje urejanja katastra vodovod s podjetjem Kaliopa,
- ✎ obnova vodovoda s kanalizacijo na Podšmihelu,
- ✎ prisotnost pri gradnji vodovoda Trobni dol,
- ✎ priprave za gradnjo vrtine Trije studenci TS2,
- ✎ dela pri izgradnji vodovoda na območju Majlande in tovarne postaje v Zidanem Mostu,
- ✎ zagon telemetrije Pristava–Rudnik–sistem Laško,
- ✎ urejanje bran pri zajetju Trije studenci,
- ✎ sanacija vodohranov Tovsto, Gozdec I. in Gozdec II.,
- ✎ urejanje pralnih korit na zajetjih Jožefa in Govce v Rudniku ter
- ✎ izvedba odseka vodovoda v Šentrupertu.

3.4.2 EKOLOŠKO POROČILO PIVOVARNE UNION, d. d., LJUBLJANA

Pivovarna Union, d. d., pri svojem poslovanju namenja veliko pozornost tudi skrbi za okolje. V svoji okoljski politiki smo se zavezali, da bomo nenehno izboljševali ravnanje z okoljem ter preprečevali onesnaženje in izpolnjevali zakonske zahteve, ki se nanašajo na ravnanje z okoljem.

Redni letni **okoljski inšpektorski pregled** smo v letu 2012 uspešno opravili. Ugotovljeno je bilo, da obrat deluje skladno s predpisano okoljevarstveno zakonodajo. Podana je bila le zahteva, da moramo z letom 2013 v izračunu okoljske dajatve za embalažo in za izračun embalažnine upoštevati tudi sekundarni tip embalažnega materiala iz izvoza (ovojna folija in vmesni kartoni pri dobavah pločevink in steklenic) ter kronske zaporke za povratno embalažo. Prijavljati moramo tudi povratne steklenice in palete, ki jih prvič predamo na slovenski trg. Nevtralizacijska naprava deluje ustežno,

parametri odpadnih vod iz pivovarne ustrezajo postavljenim normativom v Okoljevarstvenem dovoljenju (OVD).

Tudi v letu 2012 smo se sistematično ukvarjali z **zmanjševanjem emisij v okolje**. Projekti, ki smo jih peljali v letu 2012, so bili: nadaljevanje rekuperacije odpadnih vod, optimiziranje števila pranj v proizvodnji piva, impliciranje novih tehnologij v avtomatiziranih pranjih in redno spremljanje koncentracij kemikalij za avtomatska pranja.

Nadaljevali smo s **projektom CSRE** (ciljno spremljanje rabe energije), ki bo omogočal učinkovito spremljanje in optimiziranje energetskih procesov. S tehnološkimi spremembami pri proizvodnji piva in izboljšavami pri distribuciji energije do porabnikov smo zmanjšali porabo zemeljskega plina in elektrike. Glede na leto 2011 se je poraba zemeljskega plina zmanjšala za 15 %, poraba elektrike pa za 6 %. Zaradi zmanjšanje porabe zemeljskega plina so se zmanjšale tudi emisije ogljikovega dioksida v ozračje, kar pomeni nižje stroške pri plačilu okoljske takse. Sistem bo omogočal kakovostnejše spremljanje njihove porabe, saj se bodo vsi podatki beležili v enotni podatkovni bazi.

Monitoring emisij plinov, ki se generirajo pri obratovanju kotlov v energetiki, je pokazal, da sta parametra dušikovi oksidi (NOx) in ogljikovi oksidi (COx) nad zgornjo dovoljeno mejo, ki nam jo določa OVD (normativne vrednosti v dovoljenju so se spremenile v letu 2012). V letu 2012 smo zato nadaljevali z aktivnostmi pri pripravi terminskega načrta za novo kotlovnico. Nova tehnologija obratovanja kotlov bo pomenila nižje koncentracije emitiranih plinov v ozračje, bodo pa energetsko bolj učinkoviti, zato bo poraba energentov nižja. Vse omenjene argumente smo posredovali na Agencijo Republike Slovenije za okolje (ARSO) in na Inšpektorat RS za okolje, odgovor in spremembo OVD-ja pričakujemo v prvi polovici leta 2013.

Na Agencijo Republike Slovenije za okolje (ARSO) smo v letu 2012 podali predloge za **spmembe veljavnega OVD-ja**. Monitoring emisij TOC (skupni organski ogljik) je pokazal, da so emisije v veljavnem dovoljenju presežene. Predlagali smo, da se v OVD zavede parameter masnega pretoka (izražena količina emisij) in ne koncentracija. Upravni postopek v letu 2012 še ni bil zaključen, odgovor in spremembo OVD-ja pričakujemo v prvi polovici leta 2013.

Opravili smo redni **monitoring hrupa**, v sklopu katerega je pooblaščen izvajalec naredil tako imenovane strateške karte hrupa, s katerimi smo ovrednotili vpliv Pivovarne Union, d. d., na okoliške objekte. Na nobenih merilnih mestih emisije hrupa za kategorizacijo pivovarne niso bile presežene, zato sanacije na objektu pivovarne niso potrebne.

V letu 2012 smo izpeljali tudi **priglasitev nove sevalne naprave** na polnilni liniji za pločevinke D2. Urad RS za jedrsko varnost nam je za to napravo izdal uporabno dovoljenje. Za ostale naprave z viri sevanja je bilo dovoljenje za njihovo uporabo podaljšano.

V letu 2012 smo začeli s pripravami in zbiranjem podatkov za pripravo internega novega načrta (obdobje 2013 do 2017) za **gospodarjenje z odpadki** na celotni lokaciji Pivovarne Union, d. d. Glavni cilj je postaviti učinkovitejši sistem, ki bo zmanjšal količino

proizvedenih mešanih odpadkov. Zato bomo vzpostavili sistem ločenega zbiranja mešane odpadne embalaže, ki nastane na posameznih lokacijah upravne stavbe. V letu 2012 smo na ekološkem otoku kupili novo prešo za stiskanje odpadnih frakcij. Dosledno smo tudi začeli upoštevati pravila, ki jih odreja Pravilnik o ravnanju z odpadno embalažo. Tako smo vso odpadno embalažo, ki jo dobavimo od slovenskih dobaviteljev, začeli predajati dobaviteljem. Količina odpadnih frakcij (mešana plastika) se je s tem ukrepom zmanjšala, kar je pomenilo tudi nižje stroške.

Poraba naravnih virov v Pivovarni Union, d. d. (načrpana in kanalizirana voda)

	Merska enota	Kumulativa 2012	Kumulativa 2011	Indeks 12/11
Voda načrpana	m ³	598.902	668.108	89,6
Poraba rekuperirane vode	m ³	28.127	29.064	96,8
Kanalizirana voda na merskem jezu	m ³	498.057	552.203	90,2
Količina padavinske vode na površino PU	m ³	49.525	36.922	134,1
Poraba električne energije	MWh	18.092	19.186	94,3
Poraba zemeljskega plina	Sm ³	3.561.431	4.202.312	84,7
Proizvedena količina CO ₂ z naslova delovanja kurilnih naprav	t	6.767	7.984	84,8

Trend nadaljevanja padanja **porabe energentov in vodnih virov** se kaže tudi v letu 2012. V največji meri je posledica optimiziranja procesov v energetiki, tudi v vpeljevanju t. i. tehnologije "green light" (varčne žarnice, senzorji) pri zagotavljanju električne energije.

V preteklih letih smo konstanto beležili trend zmanjševanja specifične **porabe vode** za proizvodnjo piva, v letu 2012 je ostala na ravni leta 2011. Zaradi večje količine padavin, zlasti nadpovprečne v mesecih septembru, oktobru in novembru, je specifična poraba večja, kot smo pričakovali. Poraba rekuperirane vode na letni ravni je nekoliko nižja kot v letu 2011. Kljub novim porabnikom te vode v energetiki porabljene vode ne bo več, zlasti zaradi nižanja potreb po odvajanju odvečne toplote. V letu 2013 načrtujemo programske spremembe pri avtomatskem pranju objektov v varilnici, pričakujemo nižjo porabo vroče vode, nižjo porabo lužine in manjšo porabo energije. V letu 2012 smo uspeli zmanjšati tudi porabo različnih kemikalij od 3 do 20 %.

3.4.3 OKOLJSKO POROČILO RADENSKE, d. d., RADENCI

Okoljsko tematiko v Radenski upoštevamo že vrsto let; že tudi pred začetkom uvajanja standarda ISO 14001, ker smo odvisni od naravnega bogastva – naravnih mineralnih vod. Že v poslanstvu se kaže naša povezanost z okoljem, naravo. Pod blagovno znamko Radenska namreč naravno bogastvo tega okolja, naravne mineralne vode, spreminjamo v tržno zanimive, kakovostne in uspešne proizvode.

Projekti, ki pokrivajo okoljevarstveno delovanje v letu 2012, so bili:

- aktivnosti na področju vrtin (revidiranje odloka o zaščiti vodovarstvenih pasov, določitev kroga potencialnih onesnaževalcev, ukrepanje proti onesnaževalcem);

- ☞ sodelovanje z lokalnimi in državnimi organi na zakonodajnem področju;
- ☞ zaščita vodnih virov – skladnost z zakonodajo;
- ☞ ureditev označevanja vodovarstvenih pasov v skladu z zakonodajo in predlog ureditve celostne podobe vrtin,
- ☞ sanacija vrtine V-D – Zemljičeva vrtina;
- ☞ sanacija oz. likvidacija vrtine V-28 zaradi dotrajanosti,
- ☞ pridobitev koncesij za črpanje naravnih mineralnih, izvirskih in pitnih voda;
- ☞ optimizacija teže plastenk oz. predoblik,
- ☞ uporaba recikliranega PET-materiala;
- ☞ zmanjševanje in optimirajne pakirnih materialov,
- ☞ spremljanje in optimizacija energentov ter energetske pregled;
- ☞ monitoringi naravnih mineralnih vod, pitne oz. tehnološke vode in odpadnih voda,
- ☞ obnova/menjava dotrajanih vrat po polnilnici;
- ☞ pregled in zamenjava dotrajanih delov omrežja komprimiranega zraka in CO₂;
- ☞ evidenca količin črpanja in porabe CO₂;
- ☞ iskanje novih tehnoloških rešitev za zmanjševanje količine odpadkov;
- ☞ meritve in po potrebi sanacija hrupa v proizvodnih prostorih.

Redni letni okoljski inšpektorski pregled je bil tudi v letu 2012 **uspešno opravljen**. Ugotovljeno je bilo, da obrat deluje skladno s predpisano okoljevarstveno zakonodajo in izdanim okoljevarstvenim dovoljenjem, podani sta bili dve opazki.

Zaradi ugotovitve inšpektorja za okolje, da merilna mesta na dveh plinskih kotlih nista v skladu s standardom SIST EN 15259 (zaradi dimenzij dimnika), bomo na ARSO poslali vlogo za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja. Omenjena napaka ni relevantna, saj je monitoring emisij plinov, ki se generirajo pri obratovanju kotlov v energetiki, pokazal, da so vsi parametri precej **pod mejnimi dopustnimi vrednostmi**.

Prav tako se je pri pregledu podatkov za embalažo, dano na trg, ugotovilo manjše razhajanje pri količinah, posredovanih na DROE in CURS. Razlika je bila minimalna – zaradi zaokroževanja in podajanja podatkov v kg oz. v tonah. Podatke smo že uskladili in o tem obvestili inšpektorat.

Novembra 2012 smo opravili meritve hrupa v okolju. S tem smo preverili vpliv Radenske na onesnaževanje s hrupom na okolico in okoliške objekte Radenske. Meritve so pokazale, da Radenska **s hrupom ne onesnažuje okolice** oz. da so vsi parametri znotraj dovoljenih.

V letu 2012 smo podaljšali dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti, ki velja do 15. 10. 2017. Dovoljenje za uporabo virov sevanja so veljavna do 14. 9. 2014. Dovoljenje nam je izdala Uprava RS za jedrsko varnost.

V letu 2012 smo dve napravi, skladno s 14. členom Pravilnika o ravnanju z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom (Ur. l. RS, št. 49/2006), prenesli lastniško na ARAO, št. 04-04-026-000/00235.

V letu 2012 nam je ZVD Ljubljana pregledal vire sevanja in izdal poročilo o pregledu dveh zaprtih virov sevanja, poročilo o pregledu rentgenskega aparata in dve poročili o odpisanem viru sevanja.

Okoljevarstveno delovanje Radenske je povezano z izvajanjem okoljskih ciljev iz prejšnjih let ter tekočih ciljev v letu 2012. Cilji so bili naravnani v smeri **zniževanja obremenitev okolja** z odpadnimi vodami, odpadki in racionaliziranjem porabe energentov. Nekateri programi za doseganje ciljev (predvsem tisti, ki so vezani na investicije) bodo zaradi projekta zmanjševanja stroškov v Skupini Laško nekoliko okrnjeni oz. preneseni v naslednja poslovna oz. investicijska obdobja.

Okoljski cilji so tako, kot tradicionalno, naravnani v smeri **zaščite vodnih virov**, zniževanja obremenitev okolja z odpadnimi vodami, gospodarnega ravnanja z odpadki, zmanjševanja emisij v ozračje in racionalizacije porabe energentov.

Začeli smo z energetskim pregledom procesov v podjetju. Predvidoma do sredine marca 2013 bo energetski pregled končan in izdelano bo zaključno poročilo s predlogi izboljšav, in sicer z namenom učinkovitejše rabe energije in optimizacije energetskih procesov. Glede na leto 2011 se je poraba električne energije zmanjšala za 3 %, specifična poraba na enoto pa za 4 %. Poraba zemeljskega plina se je zmanjšala za 7 %, specifična poraba na enoto pa za 6 %.

Trend nadaljevanja padanja porabe energentov se kaže tudi v letu 2012. V veliki meri je posledica optimiziranja procesov v energetiki, tehnologiji in proizvodnji, manjši del pa se nanaša na zmanjšan obseg delov proizvodnje. Zmanjšal se je tudi trend specifične porabe vode za proizvodnjo in s tem posledično za kanalščino.

Odpadki

V Radenski, d. d., z odpadki ravnamo **skladno z zakonodajo** ter po priporočenem sosledju: ločeno zbiranje odpadkov, zmanjševanje količin, ponovna uporaba, predelava, odstranjevanje.

Za zmanjšanje volumna odpadnih folij in papirja uporabljamo stiskalnico za stiskanje tovrstnih odpadkov in mlin za mletje plastičnih odpadkov.

Odpadni PET-material, ki nastane med proizvodnjo, recikliramo sami. Vso odpadno plastiko prodamo podjetjem, ki se ukvarjajo z reciklažo tovrstnih materialov.

V vseh proizvodnih in tehnoloških službah ter v skladiščnih in upravnih objektih imamo uveden sistem ločenega zbiranja odpadkov. S tem načinom dosegamo zmanjševanje količin komunalnih odpadkov. Količina komunalnih odpadkov se je v letu 2012 zmanjšala za 16 %.

Večji del odpadne embalaže od slovenskih dobaviteljev se vrača nazaj k dobaviteljem. S tujimi dobavitelji, predvsem z dobavitelji surovin, smo v letu 2012 prešli z nepovratne na vračljivo embalažo.

3.4.4 VAROVANJE OKOLJA V VITALU MESTINJE, d. o. o.

Na področju varovanja okolja vseskozi skrbimo za izvajanje zahtev, ki so definirane v okoljevarstvenem dovoljenju. Tu gre predvsem za izvajanje predpisanega števila monitoringov odpadnih in hladilnih voda, skrbno ravnanje z ostalimi vrstami odpadkov ter za vodenje ustreznih evidenc.

3.4.5 EKOLOGIJA V DRUŽBI DELO, d. d., LJUBLJANA

V skladu s stalno politiko zagotavljanja pogojev za izpolnjevanje zahtev okoljske zakonodaje in upoštevanja predpisov o odpadnih vodah, odpadkih in čistoči zraka ima družba Delo izdelan načrt ravnanja z odpadki, ki ga stalno dopolnjuje ter izboljšuje. Odpadne surovine so predmet reciklaže, v proizvodnji se uporabljajo za okolje in ljudi neškodljivi materiali. V letu 2012 je bila na vzhodni strani tiskarskega središča, ki meji na stanovanjsko sosenko, postavljena protihrupna ograja. S tem je bil vpliv hrupa na okolje zmanjšan za 10 dB.

Prav tako je tiskarsko središče v letu 2012 prešlo na sistem najema čistilnih krp, ki se perejo in ponovno uporabljajo. S tem je zmanjšana količina odpadnih krp za več kot polovico. V sredini leta je velik del tiskovin prešel na izboljšan časopisni papir. Posledica tega je povečanje deleža recikliranih papirjev v proizvodih.

Na področju tehnologije tiskarsko središče še naprej išče rešitve, ki so bolj energijsko učinkovite. S spremembami v tehnološkem procesu izdelave revij je odpadla ena faza – šivanje. To se odraža na zmanjšani porabi električne energije in na količini odpadka.

V procesu izdelave tiskovnih form se trenutno uporabljajo kemikalije za razvijanje le-teh. V jeseni pa so v tiskarni pričeli s poskusi, ki bi izločili uporabo kemikalij za razvijanje. Plošče brez kemikalij naj bi zamenjale obstoječe plošče v roku enega do dveh let.

LETNO POROČILO SKUPINE LAŠKO IN DRUŽBE PIVOVARNA LAŠKO, D. D., ZA LETO 2012

4. RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE LAŠKO

K A Z A L O

4.1 Izjava o odgovornosti uprave	128
4.2 Revizorjevo poročilo	129
4.3 Revidirani konsolidirani računovodski izkazi Skupine Laško	131
4.3.1 Konsolidiran izkaz finančnega položaja	131
4.3.2 Konsolidiran izkaz poslovnega izida	133
4.3.3 Konsolidiran izkaz drugega vseobsegajočega donosa	135
4.3.4 Konsolidiran izkaz sprememb lastniškega kapitala za leto 2012	136
4.3.5 Konsolidiran izkaz sprememb lastniškega kapitala za leto 2011	137
4.3.6 Konsolidirani izkaz denarnih tokov	138
4.4 Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom	140
4.4.1 Splošni podatki	140
4.4.2 Izjava o skladnosti z MSRP	140
4.4.3 Uporaba novih in prenovljenih MSRP ter pojasnil OPMSRP	140
4.4.4 Pomembne računovodske usmeritve	142
4.4.5 Razkritja k posameznim postavkam računovodskih izkazov	154
4.4.6 Finančni inštrumenti in tveganje	189
4.4.7 Poročanje po odsekih	194
4.4.8 Odnosi s povezanimi osebami	197
4.4.9 Prejemki članov organov vodenja in nadzora zaposlencev po individualnih pogodbah	198
4.4.10 Potencialne obveznosti in potencialna sredstva	202
4.4.11 Zneski, porabljeni za revizorja	203
4.4.12 Dogodki po datumu poročanja	204

4.1 Izjava o odgovornosti uprave

Uprava družbe Pivovarna Laško, d. d., je odgovorna za pripravo letnega poročila Skupine Laško ter konsolidiranih računovodskih izkazov za leto 2012 na način, ki daje resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja in izidov poslovanja Skupine in družbe, v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija, in Zakonom o gospodarskih družbah.

Uprava Pivovarne Laško, d. d., potrjuje poslovno poročilo in računovodske izkaze s pojasnili za leto, končano 31. 12. 2012, in izjavlja:

- ☞ da so računovodski izkazi pripravljeni ob predpostavki, da bo Pivovarna Laško, d. d., nadaljevala poslovanje tudi v prihodnje,
- ☞ da dosledno uporablja izbrane računovodske usmeritve in da razkriva morebitne spremembe v računovodskih usmeritvah,
- ☞ da so računovodske ocene pripravljene pošteno in premišljeno ter v skladu z načeli previdnosti in dobrega gospodarja.

Uprava je odgovorna za izvajanje ukrepov, s katerimi zagotavljajo ohranjanje vrednosti premoženja Skupine Laško ter za preprečevanje in odkrivanje prevar ter drugih nepravilnosti.

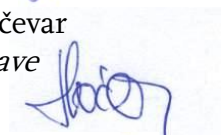
Laško, 4. marec 2013

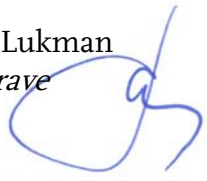
mag. Dušan Zorko
predsednik uprave

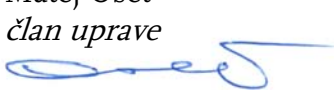
Marjeta Zevnik
članica uprave

Mirjam Hočevar
članica uprave

Gorazd Lukman
član uprave

Matej Oset
član uprave

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe PIVOVARNA LAŠKO d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene konsolidirane računovodske izkaze družbe Pivovarna Laško d.d. in njenih odvisnih družb (v nadaljevanju »skupina«), ki vključujejo izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2012, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz sprememb lastniškega kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju posloводства potreben za pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh konsolidiranih računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da konsolidirani računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v konsolidiranih računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v konsolidiranih računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem konsolidiranih računovodskih izkazov skupine, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja skupine. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju konsolidirani računovodski izkazi podajajo resničen in pošten prikaz finančnega položaja skupine na dan 31. decembra 2012 ter njenega poslovnega izida, izkaza drugega vseobsegajočega donosa in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Poudarjanje zadeve

Opozarjamo na naslednje:

a) Delujoče podjetje

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljeni ob predpostavki, da bo skupina nadaljevala kot delujoče podjetje. Skupina izkazuje na dan 31. decembra 2012 negativni čisti poslovni izid v višini 32.938 tisoč EUR in kot je navedeno v pojasnilu 31.b) *Likvidnostno tveganje* h konsolidiranim računovodskim izkazom, skupina na dan 31. decembra 2012 izkazuje presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi v višini 181.002 tisoč EUR. Navedene okoliščine nakazujejo pomembno negotovost, ki lahko vzbudi bistven dvom v sposobnost skupine nadaljevati kot delujoče podjetje. V pojasnilu 31.b) *Likvidnostno tveganje* h konsolidiranim računovodskim izkazom so obravnavani tudi načrti posloводства obvladujoče družbe v zvezi s temi zadevami. Računovodski izkazi ne vsebujejo morebitnih popravkov, ki bi utegnili biti posledica te negotovosti.

b) Denacionalizacijski zahtevki

Kot je navedeno v pojasnilu 4.4.10. *Potencialne obveznosti* h konsolidiranim računovodskim izkazom, so proti odvisni družbi Radenska d.d. sproženi različni zahtevki za denacionalizacijo. Ker ni možno zanesljivo oceniti prihodnje obveznosti niti napovedati verjetnosti poravnave obveznosti, niso izpolnjeni pogoji za pripoznavanje rezervacij. Pričakuje se dolgotrajni proces razreševanja zahtevkov, ki lahko pomembno vplivajo na prihodnje poslovanje odvisne družbe. Računovodski izkazi ne vsebujejo morebitnih popravkov, ki bi utegnili biti posledica negotovosti, kot je podrobneje navedeno v pojasnilu 4.4.10. *Potencialne obveznosti*.

Naše mnenje v zvezi s poudarjenima zadevama ni prilagojeno.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah

Poslovodstvo je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Naša odgovornost je podati oceno o tem, ali je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v zvezi s tem so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni zgolj na oceno skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi. Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Kristian Milošič
Pooblaščen revizor

Ljubljana, 4. marec 2013

Dušan Hartman
Član uprave

Deloitte.
DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija

4.3 Revidirani konsolidirani računovodski izkazi Skupine Laško za poslovno leto 2012, v skladu z MSRP

4.3.1 KONSOLIDIRAN IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA SKUPINE LAŠKO NA DAN 31. 12. 2012

(v EUR)	Pojasnilo	2012	2011
SREDSTVA			
Dolgoročna sredstva		306.665.682	321.093.374
Neopredmetena sredstva	1	78.549.980	87.017.785
Opredmetena osnovna sredstva	2	194.465.281	180.695.007
Naložbene nepremičnine	3	7.199.033	9.117.703
Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe	4.A	427.413	364.803
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	4.C	1.249.643	1.239.563
Dolgoročna posojila	5	436.335	11.079.110
Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema	6	421.340	751.266
Dolgoročne poslovne terjatve		13.198	125.880
Dolgoročne terjatve za odloženi davek	7	23.903.459	30.702.257
Kratkoročna sredstva brez kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev		203.370.586	248.064.577
Nekratkoročna sredstva za prodajo	8	6.570.939	8.960.939
Zaloge	9	24.287.198	22.079.914
Kratkoročne terjatve iz poslovanja	10.A	46.897.886	46.730.029
Kratkoročne terjatve za preveč plačan davek od dohodka	10.B	1.329.252	407.636
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	11	112.630.152	143.271.798
Kratkoročna posojila	12	9.466.544	5.110.497
Denarna sredstva in denarni ustrezniki	13	2.188.615	21.503.764
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	14	378.648	525.338
Skupaj kratkoročna sredstva		203.749.234	248.589.915
SKUPAJ SREDSTVA		510.414.916	569.683.289

4.3.1 KONSOLIDIRAN IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA SKUPINE LAŠKO NA DAN 31. 12. 2012

(nadaljevanje)

(v EUR)	Pojasnilo	2012	2011
KAPITAL		92.665.202	125.473.457
Kapital lastnikov neobvladujočega deleža	16	7.571.555	7.647.527
Kapital lastnikov obvladujočega deleža	15	85.093.647	117.825.930
Osnovni kapital		36.503.305	36.503.305
Kapitalske rezerve		66.744.172	78.908.924
Rezerve iz dobička		3.650.331	3.650.331
Presežek iz prevrednotenja		9.655.319	10.907.339
Čisti poslovni izid preteklih let		875.016	15.504.846
Čisti poslovni izid		(32.346.133)	(27.669.598)
Prevedbena rezerva		11.637	20.783
OBVEZNOSTI		417.749.714	444.209.832
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	17	6.904.389	7.068.763
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	17.A	4.904.442	5.083.064
Druge rezervacije	17.B	1.898.251	-
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	17.B	101.696	1.985.699
Dolgoročne obveznosti		26.094.176	40.536.520
Dolgoročne finančne obveznosti	18	26.093.882	40.532.009
Dolgoročne poslovne obveznosti		294	4.511
Kratkoročne obveznosti		377.287.617	388.171.257
Kratkoročne poslovne obveznosti	19	37.943.110	36.777.184
Kratkoročne obveznosti za plačilo davka	20	353.494	2.963.742
Kratkoročne finančne obveznosti	21	338.991.013	348.430.331
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	22	7.463.532	8.433.292
Skupaj kratkoročne obveznosti		384.751.149	396.604.549
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		510.414.916	569.683.289

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.3.2. KONSOLIDIRAN IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA SKUPINE LAŠKO ZA OBDOBJE 1. 1.–31. 12. 2012

(v EUR)	Pojasnilo	2012	2011
Ohranjeno poslovanje			
Čisti prihodki od prodaje	23.A	271.386.948	264.737.273
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje		(152.370)	467.270
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve		211.714	197.804
Drugi poslovni prihodki	23.B,C	5.644.089	5.498.458
Stroški blaga, materiala in storitev	23.D	(166.811.670)	(168.051.199)
Stroški dela	23.D	(50.887.703)	(49.303.255)
Amortizacija neopredmetenih dolgoročnih in opredmetenih osnovnih sredstev	23.D	(20.064.199)	(19.585.979)
Prevrednotovalni poslovni odhodki	23.D	(9.718.509)	(11.820.395)
Dolgoročne rezervacije	23.D	(801.307)	(298.655)
Drugi poslovni odhodki	23.D	(6.590.812)	(5.918.214)
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA		22.216.181	15.923.108
Finančni prihodki	23.F	7.473.277	9.548.495
Finančni odhodki	23.F	(53.929.485)	(49.705.487)
POSLOVNI IZID PRED OBDAVČITVIJO		(24.240.027)	(24.233.884)
Davki	24	(6.156.336)	3.432.744
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA IZ OHRANJENEGA POSLOVANJA		(30.396.363)	(20.801.140)
Ustavljeno poslovanje - Jadranska pivovarna Split		(2.541.655)	(3.610.790)
Ustavljeno poslovanje - Fructal		-	(3.094.368)
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA IZ USTAVLJENEGA POSLOVANJA	25	(2.541.655)	(6.705.158)
CELOTNI ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		(32.938.018)	(27.506.298)
Delež lastnikov neobvladujočega deleža v čistem dobičku / izgubi		(591.885)	163.300
Delež lastnikov obvladujočega deleža v čistem dobičku / izgubi		(32.346.133)	(27.669.598)
Celotni čisti dobiček / izguba na delnico lastnikov obvladujočega deleža			
Čisti dobiček / izguba na delnico	26	(3,71)	(3,18)
Popravljen čisti dobiček / izguba na delnico		(3,71)	(3,18)
Celotni čisti dobiček / izguba na delnico lastnikov neobvladujočega deleža			
Čisti dobiček / izguba na delnico		(0,07)	0,02
Popravljen čisti dobiček / izguba na delnico		(0,07)	0,02

4.3.2. KONSOLIDIRAN IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA SKUPINE LAŠKO ZA OBDOBJE 1. 1.–31. 12. 2012

(nadaljevanje)

(v EUR)	Pojasnilo	2012	2011
Čisti dobiček / izguba na delnico iz ustavljenega poslovanja			
Čisti dobiček / izguba na delnico		(0,29)	(0,77)
Popravljen čisti dobiček / izguba na delnico		(0,29)	(0,77)
Čisti dobiček / izguba na delnico iz ohranjenega poslovanja			
Čisti dobiček / izguba na delnico		(3,48)	(2,39)
Popravljen čisti dobiček / izguba na delnico		(3,48)	(2,39)

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.3.3. KONSOLIDIRAN IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA SKUPINE LAŠKO ZA OBDOBJE 1. 1.–31. 12. 2012

(v EUR)	2012	2011
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	(32.938.018)	(27.506.298)
DRUGI VSEOBSEGAJOČI DONOS		
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	10.431	(1.521.580)
Dobički / (izgube) iz naslova prevrednotenja nepremičnin	305.678	6.226.259
Odloženi davki iz naslova prevrednotenj	(1.292.900)	(461.873)
Drugi vseobsegajoči donos - kap. Metoda Mercator (prenos na IPI)	-	15.882.356
Končna konsolidacija FRAG	474.983	1.335.234
DRUGI VSEOBSEGAJOČI DONOS	(501.808)	21.460.396
CELOTNI VSEOBSEGAJOČI DONOS	(33.439.826)	(6.045.902)
Drugi vseobsegajoči donos	(501.808)	21.460.396
Delež lastnikov neobvladujočega deleža	(115.670)	(1.812.706)
Delež lastnikov obvladujočega deleža	(386.138)	23.273.102
Celotni vseobsegajoči donos	(33.439.826)	(6.045.902)
Delež lastnikov neobvladujočega deleža	(707.555)	(1.649.406)
Delež lastnikov obvladujočega deleža	(32.732.271)	(4.396.496)
Celotni vseobsegajoči donos lastnikov obvladujočega deleža na delnico	(3,75)	(0,50)
Popravljen celotni vseobsegajoči donos lastnikov obvladujočega deleža na delnico	(3,75)	(0,50)

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.3.4 KONSOLIDIRAN IZKAZ SPREMEMB LASTNIŠKEGA KAPITALA SKUPINE LAŠKO ZA OBDOBJE 1. 1.–31. 12. 2012

(v EUR)	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne deleže	Lastne delnice	Skupaj rezerve iz dobička	Čisti poslovni izid preteklih let	Čisti poslovni izid	Presežek iz prevrednotenja	Prevredbena rezerva	Skupaj kapital lastnikov obvladuj. deleža	Kapital lastn. neobvladujoč. deleža	SKUPAJ KAPITAL
ZAČETNO STANJE													
na dan 1. januar 2012	36.503.305	78.908.924	3.650.331	467.504	(467.504)	3.650.331	15.504.846	(27.669.598)	10.907.339	20.783	117.825.930	7.647.527	125.473.457
Transakcije z lastniki													
Odtujitev lastnih delnic (deležev)	-	-	-	-	35.766	35.766	-	-	-		35.766	-	35.766
Izplačilo dividend	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	(368.429)	(368.429)
Druge spremembe	-	-	-	-	90.568	90.568	-	-	-	-	90.568	1.000.000	1.090.568
Skupaj transakcije z lastniki	-	-	-	-	126.334	126.334	-	-	-	-	126.334	631.571	757.905
Spremembe v vseobseg. donosu													
Čisti poslovni izid poslovnega leta	-	-	-	-	-	-	-	(32.346.133)	-	-	(32.346.133)	(591.884)	(32.938.017)
Presežek prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	-	-	-	-	-	-	11.794	-	293.884	-	305.678	-	305.678
Presežek prevrednotenja finančnih naložb	-	-	-	-	-	-	-	-	9.592	-	9.592	839	10.431
Davki povezani s posameznimi postavkami vseobseg. donosa	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.258.412)	-	(1.258.412)	(34.488)	(1.292.900)
Drugo	-	-	-	-	-	-	-	-	566.138	(9.146)	556.992	(82.010)	474.982
Skupaj spremembe v vseobseg. donosu v letu 2012	-	-	-	-	-	-	11.794	(32.346.133)	(388.798)	(9.146)	(32.732.283)	(707.543)	(33.439.826)
Spremembe v kapitalu													
Pokrivanje izgube	-	(12.164.752)	-	-	-	-	(15.504.846)	27.669.598	-		-	-	-
Črpanje rezerv za lastne delnice (deleže)	-	-	-	(126.334)	-	(126.334)	-	-	-		(126.334)	-	(126.334)
Drugo	-	-	-	-	-	-	863.222	-	(863.222)	-	-	-	-
Skupaj spremembe v kapitalu	-	(12.164.752)	-	(126.334)	-	(126.334)	(14.641.624)	27.669.598	(863.222)	-	(126.334)	-	(126.334)
KONČNO STANJE													
na dan 31. december 2012	36.503.305	66.744.172	3.650.331	341.170	(341.170)	3.650.331	875.016	(32.346.133)	9.655.319	11.637	85.093.647	7.571.555	92.665.202

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.3.5 KONSOLIDIRAN IZKAZ SPREMEMB LASTNIŠKEGA KAPITALA SKUPINE LAŠKO ZA OBDOBJE 1. 1.–31. 12. 2011

(v EUR)	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne deleže	Lastne delnice	Skupaj rezerve iz dobička	Čisti poslovni izid preteklih let	Čisti poslovni izid	Presežek iz prevrednotenja	Prevredbena rezerva	Skupaj kapital lastnikov obvladuj. deleža	Kapital lastn. neobvladujoč. deleža	SKUPAJ KAPITAL
ZAČETNO STANJE													
na dan 1. januar 2011	36.503.305	78.908.924	3.650.331	812.304	(812.304)	3.650.331	110.742	(25.574.602)	42.217.835	(13.485.165)	122.331.370	9.557.633	131.889.003
Transakcije z lastniki													
Povečanje lastnih delnic (deležev)	-	-	-	-	(60.420)	(60.420)	-	-	-	-	(60.420)	-	(60.420)
Za prodajo razpoložljiva FS	-	-	-	-	154.041	154.041	-	-	-	-	154.041	-	154.041
Izplačilo dividend	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(64.835)	(64.835)
Druge spremembe	-	-	-	-	251.179	251.179	-	-	-	-	251.179	(148.084)	103.095
Skupaj transakcije z lastniki	-	-	-	-	344.800	344.800	-	-	-	-	344.800	(212.919)	131.881
Spremembe v vseobseg. donosu													
Čisti poslovni izid poslovnega leta	-	-	-	-	-	-	-	(27.669.598)	-	-	(27.669.598)	163.300	(27.506.298)
Presežek prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	-	-	-	-	-	-	-	-	6.108.231	-	6.108.231	118.028	6.226.259
Presežek prevrednotenja finančnih naložb	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.514.872)	-	(1.514.872)	(6.708)	(1.521.580)
Davki povezani s posameznimi postavkami vseobseg. donosa	-	-	-	-	-	-	-	-	(395.105)	-	(395.105)	(66.768)	(461.873)
Drugi vseobseg. donos - kapitalska metoda Mercator (prevred. OOS)	-	-	-	-	-	-	37.976.794	-	(37.976.794)	-	-	-	-
Drugi vseobseg. donos - kapitalska metoda Mercator (prenos na IPI)	-	-	-	-	-	-	-	-	4.185.142	13.554.472	17.739.614	-	17.739.614
Končna konsolidacija FRAG	-	-	-	-	-	-	3.189.158	-	(1.853.924)	-	1.335.234	(1.857.258)	(522.024)
Skupaj spremembe v vseobseg. donosu v letu 2011	-	-	-	-	-	-	41.165.952	(27.669.598)	(31.447.322)	13.554.472	(4.396.496)	(1.649.406)	(6.045.902)
Spremembe v kapitalu													
Razpored. preostalega dela čistega dobička po sklepu skupščine	-	-	-	-	-	-	(25.574.602)	25.574.602	-	-	-	-	-
Oblikovanje rezerv za lastne delnice (deleže)	-	-	-	(190.759)	-	(190.759)	(60.420)	-	-	-	(251.179)	-	(251.179)
Črpanje rezerv za lastne delnice (deleže)	-	-	-	(154.041)	-	(154.041)	-	-	-	-	(154.041)	-	(154.041)
Drugo	-	-	-	-	-	-	(136.826)	-	136.826	(48.524)	(48.524)	(47.781)	(96.305)
Skupaj spremembe v kapitalu	-	-	-	(344.800)	-	(344.800)	(25.771.848)	25.574.602	136.826	(48.524)	(453.744)	(47.781)	(501.525)
KONČNO STANJE													
na dan 31. december 2011	36.503.305	78.908.924	3.650.331	467.504	(467.504)	3.650.331	15.504.846	(27.669.598)	10.907.339	20.783	117.825.930	7.647.527	125.473.457

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.3.6 KONSOLIDIRANI IZKAZ DENARNIH TOKOV SKUPINE LAŠKO ZA OBDOBJE 1. 1.–31. 12. 2012

(v EUR)	Pojasnilo	2012	2011
DOBIČEK IZ POSLOVANJA OBDOBJA	23	22.216.180	9.887.269
Prilagoditve za:			
Izločitev drugih poslovnih prihodkov	23.B,C	(2.515.861)	-
Amortizacijo opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin	23.D	19.118.592	18.802.472
Amortizacijo neopredmetenih sredstev	23.D	778.868	783.506
Odpise dolgoročnih sredstev	23.D	10.045.492	19.435.782
Odpise kratkoročnih sredstev	23.D	448.009	680.023
Neto gibanje v rezervacijah	17	(77.244)	153.486
Prevredbena rezerva	15	(15.871)	153.486
Tečajne razlike iz poslovanja	26	37	354.734
Skupaj prilagoditve		27.782.022	40.363.489
SPREMEMBE OBRATNEGA KAPITALA			
Zaloge in nekratkoročna sredstva za prodajo	9	970.877	(6.158.966)
Poslovne terjatve in druge terjatve	10	(688.278)	(16.536.979)
Poslovne obveznosti in druge obveznosti	19,20,22	(2.010.048)	5.396.313
Skupaj spremembe obratnega kapitala		(1.727.449)	(17.299.632)
NETO DENARNI TOK IZ POSLOVANJA		48.270.753	32.951.126
Finančni tokovi pri poslovanju			
Denar ustvarjen pri poslovanju		48.270.753	32.797.639
Izdatki za davke	10.B,20	(6.135.833)	699.747
Plačane obresti		-	709.316
POBOTAN DENAR USTVARJEN IZ POSLOVANJA		42.134.920	34.206.702
Denarni tokovi pri naložbenju			
Prevzem odvisnih družb, neto izdatki za prevzem		-	(286.000)
Nakupi opredmetenih osnovnih sredstev	2	(9.601.663)	(10.255.894)
Dobički / izgube pri odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev	2	4.211	119.014
Nakupi neopredmetenih dolgoročnih sredstev	1	(689.469)	(816.716)
Nakupi / prodaje finančnih sredstev	4.C,5,11,12	(5.114.019)	6.154.364
Prodaja nekratkoročnih sredstev in obveznosti namenjenih prodaji		-	35.300.000
Prejete obresti	23.F	702.086	759.304
Prejete dividende in kapitalski dobički	23.F	5.794.495	7.411.835
NETO DENARNI TOK IZ NALOŽBENJA		(8.904.359)	38.385.907

4.3.6 KONSOLIDIRANI IZKAZ DENARNIH TOKOV SKUPINE LAŠKO ZA OBDOBJE 1. 1.–31. 12. 2012

(nadaljevanje)

(v EUR)	Pojasnilo	2012	2011
Denarni tokovi pri financiranju			
Plačane obresti	23.F	(20.749.463)	(23.094.295)
Nakup lastnih delnic	15	114.292	90.616
Povečanje kapitala	16	1.000.000	-
Povečanje / zmanjšanje finančnih dolgov	18,21	(32.604.397)	(30.129.819)
Dividende izplačane lastnikom		(306.142)	(65.069)
NETO DENARNI TOK IZ FINACIRANJA		(52.545.710)	(53.198.567)
NETO POVEČANJE / ZMANJŠANJE DENARJA IN DENARNIH USTREZNIKOV			
		(19.315.149)	19.394.042
Denar in denarni ustrezniki na začetku leta	13	21.503.764	2.109.720
Denar in denarni ustrezniki na koncu leta	13	2.188.615	21.503.762

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.4 Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom

4.4.1 SPLOŠNI PODATKI

Pivovarna Laško, d. d., je delniška družba, registrirana pri Okrožnem sodišču v Celju s sklepom številka Srg 95/00673, pod št. reg. vložka 1/00171/00. Spada med velike družbe in je zavezana k redni letni reviziji. Glavna dejavnost družbe je proizvodnja in prodaja piva, slada in vode, opravlja pa tudi storitve trgovine na drobno in veliko.

Pivovarna Laško, d. d., (v nadaljevanju: Družba) je obvladujoča družba Skupine Laško (v nadaljevanju: Skupina) s sedežem v Sloveniji: Trubarjeva ulica 28, 3270 Laško, Slovenija.

Navadne delnice Družbe so uvrščene na Ljubljansko borzo vrednostnih papirjev pod oznako "PILR". Osnovni kapital Družbe znaša 36.503.304,96 EUR, kar predstavlja 8.747.652 navadnih prosto prenosljivih imenskih kosovnih delnic. Pri izplačilu dividend in drugih izplačil kapitala ni omejitev.

4.4.2 IZJAVA O SKLADNOSTI Z MSRP

Računovodski izkazi Skupine Laško so pripravljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela EU.

4.4.3 UPORABA NOVIH IN PRENOVLJENIH MSRP TER POJASNIL OPMSRP

a) Standardi in pojasnila, ki so stopili v veljavo v poročevalskem obdobju

V trenutnem obdobju veljajo naslednje spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde in jih je sprejela EU:

- ✎ spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Prenosi finančnih sredstev, ki ga je EU sprejela 22. novembra 2011 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2011 ali pozneje).

Sprejetje teh sprememb obstoječih standardov ni privedlo do nikakršnih sprememb v računovodskih usmeritvah Skupine.

b) Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, ki še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so bili izdani naslednji standardi, popravki in pojasnila, ki jih je sprejela EU, vendar še niso stopili v veljavo:

- ✎ MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ MSRP 11 »Skupne ureditve«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),

- ✎ MSRP 13 »Merjenje poštene vrednosti«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ✎ MRS 27 (spremenjen leta 2011) »Ločeni računovodski izkazi«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali kasneje),
- ✎ MRS 28 (spremenjen leta 2011) »Naložbe v pridružena podjetja in skupna vlaganja«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali kasneje),
- ✎ spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP« – Visoka hiperinflacija in odstranitev dogovorjenih datumov za uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ✎ spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki ga je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ✎ spremembe MRS 1 »Predstavljanje računovodskih izkazov« – Predstavljanje postavk drugega vseobsegajočega donosa, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. julija 2012 ali pozneje),
- ✎ spremembe MRS 12 »Davek iz dobička« – Odloženi davek: Povrnitev zadevnih sredstev, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ✎ spremembe MRS 19 »Zaslужki zaposlencev« – Izboljšave obračunavanja pozaposlitvenih zasluųkov, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ✎ spremembe MRS 32 »Finančni instrumenti: predstavitev« – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki ga je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ OPMSRP 20 »Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi površinskega najdišča«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali kasneje).

c) Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in jih še ni sprejela EU

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z izjemo naslednjih standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil, ki na dan (datum objave računovodskih izkazov) niso bili potrjeni za uporabo:

- ✎ MSRP 9 »Finančni instrumenti« (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2015 ali kasneje),

- ✎ spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP« – Vladna posojila (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ✎ spremembe MSRP 9 »Finančni instrumenti« in MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Obvezni datum uveljavitve in razkritja prehodov,
- ✎ spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 11 »Skupne ureditve« in MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« – Napotki za prehod (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ✎ spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« in MRS 27 »Ločeni računovodski izkazi« – Naložbena podjetja (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (2012)«, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP, objavljenega 17. maja 2012 (MSRP 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje).

Skupina predvideva, da uvedba teh standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

Hkrati je obračunavanje varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU še ni sprejela, še vedno neregulirano.

Skupina ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti v skladu z zahtevami MRS 39: »Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje« ne bi imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze podjetja, če bi bila uporabljena na datum izkaza finančnega položaja.

4.4.4 POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE

Podlaga za izdelavo poročila

Računovodski izkazi so pripravljeni v skladu z MSRP, v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah, drugimi zakoni in s Pravilnikom o računovodstvu ter so predstavljeni v evrih. Med razkrivanjem in vrednotenjem postavk smo neposredno uporabljali določbe standardov. Izjema je bilo le vrednotenje tistih postavk, pri katerih standardi dajejo možnost izbire med več različnimi metodami vrednotenja.

Računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirnih vrednosti, razen za finančna sredstva, nekratkoročna sredstva za prodajo (oziroma sredstva in pripadajoče obveznosti skupine za odtujitev), nepremičnine ter naložbene nepremičnine, ki so izkazani po prevrednoteni ali poštteni vrednosti. Detajlno je vrednotenje posameznih sredstev in obveznosti opisano v posameznih razdelkih spodaj.

Pri izbiri računovodskih usmeritev in odločanju o njihovi uporabi ter tudi pri pripravi teh računovodskih izkazov je uprava družbe Pivovarna Laško, d. d., upoštevala naslednje tri zahteve:

- ☞ računovodski izkazi so razumljivi, če jih njihovi uporabniki razumejo brez težav,
- ☞ informacije so primerne, če uporabniku pomagajo pri sprejemanju ekonomskih odločitev,
- ☞ informacije so bistvene, če bi njihov izpust ali neresnično podajanje lahko vplival/vplivalo na ekonomske odločitve uporabnikov.

Računovodske usmeritve, ki so podane v nadaljevanju, so bile dosledno uporabljene v vseh obdobjih, ki so prikazana.

Konsolidacija

Odvisne družbe, v katerih ima obvladujoča družba neposredno ali posredno lastniški delež, večji od polovice glasovalnih pravic ali pa lahko na kakšen drug način vpliva na poslovanje, se konsolidirajo. V izkaze Skupine se konsolidirajo od dne, ko obvladujoča družba prevzame kontrolni delež v njih, njihovo konsolidiranje pa se preneha, ko obvladujoča družba v njih nima več kontrolnega deleža. Vse transakcije ter terjatve in obveznosti med družbami v Skupini se za namene konsolidiranja izločijo. Izločena je tudi slabitev naložbe v odvisno družbo Delo, d. d. Njeno zmanjšanje na ocenjeno vrednost se v konsolidaciji odraža kot slabitev blagovnih znamk, ki so bile pripoznane ob prevzemu. Prav tako so izločene prejete dividende od odvisnih družb. Zaradi zagotavljanja konsistentnih in pravilnih podatkov za potrebe konsolidacije in računovodskega poročanja Skupine so računovodske usmeritve v odvisnih družbah usklajene z usmeritvami obvladujoče družbe.

Pri obračunavanju prevzemov družb se v Skupini uporablja nakupna metoda. Nabavna vrednost prevzema se meri kot poštena vrednost danih sredstev, kapitalskih instrumentov in prevzetih obveznosti na dan transakcije, skupaj s stroški, ki se jih da neposredno pripisati prevzemu. Prevzeta sredstva, obveznosti in pogojne obveznosti pri prevzemu so v začetni fazi evidentirane po pošteni vrednosti na dan prevzema, ne glede na velikost neobvladujočega deleža. Presežek nabavne vrednosti nad pošteno vrednostjo deleža obvladujoče družbe v neto sredstvih prevzetega podjetja se evidentira kot dobro ime. Če je nabavna vrednost nižja od poštene vrednosti neto sredstev prevzete družbe, se razlika pripozna neposredno v izkazu poslovnega izida.

Skupina obravnava transakcije z lastniki neobvladujočega deleža enako kot transakcije z zunanjimi partnerji. Dobički in izgube manjšinskih lastnikov se kažejo v izkazu poslovnega izida Skupine.

Valuta poročanja

a) Funkcijska in predstavitvena valuta

Postavke, prikazane v finančnih izkazih posameznih družb Skupine, so nominirane v valuti primarnega okolja – države, v kateri posluje posamezna družba (ta valuta je t. i. »funkcijska valuta«). Konsolidirani izkazi so izkazani v evrih, ki so funkcijska in predstavitvena valuta obvladujoče družbe (Pivovarne Laško, d. d.).

b) Transakcije in stanja

Devizne transakcije so preračunane v predstavitveno valuto na podlagi tečaja, veljavnega na dan transakcije. Dobički in izgube, ki nastanejo pri teh transakcijah in pri pretvorbi denarnih sredstev ter obveznosti, denominiranih v tuji valuti, so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Tečajne razlike, izhajajoče iz dolžniških vrednostnih papirjev in drugih monetarnih finančnih sredstev, pripoznanih po pošteni vrednosti, so vključene v dobičke in izgube pri transakcijah s tujimi valutami. Tečajne razlike pri nemonetarnih postavkah, kot so delnice v posesti za trgovanje, so prikazane kot del povečanja ali zmanjšanja poštene vrednosti. Tečajne razlike pri za prodajo razpoložljivih vrednostnih papirjih so vključene v prevrednotovalnih rezervah na kapitalu.

c) Družbe v Skupini

Izkazi poslovnega izida in izkazi denarnega toka odvisnih družb v tujini so preračunani v poročevalsko valuto obvladujoče družbe na podlagi povprečnega deviznega tečaja, izkazi finančnega položaja pa so preračunani v poročevalsko valuto z uporabo tečaja, veljavnega na dan 31. 12. 2012. V primeru, da pride do prodaje družbe v tujini, se tečajne razlike, realizirane pri prodaji, pripoznajo v izkazu poslovnega izida kot del dobička/izgube iz prodaje.

Pripoznavanje prihodkov

Prihodki se merijo po pošteni vrednosti prejetega nadomestila ali terjatve za prodajo proizvodov, blaga in storitev, posredovanih pri običajnem poslovanju skupine. Prihodki so prikazani brez davka na dodano vrednost in trošarin, ocenjenih povračil in popustov.

Prihodki od prodaje proizvodov, trgovskega blaga in materiala se pripoznajo ob izpolnjevanju vseh navedenih pogojev:

- ✎ na kupca so prešla vsa pomembna tveganja in koristi v zvezi z lastništvom predmeta prodaje,
- ✎ prodajalec izgubi upravljanje in nadzor nad predmetom prodaje,
- ✎ znesek prihodkov je zanesljivo izmerljiv,
- ✎ visoka verjetnost pritoka gospodarskih koristi v zvezi s transakcijo in
- ✎ stroški v zvezi s transakcijo so zanesljivo izmerljivi.

Ostale kategorije prihodkov se pripoznajo na naslednji podlagi:

- ✎ prihodki od obresti se pripoznajo kot prihodki obdobja, na katerega se nanašajo, v skladu z veljavno obrestno mero in ko je verjetnost pritoka gospodarskih koristi visoka,
- ✎ prihodki od dividend se pripoznajo, ko nastane pravica do prejema plačil iz naslova dividend,
- ✎ prihodki od licenčnin se pripoznajo na podlagi določil v licenčnih pogodbah.

Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva s končno dobo koristnosti, ki so pridobljena posamič (ne v okviru poslovne združitve) in niso ustvarjena znotraj Skupine, se računovodsko vodijo po modelu nabavne vrednosti oziroma so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in morebitne oslabitve. Amortizirajo se po linearni metodi v obdobju njihovih ocenjenih pričakovanih funkcionalnih življenjskih dob (patenti, blagovne znamke licence 5 let; programska oprema 3 leta). Ocene pričakovanih funkcionalnih življenjskih dob ter metoda amortiziranja se preverjajo ob vsaki pripravi računovodskih izkazov; morebitne spremembe ocen omenjenih kategorij se upoštevajo za bodoča obdobja in ne za nazaj.

Neopredmetena sredstva z nedoločeno dobo koristnosti, ki so pridobljena posamič (ne v okviru poslovne združitve) in niso ustvarjena znotraj Skupine, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne oslabitve.

Neopredmeteno sredstvo se pripozna kot sredstvo izključno, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi pritekale v Skupino in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti.

Pripoznanje neopredmetenega sredstva je odpravljeno ob njegovi odtujitvi ali ko ni pričakovati nikakršnih bodočih gospodarskih koristi iz naslova njegove nadaljnje uporabe. Dobički ali izgube ob njegovi odpravi pripoznanja vplivajo na poslovni izid obdobja, v katerem je njegovo pripoznanje odpravljeno.

a) Dobro ime

Dobro ime predstavlja presežek nabavne vrednosti prevzete družbe nad pošteno vrednostjo deleža neto sredstev prevzete družbe na dan prevzema. Dobro ime, nastalo ob prevzemu odvisnih družb, je izkazano med neopredmetenimi sredstvi. Dobro ime se letno preverja, testira zaradi slabitev in se meri po začetni vrednosti, zmanjšani za kumulirane oslabitve. Dobički in izgube pri odprodaji družbe vključujejo sedanjo vrednost dobrega imena, ki se nanaša na prodano družbo. Na dan 31. 12. 2012 je bil opravljen preizkus slabitve dobrega imena za naložbo v Skupino Union, na osnovi katerega se vrednost glede na preteklo leto ni spremenila.

b) Patenti, blagovne znamke in licence

Izdatki za nakup patentov, blagovnih znamk in licenc se kapitalizirajo in amortizirajo z uporabo linearne amortizacijske metode v obdobju njihove »življenjske dobe« (amortizacijske dobe). V primeru, da življenjska doba ni določljiva, se ne amortizirajo, temveč se letno opravi samo preizkus slabitve.

V primeru, da je zaslediti potrebo po prevrednotenju, je treba oceniti vrednost neopredmetenih dolgoročnih sredstev in jih odpisati do višine njihove nadomestljive vrednosti. Za blagovne znamke življenjska doba ni določljiva, zato je treba vsako leto opraviti preizkus slabitve. Osnova za slabitev so opravljene cenitve, ki jih izvedejo pooblaščen ocenjevalci vrednosti podjetij oz. poslovodstvo samo.

Druga neopredmetena sredstva imajo življenjsko dobo od 3 do 10 let.

c) Ostala neopredmetena sredstva

Kadar računalniški programi niso sestavni del ustrezne računalniške strojne opreme, se obravnavajo kot neopredmetena sredstva. Ostala neopredmetena sredstva so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve. Ostala neopredmetena dolgoročna sredstva imajo življenjsko dobo 10 let.

Opredmetena osnovna sredstva

Zemljišča in zgradbe, ki se uporabljajo, se računovodsko vodijo po modelu prevrednotenja oziroma so izkazani po njihovi prevrednoteni vrednosti na dan prevrednotenja, zmanjšani za kasnejšo nabrano amortizacijo ali oslabitve. Prevrednotenje se opravlja dovolj redno, tako da knjigovodske vrednosti na dan izkaza finančnega položaja bistveno ne odstopajo od njihovih poštenih vrednosti.

Prevrednotenje zemljišč in zgradb navzgor se pripozna oziroma nabira kot presežek iz prevrednotenja v drugem vseobsegajočem donosu, razen če gre za odpravo predhodnega prevrednotenja istih zemljišč in zgradb navzdol, ki je bilo pripoznano v poslovnem izidu; v tem primeru se do vrednosti predhodnega prevrednotenja navzdol prevrednotenje navzgor pripozna v poslovnem izidu. Prevrednotenje zemljišč in zgradb navzdol se v vrednosti, ki presega morebitni predhodno pripoznani presežek iz prevrednotenja istih zemljišč in zgradb, pripozna v poslovnem izidu.

Proizvodne naprave, stroji, vse vrste opreme, povratna embalaža in drobni inventar se računovodsko vodijo po modelu nabavne vrednosti oziroma so izkazani po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in morebitne oslabitve.

Opredmetena osnovna sredstva v pridobivanju se merijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne oslabitve. Nabavna vrednost vključuje tudi stroške izposojanja v skladu s sprejeto računovodsko usmeritvijo. Razvrščajo se h kategorijam opredmetenih osnovnih sredstev, ki jim bodo pripadala, ko bodo dokončana in na voljo za nameravano uporabo. Opredmetena osnovna sredstva se pričnejo amortizirati v naslednjem mesecu, ko so na voljo za nameravano uporabo.

Zemljišča se ne amortizirajo.

Amortizacija zgradb se pripoznava v poslovnem izidu, ob tem pa se odpravljanje presežka iz njihovega prevrednotenja sproti pripoznava neposredno v zadržanih dobičkih. Ob odpravi pripoznanja zgradb se njihov pripadajoči morebitni preostali presežek iz prevrednotenja prenese neposredno v zadržane dobičke.

Amortizacija je preračunana po linearni metodi in se (razen za zemljišča in opredmetena osnovna sredstva v pridobivanju, ki se ne amortizirajo) pripoznava zato, da se nabavna ali prevrednotena vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, zmanjšana za morebitno preostalo vrednost, odpiše v obdobju njene ocenjene pričakovane funkcionalne življenjske dobe. Ocene pričakovanih funkcionalnih življenjskih dob in preostalih vrednosti ter metoda amortiziranja se preverjajo ob vsaki pripravi računovodskih izkazov; morebitne spremembe ocen omenjenih kategorij se upoštevajo

za bodoča obdobja in ne za nazaj. Pričakovane funkcionalne življenjske dobe po posameznih skupinah sredstev so:

Zgradbe	10–66 let
Naprave in stroji	5–14 let
Računalniška strojna in programska oprema	3 leta
Vozila	3–9 let
Druga oprema	3–20 let
Povratna embalaža (sodi, steklenice, zaboji)	4–5 let

Stroški posojil za financiranje nakupa zemljišč, gradnje zgradb in nakupa opreme se do dneva usposobitve pripišejo vrednosti osnovnega sredstva. Stroški, ki nastajajo v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če povečujejo njegove prihodnje koristi v primerjavi s prvotno ocenjenimi; pri tem stroški, ki omogočajo podaljšanje dobe koristnosti opredmetenega osnovnega sredstva, najprej zmanjšajo do takrat obračunani amortizacijski popravek njegove vrednosti. S podaljšanjem dobe koristnosti opredmetenega osnovnega sredstva je mišljeno podaljšanje prvotno opredeljene dobe, v kateri se opredmeteno osnovno sredstvo amortizira. Vsaka druga popravila in vzdrževanje so vključeni v poslovni izid v poslovnem letu, v katerem so nastali.

Pripoznanje opredmetenega osnovnega sredstva je odpravljeno ob njegovi odtujitvi ali ko ni pričakovati nikakršnih bodočih gospodarskih koristi iz naslova njegove nadaljnje uporabe. Dobički ali izgube ob odpravi njegovega pripoznanja vplivajo na poslovni izid obdobja, v katerem je njegovo pripoznanje odpravljeno.

Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so posedovane z namenom prinašanja najemnine in/ali povečanja njihove dolgoročne vrednosti. Ob pripoznanju se merijo po nabavni vrednosti, za kasnejše njihovo merjenje pa se uporablja t. i. model poštene vrednosti (amortizacija se ne obračunava), kar pomeni, da povečanja ali zmanjšanja njihove poštene vrednosti vplivajo na poslovni izid obdobja, v katerem nastanejo.

Pripoznanje naložbene nepremičnine je odpravljeno ob njeni odtujitvi ali dokončni prekinitvi njene uporabe in ni pričakovati nikakršnih bodočih gospodarskih koristi iz naslova njene odtujitve. Dobički ali izgube ob odpravi njenega pripoznanja vplivajo na poslovni izid obdobja, v katerem je njeno pripoznanje odpravljeno.

Oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev (razen dobrega imena)

Ob vsaki pripravi računovodskih izkazov se za vsa opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva (razen dobrega imena) preveri, ali zanje obstajajo morebitni znaki oslabitve. V primeru obstoja znakov oslabitve se za ovrednotenje morebitne oslabitve omenjenih sredstev oceni njihova nadomestljiva vrednost. Če nadomestljive vrednosti posameznega sredstva ni mogoče oceniti, se poizkuša oceniti nadomestljivo vrednost denar ustvarjajoče enote, ki ji zadevno sredstvo pripada.

Nadomestljivo vrednost sredstva predstavlja višja izmed njene poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje in njene vrednosti pri uporabi. Slednja se oceni kot sedanja vrednost s sredstvom povezanih diskontiranih bodočih denarnih tokov, upoštevajoč diskontno stopnjo pred davki, ki odslikava trenutno tržno oceno časovne vrednosti denarja ter specifična tveganja v zvezi s sredstvom, ki pri oceni bodočih denarnih tokov niso bila upoštevana.

Sredstvo (ali denar ustvarjajoča enota) se oslabi na njeno nadomestljivo vrednost, če je leta nižja od njene knjigovodske vrednosti. Oslabitev se takoj pripozna v poslovnem izidu, razen če se zadevno sredstvo računovodsko vodi po modelu prevrednotenja; v tem primeru se oslabitev pripozna kot zmanjšanje presežka iz prevrednotenja.

V primeru odprave oslabitve se vrednost sredstva (ali denar ustvarjajoče enote) poviša na novo ocenjeno nadomestljivo vrednost, vendar le toliko, da nova nadomestljiva vrednost ne presega vrednosti, po kateri bi bilo sredstvo vrednoteno, če v preteklosti oslabitve zadevnega sredstva (ali denar ustvarjajoče enote) ne bi bilo. Odprava oslabitve se takoj pripozna v poslovnem izidu, razen če se zadevno sredstvo računovodsko vodi po modelu prevrednotenja; v tem primeru se odprava oslabitve pripozna kot prevrednotenje navzgor v presežku iz prevrednotenja.

Naložbe v odvisne družbe

Uskupinjena odvisna družba je družba, v kateri ima obvladujoča družba prevladujoč kapitalski delež ali prevladujoč vpliv iz drugih razlogov in ki vstopa v skupino, za katero se sestavljajo skupinski računovodski izkazi.

Naložba v odvisno družbo se v ločenih računovodskih izkazih vrednoti po izvirni zgodovinski nakupni vrednosti v skladu z MSRP 27 (razen če so razporejene med nekratkoročna sredstva (in z njimi povezane obveznosti) za prodajo v skladu z MSRP 5). Prihodki iz naslova udeležbe v dobičku se pripoznajo kot finančni prihodek, ko so nakazani oz. ko skupščine teh družb sprejmejo sklep o delitvi dobička in izplačilu dividend. Naložbe se slabijo, kadar je nadomestljiva vrednost naložbe manjša od njene knjigovodske vrednosti. Izguba zaradi slabitve se takoj pripozna v izkazu poslovnega izida.

Naložbe v pridružene družbe

Pridružena družba je družba, v kateri ima skupina med 20 % in 50 % glasovalnih pravic in v katerih ima pomemben vpliv, vendar je ne obvladuje. Pomemben vpliv pomeni moč sodelovati pri odločitvah o finančnih in poslovnih usmeritvah družbe, ne pa take odločitve obvladovati ali skupaj obvladovati.

Poslovni rezultati ter sredstva in obveznosti pridruženih družb so v konsolidiranih računovodskih izkazih vključeni z uporabo kapitalске metode, razen če je naložba v pridruženo družbo razvrščena kot nekratkoročno sredstvo za prodajo po MSRP 5. Po kapitalski metodi se naložba v pridruženo družbo začetno pripozna v konsolidiranem izkazu finančnega položaja po nabavni vrednosti, njeno kasnejše merjenje pa je odvisno od pripadajočih deležev naložbenika v dobičkih, izgubah ter drugem vseobsegajočem donosu pridružene družbe, nastalih po datumu, ko je bila naložba pripoznana.

Če je vrednost naložbenikovega deleža v izgubah ali negativnem drugem vseobsegajočem donosu pridružene družbe enaka ali večja kot vrednost njegovega deleža v pridruženi družbi (knjigovodska vrednost finančne naložbe v pridruženo družbo skupaj z morebitnimi dolgoročnimi deleži, ki so del čistih finančnih naložb naložbenika v pridruženo družbo), naložbenik preneha pripoznavati svoj delež v nadaljnjih izgubah. Potem ko se delež naložbenika zmanjša na nič, se dodatne izgube opredelijo in obveznost pripozna le v obsegu, za katerega ima naložbenik pravne ali posredne obveze ali pa je opravil plačila v imenu pridružene družbe.

Ob pridobitvi finančne naložbe se morebitna pozitivna razlika med nabavno vrednostjo finančne naložbe in naložbenikovim deležem v čisti pošteni vrednosti opredeljivih sredstev, dolgov in pogojnih obveznosti v konsolidiranih računovodskih izkazih naložbenika v skladu z MSRP 3 obravnava kot dobro ime in je vključena v knjigovodsko vrednost finančne naložbe. Vendar amortizacija tega dobrega imena ni dovoljena in zato ni vključeno v ugotavljanje naložbenikovega deleža v dobičkih ali izgubah pridružene družbe.

Nasprotno se morebitna negativna razlika med nabavno vrednostjo finančne naložbe in naložbenikovim deležem v čisti pošteni vrednosti opredeljivih sredstev, dolgov in pogojnih obveznosti v konsolidiranih računovodskih izkazih naložbenika takoj pripozna v poslovnem izidu.

V zvezi z ugotavljanjem, ali je treba v konsolidiranih računovodskih izkazih naložbenika pripoznati morebitno izgubo zaradi oslabitve naložbe v pridruženo družbo, se upoštevajo določila MRS 39 ali MRS 28. Nadalje se v skladu z MRS 36 za oslabitev testira celotna knjigovodska vrednost naložbe kot eno sredstvo; njegova knjigovodska vrednost se primerja z njeno nadomestljivo vrednostjo (višja izmed poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, in vrednosti v uporabi).

Dobički in izgube, ki izhajajo iz poslov med naložbenikom (in njegovimi konsolidiranimi odvisnimi družbami) in pridruženo družbo, so v konsolidiranih računovodskih izkazih naložbenika pripoznani le do obsega deležev nepovezanih naložbenikov v pridruženi družbi. Naložbenikov delež v dobičkih in izgubah pridružene družbe, ki izhajajo iz teh poslov, se v konsolidiranih računovodskih izkazih naložbenika izloči.

Dana posojila, depoziti, denarne postavke

Dana posojila, depoziti, denarne postavke se kot finančna sredstva na začetku izmerijo po pošteni vrednosti na datum njihove izdaje oziroma plasmaja.

Po začetnem merjenju se izkazujejo po odplačni vrednosti z metodo efektivnih obresti, zmanjšani za morebitne oslabitve.

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva se na začetku izmerijo po pošteni vrednosti na datum pridobitve. Taka poštena vrednost je ponavadi enaka nabavni vrednosti, vendar so včasih potrebni popravki.

Po začetnem pripoznanju se za prodajo razpoložljiva finančna sredstva merijo po pošteni vrednosti v izkazu finančnega položaja, pri čemer se spremembe poštene vrednosti pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu, razen njihovih oslabitev, obresti, pripoznanih z uporabo efektivne obrestne mere ter tečajnih razlik.

Najboljši dokaz poštene vrednosti so kotirajoče cene na delujočem trgu. Če te niso na voljo, se uporabijo tehnike vrednotenja, ki v največji meri upoštevajo tržne vhodne podatke in vključujejo zadnje premišljene tržne posle, sklicevanje na trenutno tržno vrednost drugega instrumenta, ki ima podobne bistvene značilnosti, ter analiza diskontiranih denarnih tokov.

Če poštene vrednosti za prodajo razpoložljivega finančnega sredstva ni mogoče zanesljivo izmeriti, se sredstvo izkaže po nabavni vrednosti ob upoštevanju njegove morebitne oslabitve.

Ob odpravi pripoznanja ali trajni oslabitvi za prodajo razpoložljivega finančnega sredstva se nabrani drugi vseobsegajoči donos prenese v poslovni izid obdobja, v katerem je bilo sredstvu odpravljeno pripoznanje oziroma je bilo trajno oslabiljeno.

Izvedeni finančni inštrumenti

Izvedeni finančni inštrumenti se koristijo za upravljanje obrestnega tveganja. Gre za obrestne opcije in obrestne zamenjave.

Izvedeni finančni inštrumenti so začetno pripoznani po pošteni vrednosti na dan sklenitve pogodbe zanje, kasneje pa se merijo po njihovi pošteni vrednosti na datum poročanja. Dobički in izgube v zvezi s spremembo njihove poštene vrednosti so takoj pripoznani v poslovnem izidu, razen če gre za varovanje pred tveganjem.

Nekratkoročna sredstva za prodajo oziroma skupina sredstev za odtujitev (in z njimi povezane obveznosti)

Nekratkoročna sredstva (in z njimi povezane obveznosti) za prodajo oziroma skupina sredstev (in z njimi povezanih obveznosti) za odtujitev so tista nekratkoročna sredstva oziroma obveznosti, za katere knjigovodsko vrednost se utemeljeno predvideva, da bo poravnana predvsem s prodajo in ne z nadaljnjo uporabo. Ta pogoj se šteje za izpolnjenega samo, če je prodaja zelo verjetna in so ta sredstva oziroma njih skupina (in z njimi povezane obveznosti) v stanju, v katerem je njihova prodaja mogoča. Poslovodstvo se mora zavezati k zaključku postopka prodaje v roku enega leta od prerazvrstitve na to postavko sredstev oziroma njih skupino (in z njimi povezanih obveznosti).

Sredstva (in z njimi povezane obveznosti), ki se nanašajo na odvisno družbo, v kateri se načrtuje, da bo prevladujoč vpliv izgubljen, se morajo razvrstiti na skupino sredstev (in z

njimi povezanih obveznosti) za odtujitev, ne glede na to, ali trenutno obvladujoča družba po prodaji načrtuje obdržati neobvladujoči delež ali ne.

Nekratkoročna sredstva za prodajo in skupina sredstev za odtujitev se merijo po knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, odvisno od tega, katera je nižja.

Zaloge

Zaloge materiala in trgovskega blaga se izkazujejo po nižji izmed izvirne ali čiste iztržljive vrednosti in porabljajo po metodi tehtanih povprečnih cen. Čisto iztržljivo vrednost predstavlja ocenjena prodajna cena, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in prodaje.

Zaloge gotovih proizvodov, polproizvodov in proizvodnje v teku so vrednotene po proizvodjalnih stroških. Proizvajalne stroške predstavljajo neposredni stroški materiala in surovin (dela, proizvodnih storitev, amortizacije ...) ter posredni stroški proizvodnje (v okviru proizvodjalnega procesa obračunani stroški materiala in surovin, dela, storitev in amortizacije, ki pa jih ni mogoče neposredno povezovati z nastajajočimi proizvodnimi učinki).

Zaloge surovin, materiala, rezervnih delov, proizvodov in trgovskega blaga se odpišejo na podlagi inventurnih zapisnikov, reklamacijskih in drugih komisijskih zapisnikov ali na predlog odgovorne osebe (tudi škart, kalo, lom), za kar je potreben sklep uprave družbe. Zaloge je treba v celoti odpisati, če je njihova prodaja za vedno ustavljena ali je njihova uporaba prepovedana. Skupina pregleda uporabnost zalog materiala in rezervnih delov, ki nimajo gibanja več kot 5 let, in po potrebi 100% oslabi njihovo vrednost.

Poslovne terjatve

Poslovne terjatve se sprva pripoznajo po pošteni vrednosti, nato pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode veljavnih obresti, zmanjšani za oslabitev.

Oslabitev posamične terjatve se oblikuje v primeru, ko obstaja objektivni dokaz, da celotnega zneska terjatve ne bo moč izterjati. Višina oslabitve predstavlja razliko med njeno knjigovodsko vrednostjo in sedanjo vrednostjo z njo povezanih ocenjenih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po veljavni obrestni meri. Znesek oslabitve terjatve se takoj pripozna v poslovnem izidu.

Denar in denarni ustrezniki

Za namene izkaza denarnih tokov denar in denarni ustrezniki obsegajo gotovino v blagajni, depozite na vpogled pri bankah in naložbe v instrumente denarnega trga, brez prekoračitev bančnih računov. Prekoračitve stanj na bančnih računih so v izkazu finančnega položaja vključene med kratkoročne finančne obveznosti.

Delniški kapital

Navadne delnice se razvrščajo med kapital. Transakcijski stroški, ki so neposredno povezani z izdajo novih delnic, ki ni povezana s prevzemom podjetja, so prikazani kot zmanjšanje kapitala. Vsakršni presežki poštene vrednosti prejetega vplačanega zneska

nad knjigovodsko vrednostjo izdanih novih delnic so pripoznani kot vplačani presežek kapitala.

Lastne delnice

Če je Skupina v poslovnem letu pridobila lastne delnice, se plačani znesek, vključno s transakcijskimi stroški brez davka, odšteje od celotnega kapitala kot lastne delnice (trezorske delnice), vse dokler se teh delnic ne umakne, ponovno izda ali proda. Skupina mora v bilanci stanja oblikovati rezerve za lastne deleže v enaki višini. Rezerve za lastne delnice se sprostijo, ko se lastne delnice odtujijo ali so umaknjene, v dobro vira iz katerega so bile oblikovane. Ob prodaji se razlika med prodajno in knjigovodsko vrednostjo lastnih delnic poračuna direktno v kapitalu in ne vpliva na poslovni izid. Lastne delnice se porabljajo za namene iz 247. člena ZGD.

Dividende

Dokler niso odobrene na skupščini delničarjev, so predvidene dividende obravnavane kot zadržani dobički.

Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, ko ima Skupina sedanjo pravno ali posredno obveznost kot rezultat preteklih dogodkov, za katere obstaja v prihodnosti velika verjetnost, da bo morala to obveznost poravnati, in kadar je znesek obveznosti mogoče zanesljivo oceniti. Rezervacije se ne pripoznajo za izgube iz prihodnjega poslovanja.

Znesek pripoznanih rezervacij je najboljša ocena odtokov dejavnikov, potrebnih za poravnavo sedanje obveze na datum poročanja, upoštevajoč z njo povezane rizike in negotovosti. V primeru da se rezervacija meri v višini bodočih denarnih tokov, potrebnih za poravnavo sedanje obveze, se, če je časovna vrednost denarja pomembna, znesek le-teh diskontira na njihovo sedanjo vrednost.

Neto obveznost Skupine v zvezi z dolgoročnimi ugodnostmi iz naslova delovne dobe, razen pokojninskih shem, je znesek zaslužkov, ki naj bi jih zaposleni dobili v zameno za svoje službovanje v tekočem in preteklih obdobjih. Obveznost se izračunava z uporabo metode predvidene pomembnosti enot in se diskontira na sedanjo vrednost.

Poslovne obveznosti

Poslovne obveznosti so dobaviteljski krediti za kupljeno blago ali kupljene storitve ter obveznosti do zaposlenih, države, lastnikov in drugih. Obveznosti se v poslovnih knjigah pripoznajo, če je verjetno, da se bodo zaradi njihove poravnave zmanjšali dejavniki, ki omogočajo gospodarske koristi, in je znesek za poravnavo mogoče zanesljivo izmeriti. Na začetku se pripoznajo po pošteni vrednosti, potem pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode veljavnih obrestnih mer.

Finančne obveznosti

Finančne obveznosti so pripoznane ob nastanku po pošteni vrednosti, brez pri tem nastalih transakcijskih stroškov. V naslednjih obdobjih so finančne obveznosti merjene po odplačni vrednosti z uporabo metode veljavnih obresti. Vsakršna razlika med

prejemki (brez transakcijskih stroškov) in obveznostmi je pripoznana v izkazu poslovnega izida skozi obdobje celotne finančne obveznosti.

Ustavljeno poslovanje

Ustavljeno poslovanje je sestavni del skupine, ki je bil odtujen ali razvrščen med sredstva za prodajo (skupina za odtujitev), in:

- ☞ predstavlja samostojni pomembnejši del področja ali območja poslovanja,
- ☞ je del enotnega usklajenega načrta odtujitve samostojnega pomembnejšega področja ali območja poslovanja ali
- ☞ je odvisna družba, pridobljena izključno z namenom ponovne prodaje.

Davek od dohodka pravnih oseb

Znesek davka od dohodka pravnih oseb v izkazu vseobsegajočega donosa predstavlja vsota tekočega in odloženega davka.

Tekoči davek je izračunan na podlagi obdavčljivega dobička tekočega leta. Obdavčljivi dobiček se od dobička pred davki v izkazu vseobsegajočega donosa lahko razlikuje za postavke prihodkov in odhodkov, obdavčenih ali davčno priznanih v drugih davčnih obdobjih, ali za postavke prihodkov in odhodkov, ki ne bodo nikoli obdavčeni ali davčno priznani. Tekoči davek od dohodka pravnih oseb je izračunan, upoštevajoč davčno stopnjo, in sicer 18 % v letu 2012, 17 % v letu 2013, 16 % v letu 2014 in 15 % od leta 2015 dalje za družbe s sedežem v Sloveniji. Davčna stopnja na Hrvaškem, kjer ima sedež družba Laško Grupa, d. o. o., Zagreb, je 20 %. Na Kosovu (sedež družbe Birra Peja) pa je stopnja davka od dohodka pravnih oseb 10 %.

Terjatve in obveznosti za odloženi davek

Odloženi davek je v celoti prikazan z uporabo metode obveznosti zaradi začasnih razlik, ki se ugotovijo s primerjavo knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti z ustreznimi davčnimi vrednostmi v računovodskih izkazih. Obveznosti za odloženi davek so načeloma pripoznane na podlagi vseh začasnih razlik, medtem ko so terjatve za odloženi davek pripoznane le do takšne višine odbitnih začasnih razlik, za katere je verjetno, da bodo v prihodnosti na podlagi zadostnih obdavčljivih dobičkov tudi koriščene. Odloženi davek se določi po davčnih stopnjah (in zakonih), ki so v veljavi ali vsebinsko veljajo na dan izkaza finančnega položaja in za katere je upravičeno pričakovati, da bodo veljali tudi v času, ko bo terjatev za odloženi davek realizirana oziroma bo obveznost za odloženi davek poravnana.

Terjatve za odloženi davek se preverjajo ob vsaki pripravi računovodskih izkazov in so pripoznane, v kolikor je verjetno, da se bo v prihodnosti pojavil razpoložljiv obdavčljivi dobiček, iz katerega bo mogoče koristitičasne razlike.

Tekoči in odloženi davek sta pripoznana v izkazu poslovnega izida, razen kadar se nanašata na postavke, ki so pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu ali neposredno v kapitalu; v teh primerih sta tekoči in odloženi davek prav tako pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu ali neposredno v kapitalu.

Poročanje po odsekih

Poslovni odseki proizvajajo proizvode oz. izvajajo storitve, ki so po tveganjih in koristih drugačni od proizvodov in storitev drugih odsekov. Območni (geografski) odseki zagotavljajo proizvode oz. storitve znotraj specifičnega ekonomskega okolja, ki je podvrženo tveganjem in koristim, ki se razlikujejo od tveganj in koristi v drugih ekonomskih okoljih.

4.4.5 RAZKRITJA K POSAMEZNIM POSTAVKAM RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

1. Neopredmetena sredstva

Leto 2012 (v EUR)	Blagovne znamke	Dobro ime	Licence in druga NS	Premoženjske pravice	NS v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
31. december 2011	65.138.432	17.197.382	10.741.580	234.083	387.463	93.698.940
Prva konsolidacija Birra Peja	-	-	49.568	-	-	49.568
1. januar 2012	65.138.432	17.197.382	10.791.148	234.083	387.463	93.748.508
Neposredne pridobitve	-	-	-	-	797.715	797.715
Prenos iz sredstev za prodajo	-	-	8	-	-	8
Prenos iz investicij v teku	-	-	782.825	-	(777.910)	4.915
Slabitve	(8.489.280)	-	(21.001)	-	-	(8.510.281)
Prenos iz opredmetenih osnovnih sredstev	-	-	1.540	-	-	1.540
Odtujitve	-	-	(11.154)	-	-	(11.154)
31. december 2012	56.649.152	17.197.382	11.543.366	234.083	407.268	86.031.251
NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI						
1. januar 2012	-	-	6.558.609	145.764	-	6.704.373
Amortizacija v letu	-	-	760.838	18.032	-	778.870
Prenos iz opredmetenih osnovnih sredstev	-	-	180	-	-	180
Odtujitve	-	-	(2.152)	-	-	(2.152)
31. december 2012	-	-	7.317.475	163.796	-	7.481.271
SEDANJA VREDNOST						
31. december 2012	56.649.152	17.197.382	4.225.891	70.287	407.268	78.549.980
1. januar 2012	65.138.432	17.197.382	4.182.971	88.319	387.463	86.994.567

Letno poročilo 2012 / Računovodsko poročilo – Skupina Laško

Leto 2011 (v EUR)	Blagovne znamke	Dobro ime	Licence in druga NS	Premoženjske pravice	NS v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
1. januar 2011	46.974.329	17.197.382	6.507.249	234.083	5.039	70.918.082
Neposredne pridobitve	-	-	499.330	-	1.166.997	1.666.327
Prenos iz sredstev za prodajo	24.001.750	-	3.028.996	-	71.924	27.102.670
Prenos z investicij v teku	-	-	851.458	-	(851.458)	-
Slabitve	(5.837.647)	-	-	-	-	(5.837.647)
Prenos na opredmetena osnovna sredstva	-	-	-	-	(5.039)	(5.039)
Odtujitve	-	-	(145.453)	-	-	(145.453)
31. december 2011	65.138.432	17.197.382	10.741.580	234.083	387.463	93.698.940
NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI						
1. januar 2011	-	-	4.812.433	89.123	-	4.901.556
Prenos iz sredstev za prodajo	-	-	1.098.046	-	-	1.098.046
Amortizacija v letu	-	-	765.474	18.032	-	783.506
Povečanja	-	-	-	38.609	-	38.609
Odtujitve	-	-	(140.562)	-	-	(140.562)
31. december 2011	-	-	6.535.391	145.764	-	6.681.155
SEDANJA VREDNOST						
31. december 2011	65.138.432	17.197.382	4.206.189	88.319	387.463	87.017.785
1. januar 2011	46.974.329	17.197.382	1.694.816	144.960	5.039	66.016.526

Vsa neopredmetena dolgoročna sredstva so izkazana po modelu nabavne vrednosti. Med neopredmetenimi dolgoročnimi sredstvi predstavljajo največjo vrednost dobro ime in blagovne znamke, katerih vrednost se vsako leto presoja, hkrati se ugotavlja morebitna potreba po slabitvah.

Na dan 31. 12. 2012 je bila opravljena preveritev poštene vrednosti blagovnih znamk. Za blagovne znamke družbe Delo, d. d., je bila preveritev poštene vrednosti opravljena s strani pooblaščenec ocenjevalke vrednosti podjetij, ki je vpisana pri Slovenskem inštitutu za revizijo. Pri oceni vrednosti je bila uporabljena metoda sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov.

Skupina je v letu 2012 na osnovi cenitve Družbe Delo, d. d., v konsolidiranih izkazih izkazala slabitev blagovnih znamk družbe Delo, d. d., v vrednosti 8.489.280 EUR. Na dan 31. 12. 2012 znaša vrednost blagovnih znamk Skupine Delo 10.188.094 EUR.

Osnova za preveritev potrebe po slabitvi vrednosti blagovnih znamk in dobrega imena Pivovarne Union, d. d., je bila ocena posloводства, ki je temeljila na oceni vrednosti podjetja, ki jo je v letu 2010 opravil pooblaščenec ocenjevalec vrednosti podjetij, ter poslovnih rezultatov leta 2012 in predvidenih projekcij poslovanja vrednosti družbe v prihodnjih letih. Vrednost blagovnih znamk Pivovarne Union, d. d., na dan 31. 12. 2012 znaša 46.461.058 EUR, vrednost dobrega imena pa 17.197.380 EUR.

Zastava blagovnih znamk

Za zavarovanje svojih posojil pri bankah je obvladujoča družba, Pivovarna Laško, d. d., zastavila del svojih blagovnih znamk v vrednosti 50.000.000 EUR, ki so sestavni del premoženja Skupine in v skladu z računovodskimi standardi niso izkazane v računovodskih izkazih. Blagovne znamke obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d., so

bile s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij ocenjene v letu 2010. Blagovne znamke odvisnih družb Pivovarne Union in Dela so zastavljene tudi v okviru v zastavo danih naložb v te družbe.

Ocena vrednosti družbe Delo, d. d., Ljubljana

Cenitev družbe Delo, d. d., ki vključuje tudi oceno vrednosti blagovnih znamk, je opravila pooblaščenca ocenjevalka vrednosti podjetij, vpisana pri Slovenskem inštitutu za revizijo.

Najpomembnejši elementi in ugotovitve postopka vrednotenja so:

- ✎ predmet vrednotenja je večinski lastniški delež družbe (80,83 %), ki omogoča večinskemu lastniku vplivati na sprejemanje odločitev na organih upravljanja družbe in vplivanje na oblikovanje strategije in poslovnih odločitev (o investicijah, zadolževanju itd.), hkrati lahko lastnik izvede statusne spremembe;
- ✎ tržna vrednost podjetja je enaka sedanji vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, saj s finančnega vidika velja, da je vrednost podjetja enaka vsoti bodočih koristi, ki jih to podjetje prinaša svojemu/svojim lastniku/lastnikom;
- ✎ pri oceni vrednosti podjetja je uporabljena »metoda sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, brez upoštevanja zadolženosti«; pri tej metodi je najprej ocenjena sedanja vrednost prostih denarnih tokov brez odplačil obresti in glavnice (vrednost celotnega kapitala), nato pa so zaradi predmeta vrednotenja (to je lastniški kapital podjetja) odštete vse finančne obveznosti podjetja; tako dobljena vrednost je popravljena za morebitne potencialne obveznosti, premije in diskonte;
- ✎ cenilka je skušala uporabiti tudi metodo primerljivih podjetij in primerljivih transakcij; uporabljena podjetja in transakcije niso dovolj primerljivi glede na velikost podjetij (primerljiva podjetja so znatno večja) in obseg dejavnosti (poleg izdajanja časopisov se ukvarjajo tudi z ostalim založništvom in z ostalimi mediji), kar posledično vpliva tako na dobičkonosnost kot na finančni položaj podjetij; zato je to metodo upoštevala zgolj kot kontrolno metodo;
- ✎ pri izdelavi projekcij je cenilka izhajala iz ocene poslovanja podjetja Delo za leto 2012 in Poslovnega načrta 2013; pri ocenitvi bodočih donosov je upoštevala potencial podjetja, ki ga je določila na osnovi dosedanjega poslovanja podjetja ter spoznanj iz analize dejavnosti. V ceni sta predvidena dva scenarija poslovanja podjetja v prihodnje (optimistični in pesimistični), ki se med seboj razlikujeta po predvidenih čistih prihodkih od prodaje in stroških poslovanja ter posledično po dobičku iz poslovanja (EBIT) in po EBIT-marži.

Na osnovi vseh navedenih predpostavk je ocenjena nadomestljiva vrednost 80,83 % lastniškega kapitala podjetja Delo na dan 31. 12. 2012 za namen preverjanja slabitve v skladu z MRS 36 enaka vrednosti pri uporabi, to je: **20.286.554 EUR oz. 37,60 EUR na delnico.**

2. Opredmetena osnovna sredstva

Leto 2012 (v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Drobni inventar	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
31. december 2011	45.633.181	101.985.292	348.608.576	46.988.325	23.871.489	3.748.380	570.835.243
Prva konsolidacija Birra Peja	6.741.000	7.534.971	24.186.477	5.792.263	-	762.108	45.016.819
1. januar 2012	52.374.181	109.520.263	372.795.053	52.780.588	23.871.489	4.510.488	615.852.062
Neposredne pridobitve	-	-	-	-	-	10.400.442	10.400.442
Prenos z investicij v teku	23.446	560.007	5.995.128	2.962.985	2.219.434	(11.761.000)	-
Pridobitev - ponovno aktiviranje	-	-	-	-	30.855	-	30.855
Prekvalifikacije	-	-	-	66.582	-	-	66.582
Prenos na naložbene nepremičnine ter opredmetena OS	(36.335)	(592.820)	(1.540)	-	-	-	(630.695)
Prenos z investicij v teku	-	128.272	495.100	1.106.623	370.024	(2.100.019)	-
Odtujitve	(490)	(66.103)	(3.865.761)	(3.159.179)	(671.905)	-	(7.763.438)
31. december 2012	52.360.802	109.549.619	375.417.980	53.757.599	25.819.897	1.049.911	617.955.808
NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI							
31. december 2011	-	19.002.394	315.159.748	37.056.535	18.921.559	-	390.140.236
Prva konsolidacija Birra Peja	-	4.993.128	12.773.782	3.861.074	-	-	21.627.984
Prekvalifikacije	-	-	(2.442.472)	2.442.472	-	-	-
1. januar 2012	-	23.995.522	325.491.058	43.360.081	18.921.559	-	411.768.220
Pridobitve	-	-	-	-	30.855	-	30.855
Amortizacija v letu	-	2.937.154	9.741.365	3.626.134	2.980.268	-	19.284.921
Prekvalifikacije	-	-	-	66.582	-	-	66.582
Prenos v uporabo	-	-	369.536	(369.536)	-	-	-
Prenos na naložbene nepremičnine ter opredmetena OS	-	(243.220)	(180)	-	-	-	(243.400)
Odtujitve	-	(40.793)	(3.730.977)	(2.978.247)	(666.634)	-	(7.416.651)
31. december 2012	-	26.648.663	331.870.802	43.705.014	21.266.048	-	423.490.527
SEDANJA VREDNOST							
31. december 2012	52.360.802	82.900.956	43.547.178	10.052.585	4.553.849	1.049.911	194.465.281
Tečajne razlike	-	-	-	-	-	-	-
1. januar 2012	52.374.181	85.524.741	47.303.995	9.420.507	4.949.930	4.510.488	204.083.842

Letno poročilo 2012 / Računovodsko poročilo – Skupina Laško

Leto 2011 (v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Drobni inventar	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
1. januar 2011	38.626.854	107.956.083	299.968.271	38.046.342	22.886.714	2.827.919	510.312.183
Prenos iz sredstev za prodajo	6.604.955	32.722.703	48.989.242	8.179.213	-	31.831	96.527.944
Neposredne pridobitve	-	254.644	470.278	1.416.570	1.812.788	5.376.390	9.330.670
Nove nabave	-	-	-	-	-	650.041	650.041
Prenos z investicij v teku	-	398.848	3.047.945	98.309	1.592.699	(5.137.801)	-
Prevrednotenja	(1.140.823)	(39.608.948)	454.776	-	-	-	(40.294.995)
Pripoznanje	1.719.925	534.202	-	-	-	-	2.254.127
Prenos iz uporabe	-	-	(2.442.472)	-	-	-	(2.442.472)
Prenos iz/na ...	-	-	2.447.511	291.478	-	-	2.738.989
Odtujitve	(177.730)	(272.240)	(4.326.975)	(1.043.587)	(2.420.712)	-	(8.241.244)
31. december 2011	45.633.181	101.985.292	348.608.576	46.988.325	23.871.489	3.748.380	570.835.243
NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI							
1. januar 2011	-	43.711.071	266.629.692	29.132.136	17.206.534	-	356.679.433
Prenos iz sredstev za prodajo	-	10.002.244	43.358.694	6.650.093	-	-	60.011.031
Pridobitve	-	-	436	-	29.479	-	29.915
Amortizacija	-	3.755.794	8.952.784	2.949.211	3.145.004	-	18.802.793
Prevrednotenja	-	(38.363.575)	-	-	-	-	(38.363.575)
Prenos na naložbene nepremičnine	-	-	-	213.313	67.193	-	280.506
Odtujitve	-	(103.140)	(3.781.858)	(1.888.218)	(1.526.651)	-	(7.299.867)
31. december 2011	-	19.002.394	315.159.748	37.056.535	18.921.559	-	390.140.236
SEDANJA VREDNOST							
31. december 2011	45.633.181	82.982.898	33.448.828	9.931.790	4.949.930	3.748.380	180.695.007
Tečajne razlike	-	-	-	-	-	-	-
1. januar 2011	38.626.854	64.245.012	33.338.579	8.914.206	5.680.180	2.827.919	153.632.750

Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev Skupine se je glede na zadnji dan preteklega leta povečala za 13.770.274 EUR, kar je predvsem posledica vključitve Skupine Birre Peje v konsolidacijo. Vrednost v konsolidacijo vključenih opredmetenih osnovnih sredstev Skupine Birre Peje na dan 1. 1. 2012 znaša 23.388.835 EUR. Skupina je v letu 2012 za nove investicije namenila 10.400.442 EUR, kar je za 8.887.207 EUR oz. 46 % manj kot znaša obračunana amortizacija.

Odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev predstavljajo prodaja in odpisi opredmetenih osnovnih sredstev. Skupina ima v finančnem najemu osnovna sredstva v vrednosti 239.341 EUR. Za vrednotenje nepremičnin skupina uporablja model prevrednotenja, medtem ko sta oprema in drobni inventar vrednotena po modelu nabavne vrednosti. Na dan 31. 12. 2012 nepremičnine niso bile ocenjene.

Od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev je Skupina realizirala dobiček v vrednosti 57.497 EUR, ki je izkazan kot prevrednotovalni poslovni prihodek, in 161.523 EUR izgube, ki je izkazana kot prevrednotovalni poslovni odhodek.

Skupina je za zavarovanje dolgoročnih in kratkoročnih posojil zastavila opredmetena osnovna sredstva, katerih sedanja vrednost na dan 31. 12. 2012 znaša 127.483.909 EUR. Knjigovodska vrednost zastavljenih nepremičnin znaša 106.678.853 EUR, knjigovodska

vrednost zastavljene opreme pa 20.805.056 EUR. Na dan 31. 12. 2012 Skupina izkazuje obveznosti za nakup opredmetenih osnovnih sredstev v višini 1.026.353 EUR.

3. Naložbene nepremičnine

Leto 2012			
(v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
1. januar 2012	1.214.099	8.861.531	10.075.630
Povečanje vrednosti	-	-	-
Prenos iz opredmetenih osnovnih sredstev	36.335	592.821	629.156
Prevrednotenje - okrepitev / oslabitev	(90.145)	(115.060)	(205.205)
Odtujitve	(188.565)	(579.089)	(767.654)
Zmanjšanje vrednosti	(195.381)	(1.446.673)	(1.642.054)
31. december 2012	776.343	7.313.530	8.089.873
NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI			
1. januar 2012	-	957.927	957.927
Amortizacija	-	408	408
Odtujitve	-	(310.715)	(310.715)
Prenos iz opredmetenih osnovnih sredstev	-	243.220	243.220
31. december 2012	-	890.840	890.840
SEDANJA VREDNOST			
31. december 2012	776.343	6.422.690	7.199.033
1. januar 2012	1.214.099	7.903.604	9.117.703

Leto 2011			
(v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
1. januar 2011	1.090.980	4.494.245	5.585.225
Prevrednotenje - okrepitev / oslabitev	123.119	1.635.281	1.758.400
Prenos opreme iz leta 2010	-	(414.962)	(414.962)
Popravek prenosa iz OOS iz leta 2010	-	123.484	123.484
Prekvalifikacije (prenos iz sredstev za prodajo)	-	2.943.324	2.943.324
Prenos iz na nekratkoročna sredstva za prodajo - DELO	-	80.159	80.159
31. december 2011	1.214.099	8.861.531	10.075.630

NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI

1. januar 2011	-	928.741	928.741
Amortizacija	-	404	404
Prenos popravkov vrednosti opreme	-	(213.313)	(213.313)
Prekvalifikacije (prenos iz sredstev za prodajo)	-	240.613	240.613
Prenos iz na nekratkoročna sredstva za prodajo - DELO	-	1.482	1.482
31. december 2011	-	957.927	957.927

SEDANJA VREDNOST

31. december 2011	1.214.099	7.903.604	9.117.703
1. januar 2011	1.090.980	3.565.504	4.656.484

Med naložbenimi nepremičninami so evidentirane nepremičnine, ki se ne uporabljajo za opravljanje osnovne dejavnosti, temveč jih Skupina daje v najem. Na zadnji dan leta 2012 so med naložbenimi nepremičninami izkazane naslednje nepremičnine: športna dvorana Tri lilije, gostinski objekt Hotel Hum, počitniške kapacitete, poslovna stavba v Radencih ter poslovni objekti v Boračevi, Petanjcih in Sarajevu.

Naložbene nepremičnine se vrednotijo po modelu poštene vrednosti. Na dan 31. 12. 2012 je bila s strani pooblaščenega ocenjevalca nepremičnin ocenjena poslovna stavba v Radencih, katere vrednost znaša 911.253 EUR. Za ostale naložbene nepremičnine je bila opravljena preveritev poštene vrednosti s strani posloводства Skupine.

Iz naslova naložbenih nepremičnin je Skupina realizirala 205.048 EUR prihodkov ter 1.030.312 EUR odhodkov.

V zvezi z delom počitniških kapacitet na Hrvaškem (počitniški dom Ičići in počitniški apartmaji v Barbarigi) trenutno potekajo postopki v zvezi z ureditvijo vpisa v zemljiško knjigo, kar je podrobneje pojasnjeno pri poglavju 4.4.10 (Potencialne obveznosti).

V letu 2012 so se nadaljevali postopki prodaje gostinskih objektov, Hotela Hum in Hotela Savinja, športne dvorane Tri lilije, poslovne stavbe v Radencih in nepremičnine v Boračevi. Uspešno sta bila realizirana postopka prodaje Hotela Savinja in nepremičnine v Boračevi. Skupina je iz naslova prodaje Hotela Savinja ustvarila izgubo v višini 176.653 EUR, za objekt v Boračevi pa izgubo v višini 631.339 EUR. Aktivnosti prodaje naložbenih

nepremičnin se nadaljujejo. Družbe bodo zaradi zagotavljanja likvidnosti poslovno nepotrebne nepremičnine po potrebi prisilno odprodajale in licitirale.

Naložbene nepremičnine v vrednosti 5.588.351 EUR so zastavljene za zavarovanje dolgoročnih in kratkoročnih posojil pri bankah.

4. Dolgoročne finančne naložbe

4. A. Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe

(v EUR)	Delež v kapitalu	2012	2011
DELEŽI V DRUŽBAH V SKUPINI			
V državi:			
Radenska Miral, d. o. o., Radenci	100,00 %	182.589	160.363
Firma Del, d. o. o., Laško	100,00 %	7.427	7.427
		190.016	167.790
V tujini:			
Radenska, d. o. o., Zagreb	100,00 %	4.907	4.907
Radenska, d. o. o., Beograd	100,00 %	250	250
Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo	100,00 %	232.240	191.856
		237.397	197.013
Skupaj		427.413	364.803

Podatki o odvisnih družbah

(v EUR)	Dejavnost družbe	Država družbe	Odstotek udeležbe v kapitalu	Vrednost celotnega kapitala	Dobiček/ izguba leta 2012
Odvisne družbe					
Radenska, d. d., Radenci	proizvodnja pijač	Slovenija	82,058 %	71.009.842	(3.984.133)
Skupina Union	proizvodnja piva in pijač	Slovenija	97,922 %	87.254.129	(3.640.467)
Vital Mestinje, d. o. o.	proizvodnja pijač	Slovenija	96,920 %	3.457.414	91.199
Skupina Delo	časopisna in založniška dejavnost	Slovenija	80,834 %	15.672.659	(2.089.603)
Firma Del, d. o. o., Laško	proizvodnja piva	Slovenija	100,000 %	35.280	961
Jadranska Pivovara - Split, d. d.	proizvodnja piva	Hrvaška	99,460 %	(4.873.317)	(3.764.764)
Laško Grupa, d. o. o., Zagreb	trgovsko posredovanje	Hrvaška	100,000 %	25.097	32.200
Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo	trgovsko posredovanje	BiH	100,000 %	312.997	24.333

Skupina v skladu z MRS 27 vrednoti dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe po modelu nabavne vrednosti.

Zaradi nepomembnosti in ker bi bili stroški postopka konsolidiranja višji od koristi, v konsolidacijo niso vključene naslednje družbe: Firma Del, d. o. o., Laško, Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo ter Radenska Miral, d. o. o., Radenci, Radenska, d. o. o., Zagreb in

Radenska, d. o. o., Beograd. Vse ostale odvisne družbe se konsolidirajo z uporabo metode popolne konsolidacije.

Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe so se v letu 2012 povečale za 62.610 EUR, in sicer zaradi odprave slabitve družbe Radenska Miral, d. o. o., Radenci ter zaradi odkupa 17,32% deleža Skupine Fructal v družbi družbe Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo, ki je po tem nakupu v 100% lasti Skupine Laško.

4. B. Dolgoročne finančne naložbe v pridružene družbe

Podatki o pridruženih družbah

(v EUR)	Dejavnost družbe	Država družbe	Odstotek udeležbe v kapitalu	Vrednost celotnega kapitala	Dobiček/ izguba leta 2012
Pridružena družba					
Thermana, d. d., Laško	dejavnost zdravilišč, hotelov in podobnih nastavitvenih obratov	Slovenija	20,630 %	27.519.581	(1.051.155)

Naložbe v pridružene družbe so vrednotene v skladu s kapitalsko metodo. Vrednost naložb se vsako leto poveča oz. zmanjša za pripadajoči del dobička oz. izgube. Prevrednotenje na višjo pošteno vrednost v skladu z MSRP se ne pripozna. Poštena vrednost naložb, s katerimi se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, je znana na osnovi tečaja delnic na Ljubljanski borzi, za ostale naložbe pa se poštena vrednost ugotavlja na osnovi cenitev.

Na dan 31. 12. 2012 med dolgoročnimi finančnimi naložbami v pridružene družbe Skupina izkazuje naložbo v 20,63% delež družbe Thermana, d. d., Laško (645.003 delnic) in v 29,22% delež družbe Slopak, d. o. o., Ljubljana. Vrednost obeh naložb je na osnovi opravljenih cenitev v preteklih letih na dan 31. 12. 2012 enaka nič. Na dan 31. 12. 2012 cenitev omenjenih naložb ni bila ponovno opravljena, ker se predpostavke, na katerih sta bili izdelani obe cenitvi v preteklih letih, v letu 2012 niso spremenile.

Naložba v pridruženo družbo Thermana, d. d.

Na dan 31. 12. 2012 ima Skupina v lasti 645.003 delnic družbe Thermana, d. d., kar predstavlja 20,63% lastniški delež. Izvirna nabavna vrednost naložbe znaša 6.897.921 EUR. Na osnovi cenitve je skupina v letu 2009 opravila slabitev naložbe za 5.303.921 EUR, v letu 2010 pa je naložbo oslabil v celoti še za preostanek, in sicer 1.594.000 EUR. Oslabitev je bila pripoznana ob upoštevanju cenitve za leto 2009 in preveritve v cenitvi upoštevanih projekcij poslovanja. Obenem se je Thermana v letu 2010 dodatno zadolžila, kar ima negativni vpliv na denarne tokove v prihodnjih letih. V letu 2012 je Thermana, d. d., ustvarila čisto izgubo v vrednosti 1.051.155 EUR. Na dan 31. 12. 2012 so znašala vsa sredstva družbe Thermana, d. d., 78.498.227 EUR, obveznosti pa 50.830.278 EUR. Razmerje med tujimi in lastnimi viri sredstev znaša 65 : 35 v korist tujih virov.

V letu 2010 je poslovodstvo mandat za organizacijo prodaje družbe Thermana, d. d., podelilo NLB, d. d., Ljubljana. Pripravljen je bil sporazum o izvedbi prodaje in

posredovan lastnikom, ki imajo v lasti več kot 50 % naložbe. V mesecu februarju 2011 je potekalo pridobivanje soglasja naročnikov za prodajo. Dne 28. 2. 2011 je bil podpisan in usklajen sporazum med NLB, d. d., Pivovarno Laško, d. d., in Zavarovalnico Triglav, d. d., ki imajo skupaj 44,85% delež lastništva Thermane, d. d. V letu 2011 so potekale usklajevalne aktivnosti s preostalimi potencialnimi podpisniki sporazuma o izvedbi prodaje delnic.

Pivovarna Laško, d. d., je dne 10. 10. 2011 podpisala Sporazum o skupni prodaji delnic Thermane v višini 51,96% deleža. NLB, d. d., je kot posrednik pri prodaji pričela s prodajnimi aktivnostmi. Dne 28. 11. 2011 je bil v časniku Delo objavljen razpis za prodajo naložbe, v mesecu decembru pa je bilo preko 100 skladom privatnega kapitala in preko 100 družbam iz panoge posredovano javno vabilo skupaj s Teaserjem.

V letu 2012 je potekalo nadaljnje kontaktiranje potencialnih kupcev. Nihče od njih ni izkazal namere za nakup, zato je bila prodaja s strani posrednika, zaradi trenutnega nezanimanja za nakup večinskega deleža Thermane, začasno ustavljena.

Naložba v pridruženo družbo Slopak, d. o. o., Ljubljana

Na zadnji dan leta 2012 ima skupina v lasti 29,22% delež družbe Slopak, d. o. o., Ljubljana. Zaradi negativnega poslovnega rezultata in slabega finančnega stanja je bila naložba v letu 2011 v celoti oslabljena.

4. C. Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

(v EUR)	2012	2011
Ostale naložbe v delnice in deleže po nabavni vrednosti	773.181	796.053
Ostale naložbe v delnice in deleže po pošteni vrednosti	476.462	443.510
Skupaj	1.249.643	1.239.563

Gibanje za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev

(v EUR)	2012	2011
Stanje 1. januarja	1.239.563	718.449
Spremembe v letu:		
Pridobitve	-	195.167
Prevrednotenje	31.150	(250.896)
Prodaja	(21.070)	(189)
Prenos na nekratkoročna sredstva za prodajo - DELO	-	577.032
Stanje 31. december	1.249.643	1.239.563

Vrednost za prodajo razpoložljivih dolgoročnih finančnih sredstev se je v primerjavi s preteklim letom povečala zaradi prevrednotenja za 31.150 EUR ter znižala za prodana finančna sredstva v vrednosti 21.070 EUR.

5. Dolgoročno dana posojila

(v EUR)	2012	2011
Dolgoročna posojila pridruženim družbam	-	10.554.498
Druga dolgoročna posojila	436.335	524.612
Dolgoročna posojila do družb Infond Holding in Center naložbe	17.100.000	17.100.000
Manj popravek vrednosti	(17.100.000)	(17.100.000)
Skupaj	436.335	11.079.110

Dolgoročno dana posojila so se v primerjavi s preteklim letom znižala za 10.642.775 EUR, predvsem zaradi vključitve Skupine Birre Peje v konsolidacijo. V letu 2011 je bila Skupina Birra Peja obravnavana kot pridružena družba.

Ostala dolgoročna posojila se nanašajo na dolgoročna stanovanjska posojila zaposlenim. Obrestna mera v povprečju znaša 6-mesečni EURIBOR + 1 %. Doba odplačevanja je 20 let. Zadnje posojilo zapade leta 2024. V letu 2012 skupina zaposlenim ni dala novih posojil.

Med dolgoročnimi posojili so izkazana tudi posojila, ki so bila v preteklosti dana družbi Center naložbe, d. d., v višini 17.100.000 EUR s strani družb Radenska, d. d., in Pivovarna Union, d. d. Ta so bila v letu 2009 v celoti oslabljena.

6. Dolgoročne terjatve za finančni najem

(v EUR)	2012	2011
Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema	421.340	751.266
Skupaj	421.340	751.266

Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema se nanašajo na opremo za proizvodnjo blagovne znamke Bandidos, dano v finančni najem poslovnemu partnerju iz Belorusije. Vrednost omenjene terjatve na zadnji dan leta 2012 znaša 421.340 EUR. Terjatve iz naslova finančnega najema zapadejo 15. 10. 2015.

7. Dolgoročne terjatve za odloženi davek

(v EUR)	2012	2011
Dolgoročne terjatve za odloženi davek	39.375.942	46.472.483
Dolgoročne obveznosti za odloženi davek	(15.472.483)	(15.770.226)
Neto dolgoročne terjatve za odloženi davek	23.903.459	30.702.257

Dolgoročne terjatve in obveznosti za odloženi davek so izračunane na osnovi začasnih razlik z upoštevanjem metode obveznosti in ob upoštevanju davčnih stopenj od 17 % do 15 %.

Na dan 31. 12. 2012 Skupina izkazuje neto dolgoročno terjatev iz naslova odloženih davkov v vrednosti 23.903.459 EUR, kar je za 6.798.798 EUR manj kot v preteklem letu. Dolgoročne terjatve za odloženi davek so se znižale predvsem zaradi preračuna terjatev iz naslova preteklih slabitev na nove, nižje davčne stopnje davka od dohodka pravnih oseb, in sicer od 20 % iz leta 2011 postopno do 15 % v letu 2015.

Gibanje dolgoročnih terjatev za odloženi davek

(v EUR)	Rezervacije	Obveznosti do zaposlencev	Poštena vrednost (finančna sredstva)	Ostalo	Skupaj
TERJATVE ZA ODLOŽENI DAVEK					
1. januar 2011	32.458	996.529	41.101.565	981.193	43.111.745
Sprememba v izkazu poslovnega izida	(38.391)	(13.295)	3.246.240	706.435	3.900.989
Sprememba v izkazu vseobsegajočega donosa	-	-	(858.381)	-	(858.381)
Spremembe v kapitalu	-	-	(53.445)	-	(53.445)
Prilagoditev z izločitvijo zaradi prodaje FRAG	95.576	21.950	-	254.049	371.575
31. december 2011	89.643	1.005.184	43.435.979	1.941.677	46.472.483
Sprememba v izkazu poslovnega izida	(39.665)	(238.907)	(6.485.745)	(282.110)	(7.046.427)
Sprememba v izkazu vseobsegajočega donosa	-	-	(50.114)	-	(50.114)
31. december 2012	49.978	766.277	36.900.120	1.659.567	39.375.942

Med dolgoročnimi terjatvami za odložene davke je na dan 31. 12. 2012 izkazana terjatev za odloženi davek iz naslova slabitev finančnih naložb v vrednosti 36.900.120 EUR, iz naslova obveznosti do zaposlenih za odpravnine, jubilejne nagrade in neizkoriščene dopuste v vrednosti 766. 277 EUR, iz naslova rezervacij 49.978 EUR, ostalega pa v vrednosti 1.659.567 EUR.

Med dolgoročnimi terjatvami za odložene davke ni izkazana terjatev iz naslova davčne izgube odvisne družbe Jadranska pivovara – Split, d. d., ki je znašala 32.009.171 EUR, ker odvisna družba iz tega naslova v prihodnosti ne pričakuje obdavčljivih dohodkov. Iz naslova davčne izgube bi ob upoštevanju 20% davčne stopnje znašala terjatev za odloženi davek 6.401.834 EUR.

Dolgoročne terjatve za odloženi davek, ki se odražajo v poslovnem izidu, so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšale za 7.046.427 EUR. Iz naslova slabitev finančnih naložb, izkazanih v letu 2012, so se terjatve za odloženi davek povečale za 12.639.399 EUR, zaradi preračuna na nižje davčne stopnje pa so se zmanjšale za 19.125.144 EUR.

Zmanjšale so se tudi terjatve za odloženi davek iz naslova obveznosti do zaposlenih v vrednosti 238.907 EUR, iz naslova rezervacij za 30.665 EUR ter iz naslova oblikovane davčne izgube v vrednosti 282.110 EUR.

Gibanje dolgoročnih obveznosti za odloženi davek

(v EUR)	Poštena vrednost (zemljišča, zgradbe)	Poštena vrednost (finančna sredstva)	Poštena vrednost (blagovne znamke)	Ostalo	Skupaj
OBVEZNOSTI ZA ODLOŽENI DAVEK					
1. januar 2011	3.473.868	71.464	9.292.212	154.923	12.992.467
Sprememba v izkazu poslovnega izida	20.100	-	(4.685.069)	272.715	(4.392.254)
Sprememba v izkazu vseobsegajočega donosa	703.189	(73.012)	-	-	630.177
Sprememba v kapitalu	(34.248)	-	-	-	(34.248)
Prenos iz nekratkoročnih sredstev za prodajo - DELO	-	-	4.085.836	-	4.085.836
Prilagoditev z izločitvijo zaradi prodaje FRAG	18.992	2.285	2.466.967	-	2.488.244
31. december 2011	4.181.901	737	11.159.946	427.638	15.770.222
Sprememba v izkazu poslovnega izida	(62.718)	-	(1.103.630)	40.725	(1.125.623)
Sprememba v izkazu vseobsegajočega donosa	828.662	(737)	-	-	827.925
Spremembe v kapitalu	(41)	-	-	-	(41)
31. december 2012	4.947.804	-	10.056.316	468.363	15.472.483

Dolgoročna obveznost za odloženi davek na dan 31. 12. 2012 znaša 15.472.483 EUR in se nanaša na prevrednotenje blagovnih znamk Pivovarne Union, d. d., v vrednosti 9.292.212 EUR in družbe Delo, d. d., v vrednosti 764.104 EUR ter na prevrednotenje nepremičnin Skupine v vrednosti 4.947.804 EUR. Dolgoročne obveznosti za odloženi davek v izkazu finančnega položaja znižujejo dolgoročne terjatve za odloženi davek.

8. Nekratkoročna sredstva za prodajo

(v EUR)	2012	2011
Nepremičnine za prodajo	770.939	770.939
Druge nekratkoročna sredstva za prodajo	5.800.000	8.190.000
Skupaj	6.570.939	8.960.939

Na dan 31. 12. 2012 znaša vrednost nekratkoročnih sredstev za prodajo 6.570.939 EUR. Med nekratkoročnimi sredstvi za prodajo sta zaradi načrtovane prodaje v letu 2013 izkazani naložbi v družbo ČZP Večer, d. d., v vrednosti 5.800.000 EUR in v poslovno-skladiščni prostor v Ljubljani v vrednost 770.939 EUR.

Finančna naložba v družbo Večer, d. d., Maribor

a) Postopki pri prodaji 79,243% deleža v družbi Večer, d. d., Maribor

Odvisna družba Delo, d. d., je leta 2008 kupila 59,2395-odstotni delež družbe ČZP Večer, d. d., in tako postala njena 79,2376-odstotna lastnica. Družba Delo iz naslova imetništva delnic Večera nad 19,9 % na skupščini družbe ČZP Večer, d. d., nima glasovalnih pravic zaradi določbe 44. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence, zato omenjena naložba ni vključena v konsolidacijo.

Z odločbo dne 23. 9. 2009 je Urad za varstvo konkurence RS družbi Delo naložil, da mora za odpravo učinkov izvedene prepovedane koncentracije dokončno odsvojiti delnice družbe Večer. Za izvedbo navedenega ukrepa je bil prvotno določen rok enega leta, ki pa se lahko na utemeljeno pisno zahtevo družbe Delo podaljša.

Kupec 3Lan je pred dokončanjem transakcije dne 16. 12. 2011 prodajalca Delo obvestil, da odstopa od pogodbe. Po neuspelem poskusu nadaljevanja prodajnega postopka je Komisija za prodajo družbe Večer dne 24. 1. 2012 sprejela sklep, da postopek prodaje kupcu 3Lan ni uspel. O tem smo obvestili Urad za varstvo konkurence RS in pisno zaprosili za podaljšanje roka za izvedbo prodaje delnic, hkrati pa se je družba Delo zavezala, da bo ponovno objavila mednarodni javni razpis za prodajo delnic najkasneje do 15. 3. 2012. Urad je s svojim sklepom z dne 27. 2. 2012 sklenil, da se rok za odsvojitev delnic družbe Večer podaljša do vključno 31. 12. 2012.

Dne 15. 3. 2012 je bil v časnikih Delo in Večer objavljen javni razpis za prodajo 79,23 % delnic družbe Večer. V začetku maja 2012 se je Komisija seznanila z dejstvom, da do predvidenega roka (7. 5. 2012) ni prispela nobena nezavezujoča ponudba za nakup delnic družbe Večer.

V oktobru 2012 je prišlo do skrbnega pregleda poslovanja družbe Večer s strani enega od potencialnih kupcev in predstavitve posloводства. V teku so pogajanja za sklenitev kupoprodajne pogodbe z enim od kupcev. Ker do 31. 12. 2012 nismo uspeli realizirati prodaje delnic družbe Večer, smo konec decembra Urad za varstvo konkurence RS zaprosili za podaljšanje roka za prodajo delnic v družbi Večer. Rok je bil podaljšán do 31. 3. 2013.

b) Ocena vrednosti naložbe v delnice družbe ČZP Večer, d. d.

Na dan 31. 12. 2012 je bila opravljena cenitev naložbe v družbo ČZP Večer, ki jo je opravila pooblaščená ocenjevalka vrednosti podjetij pri Slovenskem inštitutu za revizijo iz družbe P&S.

Najpomembnejši elementi in ugotovitve postopka vrednotenja so:

- ✎ tržna vrednost podjetja je enaka sedanjí vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, saj s finančnega vidika velja, da je vrednost podjetja enaka vsoti bodočih koristi, ki jih to podjetje prinaša svojemu/svojim lastniku/lastnikom;
- ✎ pri oceni vrednosti podjetja je uporabljena »metoda sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, brez upoštevanja zadolženosti«; pri tej metodi je najprej ocenjena sedanja vrednost prostih denarnih tokov brez odplačil obresti in glavnice (vrednost celotnega kapitala), nato pa so zaradi predmeta vrednotenja (to je lastniški kapital podjetja) odštete vse finančne obveznosti podjetja; tako dobljena vrednost je popravljena za morebitne potencialne obveznosti, premije in diskonte;
- ✎ pri izdelavi projekcij je cenilka izhajala iz ocene poslovanja podjetja ČZP Večer za leto 2012; pri ocenitvi bodočih donosov je upoštevala potencial podjetja, ki ga je določila na osnovi dosedanjega poslovanja podjetja ter spoznanj iz analize dejavnosti; v ceniťi sta predvidena dva scenarija poslovanja podjetja v prihodnje (optimistični in pesimistični), ki se med seboj razlikujeta po predvidenih čistih

prihodkih od prodaje in stroških poslovanja ter posledično dobička iz poslovanja (EBIT) in EBIT-maržo.

Na podlagi metode vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov in na podlagi navedenih predpostavk je poštena vrednost zmanjšana za stroške prodaje. Tako je vrednost **79,24%** lastniškega deleža v podjetju ČZP Večer na dan 31. 12. 2012, za namene računovodskega poročanja v skladu z MSRP 5, enaka **5.800.000 EUR oz. 28,60 EUR na delnico**.

Na podlagi cenitve je bila izkazana slabitev v višini 2.390.000 EUR.

9. Zaloge

(v EUR)	2012	2011
Material in surovine	14.975.622	13.600.208
Nedokončana proizvodnja	2.457.754	2.232.780
Proizvodi	6.358.201	5.783.876
Trgovsko blago	495.621	463.050
Skupaj	24.287.198	22.079.914

Vrednost zalog se je glede na preteklo leto povečala za 2.207.284 EUR, oziroma za 10 %, kar je predvsem posledica vključitve Skupine Birra Peja v konsolidacijo. Knjigovodska vrednost ne presega čiste iztržljive vrednosti zalog.

V letu 2012 je bil zaradi odpisa nekurantnih zalog oblikovan popravek vrednosti zalog v vrednosti 40.373 EUR.

Inventurni viški in primanjkljaji

(v EUR)	2012	2011
Inventurni viški	29.705	93.904
Inventurni manjki	84.583	90.089

Pri rednem letnem popisu je bilo ugotovljenih 29.705 EUR inventurnih viškov in 84.583 EUR inventurnih primanjkljajev.

10. A. Kratkoročne poslovne terjatve

(v EUR)	2012	2011
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev:		
na domačem trgu	46.453.732	44.186.763
na tujem trgu	3.391.475	5.693.121
Manj popravek vrednosti	(6.238.132)	(6.288.361)
Skupaj	43.607.075	43.591.523
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	5.832.023	3.984.057
Predujmi	454.124	984.265
Manj popravek vrednosti	(2.995.336)	(1.829.816)
Stanje terjatev 31.12.2012	46.897.886	46.730.029

Na dan 31. 12.2012 skupina izkazuje 46.897.886 EUR kratkoročnih terjatev iz poslovanja, kar je približno na nivoju preteklega leta.

Izkazana vrednost vseh kratkoročnih poslovnih in drugih terjatev odraža pošteno vrednost.

Popravki vrednosti kratkoročnih poslovnih terjatev

(v EUR)	2012	2011
Stanje 1. januarja	6.288.361	5.109.114
Izterjane odpisane terjatve	(148.748)	(332.812)
Dokončen odpis terjatev	(529.577)	(620.985)
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu	647.639	664.199
Povečanje popravka vrednosti v letu	(38.960)	-
Prenos na terjatve financiranja	-	(476.678)
Ostalo	19.417	-
Skupaj	6.238.132	4.342.838
Prenos iz/na nekratkoročna sredstva za prodajo - SPLIT	-	1.125.738
Prenos iz/na nekratkoročna sredstva za prodajo - DELO	-	819.785
Stanje 31. decembra	6.238.132	6.288.361

Popravki vrednosti poslovnih terjatev do kupcev se glede na zadnji dan leta 2011 niso bistveno spremenili. Povečali so se iz naslova novo oblikovanih popravkov v vrednosti 647.639 EUR, zmanjšali pa so se za odpise terjatev v vrednosti 529.577 EUR ter za izterjane tožene terjatve v vrednosti 148.748 EUR.

Terjatve do kupcev v vrednosti so zavarovane s prejetimi garancijami, poroštvu in hipotekami v vrednosti 9.592.500 EUR.

Na dan 31. 12. 2012 ima Skupina prejeta posojila zavarovana s terjatvami do kupcev v vrednosti 20.303.000 EUR.

10. B. Kratkoročne terjatve za preveč plačan davek od dohodka pravnih oseb

(v EUR)	2012	2011
Terjatve za preveč plačan davek od dohodka	1.329.252	407.636
Skupaj	1.329.252	407.636

Kratkoročne terjatve za preveč plačan davek od dohodka pravnih oseb se nanašajo na preveč plačane akontacije davka, ki so obračunane na osnovi obveznosti Skupine Union za leto 2011. Na dan 31. 12. 2011 je znašala obveznost Skupine Union za plačilo davka 2.956.693 EUR, na dan 31. 12. 2012 pa 1.319.252 EUR.

11. Za prodajo razpoložljiva kratkoročna finančna sredstva

(v EUR)	2012	2011
Za prodajo razpoložljiva kratkor. finančna sredstva - poštena vrednost	100.954.761	129.248.379
Za prodajo razpoložljiva kratkor. finančna sredstva - nabavna vrednost	11.675.391	14.023.419
Skupaj	112.630.152	143.271.798

Na zadnji dan leta 2012 znaša vrednost kratkoročnih za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev 112.630.152 EUR. Ta so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za 30.641.646 EUR. Zmanjšanje je posledica slabitev naložb.

Med za prodajo razpoložljivimi finančnimi sredstvi Skupina izkazuje naslednje naložbe: naložbo v Poslovni sistem Mercator (23,34 %) v vrednosti 100.187.760 EUR (borzna cena delnice na dan 31. 12. 2012 je bila 114 EUR), naložbo v delnice Elektro Maribor, d. d., v vrednosti 6.728.124 EUR (5,74 %), v delnice Probanke, d. d., v vrednosti 767.001 EUR (6,27 %), v delnice Premogovnika Velenje v vrednosti 4.000.000 EUR (7,09 %), v delnice Elektra Gorenjska, d. d., v vrednosti 947.268 EUR (1,6 %) ter v delnice družbe Ceste mostovi Celje, d. d., (5,49 %), katere vrednost na dan 31. 12. 2012 je zaradi oslabitve enaka nič EUR. V omenjeni družbi je bil v preteklem letu uveden stečajni postopek.

1. Finančna naložba v družbo Poslovni sistem Mercator, d. d., Ljubljana

Skupina je na dan 31. 12. 2012 lastnik 878.840 delnic MELR oz. 23,34 % družbe Poslovnega sistema Mercator, d. d., (Pivovarna laško, d. d., 8,43 %, Pivovarna Union, d. d., 12,33 % in Radenska, d. d., 2,57 %). Ob upoštevanju poštene tržne vrednosti 114 EUR na delnico na zadnji dan leta 2012 znaša vrednost omenjene naložbe 100.187.760 EUR. Poslovodstvo Skupine Laško ocenjuje, da v Poslovnem sistemu Mercatorja nima več pomembnega vpliva, zato omenjena naložba od 1. 1. 2011 ni vrednotena več v skladu s kapitalsko metodo.

Poštena vrednost omenjene naložbe je na dan 31. 12. 2012 za 46.069.144 EUR nižja od izvirne nabavne vrednosti, ki je znašala 146.256.904 EUR oz. 166,42 EUR na delnico. Zaradi neuspešnega poskusa prodaje delnic MELR poslovodstvo ocenjuje, da pomeni padec borzne cene trajno slabitev, zato se je odločilo, da se le-ta izkaže kot finančni

odhodek. V letu 2012 je bila kot finančni odhodek izkazana slabitev delnic MELR v višini 29.001.753 EUR.

Postopki pri prodaji 23,43% deleža v družbi PS Mercator, d. d., Ljubljana

Po neuspešnem dogovarjanju z bankami je nadzorni svet Pivovarne Laško, d. d., naložil upravi prodajo delnic MELR v javni prodaji. V ta namen je bila z NLB, d. d., Ljubljana dne 3. 2. 2011 podpisana pogodba o svetovanju pri prodaji. Dne 4. 2. 2011 je bil objavljen javni razpis za prodajo 23,43% deleža družbe PS Mercator, ki je v lasti družb Skupine Laško. V javnem razpisu je bil določen rok za oddajo zavezujočih ponudb, in sicer 9. 3. 2011.

Vzporedno z javno prodajo so v mesecu februarju potekala pogajanja s finančnim skladom Mid Europa Partners LTD iz Velike Britanije. Do 9. 3. 2011 so prispele tri ponudbe: Mid Eura UK, Agrokor HR in Warburg Pincus US. Rok za sprejem odločitve glede prodaje deleža v družbi Mercator je bil 15. 4. 2011, ki pa je bil 30. 4. 2011 podaljšan. Ponudba za nakup 23,34% deleža MELR je bila s strani Agrokorja podaljšana do 4. 5. 2011 do 24. ure. Dne 26. 4. 2011 smo prejeli odločbo UVK-ja št. 306-29/2011-4, ki družbam Skupine Laško prepoveduje razpolaganje z delnicami MELR brez predhodnega soglasja UVK. Še isti dan so družbe Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., na Vrhovno sodišče RS vložile tožbo zoper odločbo UVK-ja in predlog za izdajo začasne odredbe za odložitev izvršitve izpodbijane odločbe UVK. Dne 29. 4. 2011 je Vrhovno sodišče RS s sklepom št. G 23/2011-11 zavrnilo predlog za izdajo začasne odredbe za odložitev izvršitve izpodbijane odločbe UVK.

Na nadzornem svetu Pivovarne Laško, d. d., je bil 4. 5. 2011 sprejet naslednji sklep: »Nadzorni svet soglaša, da se ponudba Agrokorja ne more sprejeti, ker Skupina Laško zaradi odločbe UVK, št. 306-29/2011-4 z dne 26. 4. 2011 v zadevi presoje skladnosti koncentracije, in sklepa o zavrnitvi začasne odredbe Vrhovnega sodišča, opr. št. G 23/2011-11, z dne 29. 4. 2011, zaradi odprave odločbe tožene stranke št. 306-29/2011-4 z dne 26. 4. 2011 o zahtevi za izdajo začasne odredbe, do nadaljnjega ne more razpolagati z delnicami MELR.«

V mesecu juniju 2011 so potekali postopki v zvezi s podpisom Sporazuma o skupni prodaji Mercatorja. Sporazum so družbe Skupine Laško podpisale 8. 6. 2011. Družbe Skupine Laško, Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., Radenci, so skupaj z družbami Nova Ljubljanska banka, d. d., Abanka Vipava, d. d., NFD Holding, d. d., NFD, d. o. o., Gorenjska banka, d. d., Nova kreditna banka Maribor, d. d., Hypo Alpe-Adria-bank, d. d., in Banka Celje, d. d., sklenile sporazum o skupni prodaji delnic družbe Mercator, d. d., ki je stopil v veljavo z dnem 15. 6. 2011. Omenjene pogodbene stranke oz. podpisnice sporazuma so imetnice skupaj 1.883.826 delnic družbe Mercator, d. d., z oznako MELR, kar predstavlja 50,03% delež v osnovnem kapitalu družbe Mercator, d. d. Sporazum o skupni prodaji je sklenjen za obdobje 12 mesecev, šteto od dneva sklenitve sporazuma, in se lahko po poteku navedenega roka podaljša. V sporazumu so se prodajalci strinjali, da se bo prodajni postopek 50,03% deleža v družbi Mercator, d. d., izvedel ob sodelovanju finančnega svetovalca, ki ga bodo v skladu z določili navedenega sporazuma določile pogodbene stranke. V mesecu juliju je bila za svetovalca pri prodaji naložbe izbrana družba ING London, k prodajnemu

sporazumu pa je pristopila še Banka Koper, s čimer se delež v Sporazumu poveča na 52,10 %.

Dne 30. 7. 2011 je bilo na skupščini delničarjev Pivovarne Laško, d. d., izglasovano soglasje za podpis Mandatne pogodbe, skladno s 47. členom Zpre-1, in sicer zaradi objavljene prevzemne namere družbe KS Naložbe. Konzorciju prodajalcev je svetovalec pri prodaji dne 19. 10. 2011 predstavil prejete ponudbe. Posredovane so bile 4 nezavezujoče ponudbe, med njimi ena s strani strateškega ponudnika. Konzorcij prodajalcev je dne 7. 11. 2011 z edinim strateškim ponudnikom podpisal pogodbo, s katero ponudniku za pogodbeno omejeno obdobje podeljuje ekskluzivno obravnavo. Dne 16. 12. 2011 je bil SPA potrjen s strani vseh članic konzorcija, razen družb Skupine Laško in NLB. Nadzorni svet Pivovarne Laško je odločanje o SPA prestavil zaradi prevzemne namere za Pivovarno Laško s strani ameriške družba Eatons Capital iz Las Vegasa. Prevzemna namera s strani Eatons Capital je bila s strani ATVP dne 22. 12. 2011 razglašena kot neveljavna. Namero za prevzem Pivovarne Laško, d. d., pa je istega dne objavila družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Dne 27. 12. 2011 se je nadzorni svet Pivovarne Laško seznanil s prevzemno namero družbe Mercator in sprejel sklep, da podpira nadaljevanje postopka prodaje delnic družbe Mercator, d. d., in bo skladno z določbami 47. člena Zakona o prevzemih (ZPre-1) soglasje k prodajnemu postopku uvrstil na dnevni red skupščine. Dne 29. 12. 2011 je bil objavljen sklic skupščine za dne 30. 1. 2012. Na dnevnem redu skupščine je bilo na podlagi 47. člena ZPre-1 tudi odločanje skupščine o soglasju k prodaji delnic družbe Mercator družbi Agrokor. Podaljšana je bila tudi ekskluzivna obravnava Agrokorja v pogajanjih do konca februarja 2012. Nadzorni svet se je na seji dne 27. 1. 2012 seznanil z vsebino prodajne pogodbe delnic družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., in soglašal s prodajno pogodbo ter pozval upravo, da v nadaljnjih pogajanjih zmanjša tveganja, povezana z neizpolnitvijo pogodbe.

Nadzorni svet Pivovarne Laško, d. d., je na seji dne 27. 1. 2012 dal soglasje k prodaji 317.498 delnic oziroma 8,43% deleža družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., v lasti Pivovarne Laško, d. d., družbi Agrokor, d. d., po ceni 221 EUR na delnico, ki se lahko spremeni, kot je to predvideval v prodajni pogodbi definiran mehanizem. Soglasje k prodaji 464.390 delnic oziroma 12,33% deleža družbe Mercator, d. d., v lasti Pivovarne Union, d. d., družbi Agrokor, d. d., je dne 31. 1. 2012 dala tudi skupščina delničarjev Pivovarne Union, d. d. Za prodajo 96.952 delnic oziroma 2,57% deleža družbe Mercator, d. d., v lasti Radenske, d. d., Radenci soglasje skupščine ali nadzornega sveta Radenske, d. d., Radenci ni bilo potrebno.

Dne 7. 2. 2012 je bila članom konzorcija prodajalcev s strani svetovalca pri prodaji ING bank posredovana informacija, da je Agrokor, d. d., odstopil iz prodajnega procesa.

Družbe Skupine Laško so na podlagi sprejete Strategije v letu 2012 nadaljevale z aktivnostmi za prodajo njihovega 23,34% deleža v družbi Mercator, d. d. Tako je bil konec oktobra 2012 s strani družb Skupine Laško in ostalih zainteresiranih družb za skupno prodajo delnic družbe Mercator, d. d., (v nadaljevanju: prodajalci) sklenjen nov Sporazum o skupni prodaji delnic Poslovni sistem Mercator, d. d. Sporazum so podpisali prodajalci, ki so skupaj imetniki večinskega deleža delnic v družbi Mercator, d. d. V novembru 2012 je ING bank kot posrednik pri prodaji pričel prodajni postopek. V

decembru 2012 so bili med prodajalci, ING bank in Mercatorjem, d. d., usklajeni ter podpisani ustrezni dokumenti. Izbrani so bili izvajalci in začetek skrbnega pregleda. Z izdajo Teaserja se je pričel neposreden začetek prodaje Mercatorja, d. d. Nadaljevanje postopka prodaje delnic družbe Mercator, d. d., v letu 2013 je opisano v tem poročilu v poglavju 2.13 – Dogodki po koncu obračunskega obdobja.

2. Slabitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev

V letu 2012 je bila kot finančni odhodek izkazana slabitev delnic Poslovnega sistema Mercator (MELR) v vrednosti 29.001.753 EUR, delnic Probanke (PRBR) v vrednosti 1.342.624 EUR in delnic družbe Ceste mostovi Celje, d. d., (CEMG) v vrednosti 238.355 EUR.

Gibanje za prodajo razpoložljivih kratkoročnih finančnih sredstev

(v EUR)	2012	2011
Stanje 1. januar	143.271.798	24.554.570
Spremembe v letu:		
Prenos iz nekratkoročnih sredstev za prodajo (MELR)	-	132.934.216
Slabitev	(30.532.516)	(6.910.838)
Izguba pri prodaji	(22.065)	-
Prodaja (Etol)	(87.065)	(7.306.150)
Stanje 31. december	112.630.152	143.271.798

Za zavarovanje dolgoročnih in kratkoročnih posojil pri bankah je Skupina zastavila: 878.840 delnic (23,34 %) Poslovnega sistema Mercator (MELR), 1.922.321 delnic (5,74 %) družbe Elektro Maribor, d. d., 213.115 delnic (6,27 %) Probanke, d. d., Maribor, 1.922.321 delnic in 270.648 delnic družbe Elektro Gorenjske oz. 1,6 % vseh delnic v skupni vrednosti 108.630.153 EUR.

12. Kratkoročno dana posojila

(v EUR)	2012	2011
Kratkoročni depoziti	9.054.667	3.275.000
Obresti od posojil drugim	221.639	58.106
Kratkoročna posojila	83.239.515	84.744.473
Manj popravek vrednosti	(83.049.277)	(83.630.813)
Druge kratkoročne terjatve iz financiranja	-	663.731
Stanje 31.12.2011	9.466.544	5.110.497

Na dan 31. 12. 2012 izkazuje Skupina 190.238 EUR kratkoročno danih posojil in 9.054.667 EUR kratkoročnih depozitov.

Skupina na zadnji dan leta 2012 izkazuje popravek vrednosti danih posojil v višini 83.630.813 EUR. V letu 2009 je Skupina Laško (vključena je bila še Skupina Fructal –

vrednost danega posojila 9.400.000 EUR) družbama, ki sta bili v času odobritve njeni nadrejeni družbi, odobrila skupaj 92.050.000 EUR, in sicer družbi Infond Holding, d. d., 54.250.000 EUR in družbi Center naložbe, d. d., 37.800.000 EUR kratkoročnih posojil. V letu 2009 je Skupina zaradi objave insolventnosti ter uvedbe postopka stečaja in prisilne poravnave za celotno vrednost posojil, danih obema povezanima družbama, oblikovala popravek vrednosti posojil in izkazala finančne odhodke. Skupina na dan 31. 12. 2012 izkazuje vrednost posojil in popravka vrednosti danih posojil v višini 83.100.000 EUR (zaradi prodaje Skupine Fructal v letu 2011 sta se obe postavki glede na izvirno vrednost zmanjšali za 9.400.000 EUR).

Gibanje danih kratkoročnih posojil

(v EUR)	Začetno stanje danih posojil 1.1.2012	Popravek začetnega stanja	Nova posojila v letu 2012	Prenos iz denarnih sredstev	Odplačila v letu 2012	Končno stanje danih posojil 31.12.2012
Depoziti	4.671.667	-	13.628.500	4.100.000	13.345.500	9.054.667
Dana posojila	83.358.353	82.700.015	699.263	-	1.167.363	190.238
Terjatve za obresti od danih posojil	58.106	-	163.533	-	-	221.639
Skupaj	88.088.126	82.700.015	14.491.296	4.100.000	14.512.863	9.466.544

Obrestna mera za kratkoročne depozite se giblje med 2,25 in 3,62 %, za kratkoročno dana posojila pa med 5,5 % in 5,98 %. Izkazana vrednost kratkoročnih posojil odraža pošteno vrednost.

13. Denarna sredstva in denarni ustrezniki

(v EUR)	2012	2011
Dobroimetje pri bankah	2.012.931	21.356.755
Gotovina v blagajni in prejeti čeki	29.740	41.226
Denarna sredstva v tuji valuti	61.523	57.453
Denar na poti	84.421	48.330
Skupaj	2.188.615	21.503.764

Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina odražajo pošteno vrednost. Denarna sredstva so se v primerjavi z zadnjim dnem preteklega leta močno zmanjšala, predvsem zaradi zmanjšanja denarnih sredstev Skupine Union, ki jih je v letu 2012 porabila za pokrivanje svojih finančnih obveznosti. Večji del dobroimetja pri bankah je na dan 31. 12. 2011 predstavljal ostanek kupnine od prodaje Skupine Fructal (delnic FRAG).

14. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

(v EUR)	2012	2011
Aktivne časovne razmejitve	378.648	525.338
Skupaj	378.648	525.338

Aktivne časovne razmejitve se nanašajo na kratkoročno odložene stroške oz. odhodke in kratkoročno nezaračunane prihodke.

15. Kapital lastnikov obvladujočega deleža

Kapital Skupine sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, preneseni dobiček ali izguba iz prejšnjih let, presežek iz prevrednotenja finančnih naložb, razvrščenih v skupino za prodajo, ter predhodno še nerazdeljeni dobiček ali še neporavnana izguba poslovnega leta.

Osnovni kapital se pojavlja kot delniški kapital (kapital z deleži ali kapitalska vloga). Deli se na vpoklicani in nevpoklicani osnovni kapital. Nevpoklicani osnovni kapital je odbitna postavka od osnovnega kapitala.

Vpoklicani kapital Skupine je opredeljen v statutu družbe in znaša 36.503.305 EUR. Razdeljen je na 8.747.652 navadnih prosto prenosljivih imenskih kosovnih delnic. Vsaka delnica daje lastniku pravico glasovanja na letni skupščini delničarjev in pravico do udeležbe v dobičku.

Kapitalske rezerve na dan 31. 12. 2012 znašajo 66.744.172 EUR. Kapitalske rezerve so bile v preteklih letih oblikovane iz naslova vplačanega presežka kapitala, nastalega ob obeh izvedenih dokapitalizacijah iz vplačil delničarjev, ki so presegala nominalno vrednost vplačanih delnic, ter iz splošnega prevrednotovalnega popravka kapitala. Vrednost vplačanega presežka kapitala je znašala 79.231.564 EUR, vrednost splošnega prevrednotovalnega popravka kapitala pa 23.146.157 EUR. V preteklih letih so se kapitalske rezerve uporabile za pokrivanje izgub v skupni vrednosti 35.633.549 EUR. Tako je njihova vrednost na zadnji dan leta 2012 znašala 66.744.172 EUR.

Med rezervami so izkazane zakonske rezerve v vrednosti 3.650.331 EUR, rezerve za lastne delnice v vrednosti 341.170 EUR ter lastne delnice kot odbitne postavke v vrednosti 341.170 EUR. Zakonske rezerve se smejo porabiti za pokrivanje izgub in dokapitalizacijo. V letu 2012 se vrednost rezerv ni spremenila. Med lastnimi delnicami so izkazane delnice PILR, RARG in PULG. Skupina ima na zadnji dan leta 2011 v lasti 19.891 lastnih delnic PILR, 85 delnic PULG in 19.236 delnic RARG. Vrednost delnic PILR na dan 31. 12. 2012 znaša 139.038 EUR, vrednost delnic odvisnih družb pa 202.132 EUR. Pivovarna Laško, d. d., na dan 31. 12. 2012 nima lastnih delnic.

Rezerve za lastne delnice so se v letu 2012 zmanjšale zaradi prevrednotenja v skupni višini 126.128 EUR. V letu 2012 je Skupina Laško odtujila 4.190 lastnih delnic PILR za namen plačila odpravnine lastniku neobvladujočega deleža na osnovi pogodbe o obvladovanju. Lastne delnice so bile na dan 31. 12. 2012 preračunane na borzno ceno, ki

je znašala 6,99 EUR. Prevrednotenje lastnih delnic na nižjo borzno ceno se odraža direktno v kapitalu – v spremembi rezerv za lastne delnice.

Čisti poslovni izid iz preteklih let, ki je na dan 31. 12. 2011 znašal 15.504.846 EUR, se je v letu 2012 v celoti uporabil za pokrivanje izgube leta 2011. Povečal pa se je za amortizacijo iz naslova prevrednotenja nepremičnin, za kar se je zmanjšal presežek iz prevrednotenja v vrednosti 863.222 EUR.

Presežek iz prevrednotenja se je zmanjšal za obračunano amortizacijo iz naslova prevrednotenja nepremičnin v vrednosti 863.222 EUR ter za negativne spremembe vseobsegajočega donosa v vrednosti 388.797 EUR. Spremembe v vseobsegajočem donosu se nanašajo predvsem na oblikovanje in prevrednotenje obveznosti za odloženi davek iz naslova prevrednotenja nepremičnin.

Kapital Skupine se je v letu 2012 zmanjšal še za prevedbene rezerve iz naslova tečajnih razlik pri prevedbi tujih podjetij v vrednosti 9.146 EUR.

16. Kapital lastnikov neobvladujočega deleža

Kapital lastnikov neobvladujočega deleža na zadnji dan leta 2012 znaša 7.571.554 EUR in je v primerjavi z letom 2011 manjši za 75.972 EUR. Kapital lastnikov neobvladujočega deleža se je v letu 2012 povečal zaradi dokapitalizacije manjšinskega lastnika Birre Peje v vrednosti 1.000.000 EUR ter zmanjšal za izplačane dividende v vrednosti 368.429 EUR, ugotovljeno čisto izgubo tekočega leta v vrednosti 591.884 EUR ter za spremembe v drugem vseobsegajočem donosu v vrednosti 115.660 EUR.

17. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

17. A. Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

(v EUR)	2012	2011
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	4.904.442	4.785.771
Skupaj	4.904.442	4.785.771

Rezervacije so oblikovane za ocenjene obveznosti izplačila odpravnin in jubilejnih nagrad kot dolgoletnega službovanja zaposlenih, na dan izkaza finančnega položaja, diskontirano na sedanjo vrednost. Rezervacija je bila oblikovana za pričakovana izplačila.

Pri izračunu potencialnih obveznosti iz odpravnin ob upokojitvi so upoštevana določila Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja. Če znesek odpravnine presega znesek iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja, delodajalec na presežek plača še prispevke delodajalca v višini 16,1 %.

Pregled dodatnih predpostavk:

- ✎ rast povprečne plače v Republiki Sloveniji je predpostavljena v višini 0,9 % letno v letu 2013, 1,7 % letno v letu 2014 in 3,0 % letno v nadaljnjih letih, kar predstavlja ocenjeno dolgoročno rast plač;
- ✎ v izračunu je upoštevana rast zneskov odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja v višini, kot je v prejšnji alineji predpostavljeno za rast povprečne plače v Republiki Sloveniji (gre za predpostavko, da se bodo osnove spreminjale s predpostavljeno rastjo povprečne plače v Republiki Sloveniji, saj ne poznamo dejanskih namenov zakonodajalca glede zneskov iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja);
- ✎ izračun obveznosti za odpravnine je vezan na pokojninsko delovno dobo posameznega zaposlenega.

Izbrana diskontna obrestna mera znaša 4,60 % letno, kolikor je konec novembra 2012 znašala donosnost 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v območju evra, povečana za pribitek za lokalno tveganje.

17. B. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

(v EUR)	2012	2011
Druge rezervacije	1.898.251	1.985.699
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	101.696	297.293
Skupaj	1.999.947	2.282.992

Rezervacije se nanašajo na nerešene tožbe v odvisnih družbah in so oblikovane na podlagi odvetniških mnenj ter ocen. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve pa se nanašajo predvsem na oprostitve prispevkov za invalidsko pokojninsko zavarovanje za invalide nad kvoto.

Gibanje dolgoročnih rezervacij in pasivnih časovnih razmejitev

(v EUR)	Odpravnine ob upokojitvi	Jubilejne nagrade	Dolgoročne PČR	Rezervacije	Skupaj
Stanje 1. 1. 2012	3.602.661	1.183.110	297.293	1.985.699	7.068.763
Prva konsolidacija Birra Peja	-	-	28.515	-	28.515
Povečanje	109.050	690.422	63.453	214.226	1.077.151
Zmanjšanje - črpanje	(315.002)	(184.008)	(287.565)	-	(786.575)
Zmanjšanje - odpravljene	(165.992)	(15.799)	-	(301.674)	(483.465)
Stanje 31.12. 2012	3.230.717	1.673.725	101.696	1.898.251	6.904.389

V letu 2012 je Skupina dodatno oblikovala dolgoročne rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade v vrednosti 799.472 EUR ter le-te črpala oz. odpravila v vrednosti 680.801 EUR. Druge rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve so se v letu 2012 zmanjšale za 437.727 EUR. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve so se v letu 2012 zmanjšale za 195.597 EUR, predvsem iz naslova črpanja oprostitev prispevka za invalide nad kvoto. Druge rezervacije so se v letu 2012 povečale za novo oblikovane rezervacije za tožbe v višini 214.226 EUR ter zmanjšale za odpravo rezervacij iz naslova tožb v vrednost 301.674 EUR.

18. Dolgoročne finančne obveznosti

(v EUR)	2012	2011
Dolgoročno dobljena posojila pri bankah	80.907.079	142.835.017
Druge dolgoročne finančne obveznosti	126.592	39.810
Dolgoročno dobljena posojila pri drugih družbah	27.172	-
Skupaj	81.060.843	142.874.827
Prenos na kratkoročne finančne obveznosti	(54.966.961)	(102.342.818)
Skupaj	26.093.882	40.532.009

Dolgoročne finančne obveznosti se nanašajo predvsem na prejeta dolgoročna posojila od bank. V mesecu septembru 2012 je bil z bankami upnicami dosežen dogovor o reprogramu finančnih obveznosti obvladujoče družbe Pivovarne Laško, d. d., in odvisne družbe Pivovarne Union, d. d. Na osnovi dogovorjenega reprograma večina dolgoročnih posojil obeh družb zapade na dan 30. 3. 2013.

Zapadlost dolgoročnih posojil od bank

(v EUR)	2012	2011
Zapadlost od 4 do 6 let	2.727.869	4.323.172
Zapadlost od 2 do 4 let	12.944.872	10.644.549
Zapadlost od 1 do 2 let	10.267.377	25.524.478
Kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti	54.966.961	102.342.818
Skupaj	80.907.079	142.835.017

Gibanje dolgoročnih posojil pri bankah

(v EUR)	Glavnica dolga 1. 1. 2012	Spremembe iz kratkoročnega	Prva konsolidacija	Nova posojila v letu 2012	Prenos na KFO in kratkoročni del FO	Odplačila v letu 2012	Stanje dolga 31.12.2012	Del, ki zapade v letu 2013
Dolgoročna posojila pri bankah	133.228.720	11.487.500	2.661.423	7.137.000	119.813.066	8.761.459	25.940.118	54.966.961
Skupaj	133.228.720	11.487.500	2.661.423	7.137.000	119.813.066	8.761.459	25.940.118	54.966.961

V letu 2012 je Skupina najela 7.137.000 EUR novih dolgoročnih posojil ter z bankami dosegla dogovor o reprogramu kratkoročnih posojil v dolgoročna v vrednosti 11.487.500 EUR. Odplačanih pa je bilo 8.761.459 EUR dolgoročnih posojil. V letu 2013 zapade v plačilo 54.966.961 EUR dolgoročnih posojil, ki so izkazana kot kratkoročna posojila.

Za zavarovanje dolgoročnih posojil pri bankah je Skupina zastavila 707.321 delnic (2,11 %) Elektra Maribor, d. d., in 350 delnic (19,77 %) Birre Peje, Sh. a., Peč. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic na dan 31. 12. 2012 znaša 2.508.182 EUR. Dolgoročne finančne obveznosti Skupine so zavarovane še z zastavo nepremičnin in premičnin, katerih knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2012 znaša 34.576.969 EUR, ter z zastavo terjatev v vrednosti 7.420.000 EUR.

Izkazana vrednost dolgoročnih finančnih obveznosti odraža pošteno vrednost.

Obrestna mera za dolgoročna posojila je v letu 2012 v povprečju znašala med 4,45 % in 5,07 % fiksno oz. 6-mesečni EURIBOR, povečan za od 3,5 do 4,8 odstotne točke. Izkazana vrednost dolgoročnih finančnih obveznosti odraža pošteno vrednost.

Dolgoročna posojila so v celoti zavarovana z vrednostnimi papirji, hipotekami in zastavo premičnin (podrobno pojasnilo pri kratkoročnih finančnih obveznostih).

19. Kratkoročne poslovne obveznosti

(v EUR)	2012	2011
Kratkoročne obveznosti do družb v Skupini kot dobaviteljev	89.693	518.209
Kratkoročne obveznosti do drugih dobaviteljev	21.231.236	19.907.908
Kratkoročne poslovne obveznosti do drugih:		
do zaposlencev	3.470.349	4.347.753
do države	8.980.742	9.985.476
Kratkoročne obveznosti za predujme	485.472	657.435
Druge kratkoročne obveznosti	3.685.618	1.360.403
Skupaj	37.943.110	36.777.184

Kratkoročne poslovne obveznosti na dan 31. 12. 2012 znašajo 37.943.110 EUR, kar je 1.165.926 EUR več kot na zadnji dan preteklega leta. Kratkoročne obveznosti Skupine Birra Peja na dan 31. 12. 2012 znašajo 5.655.042 EUR.

Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi predstavljajo največji delež (55,96 %) obveznosti do dobaviteljev v vrednosti 21.231.236 EUR, ki so se v primerjavi s preteklim letom povečale za 1.323.328 EUR.

Starostna struktura obveznosti do dobaviteljev

(v EUR)	2012	2011
Nezapadle	7.139.418	11.436.052
Zapadlost od 1 do 30 dni	2.683.517	1.134.985
Zapadlost od 31 do 60 dni	1.389.466	1.851.613
Zapadlost od 61 do 90 dni	2.419.471	1.508.389
Zapadle nad 90 dni	7.689.057	4.495.078
Skupaj	21.320.929	20.426.117

20. Kratkoročne obveznosti za davek od dohodka

(v EUR)	2012	2011
Kratkoročne obveznosti za davka	353.494	2.963.742
Skupaj	353.494	2.963.742

Obveznost Skupine za davek od dohodka pravnih oseb za leto 2012 znaša 353.494 EUR in jo izkazujejo odvisno družbe: Radenska, d. d., v višini 320.848 EUR, Izberi, d. o. o., v višini 16.085 EUR in Laško Grupa, d. o. o., v višini 16.561 EUR.

21. Kratkoročne finančne obveznosti

(v EUR)	2012	2011
Kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti	54.966.961	102.342.819
Kratkoročne finančne obveznosti za obresti iz posojil	2.634.838	2.919.248
Kratkoročno dobljena posojila pri družbah v Skupini	1.074	-
Kratkoročno dobljena posojila pri bankah	280.066.666	236.696.177
Druge kratkoročne obveznosti iz financiranja	1.321.474	6.472.087
Skupaj	338.991.013	348.430.331

Gibanje kratkoročnih posojil pri bankah

(v EUR)	Glavnica dolga 1. 1. 2012	Prva konsolidacija Birre Peje	Nova posojila v letu 2012	Prenos iz dolgoročnih posojil	Prenos na dolgoročna posojila	Odplačila in podaljšanja v letu 2012	Stanje dolga 31.12.2012
Kratkoročna posojila pri bankah	245.960.363	2.621.758	7.602.219	120.129.343	15.487.500	25.792.556	335.033.627
Skupaj	245.960.363	2.621.758	7.602.219	120.129.343	15.487.500	25.792.556	335.033.627

Kratkoročne finančne obveznosti Skupine Laško na dan 31. 12. 2012 znašajo 338.991.013 EUR, od tega posojila pri bankah 335.033.627 EUR. Vrednost kratkoročnih posojil pri bankah se je v primerjavi z zadnjim dnem preteklega leta zmanjšala za 4.005.369 EUR. V letu 2012 je Skupina pridobila nova posojila v vrednosti 7.602.219 EUR ter odplačala

za 25.792.556 EUR bančnih posojil. Na osnovi marca 2012 dogovorjenega reprograma z bankami za posojila družb Pivovarna Laško, d. d., in Pivovarna Union, d. d., večina kratkoročnih posojil obeh družb zapade na dan 30. 3. 2013.

Za zavarovanje kratkoročnih posojil pri bankah je Skupina zastavila 667.444 delnic (100 %) Dela, d. d., 4.399.803 (86,92 %) Radenske, d. d., 440.295 delnic (97,6%) Pivovarne Union, d. d., 878.840 delnic (23,34 %) Poslovnega sistema Mercator, d. d., 213.115 delnic (6,27 %) Probanke, d. d., Maribor, 1.215.000 delnic (3,63 %) Elektra Maribor, d. d., 270.648 delnic (1,6 %) Elektra Gorenjska, d. d., 645.003 delnic (20,6 %) Thermane, d. d., Laško ter 202.788 delnic (79,24 %) ČZP Večer, d. d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic na osnovi podatkov iz posamičnih računovodskih izkazov, v katerih so določene delnice vrednotene po zgodovinskih nabavnih vrednostih, znaša na dan 31. 12. 2012 354.456.218 EUR. Del kratkoročnih dolgov je zavarovan še s hipoteko in z zastavo premičnin ter naložbenih nepremičnin. Knjigovodska vrednost zastavljenih nepremičnin, premičnin in naložbenih nepremičnin na dan 31. 12. 2011 znaša 85.694.943 EUR. Posojila pri bankah so zavarovana še s terjatvami, katerih vrednost na dan 31. 12. 2011 znaša 12.883.000 EUR, ter z zastavo blagovnih znamk Pivovarne Laško, d. d., v vrednosti 50.000.000 EUR. Vrednost vseh neodplačanih, z delnicami, hipoteko, zastavo premičnin, naložbenih nepremičnin in terjatev zavarovanih kratkoročnih posojil pri bankah na dan 31. 12. 2012 znaša 335.033.627 EUR. Skupina nima nezavarovanih bančnih posojil.

Povprečna efektivna obrestna mera za najeta kratkoročna posojila se giblje fiksno med 4,85 in 6,95 % oz. variabilno od 1- do 6-mesečni EURIBOR, povečan za od 3,5 do 4,5 odstotne točke.

Izkazana vrednost kratkoročnih finančnih obveznosti odraža pošteno vrednost.

22. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

(v EUR)	2012	2011
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	7.463.532	8.433.292
Skupaj	7.463.532	8.433.292

Med pasivnimi časovnimi razmejitvami so izkazani obveznost za poroštvo Novi kreditni banki Maribor v vrednosti 3.637.650 EUR, obveznost za neizkoriščene dopuste v vrednosti 1.739.994 EUR ter ostali kratkoročno odloženi prihodki v vrednosti 2.085.888 EUR.

Obveznost, ki izhaja iz danega poroštva Novi kreditni banki Maribor, d. d., je podrobno predstavljena v računovodskem delu letnega poročila za Pivovarno Laško, d. d., pri pojasnilu 19 na straneh 256 in 257.

23. Poslovni prihodki in odhodki

Poslovni prihodki in odhodki se nanašajo na ohranjeno poslovanje, torej na družbe Skupine Laško brez Jadranske pivovarne v letu 2012 ter brez Skupine Fructal in

Jadranske pivovare v letu 2011. Zaradi vključitve Skupine Birre Peje v konsolidacijo s 1. 1. 2012 podatki za obe leti med seboj niso povsem primerljivi.

23. A. Čisti prihodki od prodaje

(v EUR)	2012	2011
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na domačem trgu	235.462.588	232.246.501
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na tujem trgu	30.696.525	30.331.941
Prihodki od prodaje materiala in trgovskega blaga na domačem trgu	5.163.620	1.453.408
Prihodki od prodaje materiala in trgovskega blaga na tujem trgu	64.215	705.423
Skupaj	271.386.948	264.737.273

(v EUR)	2012	2011
Prihodki iz prodaje na domačem trgu	240.626.208	233.699.909
Prihodki iz prodaje na tujem trgu	30.760.740	31.037.364
Skupaj	271.386.948	264.737.273

Čisti prihodki iz prodaje so se v primerjavi s preteklim letom povečali za 6.649.675 EUR oz. za 2,5 %, kar je predvsem posledica vključitve Skupine Birre Peje v konsolidacijo. Skupina Birra Peja je v letu 2012 ustvarila 20.353.271 EUR čistih prihodkov iz prodaje.

Največji delež prihodkov na tujem trgu dosegamo na trgih bivše Jugoslavije, predvsem na trgu Hrvaške, povečuje pa se delež prodaje na trgih EU.

23. B. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)

Drugi poslovni prihodki znašajo 3.109.745 EUR in so v primerjavi s preteklim letom manjši za 2.388.713 EUR. Med drugimi poslovnimi prihodki so izkazani prihodki od prodaje osnovnih sredstev, izterjane terjatve, za katere je bil v preteklih letih oblikovan popravek vrednosti terjatev, prihodki iz odprave dolgoročnih rezervacij ter prejete subvencije.

23. C. Drugi poslovni prihodki iz naslova pozitivnega učinka združitve

Ob vključitvi Skupine Birre Peje v konsolidacijo smo v konsolidiranem poslovnem izidu pripoznali pozitivni učinek oz. slabo ime v vrednosti 2.534.344 EUR.

23. D. Stroški in drugi poslovni odhodki

(v EUR)	2012	2011
Stroški prodanega trgovskega blaga (Horeca)	2.066.300	-
Stroški materiala, surovin in trgovskega blaga	95.385.012	93.299.604
Stroški storitev	69.360.358	74.751.595
Amortizacija	20.064.199	19.585.979
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri dolgoročnih sredstvih	8.982.599	11.253.951
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri kratkoročnih sredstvih	735.910	566.444
Stroški plač	37.238.547	36.545.742
Dajatve na plače za socialno varnost	6.955.433	6.994.618
Drugi stroški dela	6.693.723	5.762.895
Stroški rezervacij	801.307	298.655
Drugi poslovni odhodki	6.590.812	5.918.214
Skupaj	254.874.200	254.977.697

Poslovni odhodki so v letu 2012 kljub vključitvi Skupine Birre Peje, katere poslovni odhodki znašajo 20.608.884 EUR, približno na nivoju preteklega leta. Predvsem so se zmanjšali stroški storitev in prevrednotovalni poslovni odhodki pri dolgoročnih sredstvih. Posamezne kategorije stroškov zaradi spremenjene sestave Skupine Laško v letu 2012 niso primerljive z letom 2011.

23. E. Stroški po funkcionalnih skupinah

Leto 2012 (v EUR)	Proizvajalni stroški prodanih proizvodov in blaga	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj
Stroški prodanega trgovskega blaga (Horeca)	-	2.066.300	-	2.066.300
Stroški materiala, surovin in trgovskega blaga	90.443.393	3.234.689	1.706.930	95.385.012
Stroški storitev	22.701.614	36.139.425	10.519.319	69.360.358
Amortizacija	15.647.954	2.005.173	2.411.072	20.064.199
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri dolgoročnih sredstvih	130.257	16.005	8.836.337	8.982.599
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri kratkoročnih sredstvih	3.462	442.994	289.454	735.910
Stroški dela	31.951.883	8.157.408	10.778.412	50.887.703
Stroški rezervacij	142.151	64.474	594.682	801.307
Drugi stroški	2.436.463	552.754	3.601.595	6.590.812
Skupaj	163.457.177	52.679.222	38.737.801	254.874.200

Letno poročilo 2012 / Računovodsko poročilo – Skupina Laško

Leto 2011 (v EUR)	Proizvajalni stroški prodanih proizvodov in blaga	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj
Stroški prodanega trgovskega blaga (Horeca)	-	746.537	-	746.537
Stroški materiala in surovin in trgovskega blaga	82.468.327	8.946.235	1.138.507	92.553.069
Stroški storitev	23.131.801	40.775.978	10.843.814	74.751.593
Amortizacija	15.457.275	2.051.256	2.077.448	19.585.979
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri dolgoročnih sredstvih	1.838.856	973.817	8.441.278	11.253.951
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri kratkoročnih sredstvih	4.936	194.721	366.787	566.444
Stroški dela	32.169.033	7.656.702	9.477.521	49.303.256
Stroški rezervacij	74.497	17.431	206.727	298.655
Drugi stroški	2.512.264	627.289	2.778.660	5.918.213
Skupaj	157.656.989	61.989.966	35.330.742	254.977.697

23. F. Finančni prihodki in odhodki

(v EUR)	2012	2011
FINANČNI PRIHODKI brez tečajnih razlik	7.470.518	9.547.842
Finančni prihodki na podlagi deležev iz dobička	6.712.171	7.373.270
Finančni prihodki iz danih posojil	480.204	671.111
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	255.706	341.183
Finančni prihodki iz prodaje vrednostnih papirjev	211	1.162.278
Finančni prihodki od odprave slabitve naložb v odvisno družbo	22.226	-
FINANČNI ODHODKI brez tečajnih razlik	(53.914.548)	(49.703.678)
Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	(33.067.019)	(26.071.300)
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	(20.821.180)	(23.370.461)
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	(26.349)	(261.917)
TEČAJNE RAZLIKE iz financiranja	(12.178)	(1.156)
Negativne tečajne razlike	(14.937)	(1.809)
Pozitivne tečajne razlike	2.759	653
Neto finančni odhodki	(46.456.208)	(40.156.992)

Finančni odhodki presegajo finančne prihodke za 46.456.208 EUR. Finančni odhodki za obresti iz naslova bančnih posojil znašajo 20.821.180 EUR, iz naslova oslabitev finančnih naložb pa 33.067.019 EUR.

Finančni odhodki iz oslabitve finančnih naložb se v največji meri, in sicer v vrednosti 29.001.639 EUR, nanašajo na slabitev delnic MELR. Med slabitvami ostalih naložb pa predstavljajo največjo vrednost slabitev delnic Probanke, d. d., v višini 1.342.624 EUR, slabitev naložbe v družbo Večer, d. d., v vrednosti 2.390.000 EUR ter slabitev delnic družbe Ceste mostovi Celje v vrednosti 238.355 EUR.

24. Davek od dohodka

(v EUR)	2012	2011
Tekoči davek	2.204.513	1.697.944
Odloženi davek	3.951.823	(5.130.688)
Skupaj	6.156.336	(3.432.744)

Skupina iz naslova ohranjenega poslovanja v izkazu poslovnega izida izkazuje obračunani davek od dohodka pravnih oseb v višini 2.204.513 EUR ter odloženi davek v višini 3.951.823 EUR. Iz naslova ustavljenega poslovanja (Jadranska pivovara – Split, d. d.) znaša odloženi davek 1.968.980 EUR in se nanaša predvsem na preračun v preteklih letih oblikovane terjatve za odloženi davek iz naslova slabitve na nove davčne stopnje davka od dohodka pravnih oseb.

V letu 2012 pozitivno davčno osnovo ter posledično davčno obveznost izkazujejo družbe: Pivovarna Union, d. d., Radenska, d. d., Izberi, d. o. o., in Laško grupa, d. o. o., Zagreb. Davčna osnova omenjenih družb znaša 12.060.831 EUR, obračunani davek od dohodka pravnih oseb pa 2.204.512 EUR.

Davek od dohodka Skupine se razlikuje od teoretičnega zneska davka, ki bi se pojavil ob uporabi temeljne davčne stopnje domače države. Davčna osnova je izračunana kot razlika med davčno priznanimi prihodki in davčno priznanimi odhodki na ravni vsake posamične družbe v Skupini. V primeru presežka davčno priznanih odhodkov nad prihodki družbe izkažejo davčno izgubo, ki jo bo mogoče pokriti iz prihodnjih obdavčljivih prihodkov. V Skupini Laško na dan 31. 12. 2012 izkazujejo nepokrito davčno izgubo naslednje družbe: Pivovarna Laško, d. d., v višini 7.658.340 EUR, Jadrska pivovara – Split, d. d., v višini 32.009.171 EUR in Birra Peja, Sh. a., Peč v višini 4.926.940 EUR.

Davčno osnovo znižujejo davčne olajšave, ki se nanašajo na:

- ☞ olajšave za raziskave in razvoj,
- ☞ olajšave za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje,
- ☞ olajšavo za zaposlovanje invalidnih oseb in
- ☞ olajšave za donacije.

Oblasti lahko preverijo poslovanje družbe, v okviru katerega lahko nastanejo dodatne obveznosti plačila davka, obresti za nazaj ali kazni v zvezi z davkom na dobiček ali drugimi davki in prispevki kadarkoli v roku petih let po letu, v katerem bi moral biti davek odmerjen. Uprava podjetja ne pozna nobenih okoliščin, ki bi lahko predstavljale pomembne obveznosti iz tega naslova.

Gibanje odloženega davka, ki vpliva na poslovni izid, je podrobno prikazano v tabeli gibanja dolgoročnih terjatev za odloženi davek in v tabeli gibanja dolgoročnih obveznosti za odloženi davek (pojasnilo 7).

25. Ustavljeno poslovanje

Izkaz poslovnega izida iz ustavljenega poslovanja

(v EUR)	2012	2011
Ustavljeno poslovanje		
Čisti prihodki od prodaje	161.215	58.675.181
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	-	1.050.201
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	-	20.730
Drugi poslovni prihodki	1.312.310	1.115.289
Stroški blaga, materiala in storitev	(785.060)	(46.477.435)
Stroški dela	(422.353)	(9.516.038)
Amortizacija neopredmetenih dolgoročnih in opredmetenih osnovnih sredstev	-	(10.128.560)
Stroški rezervacij	(196.366)	(84.745)
Odpisi vrednosti	(47.680)	-
Drugi poslovni odhodki	(471.385)	(690.462)
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA	(449.319)	(6.035.839)
Finančni prihodki	7.915	202.074
Finančni odhodki	(131.271)	(1.203.069)
POSLOVNI IZID PRED OBDAVČITVIJO	(572.675)	(7.036.834)
Davek od dohodka	-	(1.777.821)
Odloženi davek	(1.968.980)	2.109.497
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA IZ USTAVLJENEGA POSLOVANJA	(2.541.655)	(6.705.158)
Čisti dobiček / izguba na delnico iz ustavljenega poslovanja		
Čisti dobiček / izguba na delnico	(0,29)	(0,77)
Popravljen čisti dobiček / izguba na delnico	(0,29)	(0,77)

Denarni tok iz ustavljenega poslovanja

(v EUR)	2012	2011
Neto denarni tok iz poslovanja	(383.751)	(182.087)
Neto denarni tok iz naložbenja	480.037	35.171.405
Neto denarni tok iz financiranja	(295.359)	(23.538.490)
Skupaj neto denarni tok	(199.073)	11.450.828

V letu 2011 je Skupina izkazovala učinke iz naslova ustavljenega poslovanja za Skupino Fructal (zaradi prodaje v letu 2011) in družbo Jadranska pivovara – Split, d. d., (zaradi prenehanja poslovanja v skladu z MSRP 5). V letu 2012 pa je kot ustavljeno poslovanje prikazan poslovni izid družbe Jadranska pivovara – Split, d. d.

26. Tečajne razlike

Tečajne razlike iz poslovanja in financiranja, upoštevane v izkazu poslovnega izida, so naslednje:

(v EUR)	2012	2011
Tečajne razlike iz poslovanja	(1.257)	78.618
Tečajne razlike iz financiranja	(166)	(22.148)
Skupaj neto denarni tok	(1.423)	56.470

27. Čista izguba na delnico

(v EUR)	2012	2011
Celotna izguba lastnikov obvladujočega deleža	(32.346.133)	(27.669.598)
Število vseh izdanih navadnih delnic	8.747.652	8.747.652
Lastne delnice	19.891	38.079
Tehtano število izdanih navadnih delnic	8.727.761	8.709.573
Čisti izguba na delnico	(3,71)	(3,18)
Popravljen čist izguba na delnico	(3,71)	(3,18)

Čista izguba na delnico se izračuna z delitvijo čistega poslovnega izida, ki pripada delničarjem, s tehtanim povprečnim številom delnic, ki so v prometu med letom, pri čemer se izključi povprečno število lastnih delnic.

28. Spremembe drugega vseobsegajočega donosa

(v EUR)	2012	2011
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	10.431	(1.521.580)
Dobički / (izgube) iz naslova prevrednotenja nepremičnin	305.678	6.226.259
Odloženi davki iz naslova prevrednotenja	(1.292.900)	(461.873)
Drugi vseobsegajoči donos - kap. Metoda Mercator (prenos na IPI)	-	15.882.356
Končna konsolidacija FRAG	474.983	1.335.234
DRUGI VSEOBSEGAJOČI DONOS	(501.808)	21.460.396

29. Dividene na delnico

Obvladujoča družba Pivovarna Laško, d. d., v letu 2012 ni izplačala dividend, prav tako jih ni izplačala v letu 2011. Dividende sta izplačali odvisni družbi Radenska, d. d., in Pivovarna Union, d. d. Lastniki neobvladujočega deleža obeh družb so prejeli dividende v višini 368.429 EUR.

30. Poslovne združitve – pridobitve prevladujočega vpliva

Dne 9. 1. 2012 je skupščina delničarjev družbe Birra Peja, Sh. a., izglasovala spremembo Statuta družbe z novo lastniško strukturo. Postopek prenosa lastništva je bil z vpisom Statuta družbe v javni register na Kosovu dne 18. 1. 2012 in s posledičnim prenosom kupnine s finduciranega računa pri Factor banki, d. d., zaključen.

Z opisanim nakupom se je lastniški delež Pivovarne Union, d. d., v družbi Birra Peja, Sh. a., povečal z 39,55 % na 57,63 %, s čimer je Pivovarna Union, d. d., postala prevladujoča lastnica odvisne družbe Birra Peja, Sh. a. Od 1. 1. 2012 računovodske izkaze Skupina Birra Peja konsolidira v računovodske izkaze Skupine Union in Posledično v izkaze Skupine Laško.

Izkaz finančnega položaja Skupine Birra Peja po poštenu vrednosti in knjigovodski vrednosti na dan poslovne združitve (1. 1. 2012)

(v EUR)	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost
SREDSTVA		
Dolgoročna sredstva	24.718.618	24.718.618
Neopredmetena sredstva	49.568	49.568
Opredmetena osnovna sredstva	23.388.835	23.388.835
Dolgoročne finančne naložbe	1.280.215	1.280.215
Kratkoročna sredstva	5.551.806	5.551.806
Zaloge	3.057.992	3.057.992
Kratkoročne finančne naložbe	398.000	398.000
Kratkoročne poslovne terjatve	1.931.474	1.931.474
Denarna sredstva in denarni ustrezniki	164.340	164.340
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	17.165	17.165
SKUPAJ SREDSTVA	30.287.589	30.287.589
OBVEZNOSTI		
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	254.872	254.872
Dolgoročne obveznosti	5.342.303	5.342.303
Kratkoročne obveznosti	22.097.553	22.097.553
Kratkoročne finančne obveznosti	16.267.510	16.267.510
Kratkoročne poslovne obveznosti	5.830.043	5.830.043
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	58.517	58.517
Neto sredstva	2.534.344	2.534.344
Neto sredstva prevzema	2.534.344	-
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	30.287.589	30.287.589

Obračun poslovne združitve na dan 1. 1. 2012 je prikazan v nadaljevanju:

(v EUR)	Poštena vrednost
Poštena vrednost kupnine za pridobitev obvladujočega vpliva (poštena vrednost opcije)	-
Poštena vrednost neobvladujočega (42,37 %) deleža Ekrema Lluke v Skupini Birra Peja	-
Poštena vrednost dotedanjega (39,55 %) deleža Pivovarne Union v Skupini Birra Peja	-
Poštena vrednost neto sredstev Skupine Birra Peja	2.534.344
Pozitivni učinek iz naslova poslovne združitve	2.534.344

Pozitivni učinek iz naslova poslovne združitve se je pripoznal med drugimi poslovnimi prihodki Skupine Union za leto 2012.

Poštena vrednost neobvladujočega deleža Ekrema Lluke v Skupini Birra Peja je bila določena na podlagi cenoitve s strani pooblaščenega cenilca, narejene za potrebe računovodskega poročanja. S cenitvijo je bila določena tržna vrednost tako lastnika obvladujočega deleža kot tudi lastnika neobvladujočega deleža. Uporabljena je bila metoda diskontiranih denarnih tokov, zmanjšanih za neto finančne dolgove in povečanih za morebitna poslovna nepotrebna sredstva.

Kot kupnina v obračunu poslovne združitve je bila šteta opcija za nakup 18,08% deleža, takrat v lasti Factor banke, d. d. Na dan poslovne združitve je bila poštena vrednost opcije enaka nič, kar posledično pomeni, da je enako obravnavana tudi poštena vrednost kupnine.

V prihodkih od prodaje Skupine Union za leto 2012 je vključenih 20.143.899 EUR prihodkov od prodaje Skupine Birra Peja, vpliv Skupine Birra Peja na čisti poslovni izid Skupine Union za leto 2012 pa znaša 1.881.503 EUR, kar lahko razdelimo na -652.841 EUR čiste izgube Skupine Birra Peja za leto 2012 in 2.534.344 EUR pozitivnega učinka iz naslova poslovne združitve.

4.4.6 FINANČNI INSTRUMENTI IN TVEGANJE

31. Finančna tveganja

31. A. Zaupanjso (kreditno) tveganje

Kreditna tveganja zajemajo vsa tveganja, ki vplivajo na zmanjšanje gospodarskih koristi družbe zaradi plačilne nesposobnosti naših poslovnih partnerjev, tako kupcev kot posojilojemalcev, ki lahko vodi do neizpolnjevanja njihovih pogodbenih obveznosti. Zato terjatve tekoče spremljamo po poslovnih partnerjih in po zapadlosti ter s sprotno izterjavo, opominjanjem, zaračunavanjem zamudnih obresti ter tudi s sodno izterjavo zapadlih terjatev prispevamo k izboljševanju plačilne discipline kupcev. Skupina Laško

kreditno tveganje obvladuje tudi z zavarovanjem terjatev na tujih trgih. Terjatve do bolj tveganih partnerjev na domačem in tujem trgu so dodatno zavarovane z bančnimi garancijami in hipotekami. Pri kupcih, kjer zavarovanja ni mogoče z gotovostjo zagotoviti, poteka poslovanje na podlagi vnaprejšnjih (avansiranih) plačil. V letu 2012 se je kreditno tveganje povečalo, povečano tveganje ocenjujemo tudi za leto 2013.

Konec leta 2012 smo zaznali povečano plačilno nedisciplino, do zamude pri plačilih je prihajalo tudi s strani naših največjih kupcev, kar nam je povzročalo dodatne likvidnostne težave. Ocenjujemo, da obstaja precejšnje tveganje povečanja plačilne nediscipline tudi v letu 2013, kar je posledica finančne krize na vseh segmentih gospodarstva.

Zapadlost terjatev do kupcev

(v EUR)	2012	2011
Nezapadle	25.474.299	35.795.134
Zapadlost do 30 dni	10.943.218	4.285.558
Zapadlost od 31 do 60 dni	2.511.940	2.071.141
Zapadlost od 61 do 90 dni	3.065.674	1.252.718
Zapadlost nad 90 dni	7.850.076	6.475.333
Stanje 31. decembra	49.845.207	49.879.884

Stanje terjatev do kupcev se v primerjavi z zadnjim dnem leta 2011 ni bistveno spremenilo, kljub vključitvi Skupine Birre Peje v konsolidacijo. Terjatve Skupine Birre Peje na dan 31. 12. 2012 znašajo 1.811.036 EUR. Glede na zapadlost je 51,1 % vseh terjatev nezapadlih. Med zapadlimi terjatvami je največ terjatev z zapadlostjo do 30 dni, in sicer 21,9 %. Terjatve z zapadlostjo več kot 90 dni so skoraj vse dane v tožbo, zanje pa je oblikovan popravek vrednosti v breme poslovnega izida. Podrobno spremljanje zapadlih terjatev in ustrezno ukrepanje še vedno omogočata obvladovanje kreditnega tveganja.

Za terjatve do kupcev je Skupina prejela garancije v višini 7.792.500 EUR.

31. B. Likvidnostno tveganje

Med finančnimi tveganji je izrednega pomena spremljanje likvidnostnega tveganja, ki pomeni tveganje nastanka izgube zaradi kratkoročne plačilne nesposobnosti. Da bi se izognila kratkoročni plačilni nesposobnosti, družba upravlja z likvidnostnim tveganjem, oblikuje in izvaja politiko rednega upravljanja likvidnosti, ki vključuje načrtovanje pričakovanih denarnih odlivov in zadostnih denarnih prilivov zanje. Skupina s pomočjo ustreznih kreditnih linij za kratkoročno uravnavanje denarnih tokov v obliki revolving kreditov in dovoljenega limita na transakcijskem računu likvidnostno tveganje precej težko obvladuje. Vsa posojila imajo banke zavarovana s premoženjem družbe, zato bi bilo ob morebitni neugodni situaciji na finančnem trgu in zahtevi bank po vračilu posojil ob zapadlosti možno poplačati posojila s prodajo dela premoženja Skupine.

Na zadnji dan leta 2012 izkazuje Skupina presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi v višini 181.001.915 EUR, koeficient, izračunan kot razmerje med

kratkoročnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi, znaša 0,53, zaradi česar obstaja veliko likvidnostno tveganje.

V skladu s sprejeto petletno strategijo poslovanja Skupine Laško so se že v letu 2010 pričeli intenzivno izvajati postopki prodaje vseh nestrateških naložb. V letu 2012 so potekali postopki prodaje 79,25 % deleža v časopisni družbi Večer, d. d., 80,83 % deleža v družbi Delo, d. d., 23,34 % deleža v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., ter vseh ostalih naložb in poslovno nepotrebnega premoženja. Hkrati uprava z bankami upnicami vseskozi opravlja razgovore za doseg celovite rešitve v obliki reprograma vseh naših obveznosti na dolgi rok.

V času do uspešno izvedenih zaključkov prodaj posameznih naložb bo imela Skupina Laško resne likvidnostne težave, ki jih bomo lahko uspešno reševali le ob dogovoru z bankami (te nastopajo tako v vlogi upnikov kot tudi v vlogi pomembnih lastnikov družbe). V primeru neuspešne prodaje premoženja je možna rešitev likvidnostnega položaja družbe le s pridobitvijo novih trajnih virov (dokapitalizacija). V okviru strateških ukrepov finančnega prestrukturiranja pa bodo potekala pogajanja z bankami o reprogramu posojil na dolgi rok. Enoletni reprogram posojil, ki smo ga z bankami dogovorili v maju 2012, se izteče 31. 3. 2013. Podrobneje v poslovnem delu na strani 99. Dogovori v zvezi z reprogramom dolgov potekajo dnevno, medtem ko do dogovorov glede pridobivanja novih trajnih virov še ni prišlo.

Skupina iz naslova poslovanja dosega dobre pozitivne rezultate, medtem ko zaradi negativnega izida iz financiranja, ki je posledica visokih obrestnih odhodkov in slabitev finančnih naložb, že več let zaporedoma izkazuje izgubo.

Starostna struktura obveznosti do dobaviteljev

(v EUR)	2012	2011
Nezapadle	7.139.418	11.436.052
Zapadlost od 1 do 30 dni	2.683.517	1.134.985
Zapadlost od 31 do 60 dni	1.389.466	1.851.613
Zapadlost od 61 do 90 dni	2.419.471	1.508.389
Zapadlost nad 90 dni	7.689.057	4.495.078
Skupaj	21.320.929	20.426.117

Ročnost kratkoročnih finančnih obveznosti do bank

(v EUR)	2013
Januar - marec	283.832.002
April - junij	26.007.577
Julij - september	9.830.798
Oktober - december	14.612.622
Skupaj	334.282.999

Ročnost dolgoročnih finančnih obveznosti do bank

(v EUR)	2012	2011
Zapadlost od 4 do 6 let	2.727.869	4.323.172
Zapadlost od 2 do 4 let	12.944.872	10.644.549
Zapadlost od 1 do 2 let	10.331.702	25.524.478
Kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti	51.018.746	102.342.818
Skupaj	77.023.189	142.835.017

31. C. Obrestno tveganje

Obrestno tveganje družbe izvira iz dolgoročnih in kratkoročnih finančnih obveznosti. Finančne obveznosti izpostavljajo Skupino obrestnemu tveganju denarnega toka. Tveganje obrestnih mer predstavlja možnost spremembe višine obrestne mere na finančnem trgu, predvsem zaradi najetja kreditov, vezanih na spremenljivo obrestno mero (EURIBOR). Že vse od konca leta 2011 ima EURIBOR tendenco padanja, kar je imelo v letu 2012 pozitiven učinek na stroške financiranja posojil z variabilno obrestno mero. Financiranje pod pogoji variabilne obrestne mere predstavlja dve tretjini vsega financiranja družbe, eno tretjina zadolženosti pa predstavljajo posojila s fiksno obrestno mero. Ocenjujemo, da je izpostavljenost družbe do obrestnih tveganj v letu 2012 (enako kot v letu 2011) še vedno zmerna in obvladljiva.

(v EUR)	Višina obresti	Povprečna obrestna mera v %	Razlika obresti
Dejanski odhodki iz financiranja iz naslova obresti	20.821.180	5,52	-
Odhodki v primeru povečanja obrestne mere za 1 %	24.593.133	6,52	3.771.953
Odhodki v primeru zmanjšanja obrestne mere za 1 %	17.049.227	4,52	(3.771.953)
Odhodki v primeru povečanja obrestne mere za 1,5 %	26.479.109	7,02	5.657.929
Odhodki v primeru zmanjšanja obrestne mere za 1,5 %	15.163.251	4,02	(5.657.929)

V primeru, da bi se pri nespremenjeni zadolžitvi povprečna obrestna mera povečala za 1 %, bi se odhodki povečali za 3.717.953 EUR, pri 1,5-odstotnem povečanju pa za 5.657.929 EUR.

Če bi se obrestna mera znižala za 1 oz. 1,5 %, bi se odhodki financiranja zmanjšali za 3.717.953 EUR oz. 5.657.929 EUR.

31. D. Cenovno tveganje

Družba je izpostavljena cenovnim tveganjem na prodajni in nabavni strani.

Na prodajni strani predstavlja tveganje zviševanje maloprodajnih cen v primerjavi s padanjem kupne moči prebivalstva. Na višino maloprodajnih cen vplivajo tudi marža trgovca, višina trošarin in stopnja davka na dodano vrednost. Glede na situacijo v državi obstaja tveganje za dvig trošarin na alkoholne pijače – pivo, uvedba trošarin na sladke brezalkoholne pijače ter dvig stopnje davka na dodano vrednost. Vsa ta tveganja lahko

povzročijo dvig maloprodajnih cen. To povišanje pa lahko povzroči prehajanje potrošnikov na cenejše proizvode, substitute naših proizvodov (npr. prehod s piva na vino, ker vino nima trošarine in je zato lahko relativno cenejše), oziroma k nakupovanju v tujini, kjer so te dajatve nižje. Vsak padec prodaje piva na domačem trgu za 1 % predstavlja zmanjšanje prihodkov za 560.000 EUR glede na prihodke v letu 2012. Na to tveganje, ki ga ocenjujemo kot pomembno, družba nima vpliva.

Tveganja v procesu nabave zaradi izpostavljenosti cenam vhodnih surovin, ki so odvisne od letine posamezne vrste kultur (ječmen, koruza, hmelj), so ocenjena kot zmerna, saj vpliv rahlo zmanjšuje globalizacija. Pomembni pri tem pa znajo biti tudi globalni inflacijski pritiski nafte, slabe kmetijske letine, podnebne spremembe, valutna nihanja ... Tveganja minimiziramo z vključevanjem vseh primernih dobaviteljev v naše nabavne verige v okviru Skupine Laško ter tako dosegamo optimalne cene in nemoteno dobavo.

31. E. Tečajno tveganje

Tečajno tveganje Skupine je nepomembno, saj ima Skupina večino pogodb z dobavitelji sklenjenih v EUR, zato spremembe tečajev nimajo direktnih vplivov na naše cene. Ravno tako je s prodajo naših izdelkov, kjer vse fakture izdajamo v EUR.

31. F. Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom Skupine je zagotoviti čim boljšo kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost za potrebe financiranja poslovanja in za doseganje čim višje vrednosti za lastnike.

Izračun razmerja med neto finančnimi obveznostmi in kapitalom (gearing ratio):

(v EUR)	2012	2011
Finančne obveznosti	365.084.895	388.962.339
Denarna sredstva	2.188.615	21.503.764
Neto finančne obveznosti	362.896.280	367.458.575
Kapital	92.665.202	125.473.457
Gearing ratio (v %)	391,62	292,86

Iz razmerja med neto finančnimi obveznostmi in kapitalom je razvidno, da je Skupina Laško prezadolžena.

31. G. Tveganje spremembe poštene vrednosti finančnih inštrumentov

Med finančnimi tveganji je nedvomno pomembno tudi tveganje spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin. Velja izpostaviti, da so finančne naložbe vse težje prodajljive po želenih cenah, vezanih na nabavne, ki so veljale nekaj let nazaj, ko je bila pridobljena večina omenjenih finančnih naložb. Tveganje je razvidno iz segmenta finančnih odhodkov, kjer so prikazani finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb. Obstaja precejšnje tveganje, da bodo tudi v letu 2013 potrebne slabitve zaradi padca borznih cen na splošno, ne le na slovenskem prostoru, zaradi še vedno trajajoče finančne krize in

pomanjkanja likvidnosti celotnega gospodarstva. Ocenjujemo, da največje tveganje slabitev obstaja prav pri naši naložbi v Mercator, saj ima splošna finančna in gospodarska kriza vpliv tudi na segment prebivalstva, kar se posledično odraža na poslovanju našega največjega trgovca. Iz naslova slabitev in odpisov finančnih naložb je Skupina v letu 2012 knjižila za 33,1 mio. EUR finančnih odhodkov.

(v EUR)	Pošena vrednost na dan 31. 12. 2012	Razlika - vpliv na vrednost DFN	Razlika - vpliv na presežek iz prevrednotenja	Razlika - vpliv na obveznost za odloženi davek
Tržna vrednost MELR na dan				
31. 12. 2012	100.187.760	-	-	-
Povečanje cene za 20 %	120.225.312	20.037.552	16.030.042	4.007.510
Zmanjšanje cene za 20 %	80.150.208	(20.037.552)	(16.030.042)	(4.007.510)
Povečanje cene za 5 %	105.197.148	5.009.388	4.007.510	1.001.878
Zmanjšanje cene za 5 %	95.178.372	(5.009.388)	(4.007.510)	(1.001.878)

***Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti,
na dan 31. 12.***

(v EUR)	2012	2011
Raven 1	100.187.760	129.487.600
Raven 2	8.442.392	9.785.017
Raven 3	9.800.000	8.190.000
Skupaj	118.430.152	147.462.617

4.4.7 POROČANJE PO ODSEKIH

32. Poročanje po odsekih

32. A. Poslovni odseki

Poslovni segmenti so razdeljeni na štiri dele in se spremljajo ločeno za segment piva, ostalih pijač, časopisno-založniško dejavnost in ostalega.

V segmentu ostalo spremljamo prodajo storitev, stranskih proizvodov in trgovskega blaga. V tem segmentu med sredstvi izkazujemo vse naložbe, ki ne sodijo v osnovno dejavnost Skupine. Med obveznostmi je izkazana vrednost finančnih obveznosti na dan 31. 12. 2012, ki jih je Skupina najela za financiranje naložb (med drugim tudi za kredite, dane družbama Center Naložbe, d. d., in Infond Holding, d. d., katerih vrednost je bila v letu 2009 v celoti oslABLJENA, medtem ko finančne obveznosti niso bile poravnane).

Letno poročilo 2012 / Računovodsko poročilo – Skupina Laško

Leto 2012 (v EUR)	Pivo	Ostale pijače	Časopisno založniška dejavnost	Ostalo	Skupaj
Čisti prihodki od prodaje po odsekih	152.634.930	59.427.001	50.082.894	9.242.123	271.386.948
Čisti prihodki od prodaje	152.634.930	59.427.001	50.082.894	9.242.123	271.386.948
Poslovni izid iz poslovanja	27.253.762	299.552	(7.839.801)	2.502.668	22.216.181
Finančni odhodki (neto)					(46.456.208)
Poslovni izid pred davki					(24.240.027)
Davek					(6.156.336)
Poslovni izid obračunskega obdobja					(30.396.363)
Sredstva po odsekih	187.344.704	75.552.731	36.187.829	137.483.672	436.568.936
Blagovne znamke	46.460.507	-	10.188.094	-	56.648.601
Dobro ime	17.197.380	-	-	-	17.197.380
Obveznosti po odsekih	212.678.767	45.133.683	52.487.125	117.506.455	427.806.030
Investicije	5.009.862	4.394.560	1.020.743	772.992	11.198.157
Amortizacija	12.702.178	4.285.652	2.894.212	182.157	20.064.199

Leto 2011 (v EUR)	Pivo	Ostale pijače	Časopisno založniška dejavnost	Ostalo	Skupaj
Čisti prihodki od prodaje po odsekih	147.610.795	55.274.902	54.601.594	7.249.982	264.737.273
Čisti prihodki od prodaje	147.610.795	55.274.902	54.601.594	7.249.982	264.737.273
Poslovni izid iz poslovanja	26.707.281	(5.115.419)	(5.540.059)	(128.695)	15.923.108
Finančni odhodki (neto)					(40.156.994)
Poslovni izid pred davki					(24.233.886)
Davek					3.432.744
Poslovni izid obračunskega obdobja					(20.801.142)
Sredstva po odsekih	199.351.784	99.113.802	42.251.029	146.630.862	487.347.477
Blagovne znamke	46.461.058	-	18.677.374	-	65.138.432
Dobro ime	17.197.380	-	-	-	17.197.380
Obveznosti po odsekih	267.120.802	48.895.502	54.709.064	73.484.463	444.209.831
Investicije	5.527.440	4.247.528	1.165.827	278.462	11.219.257
Amortizacija	11.438.609	5.038.461	3.025.250	83.658	19.585.978
Prevrednotovalni poslovni odhodki in rezervacije	5.480.557	265.288	6.074.550	298.655	12.119.050

Prodaja po geografskih odsekih je razkrita v pojasnilu 32. B.

32. B. Geografski odseki

(v EUR)	2012	2011
Čisti prihodek iz prodaje		
Slovenija	240.626.209	233.699.908
Tuji trg	30.760.739	31.037.365
Skupaj	271.386.948	264.737.273
Sredstva		
Slovenija	392.976.853	460.740.784
Tuji trg	43.592.083	26.606.693
Blagovne znamke (Slovenija)	56.648.601	65.138.432
Dobro ime (Slovenija)	17.197.380	17.197.380
Skupaj	510.414.917	569.683.289
Investicije		
Slovenija	10.139.686	11.219.257
Tuji trg	1.058.471	-
Skupaj	11.198.157	11.219.257

Čisti prihodki iz prodaje na tujih trgih so bili realizirani pretežno na trgih bivše Jugoslavije, sredstva na tujih trgih pa se nanašajo izključno na sredstva v državah bivše Jugoslavije.

4.4.8 ODNOSI S POVEZANIMI OSEBAMI

33. Posli s povezanimi osebami

33. A. Prodaja povezanim družbam

(v EUR)	2012	2011
Odvisne družbe	248.499	5.228
Ostale povezane stranke	9.000	4.206.468
Skupaj	257.499	4.211.696

33. B. Nabava pri povezanih družbah

(v EUR)	2012	2011
Odvisne družbe	566.813	327.161
Ostale povezane stranke	446.727	1.392.507
Skupaj	1.013.540	1.719.668

33. C. Terjatve in obveznosti iz poslovanja pri povezanih družbah

(v EUR)	2012	2011
Terjatve iz poslovanja do povezanih družb		
Odvisne družbe	-	200
Ostale povezane stranke	-	1.822.348
Skupaj	-	1.822.548
Obveznosti iz poslovanja do povezanih družb		
Odvisne družbe	63.627	23.422
Ostale povezane stranke	39.045	76.215
Skupaj	102.672	99.637

33. D. Posojila, pridobljena od družb v Skupini Laško

(v EUR)	2012	2011
Ostale povezane stranke	50.977	49.526
Skupaj	50.977	49.526

33. E. Finančni prihodki družb v Skupini Laško

(v EUR)	2012	2011
Odvisne družbe	-	13.118
Skupaj	-	13.118

33. F. Finančni odhodki za družbe v Skupini Laško

(v EUR)	2012	2011
Ostale povezane stranke	1.451	4.091
Skupaj	1.451	4.091

33. G. Poroštva, dana povezanim družbam

(v EUR)	2012	2011
Odvisne družbe	2.000.000	-
Skupaj	2.000.000	-

4.4.9 PREJEMKI ČLANOV ORGANOV VODENJA IN NADZORA TER ZAPOSLENIH PO INDIVIDUALNIH POGODBAH

Skupino upravljajo uprave in nadzorni sveti, katerih bruto zaslužke predstavljajo spodnje tabele.

(v EUR)	2012	2011
UPRAVA		
Fiksni del prejemkov	1.383.515	1.431.006
Drugi prejemki (bonitete)	66.132	63.869
Jubilejne nagrade	2.060	2.044
Odpravnine	142.841	-
Skupaj	1.594.548	1.496.919

Letno poročilo 2012 / Računovodsko poročilo – Skupina Laško

(v EUR)	Fiksni del prejemkov	Drugi prejemki (bonitete)	Jubilejne nagrade	Odpravnine	Skupaj
UPRAVA					
Dušan Zorko	253.875	11.762	-	-	265.637
Milan Hojnik	134.972	4.460	-	-	139.432
Mira Močnik	84.227	3.267	-	-	87.494
Sebastjan Gergeta	27.720	-	-	-	27.720
Boris Matijašič	80.975	-	-	-	80.975
Zlatko Bebič	51.318				51.318
Jurij Giacomelli	84.480	7.670	-	129.000	221.150
Marjeta Zevnik	141.000	426	2.060	-	143.486
Irma Gubanec	34.560	964	-	-	35.524
Mirjam Hočevar	156.000	12.703	-	-	168.703
Gorazd Lukman	156.000	10.855	-	-	166.855
Zvone Murgelj	27.280	7.315	-	13.841	48.436
Matej Oset	123.000	6.388	-	-	129.388
Bogdan Romih	28.108	322	-	-	28.430
Skupaj	1.383.515	66.132	2.060	142.841	1.594.548

(v EUR)	2012	2011
INDIVIDUALNE POGODBE		
Fiksni del prejemkov	3.342.996	3.523.669
Drugi prejemki (bonitete)	152.479	202.675
Poslovodske in druge pogodbe	-	3.000
Variabilni del (stimulacija)	85.274	197.080
Jubilejne nagrade	2.919	4.661
Odpravnine	36.321	-
Skupaj	3.619.989	3.931.085

(v EUR)	2012	2011
REVIZIJSKA KOMISIJA NADZORNEGA SVETA		
Sejnine	12.902	1.732
Skupaj	12.902	1.732

(v EUR)	2012	2011
REVIZIJSKA KOMISIJA NADZORNEGA SVETA		
Peter Groznik	5.435	698
Bojan Cizej	3.770	-
Igor Teslić	3.697	-
Marko Koleša	-	539
Bojan Košak	-	495
Skupaj	12.902	1.732

Letno poročilo 2012 / Računovodsko poročilo – Skupina Laško

(v EUR)	2012	2011
KADROVSKA KOMISIJA NADZORNEGA SVETA		
Sejnine	13.965	-
Skupaj	13.965	-

(v EUR)	2012	2011
KADROVSKA KOMISIJA NADZORNEGA SVETA		
Borut Jamnik	5.655	-
Borut Bratina	4.155	-
Dragica Čepin	4.155	-
Skupaj	13.965	-

(v EUR)	2012	2011
UPRAVNI ODBOR BIRRA PEJA		
Sejnine	18.000	-
Skupaj	18.000	-

(v EUR)	2012	2011
UPRAVNI ODBOR BIRRA PEJA		
Fatmir Gashi	6.000	-
Mirjam Hočevan	6.000	-
Ekrem Lluka	6.000	-
Skupaj	18.000	-

Letno poročilo 2012 / Računovodsko poročilo – Skupina Laško

(v EUR)	2012	2011
ČLANI NADZORNIH SVETOV DRUŽB SKUPINE LAŠKO		
Borut Bratina	19.889	3.736
Bojan Cizej	34.695	8.022
Dragica Čepin	46.878	13.682
Jure Flerin	8.878	5.419
Peter Groznik	41.600	13.381
Mirjam Hočevar	13.925	7.001
Borut Jamnik	19.045	3.763
Andrej Kebe	1.500	8.652
Bojan Košak	1.500	7.320
Franko Lipičar	15.125	4.173
Marjan Mačkošek	2.500	9.048
Vladimir Malenković	44.539	16.335
Primož Mlekuš	13.420	1.192
Dominik Omar	13.925	4.173
Terezija Peterka	14.020	8.106
Branimir Piano	8.878	5.419
Robert Šega	11.227	6.194
Pavel Teršek	13.650	2.044
Marjeta Zevnik	5.866	12.426
Lilijana Ipavec	-	667
Anton Medvešek	-	2.384
Iztok Počkaj Vilijam	-	667
Janko Remic	-	1.703
Franc Rojnik	-	1.703
Aleksander Svetlešek	-	4.000
Anton Turnšek	-	6.796
Skupaj	331.060	158.006

4.4.10 POTENCIALNE OBVEZNOSTI IN POTENCIALNA SREDSTVA

Patronatska izjava

Med pogojnimi obveznostmi je potrebno posebej omeniti še potencialno obveznost iz naslova patronatske izjave, ki jo je podpisal g. Boško Šrot, bivši direktor Pivovarne Laško, d. d., v januarju leta 2009, in je bila naslovljena na družbo Perutnina Ptuj, d. d. S to izjavo obvladujoča družba Pivovarna Laško, d. d., jamči Perutnini Ptuj, d. d., za izpolnitev obveznosti v višini 20 mio. EUR s pripadajočimi obrestmi. Potencialne obveznosti Skupine v letnem poročilu za leto, končano 31. 12. 2008, niso bile razkrite v skladu z MSRP. Dne 20. 11. 2009 je družba Perutnina Ptuj, d. d., na obvladujočo družbo Pivovarno Laško, d. d., naslovila zahtevo za vračilo 11.600.120 EUR. Omenjeni znesek se nanaša na dana posojila, ki jih je na osnovi podpisane patronatske izjave Perutnina Ptuj, d. d., odobrila družbama Center naložbe, d. d., in Infond Holding, d. d. Skupina s pomočjo pravnih strokovnjakov zahtevke proučuje in želi ugotoviti, kakšna je verjetnost, da bo morala zahtevani znesek vrniti. V ta namen je pridobila več pravnih mnenj. Poslovodstvo Skupine na osnovi pridobljenih pravnih mnenj ocenjuje, da za Skupino iz tega naslova ne obstaja obveznost za plačilo zahtevanega zneska, Skupina zato v svojih računovodskih izkazih za zahtevani znesek ni izkazala obveznosti.

Dne 15. 2. 2011 je Pivovarna Laško, d. d., od Okrožnega sodišča v Celju prejela tožbo v zvezi s patronatsko izjavo, ki naj bi jo g. Boško Šrot kot direktor Pivovarne Laško, d. d., podpisal dne 10. 1. 2009. V tožbi tožeča stranka Perutnina Ptuj, d. d., zahteva plačilo v višini 10.116.489 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 1. 1. 2010 dalje do plačila. Pivovarna Laško, d. d., je zoper tožbo na sodišče vložila odgovor na tožbo.

Denacionalizacija v Radenski

Denacionalizacijska upravičenca Michael Wiesler in Barbara Purre-Wiesler (vnuka dr. Antona Šariča) sta dne 20. 12. 2010 v sodnem nepravdnem postopku na podlagi Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij vložila zahtevke za vrnitev zaplenjenega premoženja, ki je bilo podržavljeno Antonu Šariču s sodbo Sodišča slovenske narodne časti. Upravičenca sta ovrednotila premoženje na 14, 5 mio EUR. Dodatno uveljavljata vrnitev 12 blagovnih znamk Radenske, d. d., Radenci in plačilo odškodnine za pravico do mineralne vode oz. zemljišč, na katerih se nahajajo vrelci mineralne vode. Dne 23. 12. 2010 sta upravičenca po ZIKS opravila vpis v zemljiški knjigi v obliki plombe kot zaznambo spora na vseh zemljiščih, ki so predmet denacionalizacijskega postopka. Vpis zaznambe spora je bil opravljen tudi pri omenjenih blagovnih znamkah Radenske, d. d., Radenci. Pričakuje se dolgotrajen proces razreševanja denacionalizacijskih zahtevkov, ki lahko pomembno vplivajo na poslovanje odvisne družbe Radenska, d. d., in Skupine Laško.

Odškodninske tožbe zaradi domnevne kršitve prevzemne zakonodaje (Mercator)

Družba Pivovarna Laško, d. d., je skupaj z ostalimi toženimi strankami (Pivovarno Union, d. d., Radensko, d. d., in Infond Holdingom, d. d., v stečaju) prejela s strani 28 tožnikov (posameznih delničarjev) zahteve za plačilo različnih zneskov odškodnine (skupna višina 408.218,05 EUR), in sicer zaradi domnevnega kršenja prevzemne zakonodaje, domnevnega usklajenega delovanja in domnevnega doseženega prevzemnega praga. Sodišče je dne 9. 11. 2011 razpisalo narok v zadevi opr. št. V Pg 1490/2010 ter glavno obravnavo končalo. S sodbo z dne 30. 11. 2011 je sodišče vse

zahteveke tožeče stranke zavrnilo kot neutemeljene ter ji naložilo v plačilo stroške postopka. Sodba še ni pravnomočna. Navedeni postopek naj bi bil po informacijah sodišča vzorčni postopek, čeprav smo ob vpogledu v spis ugotovili, da sodišče sklepa o izvedbi vzročnega postopka ni izdalo. Po izdaji sodbe so tožniki začeli umikati tožbe. Do sedaj je tožbo umaknilo že 24 tožnikov. Sodišče na podlagi umika s sklepom postopek ustavi in tožeči stranki naloži plačilo pravnih stroškov.

Tožba Ere Good

Dne 13. 1. 2012 smo prejeli tožbo tožeče stranke Era Good, d. o. o., zoper tožene stranke Pivovarno Laško, d. d., Pivovarno Union, d. d., in Radensko, d. d., Radenci, in sicer zaradi plačila odškodnine v skupni višini 958.356,00 EUR (Pivovarna Laško 509.749,55 EUR, Pivovarna Union 348.458,24 EUR, Radenska 100.148,21 EUR) z zamudnimi obrestmi. Tožeča stranka v tožbi zatrjuje, da politika rabatov, kakršno je vzpostavila Skupina Laško, predstavlja zlorabo prevladujočega položaja po Zakonu o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOmK-1), saj naj bi bila diskriminatorna. Zaradi politike rabatov Skupine Laško naj bi bila tožeča stranka postavljena v konkurenčno slabši položaj, zaradi česar naj bi tožeči stranki posledično nastala škoda. Okrožno sodišče v Ljubljani je dne 3. 7. 2012 izdalo sodbo, s katero je zahtevek tožeče stranke v celoti zavrnilo. Zoper sodbo je tožeča stranka vložila pritožbo, na katero so tožeče stranke odgovorile dne 26. 10. 2012. Višje sodišče o pritožbi še ni odločilo.

Uskladitev zemljiškoknjižnega oz. pravnega stanja za počitniške kapacitete na Hrvaškem

V zvezi s počitniškimi kapacitetami na Hrvaškem (počitniški dom Ičići in počitniški apartmaji v Barbarigi) trenutno potekajo postopki v zvezi z ureditvijo vpisa v zemljiško knjigo. Kot lastnik je v zemljiški knjigi vpisana Pivovarna Laško v družbeni lastnini. V postopku lastninskega preoblikovanja je bila vrednost teh nepremičnin zaradi negotove situacije v zvezi s premoženjem v republikah bivše Jugoslavije ocenjena z vrednostjo nič in s to vrednostjo vključena v otvoritveno bilanco. Družba D.S.U., d. o. o., ki bi morala v postopku vpisa izdati potrdilo, da se kot lastnik sme vpisati pravna naslednica Pivovarna Laško, d. d., zastopa stališče, da omenjene nepremičnine niso bile predmet lastninjenja.

Trenutno smo v fazi pridobivanja pravnih mnenj. Obstaja verjetnost, da bodo pri urejanju medsebojnih razmerij z D.S.U., d. o. o., za Pivovarno laško, d. d., nastale določene obveznosti. Pri ureditvi bo D.S.U., d. o. o., morala upoštevati dejansko stanje nepremičnin in vrednost naših vlaganj. Določiti bo potrebno izhodiščno vrednost teh nepremičnin, ki bo osnova za dogovarjanje (ali sodno urejanje zadeve z D.S.U.).

4.4.11 ZNESKI, PORABLJENI ZA REVIZORJA

Stroški revizije Skupine Laško, ki jo je opravila revizorska družba Deloitte revizija, d. o. o., za leto 2012 znašajo 109.700 EUR.

4.4.12 DOGODKI PO DATUMU POROČANJA

Poslovni dogodki po preteku poslovnega leta v Skupini Laško so opisani na strani 108 poslovnega dela letnega poročila, poglavje 2.13. Po preteku poslovnega leta ni bilo pomembnih poslovnih dogodkov, ki bi vplivali na računovodske izkaze.

LETNO POROČILO SKUPINE LAŠKO IN DRUŽBE PIVOVARNA LAŠKO, D. D., ZA LETO 2012

5. RAČUNOVODSKO POROČILO PIVOVARNE LAŠKO, D. D.

K A Z A L O

5.1 Izjava o odgovornosti uprave	206
5.2 Revizorjevo poročilo	207
5.3 Revidirani nekonsolidirani računovodski izkazi Pivovarne Laško, d. d.	209
5.3.1 Izkaz finančnega položaja	209
5.3.2 Izkaz poslovnega izida	211
5.3.3 Izkaz drugega vseobsegajočega donosa	212
5.3.4 Izkaz sprememb lastniškega kapitala za leto 2012	213
5.3.5 Izkaz sprememb lastniškega kapitala za leto 2011	214
5.3.6 Izkaz denarnih tokov	215
5.3.7 Pokrivanje izgube poslovnega leta	216
5.4 Pojasnila k nekonsolidiranim računovodskim izkazom	217
5.4.1 Splošni podatki	217
5.4.2 Izjava o skladnosti z MSRP	217
5.4.3 Uporaba novih in prenovljenih MSRP ter pojasnil OPMSRP	217
5.4.4 Pomembne računovodske usmeritve	219
5.4.5 Razkritja k posameznim postavkam računovodskih izkazov	230
5.4.6 Finančni inštrumenti in tveganje	263
5.4.7 Odnosi s povezanimi osebami	268
5.4.8 Prejemki članov organov vodenja in nadzora zaposlenih po individualnih pogodbah	271
5.4.9 Potencialne obveznosti in potencialna sredstva	273
5.4.10 Zneski, porabljeni za revizorja	275
5.4.11 Dogodki po datumu poročanja	275

5.1 Izjava o odgovornosti uprave

Uprava družbe Pivovarna Laško, d. d., je odgovorna za pripravo letnega poročila in računovodskih izkazov na način, ki daje resnično ter pošteno sliko premoženjskega stanja in izidov poslovanja skupine in družbe, v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija, in Zakonom o gospodarskih družbah.

Uprava Pivovarne Laško, d. d., potrjuje poslovno poročilo in računovodske izkaze s pojasnili za leto, končano 31. 12. 2012, in izjavlja:

- ☞ da so računovodski izkazi pripravljeni ob predpostavki, da bo Pivovarna Laško, d. d., nadaljevala poslovanje tudi v prihodnje,
- ☞ da dosledno uporablja izbrane računovodske usmeritve in da razkriva morebitne spremembe v računovodskih usmeritvah,
- ☞ da so računovodske ocene pripravljene pošteno in premišljeno ter v skladu z načeli previdnosti in dobrega gospodarja.

Uprava je odgovorna za izvajanje ukrepov, s katerimi zagotavljajo ohranjanje vrednosti premoženja družbe, ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti.

Laško, 4. marec 2013

mag. Dušan Zorko
predsednik uprave

Marjeta Zevnik
članica uprave

Mirjam Hočevar
članica uprave

Gorazd Lukman
član uprave

Matej Oset
član uprave

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe PIVOVARNA LAŠKO d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene nekonsolidirane računovodske izkaze družbe Pivovarna Laško d.d., ki vključujejo izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2012, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz sprememb lastniškega kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju posloводства potreben za pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju nekonsolidirani računovodski izkazi podajajo resničen in pošten prikaz finančnega položaja družbe Pivovarna Laško d.d. na dan 31. decembra 2012 ter njenega

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske (v izvirniku »UK private company limited by guarantee«), in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na www.deloitte.com/si/nasa-druzba.

poslovnega izida, drugega vseobsegajočega donosa in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Poudarjanje zadeve

Opozarjamo na naslednje:

a) Konsolidirani računovodski izkazi

Gospodarska družba Pivovarna Laško d.d. je obvladujoča družba v skupini Pivovarna Laško (v nadaljevanju »skupina«). Konsolidirani računovodski izkazi skupine, pripravljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, so predstavljeni ločeno. Revidirali smo konsolidirane računovodske izkaze skupine in 4. marca 2013 izdali mnenje brez pridržkov.

b) Delujoče podjetje

Računovodski izkazi so pripravljeni ob predpostavki, da bo gospodarska družba nadaljevala kot delujoče podjetje. Družba izkazuje na dan 31. decembra 2012 negativni čisti poslovni izid v višini 18.510 tisoč EUR in kot je navedeno v pojasnilu 27.b) *Likvidnostno tveganje* k nekonsolidiranim računovodskim izkazom, družba na dan 31. decembra 2012 izkazuje presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi v višini 211.845 tisoč EUR. Navedene okoliščine nakazujejo pomembno negotovost, ki lahko vzbudi bistven dvom v sposobnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje. V pojasnilu 27.b) *Likvidnostno tveganje* k nekonsolidiranim računovodskim izkazom so obravnavani tudi načrti posloводства v zvezi s temi zadevami. Računovodski izkazi ne vsebujejo morebitnih popravkov, ki bi utegnili biti posledica te negotovosti.

c) Denacionalizacijski zahtevki

Kot je navedeno v pojasnilu 4.A *Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe* k nekonsolidiranim računovodskim izkazom, družba na dan 31. decembra 2012 izkazuje finančno naložbo v odvisno družbo Radenska d.d. v višini 46.472 tisoč EUR. Proti odvisni družbi Radenska d.d. so sproženi različni zahtevki za denacionalizacijo. Pričakuje se dolgotrajni proces razreševanja zahtevkov, ki lahko pomembno vplivajo na prihodnje poslovanje odvisne družbe in posledično na vrednotenje finančne naložbe. Računovodski izkazi ne vsebujejo morebitnih popravkov, ki bi utegnili biti posledica te negotovosti.

Naše mnenje v zvezi s poudarjenimi zadevami ni prilagojeno.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah

Poslovodstvo je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Naša odgovornost je podati oceno o tem, ali je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v zvezi s tem so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni zgolj na oceno skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi. Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Kristian Milošič
Pooblaščen revizor

Ljubljana, 4. marec 2013

Deloitte.

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

Dušan Hartman
Član uprave

5.3 Revidirani nekonsolidirani računovodski izkazi Pivovarne Laško, d. d., za poslovno leto 2012, v skladu z MSRP

5.3.1 IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA PIVOVARNE LAŠKO, D. D., NA DAN 31. 12. 2012

(v EUR)	Pojasnilo	2012	2011
SREDSTVA			
Dolgoročna sredstva		307.543.188	320.277.999
Neopredmetena sredstva	1	1.231.781	1.395.064
Opredmetena osnovna sredstva	2	46.237.123	49.161.657
Naložbene nepremičnine	3	5.652.938	6.538.066
Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe	4.A	237.715.141	245.016.537
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	4.C	241.655	241.655
Dolgoročna posojila	5	404	3.310
Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema	6	590.416	751.266
Dolgoročne terjatve za odloženi davek	7	15.873.730	17.170.444
Kratkoročna sredstva brez kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev		72.876.802	85.159.806
Nekratkoročna sredstva za prodajo	8	4.408.589	4.408.589
Zaloge	9	7.818.899	8.544.047
Kratkoročne terjatve iz poslovanja	10.A	19.282.071	20.735.181
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	11	37.909.041	50.026.401
Kratkoročna posojila	12	3.162.738	1.105.738
Denarna sredstva in denarni ustrezniki	13	295.464	339.850
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	14	-	49.527
Skupaj kratkoročna sredstva		72.876.802	85.209.333
SKUPAJ SREDSTVA		380.419.990	405.487.332

**5.3.1 IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA PIVOVARNE LAŠKO, D. D.,
NA DAN 31. 12. 2012
(nadaljevanje)**

(v EUR)	Pojasnilo	2012	2011
KAPITAL		91.534.436	109.365.419
Kapital	15	91.534.436	109.365.419
Osnovni kapital		36.503.305	36.503.305
Kapitalske rezerve		47.256.606	64.675.034
Rezerve iz dobička		3.789.369	3.907.178
Presežek iz prevrednotenja		3.985.156	4.279.902
OBVEZNOSTI		288.885.554	296.121.913
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	16	1.349.459	1.421.397
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	16.A	1.259.169	1.088.909
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	16.B	90.290	332.488
Dolgoročne obveznosti		2.814.670	25.289.353
Dolgoročne finančne obveznosti	17	2.814.670	25.289.353
Kratkoročne obveznosti brez kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev	18	279.969.563	263.928.111
Kratkoročne poslovne obveznosti	18.A	20.840.233	21.177.290
Kratkoročne finančne obveznosti	18.C	259.129.330	242.750.821
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	19	4.751.862	5.483.052
Skupaj kratkoročne obveznosti		284.721.425	269.411.163
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		380.419.990	405.487.332

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

5.3.2 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA PIVOVARNE LAŠKO, D. D., ZA OBDOBJE 1. 1.–31. 12. 2012

(v EUR)	Pojasnilo	2012	2011
Čisti prihodki od prodaje	20.A, B.	88.960.946	94.314.248
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje		(542.453)	137.035
Drugi poslovni prihodki	20.C	979.573	2.538.249
Stroški blaga, materiala in storitev	20.D	(61.972.847)	(65.869.989)
Stroški dela	20.D	(11.015.764)	(10.638.357)
Amortizacija neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev	20.D	(4.943.657)	(6.294.430)
Prevrednotovalni poslovni odhodki	20.D	(666.771)	(1.672.108)
Rezervacije	20.D	(262.006)	(61.137)
Drugi poslovni odhodki	20.F	(1.846.530)	(1.734.344)
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA		8.690.491	10.719.167
Finančni prihodki	21	9.535.307	3.981.229
Finančni odhodki	21	(34.009.554)	(31.073.148)
POSLOVNI IZID PRED OBDAVČITVIJO		(15.783.756)	(16.372.752)
Davki		305.471	2.528.474
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA IZ OHRANJENEGA POSLOVANJA		(15.478.285)	(13.844.278)
Ustavljeno poslovanje			
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA IZ USTAVLJENEGA POSLOVANJA		(3.031.980)	(1.683.990)
CELOTNI ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		(18.510.265)	(15.528.268)
Čista izguba na delnico iz ohranjenega poslovanja:			
Čista izguba na delnico	24	(1,7695)	(1,5828)
Popravljen čist izguba na delnico	24	(1,7695)	(1,5828)
Čista izguba na delnico iz ustavljenega poslovanja:			
Čista izguba na delnico	24	(0,3466)	(0,1925)
Popravljen čist izguba na delnico	24	(0,3466)	(0,1925)
Čista izguba na delnico:			
Čista izguba na delnico	24	(2,1161)	(1,7753)
Popravljen čist izguba na delnico	24	(2,1161)	(1,7753)

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

5.3.3 IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA PIVOVARNE LAŠKO, D. D., ZA OBDOBJE 1. 1.–31. 12. 2012

(v EUR)	Pojasnilo	2012	2011
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		(18.510.265)	(15.528.268)
DRUGI VSEOBSEGAJOČI DONOS			
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	25	(3.345)	909.524
Dobički / (izgube) iz naslova prevrednotenja nepremičnin	25	201.543	(115.944)
Odloženi davki iz naslova prevrednotenja	25	366.796	(67.907)
DRUGI VSEOBSEGAJOČI DONOS		564.994	725.673
CELOTNI VSEOBSEGAJOČI DONOS		(17.945.271)	(14.802.595)
Celotni vseobsegajoči donos na delnico		(2,0515)	(1,6923)
Popravljen celotni vseobsegajoči donos na delnico		(2,0515)	(1,6923)

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

5.3.4 IZKAZ SPREMEMB LASTNIŠKEGA KAPITALA PIVOVARNE LAŠKO, D. D., ZA OBDOBJE 1. 1.–31. 12. 2012

(v EUR)	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne deleže	Lastne delnice	Druge rezerve iz dobička	Skupaj rezerve iz dobička	Čisti poslovni izid preteklih let	Čisti poslovni izid	Presežek iz prevrednotenja	SKUPAJ KAPITAL
ZAČETNO STANJE											
na dan 1. januar 2011	36.503.305	64.675.034	3.650.331	265.166	(8.319)	-	3.907.178	-	-	4.279.902	109.365.419
Transakcije z lastniki											
Povečanje lastnih delnic (deležev)	-	-	-	-	(134.140)	-	(134.140)	-	-	-	(134.140)
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	-	-	-	-	142.459	-	142.459	-	-	-	142.459
Skupaj transakcije z lastniki	-	-	-	-	8.319	-	8.319	-	-	-	8.319
Spremembe v vseobsegajočem donosu											
Čisti poslovni izid poslovnega leta	-	-	-	-	-	-	-	-	(18.510.265)	-	(18.510.265)
Presežek prevrednotenja OOS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	201.543	201.543
Presežek prevrednotenja finančnih naložb	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(3.345)	(3.345)
Davki povezani s posameznimi postavkami vseobsegajočega donosa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	366.796	366.796
Skupaj spremembe v vseobsegajočem donosu v letu 2012	-	-	-	-	-	-	-	-	(18.510.265)	564.994	(17.945.271)
Spremembe v kapitalu											
Pokrivanje tekoče izgube	-	(17.418.428)	-	-	-	(232.097)	(232.097)	(859.740)	18.510.265	-	-
Črpanje rezerv za lastne delnice (deleže)	-	-	-	(126.128)	-	232.097	105.969	-	-	-	105.969
Drugo	-	-	-	-	-	-	-	859.740	-	(859.740)	-
Skupaj spremembe v kapitalu	-	(17.418.428)	-	(126.128)	-	-	(126.128)	-	18.510.265	(859.740)	105.969
KONČNO STANJE											
na dan 31. december 2012	36.503.305	47.256.606	3.650.331	139.038	-	-	3.789.369	-	-	3.985.156	91.534.436

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

5.3.5 IZKAZ SPREMEMB LASTNIŠKEGA KAPITALA PIVOVARNE LAŠKO, D. D., ZA OBDOBJE 1. 1.–31. 12. 2011

(v EUR)	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne deleže	Lastne delnice	Druge rezerve iz dobička	Skupaj rezerve iz dobička	Čisti poslovni izid preteklih let	Čisti poslovni izid	Presežek iz prevrednotenja	SKUPAJ KAPITAL
ZAČETNO STANJE											
na dan 1. januar 2011	36.503.305	79.811.653	3.650.331	660.564	(12.068)	-	4.298.827	-	-	3.554.230	124.168.015
Transakcije z lastniki											
Druge spremembe	-	-	-	-	3.749	(3.749)	-	-	-	-	-
Skupaj transakcije z lastniki	-	-	-	-	3.749	(3.749)	-	-	-	-	-
Spremembe v vseobsegajočem donosu											
Čisti poslovni izid poslovnega leta	-	-	-	-	-	-	-	-	(15.528.268)	-	(15.528.268)
Presežek prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(115.945)	(115.945)
Presežek prevrednotenja finančnih naložb	-	-	-	-	-	-	-	-	-	909.524	909.524
Davki povezani s posameznimi postavkami vseobsegajočega donosa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(67.907)	(67.907)
Skupaj spremembe v vseobsegajočem donosu v letu 2011	-	-	-	-	-	-	-	-	(15.528.268)	725.672	(14.802.596)
Spremembe v kapitalu											
Pokrivanje tekoče izgube	-	(15.136.619)	-	-	-	(391.649)	(391.649)	-	15.528.268	-	-
Oblikovanje rezerv za lastne delnice (deleže)	-	-	-	(395.398)	-	395.398	-	-	-	-	-
Skupaj spremembe v kapitalu	-	(15.136.619)	-	(395.398)	-	3.749	(391.649)	-	15.528.268	-	-
KONČNO STANJE											
na dan 31. december 2011	36.503.305	64.675.034	3.650.331	265.166	(8.319)	-	3.907.178	-	-	4.279.902	109.365.419

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

5.3.6 IZKAZ DENARNIH TOKOV PIVOVARNE LAŠKO, D. D., ZA OBDOBJE 1. 1.–31. 12. 2012

(v EUR)	Pojasnilo	2012	2011
DOBIČEK IZ POSLOVANJA OBDOBJA		8.690.491	10.502.063
Prilagoditve za:			
Amortizacijo opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin	20.D	4.708.418	6.059.192
Amortizacijo neopredmetenih sredstev	20.D	235.238	235.238
Odpise dolgoročnih sredstev	20.D	525.788	260.557
Odpise kratkoročnih sredstev	20.D	420.028	561.870
Neto gibanje v rezervacijah	16.A	(71.938)	156.248
Skupaj prilagoditve		5.817.534	7.273.105
SPREMEMBE OBRATNEGA KAPITALA			
Zaloge in nekratkoročna sredstva za prodajo	8,9	725.148	333.915
Poslovne terjatve in druge terjatve	10	1.242.726	(7.244.121)
Poslovne obveznosti in druge obveznosti	18.A	(1.068.249)	2.064.312
Skupaj spremembe obratnega kapitala		899.625	(4.845.894)
NETO DENARNI TOK IZ POSLOVANJA		15.407.650	12.929.274
Denarni tokovi pri naložbenju			
Nakupi opredmetenih osnovnih sredstev	2,3	(1.225.613)	(2.855.220)
Nakupi neopredmetenih dolgoročnih sredstev	1	(71.956)	5.040
Nakupi / prodaje finančnih sredstev	4.C,11	(3.203.822)	(608.472)
Prejete obresti	21	157.354	44.741
Prejete dividende in kapitalski dobički	21	9.377.953	3.936.488
NETO DENARNI TOK IZ NALOŽBENJA		5.033.916	522.577
Denarni tokovi pri financiranju			
Plačane obresti	21	(14.536.832)	(15.396.786)
Nakup lastnih delnic	15	114.292	-
Povečanje / zmanjšanje finančnih dolgov	17,18.C	(6.063.411)	2.187.985
NETO DENARNI TOK IZ FINACIRANJA		(20.485.951)	(13.208.801)
NETO POVEČANJE / ZMANJŠANJE DENARJA IN DENARNIH USTREZNIKOV		(44.385)	243.050
Denar in denarni ustrezniki na začetku leta	13	339.850	96.800
Denar in denarni ustrezniki na koncu leta	13	295.465	339.850

Računovodske usmeritve in pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

5.3.7 POKRIVANJE IZGUBE POSLOVNEGA LETA

Čista izguba leta 2012 znaša 18.510.265 EUR.

(v EUR)	2012	2011
Čista izguba poslovnega leta	(18.510.265)	(15.528.268)
Pokrivanje izgube:		
Del drugih rezerv iz dobička za kritje čiste izgube	232.097	391.649
Pokrivanje izgube iz dela dobička iz preteklih let	859.740	-
Del kapitalskih rezerv za kritje čiste izgube	17.418.428	15.136.619
BILANČNA IZGUBA NA DAN 31. DECEMBRA	-	-

Uprava predlaga nadzornemu svetu in skupščini, da se čista izguba leta 2012 v vrednosti 18.510.265 EUR pokrije iz dobička iz preteklih let v višini 859.740 EUR, iz drugih rezerv iz dobička v višini 232.097 EUR ter iz kapitalskih rezerv v višini 17.418.428 EUR.

5.4 Pojasnila k nekonsolidiranim računovodskim izkazom

5.4.1 SPLOŠNI PODATKI

Pivovarna Laško, d. d., je delniška družba, registrirana pri Okrožnem sodišču v Celju s sklepom številka Srg 95/00673, pod št. reg. vložka 1/00171/00. Spada med velike družbe in je zavezana k redni letni reviziji. Glavna dejavnost družbe je proizvodnja in prodaja piva, slada in vode, opravlja pa tudi storitve trgovine na drobno in veliko.

Pivovarna Laško, d. d., (v nadaljevanju: Družba) je obvladujoča družba Skupine Laško s sedežem v Sloveniji: Trubarjeva ulica 28, 3270 Laško, Slovenija.

Navadne delnice Družbe so uvrščene na Ljubljansko borzo vrednostnih papirjev pod oznako "PILR". Osnovni kapital Družbe znaša 36.503.304,96 EUR, kar predstavlja 8.747.652 navadnih prosto prenosljivih imenskih kosovnih delnic. Ni omejitev pri izplačilu dividend in drugih izplačil kapitala.

5.4.2 IZJAVA O SKLADNOSTI Z MSRP

Računovodski izkazi družbe Pivovarna Laško, d. d., so pripravljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela EU.

5.4.3 UPORABA NOVIH IN PRENOVLJENIH MSRP TER POJASNIL OPMSRP

a) Standardi in pojasnila, ki so stopili v veljavo v poročevalskem obdobju

V trenutnem obdobju veljajo naslednje spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde in jih je sprejela EU:

- ☞ spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Prenosi finančnih sredstev, ki ga je EU sprejela 22. novembra 2011 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2011 ali pozneje).

Sprejetje teh sprememb obstoječih standardov ni privedlo do nikakršnih sprememb v računovodskih usmeritvah Družbe.

b) Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, ki še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so bili izdani naslednji standardi, popravki in pojasnila, ki jih je sprejela EU, vendar še niso stopili v veljavo:

- ☞ MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ☞ MSRP 11 »Skupne ureditve«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ☞ MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),

- ✎ MSRP 13 »Merjenje poštene vrednosti«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ✎ MRS 27 (spremenjen leta 2011) »Ločeni računovodski izkazi«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali kasneje),
- ✎ MRS 28 (spremenjen leta 2011) »Naložbe v pridružena podjetja in skupna vlaganja«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali kasneje),
- ✎ spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP« – Visoka hiperinflacija in odstranitev dogovorjenih datumov za uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ✎ spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki ga je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ✎ spremembe MRS 1 »Predstavljanje računovodskih izkazov« – Predstavljanje postavk drugega vseobsegajočega donosa, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. julija 2012 ali pozneje),
- ✎ spremembe MRS 12 »Davek iz dobička« – Odloženi davek: Povrnitev zadevnih sredstev, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ✎ spremembe MRS 19 »Zaslужki zaposlencev« – Izboljšave obračunavanja pozaposlitvenih zaslužkov, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ✎ spremembe MRS 32 »Finančni instrumenti: predstavitev« – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki ga je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ✎ OPMSRP 20 »Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi površinskega najdišča«, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali kasneje).

c) Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS, a jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS), z izjemo naslednjih standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil, ki na dan (datum objave računovodskih izkazov) niso bili potrjeni za uporabo:

- ✎ MSRP 9 »Finančni instrumenti« (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2015 ali kasneje),

- ❧ spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP« – Vladna posojila (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ❧ spremembe MSRP 9 »Finančni instrumenti« in MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja« – Obvezni datum uveljavitve in razkritja prehodov,
- ❧ spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 11 »Skupne ureditve« in MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« – Napotki za prehod (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- ❧ spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« in MRS 27 »Ločeni računovodski izkazi« – Naložbena podjetja (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- ❧ spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (2012)«, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP, objavljenega 17. maja 2012 (MSRP 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje).

Družba predvideva, da uvedba teh standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze Družbe.

Hkrati je obračunavanje varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU še ni sprejela, še vedno neregulirano.

Družba ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti v skladu z zahtevami MRS 39 (»Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje«) ne bi imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze podjetja, če bi bila uporabljena na datum izkaza finančnega položaja.

5.4.4 POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE

Podlaga za sestavo

Računovodski izkazi so pripravljeni v skladu z MSRP, v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah, drugimi zakoni in s Pravilnikom o računovodstvu Pivovarne Laško, d. d., in so predstavljeni v evrih. Med razkrivanjem in vrednotenjem postavk smo neposredno uporabljali določbe standardov. Izjema je bilo le vrednotenje tistih postavk, pri katerih standardi dajejo možnost izbire med več različnimi metodami vrednotenja.

Računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirnih vrednosti, razen za finančna sredstva, nekratkoročna sredstva za prodajo (oziroma sredstva in pripadajoče obveznosti skupine za odtujitev), nepremičnine ter naložbenih nepremičnine, ki so izkazane po prevrednoteni ali poštteni vrednosti. Detajlno je vrednotenje posameznih sredstev in obveznosti opisano v posameznih razdelkih spodaj.

Pri izbiri računovodskih usmeritev in odločanju o njihovi uporabi, kot tudi pri pripravi teh računovodskih izkazov, je uprava družbe Pivovarna Laško, d. d., upoštevala naslednje tri zahteve:

- ✎ računovodski izkazi so razumljivi, če jih njihovi uporabniki razumejo brez težav,
- ✎ informacije so primerne, če uporabniku pomagajo pri sprejemanju ekonomskih odločitev,
- ✎ informacije so bistvene, če bi njihov izpust ali neresnično podajanje lahko vplival/vplivalo na ekonomske odločitve uporabnikov.

Računovodske usmeritve, ki so podane v nadaljevanju, so bile dosledno uporabljene v vseh obdobjih, ki so prikazana.

Tuje valute

Vse postavke, ki so vključene v računovodske izkaze Družbe, so izražene z uporabo valute primarnega gospodarskega okolja, v katerem Družba deluje ("funkcijska valuta"). Računovodski izkazi so predstavljeni v evrih, ki so funkcijska in predstavitevna valuta Družbe.

Devizne transakcije so preračunane v funkcijsko valuto z uporabo menjalniških tečajev, veljavnih na dan, ko so bile transakcije opravljene. Dobički in izgube, ki nastanejo pri teh transakcijah in pri pretvorbi denarnih sredstev ter obveznosti, denominiranih v tuji valuti, so pripoznani v poslovnem izidu.

Tečajne razlike, ki izhajajo iz pretvorbe dolžniških vrednostnih papirjev in drugih monetarnih finančnih sredstev, pripoznanih po pošteni vrednosti, so vključene v dobičke in izgube pri transakcijah s tujimi valutami. Tečajne razlike pri nemonetarnih postavkah, kot so delnice v posesti za trgovanje, so prikazane kot del povečanja ali zmanjšanja poštene vrednosti. Tečajne razlike pri za prodajo razpoložljivih vrednostnih papirjih so pripoznane neposredno v presežku iz prevrednotenja.

Pripoznavanje prihodkov

Prihodki se merijo po pošteni vrednosti prejetega nadomestila ali terjatve za prodajo proizvodov, blaga in storitev, posredovanih pri običajnem poslovanju skupine. Prihodki so prikazani brez davka na dodano vrednost in trošarin, ocenjenih povračil in popustov.

Prihodki od prodaje proizvodov, trgovskega blaga in materiala se pripoznajo ob izpolnjevanju vseh navedenih pogojev:

- ✎ na kupca so prešla vsa pomembna tveganja in koristi v zvezi z lastništvom predmeta prodaje,
- ✎ prodajalec izgubi upravljanje in nadzor nad predmetom prodaje,
- ✎ znesek prihodkov je zanesljivo izmerljiv,
- ✎ visoka verjetnost pritoka gospodarskih koristi v zvezi s transakcijo in
- ✎ stroški v zvezi s transakcijo so zanesljivo izmerljivi.

Ostale kategorije prihodkov se pripoznajo na naslednji podlagi:

- ☞ prihodki od obresti se pripoznajo kot prihodki obdobja, na katerega se nanašajo, v skladu z veljavno obrestno mero in ko je verjetnost pritoka gospodarskih koristi visoka,
- ☞ prihodki od dividend se pripoznajo, ko nastane pravica do prejema plačil iz naslova dividend,
- ☞ prihodki od licenčnin se pripoznajo na podlagi določil v licenčnih pogodbah.

Naložbe v odvisne družbe

Odvisna družba je družba, ki jo družba Pivovarna Laško, d. d., obvladuje, kar pomeni, da ima zmožnost odločanja o njenih finančnih in poslovnih usmeritvah.

V ločenih računovodskih izkazih družbe Pivovarna Laško, d. d., se naložbe v odvisne družbe merijo po nabavni vrednosti v skladu z MRS 27 (razen, če so razporejene med nekratkoročna sredstva (in z njimi povezane obveznosti) za prodajo v skladu z MSRP 5).

V zvezi z ugotavljanjem, ali je treba v računovodskih izkazih družbe Pivovarna Laško, d. d., pripoznati kakšno izgubo zaradi oslabitve naložbe v odvisno družbo, se upoštevajo določila MRS 39 ali MRS 27. Nadalje se v skladu z MRS 36 za oslabitev testira celotna knjigovodska vrednost naložbe kot eno sredstvo; njegova knjigovodska vrednost se primerja z njeno nadomestljivo vrednostjo (višja izmed poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, in vrednosti v uporabi).

Naložbe v pridružene družbe

Pridružena družba je družba, v kateri ima skupina pomemben vpliv in ki ni niti odvisna družba niti skupno obvladovana družba. Pomemben vpliv pomeni moč sodelovati pri odločitvah o finančnih in poslovnih usmeritvah družbe, v katero se naložbi, ne pa take odločitve obvladovati ali skupaj obvladovati.

Poslovni rezultati ter sredstva in obveznosti pridruženih družb so v konsolidiranih računovodskih izkazih vključeni z uporabo kapitalske metode, razen če je naložba v pridruženo družbo razvrščena kot nekratkoročno sredstvo za prodajo po MSRP 5. Po kapitalski metodi se naložba v pridruženo družbo začetno pripozna v konsolidiranem izkazu finančnega položaja po nabavni vrednosti, njeno kasnejše merjenje pa je odvisno od pripadajočih deležev naložbenika v dobičkih, izgubah in drugem vseobsegajočem donosu pridružene družbe, nastalih po datumu, ko je bila naložba pripoznana. Če je vrednost naložbenikovega deleža v izgubah ali negativnem drugem vseobsegajočem donosu pridružene družbe enaka ali večja kot vrednost njegovega deleža v pridruženi družbi (knjigovodska vrednost finančne naložbe v pridruženo družbo skupaj z morebitnimi dolgoročnimi deleži, ki so v bistvu del čistih finančnih naložb naložbenika v pridruženo družbo), naložbenik preneha pripoznavati svoj delež v nadaljnjih izgubah. Potem ko se delež naložbenika zmanjša na nič, se dodatne izgube opredelijo in obveznost pripozna le v obsegu, za katerega ima naložbenik pravne ali posredne obveze ali pa je opravil plačila v imenu pridružene družbe.

Ob finančnem naložbenju se morebitna pozitivna razlika med nabavno vrednostjo finančne naložbe in naložbenikovim deležem v čisti pošteni vrednosti opredeljivih sredstev, dolgov in pogojnih obveznosti v računovodskih izkazih naložbenika obravnava kot dobro ime in je vključeno v knjigovodsko vrednost finančne naložbe. Nasprotno se morebitna negativna razlika med nabavno vrednostjo finančne naložbe in naložbenikovim deležem v čisti pošteni vrednosti opredeljivih sredstev, dolgov in pogojnih obveznosti v računovodskih izkazih naložbenika takoj pripozna v poslovnem izidu.

V zvezi z ugotavljanjem, ali je treba v konsolidiranih računovodskih izkazih naložbenika pripoznati kakšno izgubo zaradi oslabitve naložbe v pridruženo družbo, se upoštevajo določila MRS 36 ali MRS 28. Nadalje se v skladu z MRS 36 za oslabitev testira celotna knjigovodska vrednost naložbe kot eno sredstvo; njegova knjigovodska vrednost se primerja z njeno nadomestljivo vrednostjo (višja izmed poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, in vrednosti v uporabi).

Dobički in izgube, ki izhajajo iz poslov med naložbenikom (in njegovimi konsolidiranimi odvisnimi družbami) in pridruženo družbo, so v konsolidiranih računovodskih izkazih naložbenika pripoznani le do obsega deležev nepovezanih naložbenikov v pridruženi družbi. Naložbenikov delež v dobičkih in izgubah pridružene družbe, ki izhajajo iz teh poslov, se v konsolidiranih računovodskih izkazih naložbenika izloči.

V ločenih računovodskih izkazih družbe Pivovarna Laško, d. d., se naložbe v pridružene družbe merijo po nabavni vrednosti v skladu z MRS 27.

Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva s končno dobo koristnosti, ki so pridobljena posamič (ne v okviru poslovne združitve) in niso ustvarjena znotraj Družbe, se računovodsko vodijo po modelu nabavne vrednosti oziroma so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in morebitne oslabitve. Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega (sestavnega) dela neopredmetenega sredstva. Amortizacija se začne obračunavati od nabavne vrednosti, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo (patenti, blagovne znamke licence 5 let; programska oprema 3 leta). Ocene pričakovanih funkcionalnih življenjskih dob in metoda amortiziranja se preverjajo ob vsaki pripravi računovodskih izkazov; morebitne spremembe ocen omenjenih kategorij se upoštevajo za bodoča obdobja in ne za nazaj.

Neopredmetena sredstva z nedoločeno dobo koristnosti, ki so pridobljena posamič (ne v okviru poslovne združitve) in niso ustvarjena znotraj skupine, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne oslabitve.

Pripoznanje neopredmetenega sredstva je odpravljeno ob njegovi odtujitvi ali ko ni pričakovati nikakršnih bodočih gospodarskih koristi iz naslova njegove nadaljnje uporabe. Dobički ali izgube ob njegovi odpravi pripoznanja vplivajo na poslovni izid obdobja, v katerem je njegovo pripoznanje odpravljeno.

Stopnje amortizacije so naslednje:

Vlaganja v tuja osnovna sredstva	10–33,3 %
Druga neopredmetena osnovna sredstva	33,3 %
Uporabniški software	10 %
Koncesija	33,3 %
Licence, patenti	10 %

Opredmetena osnovna sredstva

Zemljišča in zgradbe, ki se uporabljajo, se računovodsko vodijo po modelu prevrednotenja oziroma so izkazani po njihovi prevrednoteni vrednosti na dan prevrednotenja, zmanjšani za kasnejšo nabrano amortizacijo ali oslabitve. Prevrednotenje se opravlja dovolj redno, tako da knjigovodske vrednosti na dan izkaza finančnega položaja bistveno ne odstopajo od njihovih poštenih vrednosti.

Prevrednotenje zemljišč in zgradb navzgor se pripozna oziroma nabira kot presežek iz prevrednotenja v drugem vseobegajočem donosu, razen če gre za odpravo predhodnega prevrednotenja istih zemljišč in zgradb navzdol, ki je bilo pripoznano v poslovnem izidu; v tem primeru se do vrednosti predhodnega prevrednotenja navzdol prevrednotenje navzgor pripozna v poslovnem izidu. Prevrednotenje zemljišč in zgradb navzdol se v vrednosti, ki presega morebitni predhodno pripoznani presežek iz prevrednotenja istih zemljišč in zgradb, pripozna v poslovnem izidu.

Proizvodne naprave, stroji, vse vrste opreme, povratna embalaža in drobni inventar se računovodsko vodijo po modelu nabavne vrednosti oziroma so izkazani po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo ter morebitne oslabitve.

Opredmetena osnovna sredstva v pridobivanju se merijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne oslabitve. Nabavna vrednost vključuje tudi stroške izposojanja v skladu s sprejeto računovodsko usmeritvijo. Razvrščajo se h kategorijam opredmetenih osnovnih sredstev, ki jim bodo pripadala, ko bodo dokončana in na voljo za nameravano uporabo. Opredmetena osnovna sredstva se pričnejo amortizirati v naslednjem mesecu, ko so na voljo za nameravano uporabo.

Zemljišča se ne amortizirajo.

Amortizacija zgradb se pripozna v poslovnem izidu, ob tem pa se odpravljanje presežka iz njihovega prevrednotenja sproti pripozna neposredno v zadržanih dobičkih. Ob odpravi pripoznanja zgradb se njihov pripadajoči morebitni preostali presežek iz prevrednotenja prenese neposredno v zadržane dobičke.

Amortizacija je preračunana po linearni metodi in se (razen za zemljišča in opredmetena osnovna sredstva v pridobivanju, ki se ne amortizirajo) pripozna, da se nabavna ali prevrednotena vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, zmanjšana za morebitno preostalo vrednost, odpiše v obdobju njegove ocenjene pričakovane funkcionalne življenjske dobe. Ocene pričakovanih funkcionalnih življenjskih dob in preostalih vrednosti ter metoda amortiziranja se preverjajo ob vsaki pripravi računovodskih izkazov; morebitne spremembe ocen omenjenih kategorij se upoštevajo

za bodoča obdobja in ne za nazaj. Pričakovane funkcionalne življenjske dobe po posameznih skupinah sredstev so:

Zgradbe	10–66 let
Naprave in stroji	5–14 let
Računalniška strojna in programska oprema	3 leta
Vozila	3–9 let
Druga oprema	3–20 let
Povratna embalaža (sodi, steklenice, zaboji)	4–5 let

Stroški posojil za financiranje nakupa zemljišč, gradnje zgradb in nakupa opreme se do dneva usposobitve pripišejo vrednosti osnovnega sredstva. Stroški, ki nastajajo v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če povečujejo njegove prihodnje koristi v primerjavi s prvotno ocenjenimi; pri tem stroški, ki omogočajo podaljšanje dobe koristnosti opredmetenega osnovnega sredstva, najprej zmanjšajo do takrat obračunani amortizacijski popravek njegove vrednosti. S podaljšanjem dobe koristnosti opredmetenega osnovnega sredstva je mišljeno podaljšanje prvotno opredeljene dobe, v kateri se opredmeteno osnovno sredstvo amortizira. Vsa druga popravila in vzdrževanje so vključeni v poslovni izid v poslovnem letu, v katerem so nastali.

Pripoznanje opredmetenega osnovnega sredstva je odpravljeno ob njegovi odtujitvi ali ko ni pričakovati nikakršnih bodočih gospodarskih koristi iz naslova njegove nadaljnje uporabe. Dobički ali izgube ob odpravi njegovega pripoznanja vplivajo na poslovni izid obdobja, v katerem je njegovo pripoznanje odpravljeno.

Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so posedovane z namenom prinašanja najemnine in/ali povečanja njihove dolgoročne vrednosti. Ob pripoznanju se merijo po nabavni vrednosti, za kasnejše njihovo merjenje pa se uporablja t. i. model poštene vrednosti (amortizacija se ne obračunava), kar pomeni, da povečanja ali zmanjšanja njihove poštene vrednosti vplivajo na poslovni izid obdobja, v katerem nastanejo.

Pripoznanje naložbene nepremičnine je odpravljeno ob njeni odtujitvi ali dokončni prekinitvi njene uporabe in ni pričakovati nikakršnih bodočih gospodarskih koristi iz naslova njene odtujitve. Dobički ali izgube ob odpravi njenega pripoznanja vplivajo na poslovni izid obdobja, v katerem je njeno pripoznanje odpravljeno.

Oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev (razen dobrega imena)

Ob vsaki pripravi računovodskih izkazov se za vsa opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva (razen dobrega imena) preveri, ali zanje obstajajo morebitni znaki oslabitve. V primeru obstoja znakov oslabitve se za ovrednotenje morebitne oslabitve omenjenih sredstev oceni njihova nadomestljiva vrednost. Če nadomestljive vrednosti posameznega sredstva ni mogoče oceniti, se poskuša oceniti nadomestljivo vrednost denar ustvarjajoče enote, ki ji zadevno sredstvo pripada.

Nadomestljivo vrednost sredstva predstavlja višja izmed njene poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, in njene vrednosti pri uporabi. Slednja se oceni kot sedanja vrednost s sredstvom povezanih diskontiranih bodočih denarnih tokov, upoštevajoč diskontno stopnjo pred davki, ki odslikava trenutno tržno oceno časovne vrednosti denarja ter specifična tveganja v zvezi s sredstvom, ki pri oceni bodočih denarnih tokov niso bila upoštevana.

Sredstvo (ali denar ustvarjajoča enota) se oslabi na njegovo nadomestljivo vrednost, če je lta nižja od njegove knjigovodske vrednosti. Oslabitev se takoj pripozna v poslovnem izidu, razen če se zadevno sredstvo računovodsko vodi po modelu prevrednotenja; v tem primeru se oslabitev pripozna kot zmanjšanje presežka iz prevrednotenja.

Dana posojila, depoziti, denarne postavke

Dana posojila, depoziti, denarne postavke se kot finančna sredstva na začetku izmerijo po poštenu vrednosti na datum njihove izdaje oziroma plasmaja.

Po začetnem merjenju se izkazujejo po odplačni vrednosti z metodo efektivnih obresti, zmanjšani za morebitne oslabitve.

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva se na začetku izmerijo po poštenu vrednosti na datum pridobitve. Taka poštena vrednost je ponavadi enaka nabavni vrednosti, vendar so včasih potrebni popravki.

Po začetnem pripoznanju se za prodajo razpoložljiva finančna sredstva merijo po poštenu vrednosti v izkazu finančnega položaja, pri čemer se spremembe poštene vrednosti pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu, razen njihovih oslabitev, obresti, pripoznanih z uporabo efektivne obrestne mere ter tečajnih razlik.

Najboljši dokaz poštene vrednosti so kotirajoče cene na delujočem trgu. Če te niso na voljo, se uporabijo tehnike vrednotenja, ki v največji meri upoštevajo tržne vhodne podatke in vključujejo zadnje premišljene tržne posle, sklicevanje na trenutno tržno vrednost drugega instrumenta, ki ima podobne bistvene značilnosti, ter analiza diskontiranih denarnih tokov.

Če poštene vrednosti za prodajo razpoložljivega finančnega sredstva ni mogoče zanesljivo izmeriti, se sredstvo izkaže po nabavni vrednosti ob upoštevanju njegove morebitne oslabitve.

Ob odpravi pripoznanja ali trajni oslabitvi za prodajo razpoložljivega finančnega sredstva se nabrani drugi vseobsegajoči donos prenese v poslovni izid obdobja, v katerem je bilo sredstvu odpravljeno pripoznanje oziroma je bilo sredstvo trajno oslabiljeno.

Izvedeni finančni inštrumenti

Izvedeni finančni inštrumenti se koristijo za upravljanje obrestnega tveganja. Gre za obrestne opcije in obrestne zamenjave.

Izvedeni finančni instrumenti so začetno pripoznani po pošteni vrednosti na dan sklenitve pogodbe zanje, kasneje pa se merijo po njihovi pošteni vrednosti na datum poročanja. Dobički in izgube v zvezi s spremembo njihove poštene vrednosti so takoj pripoznani v poslovnem izidu, razen če gre za varovanje pred tveganjem.

Dolgoročne terjatve in obveznosti za odložene davke

Odloženi davek je prikazan v celoti z uporabo metode obveznosti zaradi začasnih razlik, ki se ugotovijo s primerjavo knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti z ustreznimi davčnimi vrednostmi v računovodskih izkazih. Obveznosti za odloženi davek so načeloma pripoznane na podlagi vseh začasnih razlik, medtem ko so terjatve za odloženi davek pripoznane le do takšne višine odbitnih začasnih razlik, za katere je verjetno, da bodo v prihodnosti na podlagi zadostnih obdavčljivih dobičkov tudi koriščene. Odloženi davek se določi po davčnih stopnjah (in zakonih), ki so v veljavi ali vsebinsko veljajo na dan izkaza finančnega položaja in za katere je upravičeno pričakovati, da bodo veljali tudi v času, ko bo terjatev za odloženi davek realizirana oziroma bo obveznost za odloženi davek poravnana.

Terjatve za odloženi davek se preverjajo ob vsaki pripravi računovodskih izkazov in so pripoznane, v kolikor je verjetno, da se bo v prihodnosti pojavil razpoložljiv obdavčljivi dobiček, iz katerega bo mogoče koristiti začasne razlike.

Tekoči in odloženi davek sta pripoznana v izkazu poslovnega izida, razen kadar se nanašata na postavke, ki so pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu ali neposredno v kapitalu; v teh primerih sta tekoči in odloženi davek prav tako pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu ali neposredno v kapitalu.

Nekratkoročna sredstva za prodajo oziroma skupina sredstev za odtujitev (in z njimi povezane obveznosti)

Nekratkoročna sredstva (in z njimi povezane obveznosti) za prodajo oziroma skupina sredstev (in z njimi povezanih obveznosti) za odtujitev so tista nekratkoročna sredstva oziroma obveznosti, za katere knjigovodsko vrednost se utemeljeno predvideva, da bo poravnana predvsem s prodajo in ne z nadaljnjo uporabo. Ta pogoj se šteje za izpolnjenega samo, če je prodaja zelo verjetna in so ta sredstva oziroma njih skupina (in z njimi povezane obveznosti) v stanju, v katerem je njihova prodaja mogoča. Poslovodstvo se mora zavezati k zaključku postopka prodaje v roku enega leta od prerazvrstitve na to postavko sredstev oziroma njih skupino (in z njimi povezanih obveznosti).

Sredstva (in z njimi povezane obveznosti), ki se nanašajo na odvisno družbo, v kateri se načrtuje, da bo prevladujoči vpliv izgubljen, se morajo razvrstiti na skupino sredstev (in z njimi povezanih obveznosti) za odtujitev, ne glede na to, ali trenutno obvladujoča družba po prodaji načrtuje obdržati neobvladujoči delež ali ne.

Nekratkoročna sredstva za prodajo in skupina sredstev za odtujitev se merijo po knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, odvisno od tega, katera je nižja.

Zaloge

Zaloge materiala in trgovskega blaga se izkazujejo po nižji izmed izvirne ali čiste iztržljive vrednosti ter se porabljajo po metodi tehtanih povprečnih cen. Čisto iztržljivo vrednost predstavlja ocenjena prodajna cena, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in prodaje.

Zaloge gotovih proizvodov, polproizvodov in proizvodnje v teku so vrednotene po proizvodnih stroških. Proizvajalne stroške predstavljajo neposredni stroški materiala in surovin (dela, proizvodnih storitev, amortizacije ...) ter posredni stroški proizvodnje (v okviru proizvodnega procesa obračunani stroški materiala in surovin, dela, storitev, amortizacije itd., ki pa jih ni mogoče neposredno povezovati z nastajajočimi proizvodnimi učinki).

Zaloge surovin, materiala, rezervnih delov, proizvodov in trgovskega blaga se odpišejo na podlagi inventurnih zapisnikov, reklamacijskih in drugih komisijskih zapisnikov ali na predlog odgovorne osebe (tudi škart, kalo, lom), za kar je potreben sklep uprave družbe. Zaloge je treba v celoti odpisati, če je njihova prodaja za vedno ustavljena ali je njihova uporaba prepovedana. Skupina pregleda uporabnost zalog materiala in rezervnih delov, ki nimajo gibanja več kot 5 let, in po potrebi 100 % oslabi njihovo vrednost.

Poslovne terjatve

Poslovne terjatve se sprva pripoznajo po pošteni vrednosti, nato pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode veljavnih obresti, zmanjšani za oslabitev.

Oslabitev posamične terjatve se oblikuje v primeru, ko obstaja objektivni dokaz, da celotnega zneska terjatve ne bo moč izterjati. Višina oslabitve predstavlja razliko med njeno knjigovodsko vrednostjo in sedanjo vrednostjo z njo povezanih ocenjenih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po veljavni obrestni meri. Znesek oslabitve terjatve se takoj pripozna v poslovnem izidu.

Denar in denarni ustrezniki

Za namene izkaza denarnih tokov denar in denarni ustrezniki obsegajo gotovino v blagajni, depozite na vpogled pri bankah in naložbe v instrumente denarnega trga, brez prekoračitev bančnih računov. Prekoračitve stanj na bančnih računih so v izkazu finančnega položaja vključene med kratkoročne finančne obveznosti.

Delniški kapital

Navadne delnice se razvrščajo med kapital. Transakcijski stroški, ki so neposredno povezani z izdajo novih delnic, ki niso povezane s prevzemom podjetja, so prikazani kot zmanjšanje kapitala. Vsakršni presežki poštene vrednosti prejetega vplačanega zneska nad knjigovodsko vrednostjo izdanih novih delnic so pripoznani kot vplačani presežek kapitala.

Lastne delnice

Če je Družba v poslovnem letu pridobila lastne delnice (PILR), se plačani znesek, vključno s transakcijskimi stroški brez davka, odšteje od celotnega kapitala kot lastne delnice (trezorske delnice), vse dokler se teh delnic ne umakne, ponovno izda ali proda. Družba mora v izkazu finančnega položaja za to poslovno leto oblikovati rezerve za lastne deleže v enaki višini. Obenem mora oblikovati rezerve za lastne delnice še za delnice PILR, ki so v lasti odvisnih družb. Rezerve za lastne delnice se sprostijo, ko se lastne delnice odtujijo ali umaknjene, v dobro vira, iz katerega so bile oblikovane. Ob prodaji se razlika med prodajno in knjigovodsko vrednostjo lastnih delnic poračuna direktno v kapitalu in ne vpliva na poslovni izid. Lastne delnice se porabljajo za namene iz 247. člena ZGD.

Dividende

Dokler niso odobrene na skupščini delničarjev, so predvidene dividende obravnavane kot zadržani dobički.

Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, ko ima Družba sedanjo pravno ali posredno obveznost kot rezultat preteklih dogodkov, za katere obstaja v prihodnosti velika verjetnost, da bo morala to obveznost poravnati, in kadar je znesek obveznosti mogoče zanesljivo oceniti. Rezervacije se ne pripoznajo za izgube iz prihodnjega poslovanja.

Znesek pripoznanih rezervacij je najboljša ocena odtokov dejavnikov, potrebnih za poravnavo sedanje obveze na datum poročanja, upoštevajoč z njo povezane rizike in negotovosti. V primeru, da se rezervacija meri v višini bodočih denarnih tokov, potrebnih za poravnavo sedanje obveze, se, če je časovna vrednost denarja pomembna, znesek teh diskontira na njihovo sedanjo vrednost.

Neto obveznost Družbe v zvezi z dolgoročnimi ugodnostmi iz naslova delovne dobe, razen pokojninskih shem, je znesek zaslužkov, ki naj bi jih zaposleni dobili v zameno za svoje službovanje v tekočem in preteklih obdobjih. Obveznost se izračunava z uporabo metode predvidene pomembnosti enot in se diskontira na sedanjo vrednost.

Poslovne obveznosti

Poslovne obveznosti so dobaviteljski krediti za kupljeno blago ali kupljene storitve ter obveznosti do zaposlenih, države, lastnikov in drugih. Obveznosti se v poslovnih knjigah pripoznajo, če je verjetno, da se bodo zaradi njihove poravnave zmanjšali dejavniki, ki omogočajo gospodarske koristi in je znesek za poravnavo mogoče zanesljivo izmeriti. Na začetku se pripoznajo po pošteni vrednosti, potem pa se merijo po odplačni vrednosti z uporabo metode veljavnih obrestnih mer.

Finančne obveznosti

Finančne obveznosti so pripoznane ob nastanku po pošteni vrednosti brez pri tem nastalih transakcijskih stroškov. V naslednjih obdobjih so finančne obveznosti merjene po odplačni vrednosti z uporabo metode veljavnih obresti. Vsakršna razlika med

prejemki (brez transakcijskih stroškov) in obveznostmi je pripoznana v izkazu poslovnega izida skozi obdobje celotne finančne obveznosti.

Ustavljeno poslovanje

Ustavljeno poslovanje je sestavni del skupine, ki je bil odtujen ali razvrščen med sredstva za prodajo (skupino za odtujitev), ter:

- ☞ predstavlja samostojni pomembnejši del področja ali območja poslovanja,
- ☞ je del enotnega usklajenega načrta odtujitve samostojnega pomembnejšega področja ali območja poslovanja ali
- ☞ je odvisna družba, pridobljena izključno z namenom ponovne prodaje.

Davek od dohodka pravnih oseb

Znesek davka od dohodka pravnih oseb v izkazu vseobsegajočega donosa predstavlja vsota tekočega in odloženega davka.

Tekoči davek je izračunan na podlagi obdavčljivega dobička tekočega leta. Obdavčljivi dobiček se od dobička pred davki v izkazu vseobsegajočega donosa lahko razlikuje za postavke prihodkov in odhodkov, obdavčenih ali davčno priznanih v drugih davčnih obdobjih, ali za postavke prihodkov in odhodkov, ki ne bodo nikoli obdavčeni ali davčno priznani. Tekoči davek od dohodka pravnih oseb je izračunan, upoštevajoč davčno stopnjo 18 % v letu 2012, 17 % v letu 2013, 16 % v letu in 2014 in 15 % od leta 2015 dalje za družbe s sedežem v Sloveniji. Davčna stopnja na Hrvaškem, kjer ima sedež družba Laško Grupa, d. o. o., Zagreb, je 20 %. Na Kosovu (sedež družbe Birra Peja) pa je stopnja davka od dohodka pravnih oseb 10 %.

Dolgoročne terjatve in obveznosti za odložene davke

Odloženi davek je v celoti prikazan z uporabo metode obveznosti zaradi začasnih razlik, ki se ugotovijo s primerjavo knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti z ustreznimi davčnimi vrednostmi v računovodskih izkazih. Obveznosti za odloženi davek so načeloma pripoznane na podlagi vseh začasnih razlik, medtem ko so terjatve za odloženi davek pripoznane le do takšne višine odbitnih začasnih razlik, za katere je verjetno, da bodo v prihodnosti na podlagi zadostnih obdavčljivih dobičkov tudi koriščene. Odloženi davek se določi po davčnih stopnjah (in zakonih), ki so v veljavi ali vsebinsko veljajo na dan izkaza finančnega položaja in za katere je upravičeno pričakovati, da bodo veljali tudi v času, ko bo terjatev za odloženi davek realizirana oziroma bo obveznost za odloženi davek poravnana.

Terjatve za odloženi davek se preverjajo ob vsaki pripravi računovodskih izkazov in so pripoznane, v kolikor je verjetno, da se bo v prihodnosti pojavil razpoložljiv obdavčljivi dobiček, iz katerega bo mogoče koristitičasne razlike.

Tekoči in odloženi davek sta pripoznana v izkazu poslovnega izida, razen kadar se nanašata na postavke, ki so pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu ali neposredno v kapitalu; v teh primerih sta tekoči in odloženi davek prav tako pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu ali neposredno v kapitalu.

5.4.5 RAZKRITJA K POSAMEZNIM POSTAVKAM RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

1. Neopredmetena sredstva

(v EUR)	Leto 2012	Licence in druga NS	NS v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST				
1. januar 2012		3.354.786	-	3.354.786
Neposredne pridobitve		71.956	-	71.956
Odtujitve		(2.152)	-	(2.152)
31. december 2012		3.424.590	-	3.424.590
NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI				
1. januar 2012		1.959.722	-	1.959.722
Amortizacija v letu		235.239	-	235.239
Odtujitve		(2.152)	-	(2.152)
31. december 2012		2.192.809	-	2.192.809
SEDANJA VREDNOST				
31. december 2012		1.231.781	-	1.231.781
1. januar 2012		1.395.064	-	1.395.064
(v EUR)	Leto 2011	Licence in druga NS	NS v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST				
1. januar 2011		3.354.786	5.039	3.359.825
Prenos iz opredmetenih osnovnih sredstev		-	(5.039)	(5.039)
31. december 2011		3.354.786	-	3.354.786
NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI				
1. januar 2011		1.724.484	-	1.724.484
Amortizacija v letu		235.238	-	235.238
31. december 2011		1.959.722	-	1.959.722
SEDANJA VREDNOST				
31. december 2011		1.395.064	-	1.395.064
1. januar 2011		1.630.302	5.039	1.635.341

Družba na dan 31. 12. 2012 nima zastavljenih neopredmetenih sredstev. Družba je za zavarovanje kratkoročnih posojil pri bankah zastavila del blagovnih znamk v vrednosti 50

mio. EUR, ki so sestavni del premoženja družbe. Lastne blagovne znamke niso izkazane v računovodskih izkazih v skladu z računovodskimi standardi.

2. Opredmetena osnovna sredstva

Leto 2012 (v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Drobni inventar	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
1. januar 2011	7.887.235	25.472.072	107.716.053	25.010.340	11.063.227	512.456	177.661.383
Neposredne pridobitve	-	-	-	-	-	1.809.071	1.809.071
Prekvalifikacije	-	-	-	66.582	-	-	66.582
Prenos z investicij v teku	-	128.272	495.100	1.106.623	370.024	(2.100.019)	-
Odtujitve	-	-	(22.026)	(1.131.523)	(248.424)	-	(1.401.973)
31. december 2012	7.887.235	25.600.344	108.189.127	25.052.022	11.184.827	221.508	178.135.063

NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI

1. januar 2012	-	169.603	100.205.451	19.684.808	8.439.864	-	128.499.726
Amortizacija v letu	-	792.121	1.356.393	1.318.555	1.241.348	-	4.708.417
Prekvalifikacije	-	-	-	66.582	-	-	66.582
Odtujitve	-	-	(22.026)	(1.111.193)	(243.566)	-	(1.376.785)
31. december 2012	-	961.724	101.539.818	19.958.752	9.437.646	-	131.897.940

SEDANJA VREDNOST

31. december 2012	7.887.235	24.638.620	6.649.309	5.093.270	1.747.181	221.508	46.237.123
1. januar 2012	7.887.235	25.302.469	7.510.602	5.325.532	2.623.363	512.456	49.161.657

Leto 2011 (v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Drobni inventar	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
1. januar 2011	8.017.964	33.926.288	106.810.473	24.912.688	10.690.983	696.043	185.054.439
Neposredne pridobitve	-	-	-	-	-	2.696.649	2.696.649
Prenos z investicij v teku	-	18.550	901.059	653.837	1.306.790	(2.880.236)	-
Prevrednotenje	55.792	(7.699.658)	-	-	-	-	(7.643.866)
Prenos iz/ na NOS, NN	-	-	5.039	291.478	-	-	296.517
Odtujitve	(177.730)	(217.346)	(518)	(847.663)	(934.546)	-	(2.177.803)
31. december 2011	7.896.026	26.027.834	107.716.053	25.010.340	11.063.227	512.456	178.225.936

NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI

1. januar 2011	-	6.664.489	97.982.829	18.972.022	7.761.481	-	131.380.821
Amortizacija v letu	-	965.443	2.223.140	1.334.394	1.536.215	-	6.059.192
Prevrednotenja	-	(6.825.169)	-	-	-	-	(6.825.169)
Prenos na naložbene nepremičnine	-	-	-	213.313	67.193	-	280.506
Odtujitve	-	(70.608)	(518)	(834.921)	(925.025)	-	(1.831.072)
31. december 2011	-	734.155	100.205.451	19.684.808	8.439.864	-	129.064.278

SEDANJA VREDNOST

31. december 2011	7.896.026	25.293.679	7.510.602	5.325.532	2.623.363	512.456	49.161.658
1. januar 2011	8.017.964	27.261.799	8.827.644	5.940.666	2.929.502	696.043	53.673.618

Odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev predstavljajo prodaja in odpisi opredmetenih osnovnih sredstev. Družba ima v finančnem najemu osnovna sredstva v vrednosti

33.660 EUR. Za vrednotenje nepremičnin družba od leta 2008 dalje uporablja model prevrednotenja, medtem ko sta oprema in drobni inventar vrednotena po modelu nabavne vrednosti. Na dan 31. 12. 2012 nepremičnine niso bile ocenjene. Knjigovodska vrednost opredmetenih osnovnih sredstev odraža njihovo pošteno vrednost.

Od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev je Družba realizirala dobiček v vrednosti 19.342 EUR, ki je izkazan kot prevrednotovalni poslovni prihodek, in 14.570 EUR izgube, ki je izkazana kot prevrednotovalni poslovni odhodek.

Družba je za zavarovanje dolgoročnih in kratkoročnih posojil zastavila opredmetena osnovna sredstva, katerih sedanja vrednost na dan 31. 12. 2012 znaša 30.027.719 EUR. Knjigovodska vrednost zastavljenih nepremičnin znaša 25.412.339 EUR, knjigovodska vrednost zastavljene opreme pa 4.615.380 EUR. Na dan 31. 12. 2012 Družba izkazuje obveznosti za nakup opredmetenih osnovnih sredstev v višini 264.361 EUR.

3. Naložbene nepremičnine

Leto 2012			
(v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
1. januar 2012	134.905	6.403.161	6.538.066
Prevrednotenje - okrepitev / oslabitev	(2.414)	(115.060)	(117.474)
Odtujitve	(188.565)	(579.089)	(767.654)
31. december 2012	(56.074)	5.709.012	5.652.938
SEDANJA VREDNOST			
31. december 2012	(56.074)	5.709.012	5.652.938
1. januar 2012	134.905	6.403.161	6.538.066

Leto 2011			
(v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
1. januar 2011	11.786	3.311.912	3.323.698
Prevrednotenje - okrepitev / oslabitev	123.119	912.792	1.035.911
Prekvalifikacije (prenos iz sredstev za prodajo)	-	2.943.324	2.943.324
Prenos opreme iz leta 2010	-	(414.962)	(414.962)
Popravek prenosa iz OOS iz leta 2010	-	123.484	123.484
31. december 2011	134.905	6.876.550	7.011.455
NABRANI POPRAVEK VREDNOSTI			
1. januar 2011	-	446.090	446.090
Prenos pop. vred. opreme	-	(213.313)	(213.313)
Prekvalifikacije (prenos iz sredstev za prodajo)	-	240.612	240.612
31. december 2011	-	473.389	473.389
SEDANJA VREDNOST			
31. december 2011	134.905	6.403.161	6.538.066
1. januar 2011	11.786	2.865.822	2.877.608

Med naložbenimi nepremičninami so evidentirane nepremičnine, ki se ne uporabljajo za opravljanje osnovne dejavnosti, temveč jih Družba daje v najem. Med naložbenimi nepremičninami je Družba v letu 2012 izkazovala športno dvorano Tri lilije, gostinske objekte (Hotel Hum in Grad Tabor) ter počitniške kapacitete. V zvezi s počitniškimi kapacitetami na Hrvaškem (počitniški dom Ičići in počitniški apartmaji v Barbarigi) trenutno potekajo postopki v zvezi z ureditvijo vpisa v zemljiško knjigo, kar je opisano na strani 274 tega poročila. Družba je iz naslova naložbenih nepremičnin ustvarila 398.508 EUR odhodkov ter 189.148 EUR prihodkov.

Uprava Družbe je v začetku leta 2012 nadaljevala s postopki prodaje gostinskih objektov – Hotela Hum in Hotela Savinja ter športne dvorane Tri lilije. V mesecu juniju je bil Hotel Savinja prodan za 591.000 EUR, kar je za 176.653 EUR manj, kot je znašala knjigovodska vrednost omenjenega objekta. Iz tega naslova smo pripoznali 176.653 EUR drugih poslovnih odhodkov.

Naložbene nepremičnine v vrednosti 4.531.496 EUR so zastavljene za zavarovanje dolgoročnih in kratkoročnih posojil pri bankah.

4. Dolgoročne finančne naložbe

4. A. Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe

(v EUR)	Delež v kapitalu	2012	2011
DELEŽI V DRUŽBAH V SKUPINI			
V državi:			
Pivovarna Union, d. d., Ljubljana	97,922 %	169.327.822	169.269.001
Vital Mestinje, d. o. o.	96,920 %	1.457.761	1.457.761
Radenska, d. d., Radenci	82,058 %	46.472.459	46.387.081
Delo, d. d., Ljubljana	80,834 %	20.286.555	27.732.150
Firma Del, d. o. o., Laško	100,000 %	7.427	7.427
		237.552.024	244.853.420
V tujini:			
Laško Grupa, d. o. o., Zagreb	100,000 %	2.709	2.709
Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo	69,220 %	160.408	160.408
		163.117	163.117
Skupaj		237.715.141	245.016.537

Podatki o odvisnih družbah

(v EUR)	Dejavnost družbe	Država družbe	Odstotek udeležbe v kapitalu	Vrednost celotnega kapitala	Dobiček/ izguba leta 2012
Odvisne družbe					
Radenska, d. d., Radenci	proizvodnja pijač	Slovenija	82,058 %	71.009.842	(3.984.133)
Skupina Union	proizvodnja piva in pijač	Slovenija	97,922 %	87.254.129	(3.640.467)
Vital Mestinje, d. o. o.	proizvodnja pijač	Slovenija	96,920 %	3.457.414	91.199
Skupina Delo	časopisna in založniška dejavnost	Slovenija	80,834 %	15.672.659	(2.089.603)
Firma Del, d. o. o., Laško	proizvodnja piva	Slovenija	100,000 %	35.280	961
Jadranska Pivovara - Split, d. d.	proizvodnja piva	Hrvaška	99,460 %	(4.873.317)	(3.764.764)
Laško Grupa, d. o. o., Zagreb	trgovsko posredovanje	Hrvaška	100,000 %	25.097	32.200
Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo	trgovsko posredovanje	BiH	69,220 %	312.997	24.333

Družba v skladu z MRS 27 vrednoti dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe po modelu nabavne vrednosti.

Družba ima v lasti 441.740 delnic odvisne družbe Pivovarne Union, d. d., oz. njen 97,922 % delež, 539.536 delnic odvisne družbe Delo, d. d., oz. njen 80,834 % delež, 5.396.852 delnic Jadranske pivovare – Split, d. d., kar predstavlja njen 99,460 % lastniški delež, in 4.753.644 delnic odvisne družbe Radenska, d. d., oz. njen 93,911 % lastniški delež. Družba je v letu 2011 začasno prodala 600.000 delnic RARG (11,9 %), vendar so na osnovi sklenjene pogodbe upravljalvske pravice, kljub začasnemu prenosu

lastništva, ostale prodajalcu, Pivovarni Laško, d. d., tako da družba iz tega naslova ni odpravila pripoznanja naložbe. Delež glasovalnih pravic je zato večji od deleže lastništva in znaša 93,911 %.

Poleg tega ima Družba večinske lastniške deleže še v naslednjih odvisnih družbah: Vital Mestinje, d. o. o., (96,92 %), Laško Grupa, d. o. o., Zagreb (100 %), Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo (69,22 %) in Firma Delm, d. o. o., (100 %).

Za namene ugotavljanja potrebe po slabitvi je bila s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij na dan 30. 9. 2012 opravljena cenitev naložbe v družbo Delo, d. d., vključno z naložbo v družbo Večer. Na dan 31. 12. 2012 je bila opravljena ažuracija cenitve. Ocenjena nadomestljiva vrednost naložbe na zadnji dan leta 2012 znaša 20.286.554 EUR oz. 37,60 EUR na delnico, kar je za 7.446.003 EUR manj, kot je pred tem znašala njena knjigovodska vrednost. Negativna razlika je kot slabitev izkazana med finančnimi odhodki.

Naložbe v odvisne družbe, Pivovarno Union, d. d., Radensko, d. d., in Vital Mestinje, d. o. o., niso bile ocenjene s strani pooblaščenega ocenjevalca. Poslovodstvo je na osnovi cenitev iz leta 2010 preverilo uresničevanje v cenitvah načrtovanih denarnih tokov in ugotovilo, da realizirani poslovni rezultati leta 2012 presegajo v zadnji cenitvi načrtovane poslovne rezultate, zato ocenjuje, da ni potrebe po slabitvah omenjenih naložb.

Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe so se v letu 2012 povečale za dodatne nakupe v vrednosti 144.606 EUR. Pivovarna Laško, d. d., je zaradi novih nakupov povečala naložbo v odvisne družbe, v Pivovarno Union, d. d., v vrednosti 58.822 EUR, v Radensko, d. d., v vrednosti 85.378 EUR in v Delo d.d. v vrednosti 406 EUR.

1. Finančna naložba v odvisno družbo Radenska, d. d., Radenci

V letu 2011 smo na osnovi pravnomočne sodbe iz spora med tožečo stranko Novo Kreditno banko Maribor, d. d., kot zastavno upnico, in toženo stranko Pivovarno Laško, d. d., kot zastavno dolžnico, zmanjšali naložbo v Radensko, d. d., za 345.304 delnic, ki jih je bivša uprava Pivovarne Laško zastavila v korist družbe Center naložbe za najem njenih posojil pri NKBM. Dne 22. 12. 2011 je upnica NKBM na Okrajno sodišče v Celje vložila predlog za izvršbo na podlagi izvršilnega naloga (17. člen ZIZ), na osnovi katerega je sodišče isti dan izdalo Sklep o izvršbi. Izvršba do dne potrditve računovodskih izkazov še ni bila realizirana. Zaradi vseh naštetih dejstev ta del naložbe v vrednosti 3.637.650 EUR, kar ustreza povprečni nabavni knjigovodski vrednosti 345.304 delnic RARG, izkazujemo med sredstvi za prodajo. Iz naslova zastave delnic RARG so bili že v letu 2009 pripoznani finančni odhodki, oblikovane pa so bile pasivne časovne razmejitve v enaki višini.

Kljub pravnomočno veljavnemu sklepu o izvršbi upnik (NKBM) do dneva potrditve računovodskih izkazov ni pričel s postopkom izvršbe.

Dne 30. 11. 2011 je bila med Deželno banko Slovenije, d. d., in Pivovarno Laško, d. d., sklenjena okvirna pogodba za začasno prodajo vrednostnih papirjev (repurchase agreement), v kateri je predmet reodkupnega posla 600.000 delnic Radenske (RARG). Nakupna cena delnic znaša 5.000.000 EUR, vrednost ponovnega odkupa pa 5.146.306

EUR. Obrestna mera začasne prodaje znaša 6,5 %. Datum ponovnega odkupa je 30. 5. 2013. Kot reodkupni sozavezanec in zastavitelj nastopa Pivovarna Union, d. d., Ljubljana. V času trajanja reodkupne pogodbe pripadajo glasovalne pravice iz naslova lastništva navedenih delnic začasnemu prodajalcu (Pivovarni Laško, d. d.). Po vsebini je posel reodkupa za Pivovarno Laško, d. d., finančna obveznost, zato iz tega naslova nismo izkazali zmanjšanja finančne naložbe v delnice odvisne družbe Radenska, d. d., prav tako na dan 31. 12. 2012 ne izkazujemo zmanjšanja upravljaljskega deleža v omenjeni družbi.

Denacionalizacijski zahtevki v Radenski, d. d., Radenci

Denacionalizacijski upravičenec Rudolf Höhn-Šarič, Baltimor, ZDA, je v letu 1993 vložil zahtevek za denacionalizacijo podržavljenih nepremičnin. Vloženi zahtevek se nanaša na vrnitev lastninskega deleža v takratnem podjetju ter podrejeno vrnitev v last in posest nepremičnin ter plačilo odškodnine. V naravi to predstavlja večino zemljišč ter objektov znotraj zdraviliškega kompleksa v Radencih in del zemljišč ter objektov na lokaciji sedanje polnilnice v Boračevi.

V upravnem postopku pred Upravno enoto Gornja Radgona

Zahtevek za denacionalizacijo po ZDEN je bil vložen 4. 5. 1993. Ko je Vrhovno sodišče Republike Slovenije v juliju 2009 v revizijskem postopku razsodilo, da se upravičenec Rudolf Hohn Šarič od 28. 8. 1945 dalje šteje za jugoslovanskega in slovenskega državljana, so se nadaljevali postopki pred Upravno enoto v Gornji Radgoni. Razpisane so bile ustne obravnave v aprilu 2010, maju 2011, januarju 2012, marcu 2012 in septembru 2012. Dosedanji postopki se vodijo v smislu vlaganja pripravljalnih vlog, razjasnitve dejstev in okoliščin, ki so pomembne za odločitev v tej zadevi, in ugotavljanja dejstev, ali je imela upravičenka Wilhelmina Hohn Šarič pravico dobiti odškodnino od tuje države na podlagi Finančne in izravnalne pogodbe med Avstrijo in Nemčijo iz leta 1961 ter izvedbenih predpisov na tej podlagi.

27. junija 2012 je Upravna enota v Gornji Radgoni izdala odločbo, s katero je zahtevo za denacionalizacijo podržavljenega podjetja Zdravilišče Slatina Radenci, Hohn in Comp. javna trgovinska družba v Radencih, v deležu 48 % (last Wilhelmine Hohn Šarič), zavrnila. Z dopolnilnim sklepom Upravne enote Gornja Radgona se podjetje Zdravilišče Slatina Radenci, Hohn in Comp. javna trgovinska družba, popravi in pravilno glasi Kuranstalt Sauerbrun Radein AG. Upravičenec je vložil pritožbo, s strani Radenske kot zavezanke je bilo podanih več pripravljalnih vlog. Upravni organ je pritožbo s pripravljalnimi vlogami odstopil v reševanje Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo.

V decembru 2012 je Upravna enota Gornja Radgona določila izvedenca za izdelavo izvedeniškega mnenja ugotovitve vrednosti podjetja Zdravilišče Slatina Radenci, Hohn in Comp. javna trgovinska družba, skupaj z etiketami in znamkami, kjer je kot blagovna znamka zaščitena beseda Radenska, in etiketami z znakom treh src, znakom dveh src in znakom enega srca, vključno s premičninami. Predmet izvedeniškega mnenja pa niso zgradbe in zemljišča. Rok za izdelavo mnenja je februar 2013 s predlogom podaljšanja tega roka.

V sodnem nepravdnem postopku pred Okrajnim sodiščem v Novem mestu

Zahtevek za vrnitev premoženja po Zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij (skrajšano: ZIKS) je bil vložen 20. 12. 2010. Upravičenca Mihchael Wiesler in Barbara Purre Wiesler (vnuka dr. Antona Šariča) sta vložila predlog za vrnitev zaplenjenega premoženja in predlog za obvestilo o vodenju postopka pred Uradom RS za industrijsko lastnino, ki je bilo podržavljeno Antonu Šariču s sodbo Sodišča slovenske narodne časti. Upravičenci so ovrednotili premoženje na 14.500.000,00 EUR za polovico premoženja, zahtevanega v denacionalizacijskem postopku. Dodatno uveljavljajo vrnitev 12 blagovnih znamk in plačilo odškodnine za pravico do mineralne vode oz. zemljišč, na katerih se nahajajo vrelci mineralne vode. Skupno je bilo do sedaj vloženih 20 pripravljalnih vlog upravičenca Rudolfa Hohna Šariča, prav toliko je tudi odgovorov. Dne 23. 12. 2010 sta upravičenca po ZIKS opravila vpis v zemljiški knjigi v obliki plombe kot zaznambo spora na vseh zemljiščih, ki so predmet denacionalizacijskega postopka. Prav tako so na nekaterih znamkah Radenske pri Uradu za intelektualno lastnino vpisane zaznambe spora. Okrajno sodišče v Novem mestu je razpisalo poravnalni narok in prvi narok za glavno obravnavo v tej zadevi za dne 25. 3. 2013.

2. Finančna naložba v odvisno družbo Delo, d. d., Ljubljana

a) Postopki pri prodaji 100 % deleža v družbi Delo, d. d., Ljubljana

Skupina Laško prodaja celotni 100 % delež družbe Delo, d. d. Poleg Pivovarne Laško, d. d., ki ima v lasti 80,834 % lastniški delež v omenjeni družbi, je 19,17 % lastnik družbe Delo, d. d., tudi odvisna družba Radenska, d. d.

Postopki v zvezi s prodajo naložbe so se pričeli v oktobru 2010, ko je bil mandat za organizacijo prodaje podeljen družbi KPMG, d. o. o., Ljubljana. Novembra 2010 je bil opravljen finančni in davčni skrbni pregled poslovanja, ki sta ga opravili družbi Ernest&Young, d. o. o., Ljubljana in Schonherr (Austria). Dne 30. 11. 2010 je bil objavljen poziv za javno zbiranje pisnih ponudb v časnikih Delo in Financial Times (UK). Rok za oddajo interesa za sodelovanje je bil 14. 12. 2010. Dne 21. 12. 2010 je bil potencialnim investitorjem poslan informacijski memorandum, podpisanih je bilo sedem NDA. Rok za oddajo nezavezujočih ponudb je bil 28. 1. 2011. Do tega datuma je prispelo več nezavezujočih ponudb, vendar so bile ponujene cene nižje od pričakovanih. V mesecu februarju so bili opravljeni pogovori s ponudniki glede možnosti zvišanja nezavezujočih ponudb. Do 1. 3. 2011 je bil opravljen razgovor s tremi ponudniki, ki bodo dodatno dobili v vpogled Vendor due diligence, nato pa se bodo udeležili prezentacije s strani uprave družbe (management presentation). Rok za oddajo izboljšanih nezavezujočih ponudb je bil 8. 4. 2011. Dne 14. 4. 2011 je bil dvema nezavezujočima ponudnikoma posredovan poziv, da do 26. 6. 2011 izboljšata posredovani ponudbi ter natančno opredelita strukturo posla.

V mesecu juliju 2011 sta ponudnika posredovala kombinirani obliki ponudbe, ki sicer nista bili v skladu z javno objavljeno ponudbo prodaje. Uprava je ponudbi proučila in zavzela stališče, da se postopek prodaje začasno ustavi do konca meseca septembra. Dne 22. 7. 2011 so bili vsi potencialni ponudniki obveščeni, da je prodaja Dela odvisna od zaključka prodaje Večera. Istočasno so se pričele izvajati aktivnosti za prestrukturiranje družbe v smislu delitve dejavnosti, na osnovi katerih bi bila družba pripravljena za

ponovno oblikovanje ponudbe za prodajo. Obenem so se v družbi pričeli izvajati ukrepi racionalizacije poslovanja, ki naj bi povzročili izboljšanje poslovnih rezultatov.

V mesecu januarju 2012 je družba KPMG zaključila prvo fazo projekta potencialne delitve dejavnosti (simulacija oddelitvene bilance), ki pa so se, tako zaradi izjemno zahtevnih postopkov kakor tudi zaradi ustavitve prodaje družbe Delo, ustavile. Na podlagi tega poročila je uprava družbe Pivovarna Laško preko nadzornega sveta Dela zadolžila upravo Dela, da izvede dodatne ukrepe za zagotovitev pozitivnega poslovanja družbe.

Trenutno se s potencialnim kupcem družbe Večer usklajuje osnutek pogodbe. Če bo postopek uspešno zaključen, bomo pričeli s postopkom prodaje družbe Delo. V primeru neuspešne prodaje Večera se v naslednjih mesecih prične z iskanjem možnega načina prodaje družbe Delo, s katerim bi soglašal tudi UVK. Družba Delo, d. d., je v zvezi s postopkom prodaje Večera zaprosila Javno agencijo Republike Slovenije za varstvo konkurence za podaljšanje roka za odprodajo do 31. 3. 2013.

b) Ocena vrednosti družbe Delo, d. d., Ljubljana

Na dan 30. 9. 2012 je bila opravljena cenitev naložbe v družbo Delo, d. d., ki jo je opravila pooblaščenca ocenjevalka vrednosti podjetij, vpisana pri Slovenskem inštitutu za revizijo.

Na dan 31. 12. 2012 smo opravili ažuracijo cenitve omenjene naložbe.

Najpomembnejši elementi in ugotovitve postopka vrednotenja so:

- ☞ predmet vrednotenja je večinski lastniški delež podjetja (80,83 %), ki omogoča večinskemu lastniku vplivati na sprejemanje odločitev na organih upravljanja družbe in vplivanje na oblikovanje strategije ter poslovnih odločitev (o investicijah, zadolževanju itd.); hkrati lahko večinski lastnik izvede statusne spremembe;
- ☞ tržna vrednost podjetja je enaka sedanji vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, saj s finančnega vidika velja, da je vrednost podjetja enaka vsoti bodočih koristi, ki jih to podjetje prinaša svojemu/svojim lastniku/lastnikom;
- ☞ pri oceni vrednosti podjetja je uporabljena »metoda sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, brez upoštevanja zadolženosti«; pri tej metodi je najprej ocenjena sedanja vrednost prostih denarnih tokov brez odplačil obresti in glavnice (vrednost celotnega kapitala), nato pa so zaradi predmeta vrednotenja (to je lastniški kapital podjetja) odštete vse finančne obveznosti podjetja; tako dobljena vrednost je popravljena za morebitne potencialne obveznosti, premije in diskonte;
- ☞ cenilka je skušala uporabiti tudi metodo primerljivih podjetij in primerljivih transakcij; uporabljena podjetja in transakcije niso dovolj primerljivi glede na velikost podjetij (primerljiva podjetja so znatno večja) in obseg dejavnosti (poleg izdajanja časopisov se ukvarjajo tudi z ostalim založništvom ter ostalimi mediji), kar posledično vpliva tako na dobičkonosnost kot na finančni položaj podjetij; zato je to metodo upoštevala zgolj kot kontrolno metodo;

☞ pri izdelavi projekcij je cenilka izhajala iz ocene poslovanja podjetja Delo za leto 2012 in Poslovnega načrta 2013; pri ocenitvi bodočih donosov je upoštevala potencial podjetja, ki ga je določila na osnovi dosedanjega poslovanja podjetja ter spoznanj iz analize dejavnosti; v ceni sta predvidena dva scenarija poslovanja podjetja v prihodnje (optimistični in pesimistični), ki se med sabo razlikujeta po predvidenih čistih prihodkih od prodaje in stroških poslovanja ter posledično dobička iz poslovanja (EBIT) in EBIT-maržo.

Na osnovi vseh navedenih predpostavk je ocenjena nadomestljiva vrednost 80,83 % lastniškega kapitala podjetja Delo na dan 31. 12. 2012 za namen preverjanja slabitve v skladu z MRS 36 enaka vrednosti pri uporabi, to je: **20.286.554 EUR oz. 37,60 EUR na delnico.**

3. Finančna naložba v Jadransko pivovaro – Split, d. d.

a) Postopki pri prodaji 99,11 % deleža v družbi Jadranska pivovara – Split, d. d.

Poslovodstvo Pivovarne Laško se je že v letu 2009 odločilo, da zaradi slabega finančnega položaja in racionalizacije preneha s proizvodnjo v Jadranski pivovari in proizvodnjo prenese v Laško, naložbo oz. proizvodni obrat pa proda najugodnejšemu ponudniku. Svojo napoved glede selitve proizvodnje je Družba v letu 2010 uresničila. V mesecu aprilu 2010 je Jadranska pivovara prenehala proizvajati, v jeseni 2010 pa tudi polniti pivo. Družba je vse leto intenzivno iskala kupca, vendar s posameznimi kupci, ki so bili zainteresirani za nakup proizvodnega obrata, ni prišlo do sklenitve posla.

Zato je bil v jeseni 2010 mandat za prodajo 99,11 % deleža v Jadranski pivovari – Split, d. d., podeljen družbi Caper, d. o. o., Zagreb. Dne 26. 11. 2010 je bila v hrvaškem časniku Poslovni Dnevnik in na poslovnem portalu Mergemarkt objavljena javna prodaja namere za prodajo. Družba Caper je do 17. 12. 2010 pripravila seznam potencialnih kupcev, ki jim je poslala Teaser. Informacijski memorandum, ki je bil pripravljen 24. 12. 2010, sta prevzela dva potencialna kupca, in sicer SABMiler in Bavaria NV. Rok za oddajo nezavezujočih ponudb je bil 2. 3. 2011, pred tem pa je bil opravljen ogled Jadranske pivovare s strani zainteresiranih kupcev. Rok za oddajo nezavezujočih ponudb je bil dvakrat podaljšan. V tem času sta od ponudbe odstopila SABMiler in Bavaria NV, pojavil pa se je nov kupec – Arena, d. o. o., Split. Kljub podaljšanju roka za oddajo ponudbe do 25. 3. 2011, Arena, d. o. o., ni posredovala ponudbe. Uprava Družbe ugotavlja, da prodajni postopek ni bil uspešen in bo sprejela odločitev o nadaljnjih postopkih.

Po več letih neuspešne odprodaje celotnega podjetja kot delniške družbe in prodaje premoženja (asset deal) se je v drugi polovici leta 2012 uprava odločila za postopek odprodaje proizvodno-tehnične opreme Jadranske pivovare.

Opravili smo razgovore z več zainteresiranimi kupci in podjetji s prodajo rabljene pivovarske opreme. Trenutno potekajo pogajanja z izbranim posrednikom, ki se ukvarja s prodajo opreme.

b) Ocena vrednosti družbe Jadranska pivovara – Split, d. d.

Dolgoročna finančna naložba v družbo Jadranska pivovara – Split, d. d., je bila v celoti oslABLJena že v letu 2009.

V letu 2011 je bila opravljena cenitev nepremičnin in premičnin s strani pooblaščenih ocenjevalcev. Po optimističnem scenariju ocenjena tržna vrednost nepremičnin na dan 31. 12. 2011 znaša 6.388.680 EUR, tržna vrednost v pogojih likvidacije pa 5.308.990 EUR. Tržna vrednost v pogojih likvidacije po pesimističnem scenariju pa znaša 4.404.011 EUR. Ocenjena tržna vrednost opreme Jadranske pivovare, d. d., (optimističen scenarij) na dan 31. 12. 2011 znaša 3.574.700 EUR, tržna vrednost v pogojih likvidacije (pesimistični scenarij) pa 1.821.106 EUR.

Iz cenitev posameznih sredstev na dan 31. 12. 2011 izhaja, da se je vrednost premoženja družbe v zadnjih dveh letih zmanjšala, zato ni potrebe po novi cenitvi naložbe. Vrednost naložbe v Jadransko pivovaro, d. d., je na zadnji dan leta 2012 enaka nič.

Gibanje dolgoročnih finančnih naložb – odvisne družbe

(v EUR)	2012	2011
Stanje 1. januar	245.016.537	220.919.754
Spremembe v letu:		
Pridobitve RARG	85.378	1.128
Pridobitve PULG	58.822	1.155
Pridobitve Delo	406	74.979.203
Slabitve RARG	-	(3.637.650)
Slabitve Delo	(7.446.002)	(47.247.053)
Stanje 31. december	237.715.141	245.016.537

4. B. Dolgoročne finančne naložbe v pridružene družbe

Podatki o pridruženih družbah

(v EUR)	Dejavnost družbe	Država družbe	Odstotek udeležbe v kapitalu	Vrednost celotnega kapitala	Dobiček/ izguba leta 2012
Pridružena družba					
Thermana, d. d., Laško	dejavnost zdravilišč, hotelov in podobnih nastavitvenih obratov	Slovenija	20,630 %	27.519.581	(1.051.155)

Na dan 31. 12. 2012 ima Pivovarna Laško, d. d., v lasti 645.003 delnic družbe Thermana, d. d., kar predstavlja 20,63 % lastniški delež. Izvirna nabavna vrednost naložbe znaša 6.897.921 EUR. V letu 2010 pa je bila naložba v celoti oslABLJena na nič.

V zvezi z naložbo poteka prodajni postopek. Družba je podelila mandat za organizacijo prodaje NLB, d. d., Ljubljana. Že v letu 2010 je bil pripravljen sporazum o izvedbi prodaje, ki je bil posredovan lastnikom, ki imajo v lasti več kot 50 % naložbe. V mesecu

februarju 2011 je potekalo pridobivanje soglasja naročnikov za prodajo. Dne 28. 2. 2011 je bil podpisan in usklajen sporazum med NLB, d. d., Pivovarno Laško, d. d., in Zavarovalnico Triglav, d. d., ki imajo skupaj 44,85 % delež lastništva Thermane, d. d. V letu 2011 so potekale usklajevalne aktivnosti s preostalimi potencialnimi podpisniki sporazuma o izvedbi prodaje delnic.

S strani Pivovarne Laško, d. d., je bil dne 10. 10. 2011 podpisan Sporazum o skupni prodaji delnic Thermane v višini 51,96 % deleža. NLB, d. d., je kot posrednik pri prodaji pričela s prodajnimi aktivnostmi. Dne 28. 11. 2011 je bil v časniku Delo objavljen razpis za prodajo naložbe, v mesecu decembru pa je bilo preko 100 skladom privatnega kapitala in preko 100 družbam iz panoge posredovano javno vabilo skupaj s Teaserjem.

V letu 2012 je potekalo nadaljnje kontaktiranje potencialnih kupcev. Nihče od njih ni izkazal namere za nakup.

4. C. Za prodajo razpoložljiva dolgoročna finančna sredstva

(v EUR)	2012	2011
Ostale naložbe v delnice in deleže po nabavni vrednosti	241.655	241.655
Skupaj	241.655	241.655

Gibanje za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev

(v EUR)	2012	2011
Stanje 1. januar	241.655	320.942
Spremembe v letu:		
Slabitve	-	(79.287)
Stanje 31. december	241.655	241.655

Vrednost za prodajo razpoložljivih dolgoročnih finančnih sredstev se v primerjavi s preteklim letom ni znižala.

5. Dolgoročno dana posojila

(v EUR)	2012	2011
Druga dolgoročna posojila	404	3.310
Skupaj	404	3.310

Dolgoročna posojila se nanašajo na dolgoročna stanovanjska posojila, ki jih je Družba v preteklosti dajala svojim zaposlenim za reševanje njihovih stanovanjskih problemov.

6. Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema

(v EUR)	2012	2011
Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema	590.416	751.266
Skupaj	590.416	751.266

(v EUR)	2012	2011
Odkupne družbe	169.076	234.166
Ostale družbe	421.340	517.100
Skupaj	590.416	751.266

Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema se nanašajo na opremo za proizvodnjo blagovne znamke Bandidos, dano v finančni najem poslovnemu partnerju iz Belorusije. Vrednost omenjene terjatve na zadnji dan leta 2012 znaša 421.340 EUR. Terjatve iz naslova finančnega najema zapadejo 15. 10. 2015. V letu 2012 je družba v finančni najem družbi Birra Peja Peč do zapadlosti 31. 12. 2014 posredovala embalažo v vrednosti 37.228 EUR. Vrednost omenjene terjatve na zadnji dan leta 2012 znaša 169.076 EUR.

7. Dolgoročne neto terjatve za odloženi davek

(v EUR)	2012	2011
Dolgoročne terjatve za odloženi davek	16.576.992	18.240.502
Dolgoročne obveznosti za odloženi davek	(703.262)	(1.070.058)
Neto dolgoročne terjatve za odloženi davek	15.873.730	17.170.444

Dolgoročne terjatve in obveznosti za odloženi davek so izračunane na osnovi začasnih razlik z upoštevanjem metode obveznosti in ob upoštevanju davčnih stopenj od 17 % do 15 %.

(v EUR)	2012	2011
Na začetku leta - terjatve za odloženi davek	18.240.502	15.436.180
Sprememba v izkazu poslovnega izida	(1.663.510)	2.895.197
Sprememba v vseobsegajočem donosu	-	(90.875)
Skupaj	16.576.992	18.240.502

Na dan 31. 12. 2012 Družba izkazuje neto dolgoročno terjatev iz naslova odloženih davkov v vrednosti 15.873.730 EUR, kar je za 1.296.714 EUR manj kot v preteklem letu.

Gibanje dolgoročnih terjatev za odloženi davek

(v EUR)	Obveznosti do zaposlencev	Poštena vrednost (finan. sredstva)	Ostalo	Skupaj
TERJATVE ZA ODLOŽENI DAVEK				
1. januar 2011	316.102	14.754.510	365.568	15.436.180
Sprememba v izkazu poslovnega izida	2.528	2.253.051	639.618	2.895.197
Sprememba v izkazu vseobsegajočega donosa	-	(90.875)	-	(90.875)
31. december 2011	318.630	16.916.686	1.005.186	18.240.502
Sprememba v izkazu poslovnega izida	(52.470)	(1.837.533)	226.493	(1.663.510)
31. december 2012	266.160	15.079.153	1.231.679	16.576.992

Dolgoročne terjatve za odloženi davek, ki se odražajo v poslovnem izidu, so se zmanjšale za 1.663,510 EUR. Zmanjšale so se terjatve za odloženi davek iz naslova obveznosti do zaposlenih v vrednosti 52.470 EUR, povečale pa iz naslova oblikovane davčne izgube v vrednosti 226.493 EUR. Iz naslova slabitev in prevrednotenj finančnih sredstev se je zmanjšala terjatev v vrednosti 1.837.533 EUR.

Dolgoročne obveznosti za odloženi davek v vrednosti 703.262 EUR v izkazu finančnega položaja zmanjšujejo terjatev za odloženi davek. V primerjavi s preteklim letom se dolgoročna obveznost za odloženi davek ni bistveno spremenila.

Dolgoročne obveznosti za odloženi davek se nanašajo na prevrednotenje nepremičnin, ki je bilo opravljeno v letu 2008 in v letu 2011. Iz naslova prevrednotenj nepremičnin znašajo obveznosti za odloženi davek na dan 31. 12. 2012 703.262 EUR.

Gibanje dolgoročnih obveznosti za odloženi davek

(v EUR)	Poštena vrednost (zemljišča, zgradbe)	Poštena vrednost (finančna sredstva)	Skupaj
OBVEZNOSTI ZA ODLOŽENI DAVEK			
1. januar 2011	1.092.511	514	1.093.025
Sprememba v izkazu vseobsegajočega donosa	(23.191)	224	(22.967)
31. december 2011	1.069.320	738	1.070.058
Sprememba v izkazu poslovnega izida	-	(738)	(738)
Sprememba v izkazu vseobsegajočega donosa	(366.058)	-	(366.058)
31. december 2012	703.262	-	703.262

Dolgoročne obveznosti za odloženi davek se v celoti nanašajo na prevrednotenje nepremičnin na pošteno vrednost, ki se izkazuje na presežku iz prevrednotenja. Uporabljena stopnja davka je 15 %. Njihova vrednost na dan 31. 12. 2012 znaša 703.262 EUR.

8. Nekratkoročna sredstva za prodajo

(v EUR)	2012	2011
Nepremičnine za prodajo	770.939	770.939
Druge nekratkoročna sredstva za prodajo	3.637.650	3.637.650
Skupaj	4.408.589	4.408.589

Med nekratkoročnimi sredstvi za prodajo je izkazana vrednost poslovno-skladiščnega prostora s pripadajočim zemljiščem v Ljubljani, ki ga nameravamo odtujiti v roku enega leta v vrednosti 770.939 EUR, hkrati je izkazanih 345.304 delnic RARG, za katere je bil konec leta 2011 izdan sklep o izvršbi v korist zastavne upnice Nove kreditne banke Maribor, d. d., (več v pojasnilu številka 4).

Vrednost nekratkoročnih sredstev za prodajo se glede na zadnji dan preteklega leta ni spremenila.

9. Zaloge

(v EUR)	2012	2011
Material in surovine	5.253.746	5.442.140
Nedokončana proizvodnja	811.208	998.140
Proizvodi	1.367.662	1.694.418
Trgovsko blago	386.283	409.349
Skupaj	7.818.899	8.544.047

Gibanje popravka vrednosti zalog

(v EUR)	2012	2011
Oblikovanje v letu	40.373	-
Stanje na koncu obdobja	40.373	-

Vrednost zalog se je glede na preteklo leto zmanjšala za 725.148 EUR oziroma za 8,5 %. Predvsem se je zmanjšala vrednost nedokončane proizvodnje (18,7 %) in gotovih proizvodov (19,3 %). Na dan 31. 12. 2012 so bile zastavljene zaloge v vrednosti 2 mio. EUR. Knjigovodska vrednost ne presega čiste iztržljive vrednosti zalog.

V letu 2012 je bil oblikovan popravek vrednosti zalog v vrednosti 40.373 EUR zaradi odpisa nekurantnih zalog.

Inventurni viški in primanjkljaji

(v EUR)	2012	2011
Inventurni viški	14.212	82.428
Inventurni primanjkljaji	(11.423)	(75.598)

Pri rednem letnem popisu ni bilo ugotovljenih večjih viškov in primanjkljajev.

10. A. Kratkoročne poslovne terjatve

(v EUR)	2012	2011
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev:		
na domačem trgu	18.673.399	19.819.256
na tujem trgu	4.829.688	5.105.232
Manj popravek vrednosti	(5.008.289)	(4.780.330)
Skupaj	18.494.798	20.144.158
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	2.152.925	1.000.841
Predujmi	(46.017)	97.067
Manj popravek vrednosti	(1.319.635)	(506.885)
Skupaj	19.282.071	20.735.181

Na dan 31. 12. 2012 Družba izkazuje 19.282.071 EUR kratkoročnih terjatev iz poslovanja, kar je za 1.453.110 EUR manj kot na zadnji dan preteklega leta. Zaradi prodaje konec leta 2012 so se zmanjšale kratkoročne poslovne terjatve do domačih kupcev.

Izkazana vrednost vseh kratkoročnih poslovnih in drugih terjatev odraža pošteno vrednost.

Popravki vrednosti kratkoročnih poslovnih terjatev

(v EUR)	2012	2011
Stanje 1. januar	4.780.330	4.560.135
Izterjane odpisane terjatve	(102.849)	(79.594)
Dokončen odpis terjatev	(80.869)	(65.189)
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu	-	364.978
Povečanje popravka iz naslova toženih	411.677	-
Stanje 31. december	5.008.289	4.780.330

Popravek vrednosti poslovnih terjatev do kupcev se je povečal iz naslova tožb v vrednosti 416.616 EUR. Zmanjšal pa se je za odpise terjatev v vrednosti 80.869 EUR ter za izterjane tožene terjatve v vrednosti 102.849 EUR.

Terjatve do kupcev v vrednosti 4.947.835 EUR so zavarovane s prejetimi garancijami in poroštvi v vrednosti 4.835.500 EUR.

Starostna struktura terjatev je prikazana v poglavju Finančni instrumenti in tveganja – Zaupanjso (kreditno) tveganje.

Na dan 31. 12. 2012 ima Družba prejeta posojila zavarovana s terjatvami do kupcev v vrednosti 9.000.000 EUR.

10. B. Kratkoročne terjatve za preveč plačan davek od dohodka pravnih oseb

V davčnem obračunu za leto 2012 je Družba izkazala davčno izgubo v vrednosti 3.185.273 EUR. Nepokrita davčna izguba na dan 31. 12. 2012 znaša 7.658.340 EUR in se nanaša na ugotovljeno ter nepokrito davčno izgubo iz preteklih let in tekočega leta. V letu 2011 Družba ni izkazala davčne osnove, zato v letu 2012 ni plačevala akontacij davka od dohodka pravnih oseb.

11. Za prodajo razpoložljiva kratkoročna finančna sredstva

(v EUR)	2012	2011
Za prodajo razpoložljiva kratkoročna finančna sredstva - poštena vrednost	36.961.773	49.729.099
Za prodajo razpoložljiva kratkoročna finančna sredstva - nabavna vrednost	947.268	297.302
Skupaj	37.909.041	50.026.401

Na zadnji dan leta 2012 znaša vrednost kratkoročnih za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev 37.909.041 EUR in so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za 12.117.360 EUR.

1. Finančna naložba v družbo Poslovni sistem Mercator, d. d., Ljubljana

Družba je na dan 31. 12. 2012 lastnik 317.498 delnic MELR (8,43 %), kar ob upoštevanju poštene tržne vrednosti 114 EUR na delnico na dan 31. 12. 2012 znaša 36.194.772 EUR. Poštena vrednost omenjene naložbe je na dan 31. 12. 2012 za 14.783.066 EUR nižja od izvirne nabavne vrednosti, ki je znašala 50.977.838 EUR oz. 160,56 EUR na delnico. Poslovodstvo ocenjuje, da zaradi neuspešnega poskusa prodaje delnic MELR padec borzne cene pomeni trajno slabitev, zato se je odločilo, da se ta izkaže kot finančni odhodek.

Postopki pri prodaji 23,43 % deleža v družbi PS Mercator, d. d., Ljubljana

Po neuspešnem dogovarjanju z bankami je nadzorni svet Pivovarne Laško, d. d., naložil upravi prodajo delnic MELR v javni prodaji. V ta namen je bila z NLB, d. d., Ljubljana dne 3. 2. 2011 podpisana pogodba o svetovanju pri prodaji. Dne 4. 2. 2011 je bil objavljen javni razpis za prodajo 23,43 % deleža družbe PS Mercator, ki je v lasti družb Skupine Laško. V javnem razpisu je bil določen rok za oddajo zavezujočih ponudb, in sicer 9. 3. 2011.

Vzporedno z javno prodajo so v mesecu februarju potekala pogajanja s finančnim skladom Mid Europa Partners LTD iz Velike Britanije. Do 9. 3. 2011 so prispele tri ponudbe: Mid Eura UK, Agrokor HR in Warburg Pincus US. Rok za sprejem odločitve glede prodaje deleža v družbi Mercator je bil 15. 4. 2011, ki pa je bil 30. 4. 2011 podaljšan. Ponudba za nakup 23,34 % deleža MELR je bila s strani Agrokorja podaljšana do 4. 5. 2011 do 24. ure. Dne 26. 4. 2011 smo prejeli odločbo UVK-ja št. 306-29/2011-4, ki prepoveduje družbam iz Skupine Laško razpolaganje z delnicami MELR brez predhodnega soglasja UVK. Še isti dan so družbe Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., na Vrhovno sodišče RS vložile tožbo zoper odločbo UVK-ja in predlog za izdajo začasne odredbe za odložitev izvršitve izpodbijane odločbe UVK. Dne 29. 4. 2011 je Vrhovno sodišče RS s sklepom, št. G 23/2011-11, zavrnilo predlog za izdajo začasne odredbe za odložitev izvršitve izpodbijane odločbe UVK.

Na nadzornem svetu Pivovarne Laško, d. d., je bil 4. 5. 2011 sprejet naslednji sklep: »Nadzorni svet soglaša, da se ponudba Agrokorja ne more sprejeti, ker Skupina Laško zaradi odločbe UVK, št. 306-29/2011-4 z dne 26. 4. 2011, v zadevi presoje skladnosti koncentracije in sklepa o zavrnitvi začasne odredbe Vrhovnega sodišča, opr. št. G 23/2011-11 z dne 29. 4. 2011, zaradi odprave odločbe tožene stranke, št. 306-29/2011-4 z dne 26. 4. 2011, o zahtevi za izdajo začasne odredbe, do nadaljnjega ne more razpolagati z delnicami MELR.«

V mesecu juniju 2011 so potekali postopki v zvezi s podpisom Sporazuma o skupni prodaji Mercatorja. Sporazum so družbe Skupine Laško podpisale 8. 6. 2011. Družbe Skupine Laško, Pivovarna Laško, d. d., Pivovarna Union, d. d., in Radenska, d. d., Radenci, so skupaj z družbami Nova Ljubljanska banka, d. d., Abanka Vipava, d. d., NFD Holding, d. d., NFD, d. o. o., Gorenjska banka, d. d., Nova kreditna banka Maribor, d. d., Hypo Alpe-Adria-bank, d. d., in Banka Celje, d. d., sklenile Sporazum o skupni prodaji delnic družbe Mercator, d. d., ki je stopil v veljavo z dnem 15. 6. 2011. Omenjene pogodbene stranke oz. podpisnice Sporazuma so imetnice skupaj 1.883.826 delnic družbe Mercator, d. d., z oznako MELR, kar predstavlja 50,03 % delež v osnovnem kapitalu družbe Mercator, d. d. Sporazum o skupni prodaji je sklenjen za obdobje 12 mesecev, šteto od dneva sklenitve Sporazuma, in se lahko po poteku navedenega roka podaljša. V Sporazumu so se prodajalci strinjali, da se bo prodajni postopek 50,03 % deleža v družbi Mercator, d. d., izvedel ob sodelovanju finančnega svetovalca, ki ga bodo v skladu z določili navedenega sporazuma določile pogodbene stranke. V mesecu juliju je bila za svetovalca pri prodaji naložbe izbrana družba ING London, k prodajnemu sporazumu pa je pristopila še Banka Koper, s čimer se delež v Sporazumu poveča na 52,10 %.

Dne 30. 7. 2011 je bilo na skupščini delničarjev Pivovarne Laško, d. d., izglasovano soglasje za podpis Mandatne pogodbe, skladno s 47. členom Zpre-1, zaradi objavljene prevzemne namere družbe KS Naložbe. Konzorciju prodajalcev je svetovalac pri prodaji dne 19. 10. 2011 predstavil prejete ponudbe. Posredovane so bile 4 nezavezujoče ponudbe, med njimi ena s strani strateškega ponudnika. Konzorcij prodajalcev je dne 7. 11. 2011 z edinim strateškim ponudnikom podpisal pogodbo, s katero ponudniku za pogodbeno omejeno obdobje podeljuje ekskluzivno obravnavo. Dne 16. 12. 2011 je bil SPA potrjen s strani vseh članic konzorcija, razen družb Skupine Laško in NLB. Nadzorni svet Pivovarne Laško je odločanje o SPA prestavil zaradi prevzemne namere za Pivovarno

Laško s strani ameriške družbe Eatons Capital iz Las Vegasa. Prevzemna namera s strani Eatons Capital je bila s strani ATVP dne 22. 12. 2011 razglašena kot neveljavna. Namero za prevzem Pivovarne Laško, d. d., pa je istega dne objavila družba Poslovni sistem Mercator, d. d.

Dne 27. 12. 2011 se je nadzorni svet Pivovarne Laško seznanil s prevzemno namero družbe Mercator in sprejel sklep, da podpira nadaljevanje postopka prodaje delnic družbe Mercator, d. d., in bo skladno z določbami 47. člena Zakona o prevzemih (ZPre-1) soglasje k prodajnemu postopku uvrstil na dnevni red skupščine. Dne 29. 12. 2011 je bil objavljen sklic skupščine za dne 30. 1. 2012. Na dnevnem redu skupščine je bilo na podlagi 47. člena ZPre-1 tudi odločanje skupščine o soglasju k prodaji delnic družbe Mercator družbi Agrokor. Podaljšana je bila tudi ekskluzivna obravnava Agrokorja v pogajanjih do konca februarja 2012. Nadzorni svet se je na seji dne 27. 1. 2012 seznanil z vsebino prodajne pogodbe delnic družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., in soglašal s prodajno pogodbo ter pozval upravo, da v nadaljnjih pogajanjih zmanjša tveganja, povezana z neizpolnitvijo pogodbe. Dne 7. 2. 2012 je družba Agrokor odstopila od prodajnega procesa. Stališče posloводства družbe je, da se s prodajo deleža v Mercatorju nadaljuje.

Nadzorni svet Pivovarne Laško, d. d., je na seji dne 27. 1. 2012 dal soglasje k prodaji 317.498 delnic oziroma 8,43 % deleža družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., v lasti Pivovarne Laško, d. d., družbi Agrokor, d. d., po ceni 221 EUR na delnico, ki se lahko spremeni, kot je to predvideval v prodajni pogodbi definiran mehanizem. Soglasje k prodaji 464.390 delnic oziroma 12,33 % deleža družbe Mercator, d. d., v lasti Pivovarne Union, d. d., družbi Agrokor, d. d., je dne 31. 1. 2012 dala tudi skupščina delničarjev Pivovarne Union, d. d. Za prodajo 96.952 delnic oziroma 2,57% deleža družbe Mercator, d. d., v lasti Radenske, d. d., Radenci soglasje skupščine ali nadzornega sveta Radenske, d. d., Radenci ni bilo potrebno.

Dne 7. 2. 2012 je bila članom konzorcija prodajalcev s strani svetovalca pri prodaji ING bank posredovana informacija, da je Agrokor, d. d., odstopil iz prodajnega procesa.

Družbe Skupine Laško so na podlagi sprejete Strategije v letu 2012 nadaljevale z aktivnostmi za prodajo njihovega 23,34 % deleža v družbi Mercator, d. d. Tako je bil konec oktobra 2012 s strani družb Skupine Laško in ostalih zainteresiranih družb za skupno prodajo delnic družbe Mercator, d. d., (v nadaljevanju: prodajalci) sklenjen nov Sporazum o skupni prodaji delnic Poslovni sistem Mercator, d. d. Sporazum so podpisali prodajalci, ki so skupaj imetniki večinskega deleža delnic v družbi Mercator, d. d. Trenutno je prodajni postopek v začetni fazi organiziranja prodaje.

2. Ostale finančne naložbe za prodajo

Med za prodajo razpoložljivimi kratkoročnimi finančnimi sredstvi izkazujemo naložbo v delnice Elektra Gorenjska, d. d., v vrednosti 947.268 EUR (1,6 %) in v delnice Probanke v vrednosti 767.000 EUR (6,27 %). V letu 2012 smo v celoti oslabili delnice družbe Ceste mostovi Celje, d. d., zaradi uvedbe stečajnega postopka (238.355 EUR) in delnice Probanke v višini 1.342.624 EUR.

Gibanje za prodajo razpoložljivih kratkoročnih finančnih sredstev

(v EUR)	2012	2011
Stanje 1. januar	50.026.401	56.698.549
Spremembe v letu:		
Prenos iz nekratkoročnih sredstev za prodajo (MELR)	-	(3.397.229)
Slabitev	(12.825.463)	(3.107.634)
Prevrednotenje	-	(253)
Prodaja (Etol)	(58.898)	(167.032)
Stanje 31. december	37.142.040	50.026.401

12. Kratkoročno dana posojila

(v EUR)	2012	2011
Kratkoročni depoziti	3.035.402	880.000
Kratkoročna posojila	16.838.613	15.667.888
Manj popravek vrednosti	(16.711.277)	(15.442.150)
Stanje 31. december	3.162.738	1.105.738

Kratkoročno dana posojila na zadnji dan leta 2012 znašajo 3.162.738 EUR in se nanašajo predvsem na depozite pri bankah. V letu 2012 smo odvisni družbi Jadranska pivovara – Split, d. d., za premostitev likvidnostnih težav odobrili posojila v vrednosti 1.063.000 EUR, obenem smo bankam vrnili del posojil, ki jih je pred leti najela Jadranska pivovara, s strani Pivovarne Laško, d. d., pa je bilo dano poroštvo. Obveznost iz naslova danega poroštva je bila v poslovnih knjigah Pivovarne Laško izkazana že v letu 2009 in je bremenila poslovni izid leta 2009. Za vrednost v letu 2012 danih posojil Jadranski pivovari – Split, d. d., je bila kot finančni odhodek pripoznana slabitev v višini 1.063.000 EUR, oblikovan je bil popravek vrednosti. Popravek vrednosti kratkoročno danih posojil je bil oblikovan, ker obstaja velika verjetnost, da posojilo ne bo vrnjeno.

Kratkoročna posojila, dana drugim, so se v letu 2012 zmanjšala za 98.402 EUR, depoziti pri bankah pa so se povečali za 2.155.402 EUR.

Gibanje danih kratkoročnih posojil

(v EUR)	Začetno stanje danih posojil 1.1.2012	Popravek začetnega stanja	Nova posojila v letu 2012	Odplačila v letu 2012	Končno stanje danih posojil 31.12.2012 Slabitev	
Odvisne družbe	7.999.000	7.999.000	1.063.000	-	1.063.000	-
Druge družbe	8.755.015	7.649.277	12.125.500	10.068.500	-	3.162.738
Skupaj	16.754.015	15.648.277	13.188.500	10.068.500	1.063.000	3.162.738

Obrestna mera za kratkoročna posojila je v letu 2012 v povprečju znašala 6 %. Izkazana vrednost kratkoročnih posojil odraža pošteno vrednost.

13. Denarna sredstva in denarni ustrezniki

(v EUR)	2012	2011
Dobroimetje pri bankah	192.036	262.562
Gotovina v blagajni in prejeti čeki	21.762	35.574
Denar na poti	81.636	41.714
Skupaj	295.434	339.850

14. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

(v EUR)	2012	2011
Aktivne časovne razmejitve	-	49.527
Skupaj	-	49.527

Na dan 31. 12. 2012 Družba ne izkazuje aktivnih časovnih razmejitev.

15. Kapital

Kapital Pivovarne Laško, d. d., sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, preneseni dobiček ali izguba iz prejšnjih let, presežek iz prevrednotenja finančnih naložb, razvrščenih v skupino za prodajo, ter predhodno še nerazdeljeni dobiček ali še neporavnana izguba poslovnega leta.

Osnovni kapital se pojavlja kot delniški kapital (kapital z deleži ali kapitalska vloga). Deli se na vpoklicani osnovni kapital in nevpoklicani osnovni kapital. Nevpoklicani osnovni kapital je odbitna postavka od osnovnega kapitala.

Vpoklicani kapital družbe Pivovarna Laško, d. d., je opredeljen v statutu družbe in znaša 36.503.304,96 EUR. Razdeljen je na 8.747.652 navadnih prosto prenosljivih imenskih kosovnih delnic. Vsaka delnica daje lastniku pravico glasovanja na letni skupščini delničarjev in pravico do udeležbe v dobičku. Nominalna vrednost vpoklicanega kapitala znaša 36.503.304,96 EUR.

Kapitalske rezerve so se v letu 2012 zmanjšale v višini 17.418.428 EUR, vse zaradi pokrivanja izgube. Na dan 31. 12. 2012 znašajo 47.256.606 EUR in vse izhajajo iz vplačanega presežka kapitala v preteklih dokapitalizacijah.

Med rezervami so izkazane zakonske rezerve v vrednosti 3.650.331 EUR in rezerve za lastne delnice v vrednosti 139.038 EUR.

Rezerve za lastne delnice so se v letu 2012 zmanjšale zaradi prodaje 4.190 lotov, zaradi uveljavitve odpravnine zunanjemu delničarju ter zaradi prevrednotenja na nižjo borzno vrednost v skupni višini 126.128 EUR.

V letu 2012 je Pivovarna Laško, d. d., od odvisne družbe Radenska, d. d., pridobila 3.435 lastnih delnic, ki jih je skupaj z začetnim stanjem 755 lotov uporabila za plačilo odpravnine na osnovi pogodbe o obvladovanju. Na dan 31. 12. 2012 Pivovarna Laško, d. d., nima lastnih delnic, jih pa imata v lastni njeni odvisni družbi, in sicer Radenska, d. d., 17.760 lotov ter Pivovarna Union, d. d., 2.131 lotov. Lastne delnice so bile na dan 31. 12. 2012 preračunane na borzno ceno, ki je znašala 6,99 EUR. Pivovarna Laško, d. d., kot obvladujoča družba ima za celotno vrednost delnic, ki so v lasti družb v Skupini Laško, oblikovane rezerve za lastne delnice.

Zakonske rezerve se smejo porabiti izključno za pokrivanje izgub.

Presežek iz prevrednotenja je bil oblikovan iz učinkov prevrednotenja nepremičnin in finančnih sredstev za prodajo na pošteno vrednost. Zaradi prodaje delnic, katerih učinek prevrednotenja je bil izkazan v presežku iz prevrednotenja, se je v celoti odpravil v preteklih letih oblikovan presežek iz prevrednotenja. Presežek iz prevrednotenja, katerega vrednost na 31. 12. 2012 znaša 3.856.195 EUR, se v celoti nanaša na prevrednotenje nepremičnin. V letu 2012 se je presežek iz prevrednotenja nepremičnin zmanjšal za prenos amortizacije iz naslova prevrednotenja v višini 859.740 EUR ter povečal za preračun odloženih davkov na nove, nižje davčne stopnje.

Knjigovodska vrednost delnice Pivovarne Laško, d. d., na dan 31. 12. 2012 po MSRP znaša 10,46 EUR. Tržna vrednost delnice je konec leta 2012 znašala 6,99 EUR in je za 33,2 % nižja od njene knjigovodske vrednosti.

16. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

16. A. Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

(v EUR)	2012	2011
Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	1.259.169	1.088.909
Skupaj	1.259.169	1.088.909

Rezervacije so oblikovane za ocenjene obveznosti izplačila odpravnin in jubilejnih nagrad, kot dolgoletnega službovanja zaposlenih, na dan izkaza finančnega položaja, diskontirano na sedanjo vrednost. Rezervacija je bila oblikovana za pričakovana izplačila.

Pri izračunu potencialnih obveznosti iz odpravnin ob upokojitvi so upoštevana določila Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja. Če znesek odpravnine presega znesek iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja, delodajalec na presežek plača še prispevke delodajalca v višini 16,1 %.

Pregled dodatnih predpostavk:

- ☞ rast povprečne plače v Republiki Sloveniji je predpostavljena v višini 0,9 % letno v letu 2013, 1,7 % letno v letu 2014 in 3,0 % letno v nadaljnjih letih, kar predstavlja ocenjeno dolgoročno rast plač;

- ☞ v izračunu je upoštevana rast zneskov odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja v višini, kot je v prejšnji alinei predpostavljeno za rast povprečne plače v Republiki Sloveniji (gre za predpostavko, da se bodo osnove spreminjale s predpostavljeno rastjo povprečne plače v Republiki Sloveniji, saj ne poznamo dejanskih namenov zakonodajalca glede zneskov iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja);
- ☞ izračun obveznosti za odpravnine je vezan na pokojninsko delovno dobo posameznega zaposlenega.

Izbrana diskontna obrestna mera znaša 4,60 % letno, kolikor je konec novembra 2012 znašala donosnost 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v območju evra, povečana za pribitek za lokalno tveganje.

Gibanje rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade

(v EUR)	Odpravnine ob upokojitvi	Jubilejne nagrade	Skupaj
Stanje 1.1.2012	775.177	313.732	1.088.909
Povečanje	6.789	255.217	262.006
Zmanjšanje - črpanje	(51.043)	(31.931)	(82.974)
Zmanjšanje - odpravljene	-	(8.772)	(8.772)
Stanje 31.12.2012	730.923	528.246	1.259.169

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so se v primerjavi z letom 2011 zmanjšale za dejanske upokojitve in izplačila jubilejnih nagrad v vrednosti 82.974 EUR ter za odpravo rezervacij za jubilejne nagrade v vrednosti 8.772 EUR, povečale pa so se za dodatno oblikovane rezervacije za odpravnine v vrednosti 262.006 EUR, kar je posledica spremembe strukture zaposlenih in spremenjenih pogojev upokojevanja.

16. B. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

(v EUR)	2012	2011
Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	90.290	332.488
Skupaj	90.290	332.488

Gibanje dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev

(v EUR)	Stanje 1. 1. 2012	Črpanje v letu 2012	Odpravljene	Novo oblikovane v letu 2012	Stanje 31. 12. 2012
Dolgoročne PČR - invalidi nad kvoto	132.488	105.651	-	63.453	90.290
Rezervacije - poroštvo Jadranska pivovara	200.000	-	200.000	-	-
Skupaj	332.488	105.651	200.000	63.453	90.290

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve so se v letu 2012 zmanjšale za 200.000 EUR, zaradi prenosa kratkoročnega dela obveznosti iz naslova poročstva Jadranski pivovari na kratkoročne pasivne časovne razmejitve ter za črpanje oprostitve prispevka za invalide nad kvoto v vrednosti 105.651 EUR, povečale pa za novo oblikovane rezervacije iz naslova oprostitve prispevka za invalidsko pokojninsko zavarovanje za invalide v vrednosti 63.453 EUR.

17. Dolgoročne finančne obveznosti

(v EUR)	2012	2011
Dolgoročno dobljena posojila pri bankah	3.447.498	68.705.112
Dolgoročno dobljena posojila pri drugih družbah	27.172	37.465
Skupaj	3.474.670	68.742.577
Prenos na kratkoročne finančne obveznosti	(660.000)	(43.453.224)
Skupaj	2.814.670	25.289.353

Dolgoročne finančne obveznosti se v celoti nanašajo na prejeta dolgoročna posojila od bank. V mesecu septembru 2012 je bil z bankami upnicami dosežen dogovor o reprogramu finančnih obveznosti, na osnovi katerega večina dolgoročnih posojil zapade na dan 30. 3. 2013. Iz tega naslova je bilo na kratkoročne finančne obveznosti preneseno 24.629.353 EUR dolgoročnih posojil. Iz kratkoročnih finančnih obveznosti je bilo med dolgoročne finančne obveznosti preneseno posojilo v višini 3.987.500 EUR, ki zapade v letu 2015. Kratkoročni del omenjenega posojila znaša 660.000 EUR.

Obrestna mera za dolgoročna posojila je v letu 2012 v povprečju znašala 5,07 %. Izkazana vrednost dolgoročnih finančnih obveznosti odraža pošteno vrednost.

Zapadlost dolgoročnih posojil od bank

(v EUR)	2012	2011
Zapadlost od 4 do 6 let	-	4.323.172
Zapadlost od 2 do 4 let	2.127.498	8.114.505
Zapadlost od 1 do 2 let	660.000	12.814.211
Kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti	660.000	43.453.224
Skupaj	3.447.498	68.705.112

Gibanje dolgoročnih posojil pri bankah in drugih družbah

(v EUR)	Glavnica dolga 1. 1. 2012	Spremembe iz kratkoro- čnega	Odplačila v letu 2012	Prenos na kratkoročne FO in kratkoročni del FO	Stanje dolga 31. 12. 2012	Del, ki zapade v letu 2013
Skupaj banke	68.705.112	3.987.500	542.292	69.362.820	2.787.500	660.000
Dolgoročno dobljena posojila pri drugih družbah	37.465	-	10.292	-	27.173	-
Skupaj banke	68.742.577	3.987.500	552.584	69.362.820	2.814.673	660.000

Dolgoročna posojila so v celoti zavarovana z vrednostnimi papirji, hipotekami in zastavo premičnin (podrobno pojasnilo pri kratkoročnih finančnih obveznostih).

18. Kratkoročne obveznosti

18. A. Kratkoročne poslovne obveznosti

(v EUR)	2012	2011
Kratkoročne obveznosti do družb v skupini kot dobaviteljev	8.332.777	7.833.917
Kratkoročne obveznosti do drugih dobaviteljev	6.946.283	6.321.150
Kratkoročne poslovne obveznosti do drugih:		
do zaposlencev	613.052	680.087
do države	3.311.752	5.783.249
Kratkoročne obveznosti za predujme	122.485	197.777
Druge kratkoročne obveznosti	1.513.884	361.110
Skupaj	20.840.233	21.177.290

Kratkoročne poslovne obveznosti so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšale za 384.607 EUR. Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi predstavljajo največji delež obveznosti do dobaviteljev v vrednosti 15.118.358 EUR, ki so se v primerjavi s preteklim letom povečale za 963.291 EUR. Obveznosti do družb v Skupini, ki znašajo 8.219.625 EUR, predstavljajo 54,3 % vseh obveznosti do dobaviteljev. V letu 2012 so se obveznosti do družb v Skupini povečale za 385.708 EUR, medtem ko so se obveznosti do ostalih dobaviteljev povečale za 577.583 EUR. Velik del obveznosti do družb v Skupini je že zapadel, in sicer 5.437.683 EUR, kar predstavlja 26,15 % vseh kratkoročnih poslovnih obveznosti.

Obveznosti do države so se v primerjavi z zadnjim dnem preteklega leta zmanjšale za 2.471.497 EUR, predvsem iz naslova manjše obveznosti za davek na dodano vrednost in iz naslova trošarin.

18. B. Kratkoročne obveznosti za davek od dohodka

Družba na dan 31. 12. 2012 kot tudi na zadnji dan leta 2011 ne izkazuje obveznosti za davek od dohodka pravnih oseb. Družba je v letu 2012 izkazala presežek davčnih odhodkov nad davčnimi prihodki v vrednosti 4.489.143 EUR. V davčnem obračunu je izkazana davčna izguba leta 2011 v vrednosti 3.198.090 EUR. Nepokrita davčna izguba na zadnji dan leta 2012 pa znaša 7.725.484 EUR.

18. C. Kratkoročne finančne obveznosti

(v EUR)	2012	2011
Kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti	660.000	43.453.224
Kratkoročne finančne obveznosti za obresti iz posojil	1.807.753	2.166.940
Kratkoročno dobljena posojila pri družbah v Skupini	42.450.977	42.449.526
Kratkoročno dobljena posojila pri bankah	213.433.218	153.870.985
Druge kratkoročne obveznosti iz financiranja	777.382	810.146
Skupaj	259.129.330	242.750.821

Na dan 31. 12. 2012 znašajo kratkoročne finančne obveznosti 259.129.329 EUR. Kratkoročna posojila, najeta pri bankah, znašajo 213.433.218 EUR, pri družbah v Skupini pa 42.450.977 EUR.

Gibanje kratkoročnih posojil pri bankah in drugih posojilodajalcih

(v EUR)	Glavnica dolga 1. 1. 2012	Nova posojila v letu 2012	Kratkoročni del dolgoročnih posojil	Prenos na dolgoročna posojila	Odplačila v letu 2012	Stanje dolga 31. 12. 2012
Skupaj banke	153.870.982	2.509.959	69.362.825	3.987.500	7.663.048	214.093.218
Skupaj drugi posojilodajalci	42.449.526	1.452	-	-	-	42.450.978
Skupaj banke	196.320.508	2.511.411	69.362.825	3.987.500	7.663.048	256.544.196

Vrednost kratkoročnih finančnih obveznosti, ki na zadnji dan leta 2012 znaša 259.129.329 EUR, se je v primerjavi s preteklim letom povečala za 16.378.508 EUR. Kratkoročno dobljena posojila pri bankah so se povečala za 16.769.008 EUR, predvsem iz naslova prenosa dolgoročnih posojil. Kratkoročno dobljena posojila pri družbah v Skupini so se povečala za 1.451 EUR iz naslova pripisa obresti.

Povprečna obrestna mera za kratkoročna posojila od bank je v letu 2012 znašala 5,18 %, za prejeta kratkoročna posojila, prejeta od družb v Skupini Laško, pa 5,79 %. Izkazana vrednost kratkoročnih finančnih obveznosti odraža pošteno vrednost.

Za zavarovanje dolgoročnih in kratkoročnih posojil je Družba zastavila 539.516 delnic (80,83 %) Dela, d. d., 4.399.803 delnic (86,92 %) Radenske, d. d., 440.295 delnic (97,60 %) Pivovarne Union, d. d., 317.498 delnic (8,43 %) Poslovnega sistema Mercator, d. d., 213.115 delnic (6,27 %) Probanke, d. d., Maribor, 645.003 delnic (20,63 %)

Thermance, d. d., Laško ter 270.648 (1,6 %) delnic Elektra Gorenjska, d. d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic na dan 31. 12. 2012 znaša 272.090.080 EUR. Del dolgoročnih in kratkoročnih dolgov je zavarovan še s hipoteko in z zastavo premičnin ter naložbenih nepremičnin. Knjigovodska vrednost zastavljenih nepremičnin, premičnin in naložbenih nepremičnin na dan 31. 12. 2012 znaša 34.559.215 EUR. Kratkoročna posojila družbe so zavarovana še s terjatvami, katerih vrednost na dan 31. 12. 2012 znaša 9.000.000 EUR, ter z zastavo blagovnih znamk v vrednosti 50.000.000 EUR. Vrednost vseh neodplačanih, z delnicami, hipoteko, zastavo premičnin, naložbenih nepremičnin in terjatev zavarovanih dolgov na dan 31. 12. 2012 znaša 214.093.218 EUR. Kratkoročna posojila v vrednosti 42.450.977 EUR, ki jih je Družba najela pri svojih odvisnih družbah, so zavarovana z menicami.

19. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

(v EUR)	2012	2011
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	4.751.862	5.483.052
Skupaj	4.751.862	5.483.052

Med pasivnimi časovnimi razmejitvami so izkazani obveznost za poročstva Jadranski pivovari v vrednosti 510.463 EUR, obveznost iz naslova poročstva Novi kreditni banki Maribor v vrednosti 3.637.650 EUR, obveznost za neizkoriščene dopuste v vrednosti 454.615 EUR ter ostali kratkoročno odloženi prihodki v vrednosti 149.134 EUR.

Pasivne časovne razmejitve so se zmanjšale za unovčenja poroštev za posojila Jadranske pivovare – Split, d. d., v višini 1.020.926 EUR. Zaradi slabega finančnega položaja Jadranska pivovarna, d. d., ni bila sposobna sama poravnati zapadlih obrokov bančnih posojil, zato jih je namesto nje na osnovi podpisanega poročstva iz let 2005, 2007 in 2008 poravnala Pivovarna Laško, d. d.

Vrednost poročstva za posojila Jadranske pivovare – Split, d. d., je konec leta 2009 znašala 5.110.524 EUR, na zadnji leta 2012 pa 510.463 EUR.

Obveznosti iz naslova poročstva Novi kreditni banki Maribor, d. d., izhaja iz leta 2009, ko je bivša uprava Pivovarne Laško, d. d., za posojilo v vrednosti 6.250.000 EUR, ki ga je pri Novi kreditni banki Maribor najela takrat njena nadrejena družba Center naložbe, d. d., zastavila 345.304 delnic Radenske, d. d. Ker družba Center naložbe, d. d., ob zapadlosti ni poravnala najetega posojila, je posojilodajalka Nova kreditna banka Maribor, d. d., na podlagi pogodbe o zastavi vrednostnih papirjev vložila predlog za izvršbo. Zoper sklep o izvršbi je Družba vložila ugovor. V letu 2011 smo na osnovi pravnomočne sodbe iz spora med tožečo stranko Novo Kreditno banko Maribor, d. d., kot zastavno upnico in toženo stranko Pivovarno Laško, d. d., kot zastavno dolžnico zmanjšali naložbo v Radensko, d. d., za 345.304 delnic, ki jih je bivša uprava Pivovarne Laško zastavila v korist družbe Center naložbe za najem njenih posojil pri NKBM. Okrožno sodišče v Mariboru je v sodbi razsodilo v korist tožeče stranke. Odločba je postala pravnomočna 8. 12. 2011. Dne 22. 12. 2011 je upnica NKBM na Okrajno sodišče v Celje vložila predlog za izvršbo na

podlagi izvršilnega naslova (17. člen ZIZ), na osnovi katerega je sodišče isti dan izdalo Sklep o izvršbi. Izvršba do dne potrditve letnega poročila še ni bila realizirana.

20. Poslovni prihodki in odhodki

20. A. Analiza prihodkov od prodaje po trgih

(v EUR)	2011	2011
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev v Sloveniji	56.897.415	63.112.064
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na tujem trgu	13.338.199	11.515.153
Prihodki od prodaje materiala in trgovskega blaga v Sloveniji	18.641.738	19.065.985
Prihodki od prodaje materiala in trgovskega blaga na tujem trgu	83.594	621.046
Skupaj	88.960.946	94.314.248

20. B. Analiza prihodkov po vrstah izdelkov

(v EUR)	2012	2011
Prihodki iz prodaje piva	66.586.303	71.540.375
Prihodki iz prodaje ostalih pijač	2.882.966	1.507.797
Prihodki iz prodaje - ostalo	19.491.677	21.266.076
Skupaj	88.960.946	94.314.248

Čisti prihodki iz prodaje so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšali za 5,67 %. Na domačem trgu so se prihodki iz naslova prodaje proizvodov in storitev zmanjšali za 6.638.896 EUR, na tujem trgu pa so se povečali za 1.285.594 EUR.

Največji delež prihodkov na tujem trgu dosegamo na trgih bivše Jugoslavije, predvsem na trgu Hrvaške, povečuje pa se delež prodaje na trgih EU.

Čisti prihodki iz prodaje piva so se zmanjšali za 6,92 %, povečali pa so se prihodki iz prodaje ostalih pijač, predvsem zaradi povečane prodaje sladnih pijač. Prihodki iz prodaje trgovskega blaga pa so se zmanjšali za 8,34 %.

20. C. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)

(v EUR)	2012	2011
Prihodki od odprave rezervacij	76.970	37.031
Drugi poslovni prihodki	727.779	379.837
Prevrednotovalni poslovni prihodki pri kratkoročnih sredstvih	154.992	752.420
Prevrednotovalni poslovni prihodki pri dolgoročnih sredstvih	19.832	1.368.961
Skupaj	979.573	2.538.249

20. D. Poslovni stroški in odhodki

(v EUR)	2012	2011
Stroški prodanega trgovskega blaga (Horeca)	18.441.351	19.294.414
Stroški materiala in surovin in trgovskega blaga	24.950.863	25.074.794
Stroški storitev	18.580.633	21.500.781
Amortizacija	4.943.657	6.294.430
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri dolgoročnih sredstvih	209.782	1.488.403
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri kratkoročnih sredstvih	456.989	183.705
Stroški plač	8.030.817	7.857.203
Dajatve na plačo za socialno varnost	1.355.771	1.321.768
Drugi stroški dela	1.629.176	1.459.386
Stroški rezervacij	262.006	61.137
Drugi poslovni odhodki	1.846.530	1.734.344
Skupaj	80.707.575	86.270.365

Odhodki poslovanja so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšali za 5.562.790 EUR oz. za 6,4 %. Nabavna vrednost prodanega trgovskega blaga se je zmanjšala za 4,4 %, stroški surovin in materiala so ostali na ravni iz leta 2011. Zmanjšali so se tudi stroški storitev, in sicer za 2.920.148 EUR oz. 13,6 %. Zmanjšali so se tudi prevrednotovalni poslovni odhodki, ker konec leta 2012 ni bilo opravljeno ponovno prevrednotenje nepremičnin.

Zaradi omejevanja investicijskih vlaganj v zadnjih letih se je strošek amortizacije v letu 2012 v primerjavi s preteklim letom zmanjšal za 1.350.773 EUR.

20. E. Stroški po funkcionalnih skupinah

(v EUR)	Leto 2012	Proizvajalni stroški prodanih proizvodov in blaga	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj
Stroški prodanega trgovskega blaga (Horeca)	-	-	18.441.351	-	18.441.351
Stroški materiala in surovin in trgovskega blaga	24.104.299	24.104.299	515.365	331.199	24.950.863
Stroški storitev	2.070.565	2.070.565	12.431.813	4.078.255	18.580.633
Amortizacija	3.590.392	3.590.392	546.819	806.446	4.943.657
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri dolgoročnih sredstvih	4.858	4.858	4.037	200.887	209.782
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri kratkoročnih sredstvih	-	-	416.616	40.373	456.989
Stroški dela	4.707.144	4.707.144	2.996.232	3.312.388	11.015.764
Stroški rezervacij	120.724	120.724	61.563	79.719	262.006
Drugi stroški	221.843	221.843	383.454	1.241.233	1.846.530
Skupaj	34.819.825	34.819.825	35.797.250	10.090.500	80.707.575

Letno poročilo 2012 / Računovodsko poročilo – Pivovarna Laško, d. d.

Leto 2011 (v EUR)	Proizvajalni stroški prodanih proizvodov in blaga	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj
Stroški prodanega trgovskega blaga (Horeca)	-	19.294.414	-	19.294.414
Stroški materiala in surovin in trgovskega blaga	24.377.502	426.084	271.208	25.074.794
Stroški storitev	2.506.935	14.340.366	4.653.480	21.500.781
Amortizacija	4.826.321	548.182	919.927	6.294.430
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri dolgoročnih sredstvih	15.018	60.187	1.413.198	1.488.403
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri kratkoročnih sredstvih	525	148.688	34.492	183.705
Stroški dela	4.546.916	3.052.231	3.039.210	10.638.357
Stroški rezervacij	24.191	12.138	24.808	61.137
Drugi stroški	289.001	257.616	1.187.727	1.734.344
Skupaj	36.586.409	38.139.906	11.544.050	86.270.365

V letu 2011 so se proizvodjalni stroški povečali za 288.098 EUR, stroški splošnih dejavnosti za 2.496.625, stroški prodajanja pa za 4.022.345 EUR.

20. F. Drugi poslovni odhodki

(v EUR)	2012	2011
Takse, druge dajatve	2.733	11.420
Dajatve v zvezi z vodo in ekologijo	212.948	285.850
Štipendije in nagrade dijakom na praksi	3.812	-
Nadomestila za zemljišče	144.089	139.261
Članarine združenjem	27.886	37.989
Ostali stroški (donacije, izvršbe)	403.086	420.988
Odhodki za zamudne obresti	343.508	272.958
Odhodki za oslabitve naložbenih nepremičnin	312.284	124.751
Drugi poslovni odhodki	396.184	441.128
Skupaj	1.846.530	1.734.345

20. G. Stroški ustavljenega poslovanja

(v EUR)	2012	2011
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri kratkoročnih sredstvih	217.104	217.104
Skupaj	217.104	217.104

21. Finančni prihodki in odhodki

(v EUR)	2012	2011
FINANČNI PRIHODKI brez tečajnih razlik	9.535.152	3.981.190
Finančni prihodki na podlagi deležev iz dobička	9.377.953	3.936.488
Finančni prihodki iz danih posojil	31.617	24.001
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	125.582	20.701
FINANČNI ODHODKI brez tečajnih razlik	(34.008.618)	(31.073.148)
Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	(19.505.485)	(15.676.362)
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	(14.503.133)	(15.381.190)
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	-	(15.596)
TEČAJNE RAZLIKE iz financiranja	(781)	39
Negativne tečajne razlike	(936)	-
Pozitivne tečajne razlike	155	39
Neto finančni odhodki	(24.474.247)	(27.091.919)

Finančni odhodki presegajo finančne prihodke za 24.474.247 EUR. Finančni odhodki iz naslova finančnih obveznosti znašajo 14.503.133 EUR, iz naslova oslabitev finančnih naložb pa 19.505.485 EUR. Finančni odhodki iz naslova prejetih posojil pri bankah znašajo 12.049.335 EUR, iz naslova prejetih posojil pri družbah v Skupini pa 2.453.798 EUR.

Med finančnimi odhodki so izkazane slabitve naložb v Delo, d. d., v vrednosti 7.446.003 EUR (na osnovi cenitve, ki jo je opravil pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetij), v delnice Poslovnega sistema Mercator v vrednosti 10.477.434 EUR (na osnovi prevrednotenja na pošteno borzno ceno), v delnice Probanke, d. d., Maribor v vrednosti 1.342.624 EUR (na osnovi prevrednotenja na borzno vrednost) ter v delnice družbe Ceste mostovi Celje v vrednosti 238.355 EUR (zaradi uvedbe stečajnega postopka so omenjene delnice na zadnji dan leta 2012 ocenjene na nič EUR).

21. A. Ustavljeno poslovanje

(v EUR)	2012	2011
Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	(1.063.000)	(1.833.608)
Neto finančni odhodki	(1.063.000)	(1.833.608)

22. Davek od dohodka

(v EUR)	2012	2011
Odloženi davek	(1.663.509)	(2.895.196)
Skupaj	(1.663.509)	(2.895.196)

22. A. Odloženi davek iz ohranjenega poslovanja

(v EUR)	2012	2011
Odloženi davek iz ohranjenega poslovanja	305.471	2.528.474
Skupaj	305.471	2.528.474

22. B. Odloženi davek iz ustavljenega poslovanja

(v EUR)	2012	2011
Odloženi davek iz ustavljenega poslovanja	(1.968.980)	366.722
Skupaj	(1.968.980)	366.722

22. C. Obračun davka od dohodka pravnih oseb

(v EUR)	2012	2011
Poslovni izid pred obdavčitvijo	(16.846.756)	(18.423.464)
Davek, izračunan po veljavni davčni stopnji:		
Popravek prihodkov na raven davčno priznanih prihodkov	(8.967.536)	(3.571.580)
Davčno nepriznani odhodki	21.325.148	18.684.561
Davčna osnova I	(4.489.144)	(3.310.483)
Sprememba davčne osnove	1.303.871	112.394
Davčna osnova II	(3.185.273)	(3.198.089)
Davčne olajšave	-	-
Davčna osnova III	(3.185.273)	(3.198.089)
Davčna izguba	(3.185.273)	(3.198.089)
Davek	-	-

V letu 2012 je bila ustvarjena davčna izguba v vrednosti 3.185.273 EUR. Zaradi ugotovljene davčne izgube nismo ugotavljali davčnih olajšav, ki jih ni mogoče prenašati v prihodnje leto. Družba na zadnji dan leta 2012 izkazuje nepokrito davčno izgubo v višini 7.658.340 EUR, od katere znaša obračunana terjatev za odloženi davek po stopnji 15 % 1.148.751 EUR, ki bo poračunana v prihodnjih letih iz naslova obdavčljivih dohodkov.

Oblasti lahko opravijo preveritev poslovanja podjetja, v okviru katere lahko nastanejo dodatne obveznosti plačila davka, obresti za nazaj ali kazni v zvezi z davkom na dobiček ali drugimi davki in prispevki kadarkoli v roku petih let po letu, v katerem bi moral biti davek odmerjen. Uprava podjetja ne pozna nobenih okoliščin, ki bi lahko predstavljale pomembne obveznosti iz tega naslova.

23. Tečajne razlike

Tečajne razlike iz poslovanja in financiranja, upoštevane v izkazu poslovnega izida, so naslednje:

(v EUR)	2012	2011
Tečajne razlike iz financiranja	(781)	39
Skupaj	(781)	39

24. Izguba na delnico

(v EUR)	2012	2011
Celotna izguba	(18.510.265)	(15.528.268)
Število vseh izdanih navadnih delnic	8.747.652	8.747.652
Število lastnih delnic	454	755
Tehtano število izdanih navadnih delnic	8.747.198	8.746.897
Čista izguba na delnico	(2,12)	(1,78)
Popravljen čista izguba na delnico	(2,12)	(1,78)

Čista izguba na delnico se izračuna z delitvijo čistega poslovnega izida, ki pripada delničarjem, s tehtanim povprečnim številom delnic, ki so v prometu med letom, pri čemer se izključi povprečno število lastnih delnic.

25. Spremembe drugega vseobsegajočega donosa

(v EUR)	2012	2011
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	(3.345)	909.524
Dobički / (izgube) iz naslova prevrednotenja nepremičnin	201.543	(115.944)
Odloženi davki iz naslova prevrednotenj	237.835	(67.907)
Drugi vseobsegajoči donos	436.033	725.673

26. Dividende na delnico

V letu 2012 nismo izplačali dividend, prav tako dividend nismo izplačali v letu 2011.

5.4.6 FINANČNI INSTRUMENTI IN TVEGANJE

27. Finančna tveganja

27. A. Zaupanjško (kreditno) tveganje

Kreditna tveganja zajemajo vsa tveganja, ki vplivajo na zmanjšanje gospodarskih koristi družbe zaradi plačilne nesposobnosti naših poslovnih partnerjev tako kupcev kot posojilojemalcev, ki lahko vodi do neizpolnjevanja njihovih pogodbenih obveznosti. Zato terjatve tekoče spremljamo po poslovnih partnerjih in po zapadlosti ter s sprotno izterjavo, opominjanjem, zaračunavanjem zamudnih obresti ter tudi s sodno izterjavo zapadlih terjatev prispevamo k izboljševanju plačilne discipline kupcev. Pivovarna Laško, d. d., kreditno tveganje obvladuje tudi z zavarovanjem terjatev na tujih trgih. Terjatve do bolj tveganih partnerjev na domačem in tujem trgu so dodatno zavarovane z bančnimi garancijami in hipotekami. Pri kupcih, kjer zavarovanja ni mogoče z gotovostjo zagotoviti, poteka poslovanje na podlagi vnaprejšnjih (avansiranih) plačil. V letu 2012 se je kreditno tveganje povečalo, povečano tveganje ocenjujemo tudi za leto 2013.

Konec leta 2012 smo zaznali povečano plačilno nedisciplino, do zamude pri plačilih je prihajalo tudi s strani naših največjih kupcev, kar nam je povzročalo dodatne likvidnostne probleme. Ocenjujemo, da obstaja precejšnje tveganje povečanja plačilne nediscipline tudi v letu 2013, kar je posledica finančne krize na vseh segmentih gospodarstva.

Zapadlost terjatev do kupcev

(v EUR)	2012	2011
Nezapadle	13.790.163	18.072.827
Zapadlost do 30 dni	3.725.674	1.374.665
Zapadlost od 31 do 60 dni	217.740	468.381
Zapadlost od 61 do 90 dni	378.452	107.097
Zapadlost nad 90 dni	5.282.383	4.901.518
Stanje 31. decembra	23.394.412	24.924.488

Družba je konec leta 2012 v primerjavi z 2011 stanje terjatev do kupcev zmanjšala za 6,1 %. Večji del terjatev na dan 31. 12. 2012 je nezapadlih ali zapadlih terjatev do 30 dni. Od terjatev, zapadlih nad 90 dni v višini 5.391.058 EUR, pa je bil oblikovan popravek vrednosti 5.008.289 EUR. Podrobno spremljanje zapadlih terjatev in ustrezno ukrepanje še vedno omogočata obvladovanje kreditnega tveganja.

Od domačih kupcev je Družba prejela garancije v višini 1 mio. EUR, od tujih v višini 1,8 mio. EUR, hipoteke in poroštvene izjave pa v višini 2 mio EUR.

27. B. Likvidnostno tveganje

Med finančnimi tveganji je izrednega pomena spremljanje likvidnostnega tveganja, ki pomeni tveganje nastanka izgube zaradi kratkoročne plačilne nesposobnosti. Da bi se

izognila kratkoročni plačilni nesposobnosti, Družba upravlja z likvidnostnim tveganjem, oblikuje in izvaja politiko rednega upravljanja likvidnosti, ki vključuje načrtovanje pričakovanih denarnih odlivov in zadostnih denarnih prilivov zanje. Družba s pomočjo ustreznih kreditnih linij za kratkoročno uravnavanje denarnih tokov v obliki revolving kreditov in dovoljenega limita na transakcijskem računu likvidnostno tveganje precej težko obvladuje. Vsa posojila imajo banke zavarovana s premoženjem družbe, zato bi bilo ob morebitni neugodni situaciji na finančnem trgu in zahtevi bank po vračilu posojil ob zapadlosti možno poplačati posojila s prodajo dela premoženja družbe.

Na zadnji dan leta 2012 izkazuje Pivovarna Laško, d. d., presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi v višini 211.844.623 EUR, koeficient, izračunan kot razmerje med kratkoročnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi, znaša 0,26, zaradi česar obstaja veliko likvidnostno tveganje.

V skladu s sprejeto petletno strategijo poslovanja Skupine Laško so se že v letu 2010 pričeli intenzivno izvajati postopki prodaje vseh nestrateških naložb. V letu 2012 so potekali postopki prodaje 79,25 % deleža v časopisni družbi Večer, d. d., 80,83 % deleža v družbi Delo, d. d., 23,34 % deleža v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d., ter vseh ostalih naložb in poslovno nepotrebne premoženja. Hkrati uprava z bankami upnicami vseskozi opravlja razgovore za doseg celovite rešitve v obliki reprograma vseh naših obveznosti na dolgi rok.

V času do uspešno izvedenih zaključkov prodaj posameznih naložb bo imela Pivovarna Laško, d. d., resne likvidnostne težave, ki jih bomo lahko uspešno reševali le ob dogovoru z bankami (te nastopajo tako v vlogi upnikov kot tudi v vlogi pomembnih lastnikov družbe). V primeru neuspešne prodaje premoženja pa je možna rešitev likvidnostnega položaja družbe le s pridobitvijo novih trajnih virov (dokapitalizacija). V okviru strateških ukrepov finančnega prestrukturiranja pa bodo potekala pogajanja z bankami o reprogramu posojil na dolgi rok. Enoletni reprogram posojil, ki smo ga z bankami dogovorili v maju 2012, se izteče 31. 3. 2013. Podrobneje v poslovnem delu na strani 99. Dogovori v zvezi z reprogramom dolgov potekajo dnevno, medtem ko do dogovorov glede pridobivanja novih trajnih virov še ni prišlo.

Družba iz naslova poslovanja dosega dobre pozitivne rezultate, medtem ko zaradi negativnega izida iz financiranja, ki je posledica visokih obrestnih odhodkov in slabitev finančnih naložb, že več let zaporedoma izkazuje izgubo.

Starostna struktura obveznosti do dobaviteljev

(v EUR)	2012	2011
Nezapadle	9.106.876	8.952.248
Zapadlost od 1 do 30 dni	1.709.888	1.333.446
Zapadlost od 31 do 60 dni	1.329.138	1.683.566
Zapadlost od 61 do 90 dni	2.302.928	1.495.007
Zapadlost od 91 do 180 dni	817.270	655.404
Zapadlost od 181 do 360 dni	(11)	-
Zapadlost nad 360 dni	12.971	35.396
Skupaj	15.279.060	14.155.067

Ročnost kratkoročnih finančnih obveznosti do bank

(v EUR)	2013
Januar - marec	199.726.061
April - junij	13.601.787
Julij - september	522.143
Oktober - december	254.286
Skupaj	214.104.277

Ročnost dolgoročnih finančnih obveznosti do bank

(v EUR)	2012	2011
Zapadlost od 4 do 6 let	-	4.323.172
Zapadlost od 2 do 4 let	2.127.500	8.114.505
Zapadlost od 1 do 2 let	660.000	12.814.211
Skupaj	2.787.500	25.251.888

27. C. Obrestno tveganje

Obrestno tveganje družbe izvira iz dolgoročnih in kratkoročnih finančnih obveznosti. Finančne obveznosti izpostavljajo Družbo obrestnemu tveganju denarnega toka. Tveganje obrestnih mer predstavlja možnost spremembe višine obrestne mere na finančnem trgu, predvsem zaradi najetja kreditov, vezanih na spremenljivo obrestno mero (EURIBOR). Že vse od konca leta 2011 ima EURIBOR tendenco padanja, kar je imelo v letu 2012 pozitiven učinek na stroške financiranja posojil z variabilno obrestno mero. Financiranje pod pogoji variabilne obrestne mere predstavlja dve tretjini vsega financiranja Družbe, ena tretjina zadolženosti pa predstavljajo posojila s fiksno obrestno mero. Ocenjujemo, da je izpostavljenost Družbe do obrestnih tveganj v letu 2012 (enako kot v letu 2011) še vedno zmerna in obvladljiva.

(v EUR)	Višina obresti	Povprečna obrestna mera v %	Razlika obresti
Dejanski odhodki iz financiranja iz naslova obresti	13.781.846	5,28	-
Odhodki v primeru povečanja obrestne mere za 1 %	16.392.044	6,28	2.610.198
Odhodki v primeru zmanjšanja obrestne mere za 1 %	11.171.648	4,28	(2.610.198)
Odhodki v primeru povečanja obrestne mere za 1,5 %	17.697.143	6,78	3.915.297
Odhodki v primeru zmanjšanja obrestne mere za 1,5 %	9.866.549	3,78	(3.915.297)

V primeru, da bi se pri nespremenjeni zadolžitvi povprečna obrestna mera povečala za 1 %, bi se odhodki povečali za 2.610.198 EUR, pri 1,5 % pa za 3.915.297 EUR.

Če bi se obrestna mera znižala za 1 oz. 1,5 %, bi se odhodki financiranja zmanjšali za 2.610.198 EUR oz. 3.915.297 EUR.

27. D. Cenovno tveganje

Družba je izpostavljena cenovnim tveganjem na prodajni in nabavni strani.

Na prodajni strani predstavlja tveganje zviševanje maloprodajnih cen v primerjavi s padanjem kupne moči prebivalstva. Na višino maloprodajnih cen vplivajo tudi marža trgovca, višina trošarin in stopnja davka na dodano vrednost. Glede na situacijo v državi obstaja tveganje za dvig trošarin na alkoholne pijače – pivo, uvedba trošarin na sladke brezalkoholne pijače ter dvig stopnje davka na dodano vrednost. Vsa ta tveganja lahko povzročijo dvig maloprodajnih cen. To povišanje pa lahko povzroči prehajanje potrošnikov na cenejše proizvode, substitute naših proizvodov (npr. prehod s piva na vino, ker vino nima trošarine in je zato lahko relativno cenejše), oziroma k nakupovanju v tujini, kjer so te dajatve nižje. Vsak padec prodaje piva na domačem trgu za 1 % predstavlja zmanjšanje prihodkov za 560.000 EUR glede na prihodke v letu 2012. Na to tveganje, ki ga ocenjujemo kot pomembno, družba nima vpliva.

Tveganja v procesu nabave zaradi izpostavljenosti cenam vhodnih surovin, ki so odvisne od letine posamezne vrste kultur (ječmen, koruza, hmelj), so ocenjena kot zmerna, saj vpliv rahlo zmanjšuje globalizacija. Pomembni pri tem pa znajo biti tudi globalni inflacijski pritiski nafte, slabe kmetijske letine, podnebne spremembe, valutna nihanja ... Tveganja minimiziramo z vključevanjem vseh primernih dobaviteljev v naše nabavne verige v okviru Skupine Laško ter tako dosegamo optimalne cene in nemoteno dobavo.

27. E. Tečajno tveganje

Tečajno tveganje Družbe je nepomembno, saj ima Družba večino pogodb z dobavitelji sklenjenih v EUR, zato spremembe tečajev nimajo direktnih vplivov na naše cene. Ravno tako je s prodajo naših izdelkov, kjer vse fakture izdajamo v EUR.

27. F. Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom Družbe je zagotoviti čim boljšo kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost za potrebe financiranja poslovanja ter za doseganje čim višje vrednosti za lastnike.

Izračun razmerja med neto finančnimi obveznostmi in kapitalom (gearing ratio):

(v EUR)	2012	2011
Finančne obveznosti	261.943.999	268.040.173
Denarna sredstva	295.464	339.850
Neto finančne obveznosti	261.648.535	267.700.323
Kapital	91.419.597	109.571.175
Gearing ratio (v %)	286,21	244,32

Iz razmerja med neto finančnimi obveznostmi in kapitalom je razvidno, da je družba Pivovarna Laško, d. d., prezadolžena.

27. G. Tveganje spremembe poštene vrednosti finančnih instrumentov

Med finančnimi tveganji je nedvomno pomembno tudi tveganje spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin. Velja izpostaviti, da so finančne naložbe vse težje prodajljive po želenih cenah, vezanih na nabavne, ki so veljale nekaj let nazaj, ko je bila večina omenjenih finančnih naložb pridobljena. Tveganje je razvidno iz segmenta finančnih odhodkov, kjer so prikazani finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb. Obstaja precejšnje tveganje, da bodo tudi v letu 2013 potrebne slabitve zaradi padca borznih cen na splošno, ne le na slovenskem prostoru, in sicer zaradi še vedno trajajoče finančne krize in pomanjkanja likvidnosti celotnega gospodarstva. Ocenjujemo, da največje tveganje slabitev obstaja prav pri naši naložbi v Mercator, saj ima splošna finančna in gospodarska kriza vpliv tudi na segment prebivalstva, kar se posledično odraža na poslovanju našega največjega trgovca. Iz naslova slabitev in odpisov finančnih naložb je Družba v letu 2012 knjižila za 20,5 mio. EUR finančnih odhodkov.

(v EUR)	Pošena vrednost	Razlika - vpliv na		
	na dan 31. 12. 2012	Razlika - vpliv na vrednost naložbe	presežek iz prevrednotenja/ poslovni izid	Razlika - vpliv na obveznost za odloženi davek
Tržna vrednost MELR				
na dan 31. 12. 2012	39.194.772	-	-	-
Povečanje cene za 20 %	47.033.726	7.838.954	6.271.164	1.567.791
Zmanjšanje cene za 20 %	31.355.818	(7.838.954)	(6.271.164)	(1.567.791)
Povečanje cene za 5 %	41.154.511	1.959.739	1.567.791	391.948
Zmanjšanje cene za 5 %	37.235.033	(1.959.739)	(1.567.791)	(391.948)

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, merjena po poštenu vrednosti, na dan 31. 12.

(v EUR)	2012	2011
Raven 1	36.194.772	46.672.206
Raven 2	1.714.269	3.056.893
Skupaj	37.909.041	49.729.099

5.4.7 ODNOSI S POVEZANIMI OSEBAMI

28. Posli s povezanimi osebami

28. A. Prodaja družbam v Skupini Laško

(v EUR)	2012	2011
Radenska, d. d., Radenci	2.079.928	972.404
Vital Mestinje, d. o. o.	38.332	816
Skupina Union	12.370.260	11.762.662
Skupina Delo	-	2.880
Jadranska pivovara - Split, d. d.	-	49.373
Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo	248.499	-
Laško Grupa, d. o. o., Zagreb	274.000	-
Skupaj	15.011.019	12.788.135

28. B. Nabava pri družbah v Skupini Laško

(v EUR)	2012	2011
Radenska, d. d., Radenci	3.225.305	2.994.119
Vital Mestinje, d. o. o.	583.861	252.729
Skupina Union	18.652.101	20.803.297
Skupina Delo	15.688	31.131
Jadranska pivovara - Split, d. d.	114.245	715.276
Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo	344.658	163.020
Laško Grupa, d. o. o., Zagreb	883.936	867.426
Skupaj	23.819.794	25.826.998

Podatki so izkazani v bruto vrednostih z obračunanim davkom na dodano vrednost. Nabava pri povezanih družbah se nanaša predvsem na nabavo trgovskega blaga v kanalu Horeca.

28. C. Terjatve in obveznosti iz poslovanja do družb v Skupini Laško

(v EUR)	2012	2011
Terjatve iz poslovanja do družb v Skupini Laško		
Radenska, d. d., Radenci	376.912	134.504
Vital Mestinje, d. o. o.	16.545	42
Skupina Union	2.016.950	1.242.011
Skupina Delo	-	2.880
Jadranska pivovara - Split, d. d.	2.699.492	2.590.857
Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo	-	38.916
Laško Grupa, d. o. o., Zagreb	228.100	(2.590.857)
Skupaj	5.337.999	1.418.353
Obveznosti iz poslovanja do družb v Skupini Laško		
Radenska, d. d., Radenci	312.500	393.761
Vital Mestinje, d. o. o.	-	118
Skupina Union	7.869.189	7.415.762
Jadranska pivovara - Split, d. d.	4.550	-
Laško Grupa, d. o. o., Sarajevo	33.386	13.489
Laško Grupa, d. o. o., Zagreb	-	10.787
Skupaj	8.219.625	7.833.917

28. D. Posojila pridobljena od družb v Skupini Laško

(v EUR)	2012	2011
Radenska, d. d., Radenci	33.100.000	33.100.000
Skupina Union	9.300.000	9.300.000
Firma Del, d. o. o., Laško	50.977	49.526
Skupaj	42.450.977	42.449.526

V letu 2012 so se obveznosti iz naslova prejetih posojil povečale le iz naslova pripisa obresti od posojila Firme Del, d. o. o.

Obveznosti za obresti od prejetih posojil do družbe Radenska na dan 31.12.2012 znašajo 146.962 EUR, do družbe Pivovarne Union, d. d., pa 43.324 EUR.

28. E. Posojila dana družbam v Skupini Laško

(v EUR)	2012	2011
Odkupne družbe		
Jadranska pivovarna - Split, d. d. (dolgoročno posojilo)	9.062.000	7.990.000
Popravek vrednosti danih posojil Jadranski pivovari - Split, d. d.	(9.062.000)	(7.990.000)
Skupaj odkupne družbe	-	-
Druge povezane družbe		
Infond Holding, d. d., Maribor	1.699.613	1.699.613
Center naložbe, d. d., Maribor	5.900.000	5.900.000
Popravek vrednosti danih posojil	(7.599.613)	(7.599.613)
Skupaj druge povezane družbe	-	-
Skupaj	-	-

Družba je v letu 2012 odkupni družbi Jadranska pivovarna – Split, d. d., odobrila za 1.063.000 EUR kratkoročnih posojil za izplačilo odpravnin ter za premostitev likvidnostnih težav. Za dana posojila so bili v celoti oblikovani popravki vrednosti v breme tekočega poslovnega izida.

28. F. Finančni prihodki od družb v Skupini Laško

(v EUR)	2012	2011
Odkupne družbe		
Radenska, d. d., Radenci	4.822.565	1.139.689
Skupina Union	2.697.826	44.331
Skupaj	7.520.391	1.184.020

28. G. Finančni odhodki za družbe v Skupini Laško

(v EUR)	2012	2011
Odkupne družbe		
Radenska, d. d., Radenci	1.928.424	2.085.300
Skupina Union	525.374	527.458
Delo, d. d., Ljubljana - oslabitev	-	8.183.810
Jadranska pivovarna - Split, d. d. - oslabitev posojil in obresti	-	1.833.608
Firma Del, d. o. o., Laško	1.451	4.091
Skupaj	2.455.249	12.634.267

28. H. Obveznosti iz naslova obresti do družb v Skupini Laško

(v EUR)	2012	2011
Odkupne družbe		
Radenska, d. d., Radenci	146.962	177.108
Skupina Union	43.324	48.182
Skupaj	190.286	225.290

28. I. Poroštva, dana povezanim družbam v Skupini Laško

(v EUR)	2012	2011
Odkupne družbe		
Jadranska pivovara - Split, d. d. (za bančna posojila)	510.463	1.531.389
Jadranska pivovara - Split, d. d. (že plačani obroki za poroštva)	2.107.305	-
Jadranska pivovara - Split, d. d. (neknjižene obresti)	999.482	-
Radenska, d. d., Radenci (za bančna posojila)	4.100.000	5.900.000
Pivovarna Union, d. d., Ljubljana (za bančna posojila)	1.890.354	3.000.000
Skupaj	9.607.604	10.431.389
Popravek vrednosti poroštev	(510.463)	(1.531.389)
Skupaj odkupne družbe	9.097.141	8.900.000
Druge povezane družbe		
Birra Peja, a. d., Peč	2.000.000	2.000.000
Skupaj druge povezane družbe	2.000.000	2.000.000
Skupaj	11.097.141	10.900.000

Na dan 31. 12. 2012 znaša vrednost danih poroštev odkupnim družbam 9.607.604 EUR, njihova vrednost se je v primerjavi s preteklim letom povečala za 197.141 EUR.

Med izvenbilančnimi terjatvami so izkazane terjatve do Jadranske pivovare – Split, d. d., iz naslova poroštva za odplačilo posojil iz leta 2009 v višini 510.463 EUR. Obenem so v izvenbilančni evidenci izkazane terjatve, ki so nastale v letih 2011 in 2012 ter niso bili izpolnjeni pogoji za njihovo priznanje med sredstvi (za plačane obroke poroštev v višini 2.107.305 EUR ter za obračunane obresti v višini 999.482 EUR).

5.4.8 PREJEMKI ČLANOV ORGANOV VODENJA IN NADZORA TER ZAPOSLENIH PO INDIVIDUALNIH POGODBAH

Družbo upravljata uprava in nadzorni svet, katerih bruto zaslužke predstavljajo spodnje tabele:

Letno poročilo 2012 / Računovodsko poročilo – Pivovarna Laško, d. d.

(v EUR)	2012	2011
UPRAVA		
Fiksni del prejemkov	672.000	520.304
Drugi prejemki (bonitete)	17.291	10.717
Jubilejne nagrade	2.060	2.044
Skupaj	691.351	533.065

(v EUR)	Fiksni del prejemkov	Drugi prejemki (bonitete)	Jubilejne nagrade	Skupaj
UPRAVA - V LETU 2012				
Dušan Zorko	192.000	48	-	192.048
Marjeta Zevnik	120.000	-	2.060	122.060
Matej Oset	120.000	6.388	-	126.388
Mirjam Hočevar	120.000	-	-	120.000
Gorazd Lukman	120.000	10.855	-	130.855
Skupaj	672.000	17.291	2.060	691.351

Zaslужki, ki so jih v letu 2012 prejeli zaposleni na osnovi individualnih pogodb, so prikazani v spodnji tabeli:

(v EUR)	2012	2011
INDIVIDUALNE POGODBE		
Fiksni del prejemkov	1.113.980	1.087.376
Drugi prejemki (bonitete)	27.818	33.400
Poslovske in druge pogodbe	-	3.000
Jubilejne nagrade	2.060	3.066
Skupaj	1.143.858	1.126.842

V letu 2012 so člani nadzornega sveta Pivovarne Laško, d. d., v skladu s 30. členom Statuta in sklepom zadnje skupščine prejeli sejnine v skupni vrednosti 155.583 EUR.

(v EUR)	2012	2011
NADZORNI SVET		
Vladimir Malenković	31.119	13.865
Peter Groznik	22.680	10.170
Bojan Košak	1.500	7.320
Andrej Kebe	1.500	8.652
Bojan Cizej	21.275	5.552
Dragica Čepin	18.075	2.838
Borut Jamnik	19.045	3.763
Borut Bratina	19.889	3.736
Marjan Mačkošek	2.500	9.048
Aleksander Svetelšek	-	4.000
Anton Turnšek	-	4.582
Skupaj	137.583	73.526

(v EUR)	2012	2011
REVIZIJSKA KOMISIJA NADZORNEGA SVETA		
Marko Koleša	-	539
Peter Groznik	5.435	698
Bojan Košak	-	495
Bojan Cizej	3.770	-
Igor Teslić	3.697	-
Skupaj	12.902	1.732

(v EUR)	2012	2011
KADROVSKA KOMISIJA NADZORNEGA SVETA		
Borut Jamnik	5.655	-
Dragica Čepin	4.155	-
Borut Bratina	4.155	-
Skupaj	13.965	-

5.4.9 POTENCIALNE OBVEZNOSTI IN POTENCIALNA SREDSTVA

Potencialne obveznosti se nanašajo na dane garancije oz. poroštva v vrednosti 8.850.817 EUR. Poroštva so v višini 5.990.354 EUR dana odvisnim družbam za najeta posojila pri bankah, v višini 2.000.000 EUR pa povezani družbi Birra Peja, Peč. Odvisni družbi Radenski, d. d., je dano poroštvo v višini 4.100.000 EUR, odvisni družbi Pivovarni Union, d. d., pa v višini 1.890.354 EUR. Garancija v višini 350.000 EUR pa je za obveznosti iz naslova trošarin dana Carinski upravi RS.

Med izvenbilančnimi terjatvami so izkazane terjatve do Jadranske pivovare – Split, d. d., in sicer iz naslova poroštva za odplačilo posojil iz leta 2009 v višini 510.463 EUR. Obenem so v izvenbilančni evidenci izkazane terjatve, ki so nastale v letih 2011 in 2012 in niso bili izpolnjeni pogoji za njihovo priznanje med sredstvi (za plačane obroke poroštva v višini 2.107.305 EUR ter za obračunane obresti v višini 999.482 EUR).

Potencialna obveznost za Pivovarno Laško, d. d., izhaja tudi iz naslova patronatske izjave, ki jo je dne 31. 12. 2008 podpisalo bivše vodstvo Družbe in jo naslovilo na Perutnino Ptuj, d. d. Patronatska izjava v letnem poročilu za leto 2008 ni bila razkrita, ker je bivša uprava ni razkrila. Dne 20. 11. 2009 je družba Perutnina Ptuj, d. d., na Pivovarno Laško naslovila zahtevo za vračilo 11.600.120 EUR. Omenjeni znesek se nanaša na dana posojila, ki jih je na osnovi podpisane patronatske izjave Perutnina Ptuj, d. d., odobrila družbama Center naložbe, d. d., in Infond Holding, d. d. Pivovarna Laško, d. d., s pomočjo pravnih strokovnjakov zahtevke proučuje in želi ugotoviti, kakšna je verjetnost, da bo morala zahtevani znesek vrniti. V ta namen je pridobila več pravnih mnenj. Poslovodstvo Družbe na osnovi pridobljenih pravnih mnenj ocenjuje, da za Pivovarno Laško, d. d., iz tega naslova ne obstaja obveznost za plačilo zahtevanega zneska, zato Družba v svojih poslovnih knjigah za zahtevani znesek ni izkazala obveznosti. Dne 15. 2. 2011 je Pivovarna Laško, d. d., od Okrožnega sodišča v Celju prejela tožbo v zvezi s patronatsko izjavo, ki naj bi jo g. Boško Šrot kot direktor Družbe podpisal dne 10. 1. 2009. V tožbi tožeča stranka Perutnina Ptuj, d. d., zahteva plačilo v višini 10.116.489

EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 1. 1. 2010 dalje do plačila. Pivovarna Laško, d. d., je zoper tožbo na sodišče vložila odgovor na tožbo.

Odškodninske tožbe zaradi domnevne kršitve prevzemne zakonodaje (Mercator)

Družba Pivovarna Laško, d. d., je skupaj z ostalimi toženimi strankami (Pivovarno Union, d. d., Radensko, d. d., in Infond Holdingom, d. d., v stečaju) prejela s strani 28 tožnikov (posameznih delničarjev) zahteve za plačilo različnih zneskov odškodnine (skupna višina 408.218,05 EUR), in sicer zaradi domnevnega kršenja prevzemne zakonodaje, domnevnega usklajenega delovanja in domnevnega doseženega prevzemnega praga. Sodišče je dne 9. 11. 2011 razpisalo narok v zadevi opr. št. V Pg 1490/2010 ter glavno obravnavo končalo. S sodbo z dne 30. 11. 2011 je sodišče vse zahtevke tožeče stranke zavrnilo kot neutemeljene ter ji naložilo v plačilo stroške postopka. Sodba še ni pravnomočna. Navedeni postopek naj bi bil po informacijah sodišča vzorčni postopek, čeprav smo ob vpogledu v spis ugotovili, da sodišče sklepa o izvedbi vzročnega postopka ni izdalo. Po izdaji sodbe so tožniki začeli umikati tožbe. Do sedaj je tožbo umaknilo že 24 tožnikov. Sodišče na podlagi umika s sklepom postopek ustavi in tožeči stranki naloži plačilo pravnih stroškov.

Tožba Ere Good

Dne 13. 1. 2012 smo prejeli tožbo tožeče stranke Era Good, d. o. o., zoper tožene stranke Pivovarno Laško, d. d., Pivovarno Union, d. d., in Radensko, d. d., Radenci, in sicer zaradi plačila odškodnine v skupni višini 958.356,00 EUR (Pivovarna Laško 509.749,55 EUR, Pivovarna Union 348.458,24 EUR, Radenska 100.148,21 EUR) z zamudnimi obrestmi. Tožeča stranka v tožbi zatrjuje, da politika rabatov, kakršno je vzpostavila Skupina Laško, predstavlja zlorabo prevladujočega položaja po Zakonu o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOmK-1), saj naj bi bila diskriminatorna. Zaradi politike rabatov Skupine Laško naj bi bila tožeča stranka postavljena v konkurenčno slabši položaj, zaradi česar naj bi tožeči stranki posledično nastala škoda. Okrožno sodišče v Ljubljani je dne 3. 7. 2012 izdalo sodbo, s katero je zahtevke tožeče stranke v celoti zavrnilo. Zoper sodbo je tožeča stranka vložila pritožbo, na katero so tožeče stranke odgovorile dne 26. 10. 2012. Višje sodišče o pritožbi še ni odločilo.

Uskladitev zemljiškoknjžnega oz. pravnega stanja za počitniške kapacitete na Hrvaškem

V zvezi s počitniškimi kapacitetami na Hrvaškem (počitniški dom Ičići in počitniški apartmaji v Barbarigi) trenutno potekajo postopki v zvezi z ureditvijo vpisa v zemljiško knjigo. Kot lastnik je v zemljiški knjigi vpisana Pivovarna Laško v družbeni lastnini. V postopku lastninskega preoblikovanja je bila vrednost teh nepremičnin zaradi negotove situacije v zvezi s premoženjem v republikah bivše Jugoslavije ocenjena z vrednostjo nič in s to vrednostjo vključena v otvoritveno bilanco. Družba D.S.U, d. o. o., ki bi morala v postopku vpisa izdati potrdilo, da se kot lastnik sme vpisati pravna naslednica Pivovarna Laško, d. d., zastopa stališče, da omenjene nepremičnine niso bile predmet lastninjenja.

Trenutno smo v fazi pridobivanja pravnih mnenj. Obstaja verjetnost, da bodo pri urejanju medsebojnih razmerij z D.S.U. za Pivovarno laško, d. d., nastale določene obveznosti. Pri ureditvi bo D.S.U. morala upoštevati dejansko stanje nepremičnin in

vrednost naših vlaganj. Določiti bo potrebno izhodiščno vrednost teh nepremičnin, ki bo osnova za dogovarjanje (ali sodno urejanje zadeve z D.S.U.-jem).

5.4.10 ZNESKI, PORABLJENI ZA REVIZORJA

Stroški revizije, ki jo je opravila revizorska družba Deloitte revizija, d. o. o., za leto 2012 znašajo 22.400 EUR.

5.4.11 DOGODKI PO DATUMU POROČANJA

Poslovni dogodki po preteku poslovnega leta v Pivovarni Laško, d. d., so opisani na strani 108 poslovnega dela letnega poročila, poglavje 2.13. Po preteku poslovnega leta ni bilo pomembnih poslovnih dogodkov, ki bi vplivali na nekonsolidirane računovodske izkaze.

K O L O F O N

Izdajatelj: Pivovarna Laško, d. d., Trubarjeva 28, 3270 Laško

Oblikovanje: Pivovarna Laško, d. d.

Besedilo: Pivovarna Laško, d. d.

Lektoriranje: za LPI.SI Nina Skube, prof. slov.

Marec, 2013

